

بررسی خطاهای املاء فارسی دانش آموزان

ابتدایی مدارس افغانی اسلام آباد

TH 15396

اسم دانشجو: حامد

شماره ثبت: 2-FLL/MSPER/F10

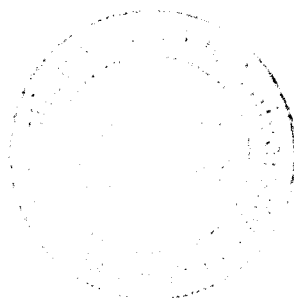
استاد راهنما: دکتر سید جواد همدانی

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی

دانشگاه بین المللی اسلامی، اسلام آباد

سال ۲۰۱۰ - ۲۰۱۵ م

MS

491.58

ب ۱۲

۱- فارسی زبان - تدریس -

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

CERTIFICATE OF ACCEPTANCE

The research work entitled as

**“Barrasi Khata hay Emlae Farsi Danesh Amozane Ebtadaee Madarese
Afghani Islamabad”**

Submitted by:

Hamid

Reg. No. 2-FLL/MSPER/F10

Accepted by the Department of Persian Language & Literature,
International Islamic University Islamabad in fulfillment of the requirement
for degree of M.S in Persian Language & Literature.

CERTIFICATE OF ACCEPTANCE

The research work entitled as

“Barrasi Khata hay Emlae Farsi Danesh Amozane Ebtadaee Madarese Afghani Islamabad”

Submitted by:

Hamid

Reg. No. 2-FLL/MSPER/F10

Accepted by the Department of Persian Language & Literature,
International Islamic University Islamabad in fulfillment of the requirement
for degree of M.S in Persian Language & Literature.

اقرار نامه

اینجانب حامد حلفاً اقرار می‌کنم که کلیه مطالب و محتوی این پایان نامه نتیجه سعی و تلاش شخصی ام است و بعنوان پژوهشگر و محقق مقطع کارشناسی ارشد دانشگاه بین المللی اسلامی اسلام آباد به رهنمائی دکتر سید محمد جواد همدانی، استاد گروه زبان و ادبیات فارسی انجام داده ام.

من این پایان نامه را برای بدست آوری سندی در هیچ اداره و دانشگاه دیگر قبلاً تحویل نداده ام و نخواهم

داد.

حامد

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی

دانشگاه بین المللی اسلامی اسلام آباد

سال تحصیلی ۲۰۱۵ میلادی

hmd.comuv.com

hmd@k.st

Acceptance by the *Viva Voce* Committee

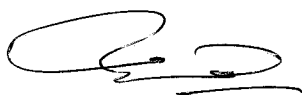
Title of the thesis: A Study of the Spelling Mistakes in Persian of Primary Students of Afghan Schools At Islamabad

Name of Student: Hamid

Registration No: 2-FLL/MSPER/F10

Accepted by the department of Persian, Faculty of Languages & Literature, International Islamic University, Islamabad, in partial fulfillment of the requirement for the Master of Philosophy degree in *Persian*.

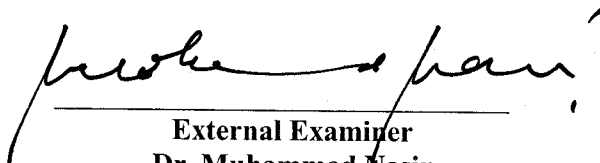
Viva Voce Committee

Dr. Munawar Iqbal Ahmad

Dean

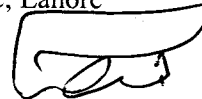
Faculty of Languages & Literature

External Examiner

Dr. Muhammad Nasir

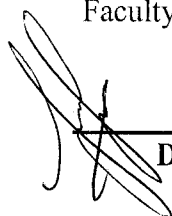
Professor, Punjab University Oriental
College, Lahore

Internal Examiner

Dr. Faizn ur Rehman

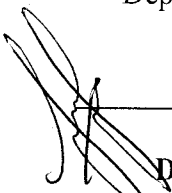
Assistant Professor, Faculty of Arabic,
IIUI

Dr. Jawad Hamedani

Chairman

Department of Persian, FLL

Supervisor

Dr. Jawad Hamedani

Assistant Professor/Chairman

Department of Persian

October 14, 2015

سیاسگزاری

موضوع این پایان نامه " بررسی خطاهای املاء فارسی دانش آموزان ابتدایی مدارس افغانی اسلام آباد" است. یکتعداد از افغانها، بعد از سال ۱۹۹۲ به خاطر شورش در افغانستان و سفر به کشورهای همسایه، نوشتار زبان آنطور که در دوران حکومت های قبل از ۱۳۷۱ در افغانستان بود، شاگردان مهاجر افغان نتوانستند آن نوشتاری را در زیانتشان حفظ کنند، چون افغانها در پاکستان به مکاتب / مدارس پاکستانی داخله گرفتند و بسیاری ایران تاجکستان مهاجرت کردند و آنجا زبان فارسی را آموزش دیدند. بعد دوباره به مکاتب / مدارس افغانی داخله گرفتند که نفوذ گفتار، نفوذ نوشتار از کشورهای مهاجرشده را به زبان فارسی شان، در گفتار و نوشتار انتقال داده اند، که باعث خطای املائی در زبان ایشان شده و بسیاری شان به مشکل مواجه شده اند، تحقیق بنده در رابطه به مشکل های متذکره مییاشد تا یک تحقیق بهتر در رابطه به مشکلات املائی شان ارائه گردد تا آموزگاران در رابطه به خطا های نوینی که از دانش آموزان امروز توقع میرود رخ بدهد، اطلاع داشته باشند تا برنامه املائی را بهتر سرپرستی کنند. و دلگرمی دانش آموزان را در امر یادگیری تعلیم بیشتر کنند.

در تدوین تحقیق بنده، استادان گرامی شعبه اداره ادبیات فارسی، دکتر حسن بندری دکتر سید جواد همدانی استاد مظفر علی کشمیری دکتر ناصر دکتر فیضان دکتر نظیر استاد چاند بیبی دکتر ولیزار دکتر فخری دکتر وزین دکتر شبلی دکتر نورجمعه دکتر درویش دکتر منوراقبال از سفیر ایران، عمارات و عربستان در اسلام آباد، چانسلر دانشگاه پوهنتون اسلامی اسلام آباد جناب صدراعظم ممنون حسین، آسف علی زرداری و پرویز مشرف، استادان روسی ایتالیایی فرانسوی جینایی پوهنتون نعل مدیران و استادان مکاتب افغانی، مساعدت خانواده بنده، دوستان بنده که بسیار مؤثر واقع شده از خداوند متعال دایم ارادتمند موقیت و راحت شان هستم، همیشه لباس صحت و عافیت را ایزد متعال در وجود نازنین شان ملبوس داشته باشد با شکر گزاری از قدرت واحد و صاحب کاینات، صاحب زیبایی های محوکننده، که نگارنده را در این موضوع توفیق عنایت فرمود، درود به روح محافظان زبان فارسی" که حیات پر بار خویش را صرف خدمات فرهنگی و ادبی نموده و میراث بزرگ فرهنگی را به پسماندگان خویش به این دنیای دو روزه و فانی به طور خاطره صوری از آن روزها به جا گذاشتند و چهره ها، وجود های زیبا و نازنین ی که فنا شده امروز در مقابل پنجره های زندان روح ما، که چشمان ما باشد، حیات بخشیدند.

دل آبیغ برو، مشرب از انار آموزوز
که موج خون بر دل و خنده بر دهان دارد

گر نباشد حسن معنی خطِ زیبا هم خوش است
گر زبان گویا نباشد دست گویا هم خوش است
دیده یوسف شناسی نیست در مصری وجود
ور نه با این تیرگی زندان دنیا هم خوش است
حامد

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی

دانشگاه بین المللی اسلامی - اسلام آباد

سال تحصیلی ۲۰۱۰ - ۲۰۱۵

چکیده

تحقیق حاضر به مطالعه خطا های املائی دانش آموزان ابتدایی مدارس افغانی اسلام آباد پرداخته است. این اثر تحقیقی بنا به ضرورتی که تحقیقگر وضعیت کنونی که در مدارس افغانی خارج از کشور محسوس میکرد نوشته شده است، زیرا در عرصه بررسی خطا های املائی دانش آموزان افغانی در اسلام آباد کار چشمگیر قبلا صورت نگرفته است. این اثر تحقیقی شامل مسائل مهم خطا های املائی در رابطه تاثیر زبان مادری، تاثیر نوشتار و زبان متفاوت مدرسه قبلی بر دانش آموزان ابتدائیه کنونی در مدارس افغانی و تاثیر گفتار های غیر رسمی که خارج از کشور مروج میباشد پرداخته شده است. دست آوردها و پیشنهادات برای بهبود وضعیت کنونی املائی دانش آموزان افغانی که خارج از کشور آموزش دیده اند پرداخته شده است

این تحقیق کمی و میدانی است، مقدار خطا های املائی دانش آموزان افغانی در مرحله ابتدایی/دبستانی مقیم اسلام آباد، آمار گیری شد. در تحقیق حاضر نفوذ و تاثیر زبان مادری مختلف، گفتار روزمره ی غیر رسمی مروج جامعه و نفوذ زبان نوشتار و گفتار مدرسه قبلی و آموزش خارج از کشور (افغانستان) بر نوشتار فارسی دانش آموزان افغانی در اسلام آباد بخش مرحله ابتدائیه که باعث خطاء املائی در نوشتار زبان فارسی دانش آموزان افغانی شده است، در بخش آمار گیری، به دست آمد.

در برگه های آزمون، نام، نام پدر، زبان مادری، رسم الخط که دانش آموز، در مدرسه قبلی تدریس شده بود در بخش خانه پری تقاضا به عمل آمد، از دانش آموزان خواسته شد تا از میان گزینه های اشتباه گزینه درست را انتخاب کنند. خطاء املائی تحت زبان مادری و رسم الخط مدرسه قبلی مطالعه شده است، یعنی دانش آموزی که در بخش مدرسه قبلی در برگه آزمون، اردو را انتخاب کرده بود و واژه درست برای گزینه پادشاه، بادشاه را از میان واژه پاچا پادشاه، بادشاه، انتخاب کرده بود، واژه انتخاب شده را با نظر داشت رسم الخط مدرسه قبلی، مرجع دانسته، نفوذ واژه زبان اردو را در املائی فارسی دانش آموز تثبیت کرده خطای املائی را بررسی کردم، برای آزمون از کتاب زبان فارسی دری صنف/کلاس اول تا صنف شش، تالیف وزارت معارف افغانستان، سال ۱۳۸۹ که برای دانش آموزان فعلا در مدارس افغانی در اسلام آباد درس داده میشود. انتخاب کردم تا سطح تعلیمی دانش آموز در نظر گرفته شود.

دانش آموزانی که زبان مادری مختلف داشتند، نظر به نتایج بدست آمده تحت آزمون های آمار گیری شده پیشنهادات مختلف و موثر نظر به خطا های املائی دانش آموزان برای رفع خطا های املائی شان برای هر کلاس ارائه کردم.

دانش آموزانی که به زبان گفتاری و نوشتاری متفاوت در مدارس قبلی با رسم الخطوط متفاوت یا غیر فارسی تدریس شده بودند و خو گرفته بودند، عبارت از انگلیسی اردو پشتو سرلیک بود؛ با بدست آوری خطای املائی شان توسط برگه های آزمونی، تاثیر نوشتار غیر فارسی که باعث خطا در املاء فارسی شده بود، آشکار بود یعنی دانش آموزانی که زبان مادری متفاوت داشتند و به مدارس غیر افغانی قبلا تدریس شده بودند تعداد خطای املائی شان زیاد و آن دانش آموزانی که زبان مادری فارسی داشتند و به رسم الخطوط متفاوت در مدارس قبلی تدریس نشده بودند کم بود، که در باب دوم، در بخش جدول بررسی خطای دانش آموزان مدرسه از صنف اول تا کلاس ششم؛ انتخاب صورت گزینه های درست و خطا را با تحریر تعداد دانش آموزانی که در انتخاب یک گزینه خطا کرده بودند انتخاب دانش آموز، نوشته شده است و کنار این عمل، زبان مادری به مخفف حرف فارسی و رسم الخط مدرسه قبلی به مخفف حرف انگلیسی در سلول های گزینه ی انتخاب شده، نوشته شده است، تا همه جانبه خطای املائی دانش آموزان در گزینه های انتخاب شده ایشان با نظر داشت نفوذ زبان مادری، نفوذ تعلیم مدرسه قبلی، واضح شود. که بخش عمده تحقیق بنده را تشکیل داده است و برای شما اولتر از باب های دیگر شرح دادم.

در باب اول تعریف از عنوان تحقیق، به عمل آوردم، نفوذ رسم الخطوط متفاوتی که دانش آموزان افغانی خارج از کشور شان تاثیر پذیرفته بودند؛ تاثیر زبان مادری در زبان نوشتاری، و تلفظ حروفی که به آوای همسان از طرف دانش آموزان فارسی زبان تلفظ میشد و باعث خطای املائی میشد، در بیان مسئله شرح دادم.

پیشرفت های که امروز برای بدست آوری معلومات در بخش فناوری کامپیوتر/رایانه صورت گرفته با نظر داشت سبب خطای املائی و عدم دست رسی به معلومات خواسته شده ی تحت نوشتار، تعریف به عمل آوردم؛ که عبارت از بدست آوری کتاب از کتابخانه و کتابخانه برقی اینترنتی، بدست آوری معنای واژه از کتاب فرهنگ، و بدست آوری منابع متفاوت معلوماتی از مخزن های ذخیره شده معلوماتی میباشد که در صورت خطای املائی ما برای بدست آوری معلومات از راه نوشتار به مشکل مواجه میشویم شرح دادم.

بعد، در استفاده رسم الخط فارسی، پشتو، اردو، انگلیسی از طرف کشورهای استفاده کننده تعریف به عمل آوردم، و استفاده رسم الخط را با نظر داشت وسعت جغرافیایی در کره خاکی زمین معرفی کردم که در قدم اول عبارت از انگلیسی سرلیک و بعد عربی است؛ در نقشه نشان دادم. در مورد سابقه مدارس افغانی در اسلام آباد، پیش برد تعلیمات برنامه تدریس مضمون املائی مدرسه، از سابقه تعلیمی آموزگاران و مدیران مدرسه تعریف به عمل آوردم و از برگزاری مضمون املا و جلب و جذب شاگردان آموزگاران را سوال کردم. که آموزگاران تکرار خواندن و

نوشتن را بدون بازی های دلچسپ برای برگزاری بهتر برنامه املاء؛ برایم ترجیح دادند یعنی که ایشان از هیچ بازی کار نمیگیرند. کتاب را به دست میگیرند، قرائت میکنند و دانش آموزان مینویسند.

در باره سابقه مدرسه های افغانی در اسلام آباد تعریف به عمل آوردم، در مورد سابقه خط انگلیسی، کریلیک پشتو اردو فارسی، معلومات ارائه کردم،

بعد در باب سوم در بخش پیشنهاد از مدارس افغانی خواهش شد تا به اندازه کافی دانش آموزان را در یک صف برای تدریس بگزارند تا آموزگار برای تدریس همه دانش آموزان رسیدگی کند و تحت سطح رشد تعلیمی دانش آموز در هر صنف/کلاس، دانش آموز تعلیم داده شود، برای تقویت املا در دانش آموز دایم آموزگاران از یک روش استفاده به عمل نیاورند، از روش های کار بگیرند که حس پنجگانه دانش آموز به کار افتد.

برای رفع خطا های املائی دانش آموزان، تعریف درست اوای حروف، واو ملفوظ و مخطوط، های ملفوظ و مخطوط، واژه های عربی و لاتینی که عموماً بخاطر عدم آگاهی از اشخاص خطا رخ میدهد مانند واژه مثلن (مثلاً) و عیسی و موسی با تحریر واژه های مشابه، توضیح جامع برای رفع خطا های املائی، ارائه کردم.

بازی های دلچسپ را تحت خطا های املائی دانش آموزان برای خوش آیند ساختن برنامه املائی نوشتم، با همچون پیشنهادات و دستاوردها تحقیق خویش را به انجام رساندم که با معرفی مسئله آغاز، و امارگیری برای تثبیت فرضیه خویش، و رفع خطا های املائی با نظرداشت دست آوردها و بازی های دلچسپ، و پیشنهادات، عمل تحقیقی ام را در رابطه به خطا های املائی دانش آموزان مرحله ابتدایی مدارس افغانی اسلام آباد به انجام رساندم. این معلومات با رفتن چند بار به مدارس و مساعد ساختن وقت به آزمایش تحقیقی بنده از طرف مدیران مساعد شد، چون قبلاً تحقیقی از طرف دانش آموز دیپارتمنت فارسی بخش کارشناسی ارشد از دانشگاه بین المللی اسلامی فارسی اسلام آباد تحقیقی برای آزمایش دانش آموزان درباره مدرسه های افغانی و خطا های املائی شان صورت نگرفته بود. بناً با خیلی مشکلات عمل آزمون را از دانش آموزان افغانی به دست آوردم. و همچنان در امر رهنمایی ایشان به پر کردن برگه های آزمون خیلی مشکلات را متقبل شدم، طوری که این عمل اولین مرتبه از جانب، من صورت گرفته بود. مشکلات بی پولی، مریضی های بی در پی، بنده را خیلی ناتوان ساخته بود، بنده به کوشش بندگی اکتفا کردم و تا حدی که با آب، نان خشک را صرف نموده، ولی در امر رسیدگی به تحقیق بنده کوتاهی نکردم، امید است که کوشش های بنده نادیده گرفته نشود. خداوند همه ما و شما را صبر، صحت، آرامی و دلگرمی به همچون کارهای تحقیقی بدهد. تا هرچه بهتر بیاموزیم و دیگران را بیاموزانیم.

نفس هر دم ز قصری عمر خشتی میکند بیدل

بی تعمیر این ویرانه، معماری چنین باید

«فهرست مطالب»

مقدمه: ..... ۱ تا د

باب اول: طرح، بیان و حدود مسئله مورد تحقیق ۱-۶۳

باب دوم: گرد آوری و داوری ۶۴-۱۴۹

باب سوم: جمع بندی و نتیجه گیری کلی ۱۵۰-۲۰۳

مرجع شناسی ۲۰۴-۲۰۷

مقدمه

تحقیق حاضر به علل اشتباهات املائی دانش آموزان مدارس افغانی شهر اسلام آباد دبیرستان / لیسه شهید ولی خان، لیسه / دبیرستان عالی خراسان، لیسه / دبیرستان استقلال و حبیبیه بخش مرحله ابتدایه / دبستانی پرداخته است. املائی صورت های زبان فارسی در دانش آموزان مورد بررسی و مطالعه قرار گرفت، مانند تحلیلیگر برنامه تایپینگ رایانه، "تایپینگ تیوتر" که اشتباهات کلیدی ای تایپینگ را آزمایش میکند بعداً در کلید های که از ما خطا رخ میدهد تکرار و تمرین و حرکت انگشتان را مشوره میدهد. همانطور خطاهای املائی دانش آموزان را مطالعه کرده که خطا در کجاست، چراست، تقصیر در کجاست و حل مشکل چه است. و نظر به اشتباه املائی، حروف با تلفظ مرتبط صوتی صحیح شان معرفی شده است.

آمارگیری تحت کتابهای درسی دانش آموزان، که در دبستان / مرحله ابتدایه از صنف اول تا صنف شش تدریس میشود نظر به کلاس / صنف شان آماده شده است، زیاده تر کلماتی انتخاب و آزمایش شده اند که مفرس شدگی هستند، تفاوت تلفظ زبان مادری و موقعیت زندگانی، سابقه تعلیمی را در نظر گرفته برنامه آزمونی برای دانش آموزان تحت کلمات کتاب درسی شان که از سال ۱۳۸۹ هـ ش / ۲۰۱۱ م تالیف وزارت معارف افغانستان است، ارائه شده است. به طور مختصر، مثل پترول یا بطرول، سلام یا سالوم، شد یا شوود، کند یا کوند، خانه ای خانه یا خانے، صابون یا صابن یا سا ب ون. مسائل مسایل، که، کی. چه چی، با شد، باز شد، علف یا هلف، شیرین یا چیرین شغلات یا چاکلیت، قلب یا گلب یا کلب یا غلب، زبیح ظبیح ضبیح ذبیح. سالن سالون سالون، کرم جلد، کریم جلد، کرم زمینی، کریم زمینی، کم ما و کرم شما، کم ما و که رم شما. صدی سعزی سدی یا تدی سعذی. میهر مهر موهر، میلک مولک ملک، تیلیفون، تیفلون، تلفن کلمات و حروف آزمایش شده اند که در فارسی، قرابت تقریبی قرائتی دارد، نفوذ خط لاتین و کری لیک / سری لیک و اردو و پشتو تحت سابقه تعلیم دانش آموزان

در مدارس / مکاتب قبلی شان بررسی شده است، نفوذ آموزش زبان در موقعیت جغرافیایی مختلف صورت گرفته است، و نفوذ زبان مادری آن دانش آموزانی که زبان مادری شان پشتو فارسی تاجیکی و فارسی دری هراتی است و کسانی که با نوشتار زبان لاتین اردو سری لیک خو گرفته اند و آن دانش آموزانی که زیادتر استفاده از موبایل / تلفن همراه به زبان انگلیسی کار گرفته اند. کم خوانی و عدم استفاده روزانه از نوشتار الفبای فارسی برای بیان مقاصد شان و استفاده از حروف زبان دیگر باعث اشتباهات املائی دانش آموز شده است.

کمی تماس مدیر مدارس / مکاتب با خانواده دانشجویان توسط تلفن همراه / موبایل / تلفن و تماس کم خانواده دانشجویان با معلم در ماه و هفته، و نبود سرگرمی های دلچسپ کاری در خانه و تفریحی مکتب، استفاده نوشتار غیر زبان مادری؛ از شبکه های اینترنتی مانند فیس بوک / کتاب چهره ها که استفاده از خط لاتین و کرلیک کار گرفته اند، مشکلات اقتصادی و خانوادگی و روانی و فیزیکی دانش آموز بررسی شده است، ظرفیت پائین فکری شاگرد در برابر برنامه املا، و کتابی که تدریس میشود بررسی شده است، تماس تلفنی آموزگار / معلم و سر معلم / مدیر مدرسه در رابطه به مسایل شاگرد با خانواده شاگرد بررسی شده است بر مبنای اقتصادی مدرس / آموزگار و نبود کمک معارف افغانستان و کشور های کمک کننده. آزمونهای املائی دانش آموزان جمع آوری شده بررسی شده اند و تحت نتایج آمارگیری، راه - حل های مرتبط و مطابق به خطاهای املائی دانش آموزان معرفی شده اند و کیفیت روش املا گیری کشورهای پیشرفته معاصر امروز در رابطه به بهبود املائی دانش آموز امروز و استفاده از اسباب رفعت دهنده جریان املائی پیشنهاد شده و به بحث گرفته شده است؛ که برای بلند بردن روحیه نقد ادبی در دانش آموز با استفاده از نقش زبانهای که وسعت جغرافیای زیاد را در کره خاکی زمین امروز کسب کرده اند، تعلیم آن زبانها با حفظ جایگاه زبان مادری، بلند بردن، ظرفیت کاری را در بخش تحصیل کسب آسان زبان، که زبان آموز را دلچسپی داده و موقعیت اقدام یادگیری یادگیرنده را مساعد ساخته ؛ و سلسله به

سلسله کسب بهتر و آسانتر زبان را فراهم آورده و زبان را وسیله انکشاف حل مسایل دانسته؛ زبان های که ظرفیت های تمدن پیشرفته جهان را در بطن شان دارند، یا ترجمان خوبی بوده اند در بخش مسایل بشری؛ استعداد ترجمانی نوشتاری اشتها، مقالات، درام ها، فیلم ها، ژورنال ها، مجلات، اخبارها، برنامه های رادیو، برنامه های کامپیوتر / رایانه و موبایل، بوده اند، و پی اش، ترجمانی نوشتاری فروخت اموال / مواد معدنی، طبی، از راه بازرگانی، و برای رجحان تجارت و بازرگانی استفاده از ترجمان، کالستتر (Call Center) از طریق اسکایپ، اهمیت صوت در مکاتبه و درست فهمی، آموزشدهی زبان برای همزبانان که در کشورشان زندگی نمیکنند یا به خارجیان، و درست صحبت کردن در همچون معامله ها، کسب راه - حلها (Quarrel puzzle) معما های مسایل اجتماعی، فرهنگی، پزشکی، بدنی ادبی، به توسط زبان نوشتاری خود و زبان های دیگر از راه شبکه انترنت نظر انداخته شده، تقویت روحیه ابعاد جنبه های انتقاد ادبی در کشف مشاکل و حل مسایل، با زبانهای گوناگون بهتر، استفاده درست آنها با حفظ حروف کلمات زبان مادری، تمرین و تکرار و پرورش استعداد در وجود دانش آموزان پیشنهاد شده است.

در تحقیق بنده عدم استفاده از اصطلاحات عربی را ترجیح نه داده شده؛ تجزیه نگاری اصطلاحات عربی را با ظرفیت های سطوح کاری و فکری، ضرورت و رشته کاری و تحصیلی ترجیح داده شده است؛ و کنار این موضوع، امروز که کسب معلومات از طریق نوشتار به شکل روزنامه انترنت، و پیامک تلفن همراه، لوح های راهنمایی در چهار اطراف، کسب معلومات از راه نوشتار را به مراتب از زمانه های قدیم و کهن مهمتر ساخته، در بخش پیشنهاد استفاده اسم مناسب که برای کلمات جدید، در کتاب فرهنگ انتخاب و اضافه میشود هماهنگی کشور های عربی ترکی افغانی ایرانی پاکستانی چینی و انگلیسی و روسی را پیشنهاد میکنم تا زبان آموزی در آینده های نزدیک آسانتر از امروز باشد و هر خانه واژه های متفاوت نداشته باشد، بلکه اجتماع بزرگ واژه های همسان

داشته باشد؛ وسعت جغرافیایی بزرگی را در بر گیرد. و همه جهان را از انسان بیگانه نسازد بلکه آشنایی و تفاهم را

در مکاتبه و معاملات ایجاد کند.

« باب اول »

طرح، بیان و حدود مسئله مورد تحقیق

بیان مسئله

با توجه به درد و رنج شدید تحصیلی ناشی از خطاهای املائی و فشار روانی بسیار زیادی که این امر بر دانش آموزان مهاجر و والدین مهاجر وارد میکند تحقیق در این زمینه را ضروری ساخت^۱، تا اکنون در مورد زبان نوشتاری و به طور ویژه در باره مهارت املا نویسی در زبان فارسی / دری افغانستان مطالعات بسیار اندکی انجام یافته است^۲.

مهارت املا نویسی به معنی توانایی جا نشین صحیح حروف کلمات و جمله ها تحت صورت های اوایی آنهاست^۱. دانش آموزان باید به این مهارت دست یابند تا بتوانند به خوبی بین کلمه ها و حروف سازنده آنها پیوند مناسبی برقرار کنند.

دانش آموزان هنگام نوشتن املا به صدا های که به واسطه معلم در قالب کلمات و جمله ها به زبان جاری میشود مراعت نمیکنند^۵ از همین سبب است که همیشه مشکل املائی میداشته باشند، خوب دقیق کلمه ها را تشخیص داده نمیتوانند، و دقیق کلمه را درک کرده نمیتوانند که باعث اشتباه املائی شان میشود و فهم اشتباه واژه و جمله میشود، که چنین حالات، ضعف در حساسیت شنوایی دانش آموزان بوجود می آورد، ضعف در جا انداختن کلمات همچنان عدم دقت دانش آموزان به کلمات معلم باعث میشود که آنها املا را خوب نوشته نکنند. به ویژه کلماتی که مفرس شدگی باشند.

---

^۱ پایه های آموزش و پرورش و نصاب تعلیمی، دکتر محمد رزاق، ۱۳۸۲، ماهنامه وزارت معارف، عرفان، کابل، سال هشتاد و یکم، شماره دوم - سوم (ثور - جوزا)

^۲ دکتر محمد حلیم تویر، (۱۳۸۰)، نفوذ واژه های بیگانه در زبان های دری و فارسی، زنان سخنور و نامور، هاند، انستیتوت تحقیقات و بازسازی افغانستان در هاند

^۳ (۱۳۶۷)، چگونه سازگ معلمان باید مورد ارزیابی قرار گیرد، ماهنامه وزارت عرفان، شماره هفتم و هشتم، سال شصت و ششم، میزان و عقرب، نجلا سلیمان، صص ۲۴

^۴ علی اکبر دهخدا، لغت نامه دهخدا، تهران، نسخه دوم، مؤسسه لغت نامه دهخدا.

^۵ (۱۳۸۶ش)، سفید، خاکستری، سیاه در زنگ املا، تهران، مجله ی رشد آموزش ابتدایی، جعفریان، یسار و حمید شماره ی ۴

آن اشخاصی که پسران شان را به آموزشگاه های زبان اردو و انگلیسی داخل کرده اند و دوباره به آموزشگاه های افغانی داخل کرده اند که از ے ے ی به جای ی از رسم الخط نوشتار اردو کار گرفته اند، و به اثر نبود این حرف در محدوده حروف الفبای فارسی افغانستان، نسل جوان را به اثر همچون مشکلات و مسایل بالا که متذکر شدم به مشکل مواجه کرده، از ٹ به جای ط استفاده میکنند، از ڈ به جای ض، به جای صاحب صحاب خان خا به جای حرف خ و ق، مشابه اینها خطا های همچون سر زده، و کسانی که با رسم الخط نوشتار انگلیسی خو گرفته اند به جای کلمه جاوید Jawad جاواد یا جواد بنویسند، به جای کنید کونید چون در انگلیسی Koned نوشته کرده اند، قادر را قدیر، بجای فراشوت پراشوت پراچیوت parachute، نوشته اند. به جای شد Shod شود مینویسند و شود را در کتاب ها شد درک میکنند و قرائت میکنند.

از کسانی که زبان مادری پشتو دارند و در مدارس دینی به پشتو تدریس شده اند و به آموزشگاه های افغانی به آموزش پرداخته اند حرف گ را از حرف گ نوشتاری پشتو کار میگیرند^۶، شهر را شار، لفظ را لوز، پوهنچی را پوهنزی سنباغلی را خاغلی، و امثال آن، اشخاصی که از تاجکستان هستند با سابقه زبان مادری رسم الخط سریلیک تحت تلفظ زبان نوشتاری خویش نویسندگی خط فارسی را مثل اسمها را ИСМХО اسمهو، پا را ПОЙ پوی، کتف را КИТФ کیتف زبان را забон را زیون، سلام را салом سالوم، دعا، دوو، خطا را хато ختو، حمایت را ХИМОЯ هیمویه، میکنیم را мекунем میکوونیم مینویسند. اشخاصی که از ایران و هرات با طرز تلفظ متفاوت فارسی شامل آموزشگاه های افغانی میشوند آنها خویش را خیش، خواهر را خاهر قهر را غهر جاپان را ژاپون، بقول معروف را بغول معروف، تلفظ و تحریر میکنند.^۷

---

^۶ محمد شریف نعمانی، (۱۳۸۶)، گنجینه از گلستان نعمانی، پيشاور، افغان فرهنگي تولنه.

تلفظ درست کلمات، در دوران ابتدایی دبستان از مرتبه حساس ویژه برخوردار می‌باشد دقت صراحت و تمرین بی در پی روزانه در صورت صحیح نوشتاری تحت صوت و امثال کلمات که در بالا ذکر کردم که دانش آموزان مهاجر مشکلات داشته اند در اوقات کاری در مکتب و خانه دقت و جدیت برای آموزش، به عمل آید، در غیر آن تعلیم و آموزش در دوران "متوسطه رهنما / لیسه و دبیرستان" کاهش نموده باعث بی علاقمندی و ترک دانش آموز از آموزشگاه / مکتب می‌شود.^۸

(وری و مدرول ۱۹۹۵) "بررسی و مطالعه خطاهای املائی دانش آموزان و چگونگی پردازش املائی یکی از زمینه های مورد بررسی در روان-شناسی زبان می‌باشد. که در این علم واقعات زبانی و روانی به هم پیوند خورده اند. از اینرو پدیده های مانند درک تولید و یادگیری زبان که از آنها به عنوان پردازش زبان در ذهن یاد میشود موضوع بررسی این علم است."

(کرستال ۲۰۰۳) "مطالعه خطاهای املائی دانش آموزان میتواند ما را از چگونگی یادگیری و شناخت کودک از نظام املائی زبان خود با خبر سازد و پیامد های نظری و کاربردی مفیدی به همراه داشته باشد."

بسیاری اشخاص زبان را از راه های دور می‌آموزند که اهل زبان با آنها حضور نمیداشته باشد و در محدودیت جغرافیایی ای زبان را آموزش می‌بینند که چنین محیط، محیط زبان نمی‌باشد، و وقتی که عمل زبان آموزی در کشور خارجی صورت میگیرد از مرکزیت محل زبان دور بوده و به همین خاطر تلفظ خطا، به سبب محیط که معامله و گفتار به زبان دیگری صورت میگیرد، خطا در تلفظ ایجاد میشود، زبانی که از طریق صوت وسیله ابلاغ است، رساندن مقصد خویش به شنونده توسط آواز؛ وقتی که این عمل بطور صحیح صورت نگیرد مفکوره به شنونده

^۸ روش تدریس فارسی ابتدایی دوره کاردانی تربیت معلم، مجله رشد معلم، اسفند ۱۳۷۳ش، شماره ۶

^۹ William, Kottmeyer. (1972). Basic goals in spelling. McGraw-Hill. pp 162

مفهوم نمیشود؛¹⁰ و از این لحاظ آغاز آموزش زبان بخاطر که صحیح صورت گرفته باشد، تلفظ حروف در قالب کلمات، حساستر، دقیق تر و به دقت انجام شود¹¹.

در اینجا ما بحث کردیم اشخاصی که خارج از کشور شان به یادگیری علوم میپردازند به یادگیری کلماتی آشنا میشوند که در دو زبان مروج است ولی با حروف متفاوت مانند صابون و صابن که فارسی زبانان صابون میگویند و اردو زبانان صابن، و در واژه پانچ و پنج، دوچار و دچار، تیلیفون و تلفن، جغرافیه و جیوگرافی، مائل و مایل، پس کسانی که در مکتب / مدرسه پاکستانی قبلا تدریس شده اند طبعاً خطا از آن دانش آموزان سر میزند که با نوشتار زبان اردو خو و عادت کرده اند¹¹.

اینجا باید دقت کرد. کسانی که در مکتب پاکستانی تدریس شده اند برای شان تمرین داده شود، آزمون های برای شان با در نظر داشت اشتباهات شان ارائه شود تا خطاء املائی شان طوری که قبلا متذکر شدم رفع شود.

انسان بخاطر اینکه در مورد چهار اطراف خود آشنایی پیدا کند یا معلومات بدست آورد، زبان را وسیله برای بدست آوری معلومات و انتقال معلومات ساخت زبان در انتقال معلومات از نسل به نسل ها سفر خویش را طی کرد، در زمان قدیم زبان یکی از نیروه های فوق العاده بشر شمرده شده است، سقراط میگفت ملائک برای اشیای روی زمین اسمای متفاوت را انتخاب کردند، میگویند ملائک بودند که زبان را خلق کردند، در هند قدیم برهما را خالق زبان پنداشتند، در اسلام انسان به هدایت خداوند زبان را فرا گرفته و بالای اشیای روی زمین نام گذاری کرد، مسیحیان

¹⁰ Patricia M. Fergus. (1991). Spelling improvement; a program for self-instruction. McGraw-Hill, New York, pp 182

¹¹ خلیل صدیق، (۲۰۰۹)، زبان کیا ہے؟، ملتان، سنز پرنٹنگ پریس، صص ۴۷ - ۴۹

اروپایی زبان عبرانی را مادر تمام زبان ها و زبان آسمانها پنداشته ، کم و زیاد در تمام ادیان، خالقِ زبان را قدرت خارق العاده، یعنی خداوند را دانسته اند^{۱۳}.

ابو هاشم معتزلی، ۹۳۰ م میگوید خالقِ زبان انسان است انسان با حاصل نمودن آشنائی و برای استفاده از اشیا، بالای اشیا نام گذاری کرد تا تحت استفاده خود قرار دهد و به اینطور آغاز بوجود آمدن واژه ها را بیان کرده است. و نه صد سال بعد اروپایی ها با تقلید این کار و از راه تقلید حاکمیت خویش را بالای اشیای روی زمین ایجاد کردند و اشیای روی زمین را برای استفاده خویش مهیا ساختند، در آغاز از راه تبلیغِ زبان، زبان، جریان مرحله ابتدایی خود را آغاز کرد که انسان برای فهماندن و رساندن مقاصد خویش، زبان را بهتر و بهترتر طراحی کرد و برای ایجاد خصوصیاتِ خارق العادهِ خویش، در وجودش، ضروریاتی که داشت تحت ضروریات خود با استفاده از شعور باطنی اش استفاده نموده ، اجتماع را سر و صورت داد و با قرابت و نزدیکی شان "انسانها" ، به کمک یکدیگر زبان را بطور اصوات، و بی آن بطور اشاره ها در خطوط نوشتاری، مرحله اعمارِ زبان را سپری کردند، و اجتماعات گوناگون با اصوات گوناگون، در نواحی مختلف جغرافیای، زبان های متفاوت را به وجود آوردند مثل چینیایی، عربی یونانی، لاتینی هندی، و از طریق زبان حکایات و پندهای در علوم متفاوت را به شکل نوشتار، عمل حمل و نقلِ تجارب و معلومات برجسته زمان شان را از نسل به نسل انتقال دادند و بطور بقایای زمان شان به پسماندگان شان در اعماق زمین و مغاره ها و کنده کاری و اسباب و اشیای مختلف بطور نوشته های گوناگون مروجِ زمان شان به پسماندگان شان باقی گذاشتند و پس آیندگان شان تعلیمات را که در مرحله زمانی نسل های قدیم طی کرده بودند، بدست آورده کنجکاو کرده، و برای ارتقای فکری شان، تحت معلومات بدست آورده شده،

---

^{۱۳} همان، ص ۱۲۷.

سره را از نا سره دور کرده، با نظر داشت ضروریات زمان شان زمینه پیشرفت را تحت محدوده های متذکره انجام میدهند.^{۱۴}

از اینجا این نتیجه بدست می آید که در هر زمان انسان ها برای رفع مشکلات زمان شان به یکعده تعلیمات قدیم یا پیشینه تحقیقی در رفع مشکلات شان ضرورت داشته اند، که رفع مشکلات شان در جستجوی کتاب های قدیم زمان شان یکعده معلومات را بدست آورده و همان معلومات را پالایش داده اند، بعضی شان در امر کشف کامیاب شده اند ولی بعضی شان به نتیجه نرسیده اند. و محققین بعدی همین کامیابی و ناکامی ها را در مقاله های نوشته شده در تعریف کار این دانشمندان بررسی کرده اند، پس اگر همین کتاب ها به زبانی نوشته شده باشد که از خطا های املائی دارا باشد یا مشکل در خوانش وجود داشته باشد عمل بدست آوری معلومات برای کشفیات نوین را برای محققان بعدی سخت تر و صعب تر میسازد و بالاخره عمل تحقیقی را به رکود واقع میکند که تجارب قدیم، ادبیات و دانسته های قدیم، مراحل انتقال معلومات را به نسل بعدی از راه نوشتار میکند، و نوشتار هر قدر بدون خطا باشد به انتقال ادبیات قدیم به نسل معاصر کمک میکند.

زبان مراحل آغازی خود را در دوره کودکی کودکان آغاز میکند که کودکان با دار و ندار اشیای دور و بر ماحول شان، آموزش را فرا میگیرند و بتدریج، عمل ارتقای آموزش خود را با اشتباهات نسبی، آغاز میکنند. اشتباهات خود را زمان به زمان اصلاح میکنند و افراد خانواده و مکتب عمل آموزش را در وجود آموزنده گسترش میدهد و این کودکان در اول، حروف و بعد واژه ها / کلمات و جملات را با آموزش نوشتار، گفت و شنود و قرائت کردن کتاب، بدست می آورند.^{۱۵}

---

^{۱۴} همان، صص ۱۲۱.

با در نظر داشت تقلید درست از اشخاص که در زمانه های متفاوت، عمل یادگیری بهتر و مرتبط به زمان شانرا فرا گرفته اند، دانش آموزان تحت ضروریات شان آنان را فرا گرفته اند، با تقلید از اشخاص برگزیده که این عمل را با خلق سالم بطور احسن آموزش دیده اند این آموزگاران، آموزندگانی را بطور بهتر به عمل آموزش آماده ساختند تا از قدرت نو آوری و خلاقیت از تعلیمات که بدست آورده اند، ضروریات و کمبودی/ خلاء های را که در زندگی شان احساس میکنند توسط زبانی که ایجاد کرده اند پر کنند و خود را، زندگی خود را با علوم بدست آورده شده تحت نوشتار سر و صورت دهند^{۱۶} در این کتاب بحث از این قرار است که کودکان در ماحولی که بزرگ میشوند اشیا و اجناس و خانواده و مردم و اجتماع ماحول شان زبان شان را در گفتار شان شکل میدهند.

اشخاص افغانی در اسلام آباد با اشخاص اردو زبان معاملات خود را به زبان اردو حل و فصل میکنند، بسیاری ایشان زبان مادری شان پشتو است، که نفوذ زبان در نوشتار مقالات نیز از همین مقاطع سرچشمه گرفته است و در نوشتار مقالات باعث خطای املائی شان شده است مثل شار در پشتو، شهر در فارسی و شیهر از نگاه تلفظ در اردو؛ خطا و اشتباه املائی را در زبان فارسی دانش آموزان غیر آگاه که از صورت درست نوشتاری واژه فارسی اطلاع ندارند ایجاد میکند و اشخاصی که به زبان نوشتاری انگلیسی و سریلیک عمل نوشتار را انجام داده اند، بلخصوص در تحریر دیدگاه و نظریات شان در ماحول به خصوص شان یا جای که فارسی صحبت نمیشود، خطاهای املائی در نوشتار شان ایجاد شده است که معلم، بجای سرزنش، دانش آموز را به عمل تمرین، تکرار، دقت صراحت، آهسته نویسی تشویق کند و همچنان با سوال و جواب در قرائت، نوشتار، عمل دانش آموز را

^{۱۶} همان، صص، ۱۳۵.

بررسی نموده، کارکرد دانش آموز را صراحت بخشد. در غیر آن عدم استفاده از نوشتار زبان فارسی بطور دقیق در هر نسل بعدی، زبان اهمیت و شخصیت خود را زمان به زمان از دست میدهد.^{۱۷، ۱۸}

زبان اردو از زبان فارسی عربی هندی و منطقه سرچشمه گرفته، زبان اردو در پاکستان به خط اردو و در هند به خط دیوناگری عمل نوشتار این رسم الخط صورت میگیرد که در پاکستان به واژه اردو مسما است و در هند به واژه هندی، در پاکستان در این اواخر به خط لاتین نیز نوشتار اردو در اینترنت و موبایل صورت گرفته و تحت ضروریات زمان تغییر کرده، کلمات جدید همچنان در این زبان اضافه شده قبل از حکومت برطانیه در هند زبان اردو از اصطلاحات فارسی با نحو بیان زبان فارسی و عربی برخوردار بود و از اواسط قرن ۱۷ تا زمان حال از قالب گفتاری و اصطلاحات انگلیسی نظر به ضروریات زمان، رواج یافته است،^{۱۹} صادرات و واردات ماشین آلات و کسب تعلیمات مثل ماشین فوتوکاپی، ماشین های طبی برای تشخیص امراض و تلویزون، موبایل، کمپیوتر؛ زبان انگلیسی نفوذ خود را از قبل بیشتر در زبان اردو پیشرفت و نفوذ داده است،^{۲۰} در کتاب تدریس اردو معاصر در این کتاب در پیشگفتارش علاوه شده است که برای این که اردو در پاکستان بهتر قابل فهم باشد کلماتی که مروج در محدوده نقشه کشور پاکستان است استفاده صورت بگیرد، کنار این امکانات آینده را در زبان اردو سروساماندهی میکنند، تا در آینده زبان اردو ظرفیت خود را در ترجمه حفظ کند و زبان گوارا و جوابگوی ترسیم مفکوره ها در زبان گفتار و نوشتار اش باشد یا زبان اردو استعداد و توان اینرا در خود داشته باشد که یک مفکوره معاصر امروز را به خوبی بدون کمی و کاستی، با کیفیت گوارا، عمل بیان مفکوره های امروز را با تمام باریکی های یک زبان انجام بدهد و ظرفیتش در طی زمان به خاطر عدم استفاده اش، کم نشود. به همین خاطر در کلاس اول واژه های زبان

^{۱۷} دکتر شاهد اقبال کامران، (۲۰۰۸)، پاکستان میں تدریس اردو، پہلی جماعت سے اعلیٰ ثانوی سطح تک، یورپ اکادمی اسلام آباد، پیشگفتار

^{۱۸} سارا پرواز می کند، مجله ی رشد آموزش ابتدایی، جهانشاهی، بیوش، ۱۳۸۶، شماره ۴.

^{۱۹} خلیل، صدیق، (۲۰۰۹)، زبان کیا ہے؟، ملتان، ستر پرنٹنگ پریس صص ۱-۱۰

^{۲۰} میر، روح الامین، (۲۰۰۴)، اردو کے جس کا نام، اردو زبان پر انگریزی کے اثرات، گجرات، عزت اکادمی، پیشگفتار

اردو، تحت قاعده گفتاری زبان اردو را به ترتیب آوردند و بعد تلفظ حروف و تفهیم کلمات تحت اصوات مروج زبان اردو در قالب حروف عربی فارسی مهم دانسته اند و تدریس دقیق مروج جامعه را در محوطه پاکستان از اصوات حروف تحت زبان کلمات اردو را برای املاگیری، تفهیم و در سالم نگه داشتن زبان اردو مهم شمرده اند.^{۲۱}

سرزمین که بین قرغزستان ازبکستان، افغانستان و چین قرار دارد، که امروز بنام تاجیکستان مسمی است، قبل از قرن ۱۶ قسمتی از سرزمین فارس به شمار میرفت خط تاجیک که امروز سریلیک است قبلا خط عربی - فارسی بود این خط در ۱۹۲۹ توسط پان ترکها به خط لاتین / خط اروپایی، و از خط لاتین در ۱۹۳۹ به خط سیریلیک روسی با اضافه چند حروفی که در زبان روسی وجود ندارد اما نفوذ از شکل های حروف روسی را دارد، تبدیل شد، و روابط این سرزمین با افغانستان و ایران قطع شد و در قرابت حاکمان ازبیک، ترک قرار گرفت و بعد از انقلاب سوشالیستی شوروی، در نفوذ روسی های سفید پوست قرار گرفتند، که موقعیت زنده شدن دوباره فارسی فراهم آمد، که قبلا توسط ترکهای آسیای مرکزی و اروپای شرقی به نابودی میرفت، و بعد از ازبیک رفتن اتحاد جماهیر شوروی، ارتباطات تاجیکستان با افغانستان و ایران نزدیکتر شد، و تبادل فرهنگ و ادبیات بین ایرانیها تاجیکی ها نزدیکتر شد، هر چند با نگاهداری رسم الخط سیریلیک حالا قادر نیستند زبان نیاکان خویش مثل سعدی عطار و فردوسی را بخوانند ولی شعر فرخزاد و سهری را با خط سیریلیک خیلی شاعران شان با عوض کردن خیلی کلمات مابین شعر، و تأثیر پذیری از ایران را در روند افهام و تفهم و حفظ زبان فارسی شان، تداوم بخشیده اند و همچنان سفر ابوالقاسم لاهوتی به تاجیکستان و شمولیت او در گروه شاعران صدر الدین عینی تاجیکستان، یک روابط نو بین تاجیکستان و ایران را بنا نهادند، و تأثیر پذیری از اشعار نیما یوشیج، سهراب سهری، و فروغ فرخزاد همچنان

---

^{۲۱} همان، پیشگفتار.

از دیگر رویه های حفظ زبان فارسی در تاجیکستان بوده، که در رسم الخط سیریلیک، زبان فارسی را زنده نگه داشته و برای ترکها و ازبیکها و روسها موقعیت آموزش زبان فارسی را آسان ساخته، (تورسون ۱۹۹۱) مطالعه برخی تحریرات که در ماوراء النهر صورت گرفته از بخارا تا اصفهان و از بلخ تا تبریز پهنه ادبی و فکری ادبا و شعرا وجود داشته و دیگر صنوف فرهنگ بود و آنان با دلپذیری تبادل میراث، زبان یکدیگر را میشناختند رکود زبان نوشتار عربی-فارسی در سالهای بعد از ۱۹۱۷ صورت گرفت که اتحاد جماهیر شوروی ایجاد شد بعد یکعده ترکان آسیای مرکزی بودند که بودن اشخاص فارسی زبان را در سرزمین ترک ها نمیپذیرفتند و به کوشش خویش نوشتار فارسی را ازبین بردند که صورت اولیش آوردن کلمات حروف انگلیسی لاتین بود و بعد در سال ۱۹۳۹ حروف روسی که سیریلیک باشد؛ نحو نوشتار رسم الخط انگلیسی را ازبین بردند و سیریلیک روسی را مبدا برای نوشتار خط زبان تاجیکستان بنا کردند، که تا امروز نوشتار زبان خطی یا قلمی تاجیکستان استفاده از حروف سیریلیک میباشد

مثل فروغ فرخزاد پشت شیشه ها نوشته و فرزانه خجندی شب چشمهای شیشه به این ترتیب تغیر در شعر فروغ فرخزاد آورده که نفوذ شعر فرخزاد و ایرانیان را بر شعر خانم تاجیکی واضح میسازد.^{۲۲}

تعریف مختصری از نوشتار زبان پشتو

الفبای نوشتار پشتو از حروف عربی سرچشمه گرفته است، الفبای حروف پشتو به ۳۰ گرافیم است که هشت حرف آن از آوای به خصوص حروف پشتو یعنی غیر غربی میباشد اولین بار توسط وزیر سلطان محمد، خواجه حسن میوندی، دوره غزنویان، قاضی سیف الله را امر داد تا برای پشتو که قبلا به حروف خروستی قبل از اسلام، نوشتار

^{۲۲} علی اصغر بوند شهریاری، (۲۰۰۷)، رابطه های ادبی ایران و تاجیکستان و تأثیر آن بر شعر نو تاجیکستان، پژوهشنامه علوم انسانی، شماره ۵۴،

پشتو صورت میگرفت، امر کرد تا برای پشتو حروف نوشتاری بسازد او بعد برای پشتو حروف نوشتاری اش را ایجاد کرد، بعد بایزد روشن، یکی از رهناهای دینی و سیاسی پشتون ها در سال ۹۳۱-۹۸۰ قمری نوشتار پشتو را پیشرفت داد و در سال ۹۳۹ - ۱۰۴۸ توسط آخوند درویزه ننگرهاری بهبود یافت بعد توسط خوشحال خان ختک در سال ۱۰۲۲-۱۱۰۰ از زبان پشتو پیشرفت کرد، بعد توسط وزیر گل محمد خان، عبدالتمد خان، قلندر محمد در رسم الخط پشتو، تغییرات آورده شد بالاخره استفاده رسم الخط ستاندارد پشتوی امروزی اولین بار در رساله پشتو تولنه آرای اجماع عالمان پشتو را در منطقه پشتونها به دست آورد، پته خزانه، یا خزانه مخفی، که توسط محمد هوتک در ۱۷۲۸ تحریر شده است، مبدا ادبیات پشتو را، قرن دوم هجری قمری تعیین کرده است و تذکرة الاولیا را که توسط سلیمان ماکاو در ۱۲۱۵ ترجمه شده است ادبیات پشتو را به ۸۰۰ سال قبل از امروز تعیین میکند، عصر خوشحال خان ختک، که از سرکرده های قوم پشتون در دوران حکومت مغلی بود، عصر او را عصر طلایی تحکیم و تدوام زبان پشتو تعیین کرده اند امروز فرهنگیان نویسندگان، شاعران پشتو زبان ولایت قندهار، ننگرهار پشور و کویت، تداوم و تحفظ زبان و رسم الخط پشتو را به دست دارند^{۲۳، ۲۴، ۲۵}

زبان انگلیسی از زبان سلتی و دنمارکی سرچشمه گرفته است، زبان انگلیسی در قرن پنجم توسط نورماندی ها اولین بار استفاده شد و جرمن ها و (وایکنگ Viking) انگلوسکسون (Anglo Saxon) های متجاوز قرن ۵ میلادی، حاکمان رومن و انگلوساکسون با تعامل ساکنین قدیم منطقه، زبان انگلیسی را ایجاد کردند، زبان انگلیسی با پخش دین عیسویت در اروپای شمالی انتشار یافت، زبان انگلیسی سه دوره را در تکاملش پیموده، انگلیسی قدیم از قرن

^{۲۳} تعریف مختصری از زبان پشتو

<http://www.pashtoweb.com/HistoryPashtoE.htm> (accessed 10/1/2015)

^{۲۴} مجاور احمد زیار، (۲۰۰۴)، د خوشال ادبی پښتو، ددانش خپرنډوویی ټولنی تخنیکي څانگه. صص ۱۰۵ - ۱۱۰

^{۲۵} احمد زیار، (۲۰۰۱) پښتو او پښتانه د ژبپوهنی په رڼا کې، پېښور، شینواری پښتینگ پریس، صص ۷۹-۸۰، ۱۵۶ - ۱۶۰

پنجم تا قرن یازدهم، انگلیسی میانه از قرن یازدهم تا قرن ۱۵۰۰ مرحله تکامل خود را پیموده و انگلیسی مدرن یا انگلیسی جدید که تاکیدش بر تصحیح نوشتار زیاد بوده است سفر بوجود آمدن خود را طی کرده است در این سفر نابسامانی های مانند caught, rough, through، به زبان انگلیسی از زبان فرانسوی انتقال کرد، که "ou" فرانسوی جای "u" یوی انگلیسی را گرفت و انگلیسی را با واژه های فرانسوی چهره نوین بخشید، واژه های یونانی نیز به انگلیسی نفوذ کرد و حروف یونانی توسط رومانی ها داخل حروف انگلیسی شد که ساکنین انگلستان مشکل در تلفظ احساس میکردند، مثل کلمه سایکولوژی pneumonia، psychology، نمونه یا استفاده "ph" ف از یونانی در انگلیسی تغییراتی همچون وارد انگلیسی شد. و تغییرات در لاتین نیامد ولی کلماتی که اضافه میشد از یونانی برای پیشوند و پسوند در انگلیسی مراحل پیشرفت خود را طی کرد، مانند پسوند able و ible، قرن ۱۴ زمانی بود که ماشین فوتو استیت بمیان آمد که برای نشر وسیع - عرضی و زیاد باید عمل را پیش بگیرند که عمل درک در رکود واقع نشود که ا و y در آغاز، مابین و آخر کلمه از تلفظی برخوردار باشد که در سمبول و صوت مشکل ایجاد نشود و زبانشناسان زبان انگلیسی را بر سه، کردند، زبان انگلیسی، را ۸۵٪ آوایی، (Phonetic) پنداشتند و تکیه گاه کلمات انگلیسی را در پیشوند و پسوند و عمل زایایی کلمات جدید متراکم تر نسبت به زبان های دیگر ارزیابی کردند، اشتباهات املائی به سبب صورت میگیرد که ما به طور متکرر و آگاه از گوش، چشم، هوش و دستان خود کار نگیریم یا آواهای را خود اضافه کنیم یا عادتی خوب را دنبال نکنیم، خیلی اشخاص بین c و K و Ch خطا میکنند مانند Cup، take، Change، که باید دانسته شود حرف C وقتی آوای خود را تغییر میدهد که به دنبال حرف "C" حرف "H" بیاید. در بسیاری واژه ها وقتی خطا صورت میگیرد که واژه ها از زبانهای دیگر داخل یک

زبان شده باشد و خطا وقتی صورت میگیرد که ما زبان را از آن اشخاصی که زبان را خطا تلفظ میکنند بیاموزیم^{۲۶}،

۲۷

خط به گفته اقلیدس هندسه میباشد هرچند به شکل جسمانی بوجود آمده است افلاطون خط را عقل تعریف میکند بیولف به بوستان، و ویل دورانت خط را، تمدن تعریف میکند، و میگوید یگانه اختراع که زندگی انسان را از پیدایش اش دگرگون ساخته است کشف خط میباشد. تهمورث ملقب به زیناوند خط را هوشیاری، آگاهی تعریف میکند در متونی دانایی آمده است، بیشترین خطاها را به تهمورث مرتبط ساخته اند ولی در بسیاری متون دیگر به جمشید، کیومرث و ضحاک همچنان نسبت داده اند. هنگامی که بشر خواست اندیشه را که در فکر دارد نقش کند در قدم اول او را به نگارش داد، و تحت این عمل انسان قادر به این شد که دست آوردهای فکری خود را محفوظ کند و تاریخی از خود باقی بگذارد و بعد از مرگ بتواند مفکوره خویش را به شکل گفتاری انتقال بدهد که اولین قدم ایشان تحریر بر روی سفال ها آغاز شد. علامه های قرار دادی ایجاد شد مفکوره های عالی به دسترس نگارندگان قرار گرفت، خط هیروکلیم یکی از همین خط هاست که برای بیان مقاصد، اولین بار ایجاد شد خط هیروکلیم چهار هزار سال پیش از میلاد بوجود آمد، خط هیروکلیم به جهت افقی و از طرف راست تحریر میشد و در بسا اوقات جهت عمودی را از بالا به پائین به خود در قدیم گرفته است و بعد از این مرحله خط هیروکلیم شکل بسیطی را به خود گرفت که این خط به هیراتیک و دموتی و بعد خط میخی تبدیل شد. بعد، حروفی که آواها را در خود داشتند ایجاد شد رسم الخطوط سومری بابلی که شکل هجایی دارند ایجاد شد خط الفبایی آخرین مرحله رشد خط بود که سفر خویش را در تکاملش طی کرد، بسیاری آغاز اختراع خط را به خط فنیقی مرتبط دانسته اند که سر منشه اش سوریه و دریای مدیترانه را در بر میگیرد. غیر از خط چینی همه خطوط جهان از همین خط فنیقی سرچشمه گرفته

²⁶ Patricia M, Fergus. (1991). Spelling improvement; a program for self-instruction. McGraw-Hill, New York, pp 1 - 5

²⁷ Smedley, Don. (1983). Teaching the Basic skills; spelling, Punctuation and grammar in secondary English. Methuen, London, pp 169 -170

است. خط فنیقی چون به دست کاهنان دولت فنیقیه ی آتروز بود به خاطر اهمیتش به تمام اروپای غربی از راه تجارت انتشار یافت. بعد این خط در یونان و غرب اروپا به خط سامی که نمایندگی از دو حرف میکرده؛ الفا و بیتا مسما گردید بعد خط شان را یونانیان دگرگون کردند مصوت ها را در خط شان ایجاد کردند و خط صامت را با آوا ها سر و صورت دادند. بعد یونانیان مسافر خط شان را به روم انتقال دادند و تحت خط یونانی خط لاتینی را ایجاد کردند و زبان های مختلفی را در اروپا بوجود آوردند.^{۲۸}

یکی از اقوام قدیمی دیگر، مردم بین النهرین هستند، که خط سامری را پنج هزار سال قبل از امروز اختراع کردند سامری ها چون با اقوام دور و بر خود ارتباط نداشتند از بین رفتند، مصری ها، سامری ها چینی های از قدیمترین مردمی بودند که برای ضبط اندیشه و گفتار خود علاقه داشتند و به خاطر این مقصد شان خط میخی را انتخاب کردند خط میخی خطی به شکل تصویری بود و بر روی سنگ این خط حکاکی میشد، بعد به مرور زمان این خط ساده تر، شد که حالت زاویه دار را به خود گرفت بعدا به شکل میخی نوشته میشد.^{۲۹}

خط میخی آکدی «آکدی» و خط سومری از خط عیلامی منشعب است خط میخی کنار این که در بین النهرین استفاده میشد در بخش آسیای صغیر بخش شمالی بین النهرین از طرف مردم کاسیها اورانورها لولویی ها و هوری ها و هیتی ها استفاده به عمل آمده است.^{۳۰}

خط میخی را در اوایل عیلامی ها بابلی ها و آشوری ها به کار برده اند عیلامیان در خوزستان فعلی زندگی میکردند و در همسایگی پارسیان قرار داشتند، مادها و حکمروایان هخامنشی خط میخی را برای نوشتار پارسی باستان

---

^{۲۸} محسن ابوالقاسمی، (۱۳۷۵) راهنمای زبان های باستانی ایران، جلد اول، تهران، انتشارات سمت، صص ۱-۴۰

^{۲۹} همان، صص ۵۲-۵۸

^{۳۰} همان، صص ۷۰-۷۵

استفاده کردند، خط میخی پارسی نسبتاً از نگاه تعداد، نسبت به خط میخی بابلی و عیلامی علایم ساده دارد و از نگاه تعداد کم است.^{۳۱}

داریوش کبیر در بند بیستم ارستن در سنگ بیستون نوشته به کمک اهورا مزدا، این خط من است، من اینرا جز کردم، و به خط آریایی نیز تحریر شده است کنار پیکرم را ساختم، جز آن، نیازنامه خویش را نوشتم این نوشته پیش من خوانده شد، پس از آن، من این نوشته را در همه جا میان کشورها فرستادم.

در کتیبه جزیره فی المصر نوشته شده که رونوشت از کتیبه بیستون است، و به سبب همین دو کتیبه، داریوش کبیر، خطی که در دو کتیبه نوشته شده را خط آریایی خوانده است.

بعد از دوران حکومت هخامنشی، ۳۳۰ سال قبل از میلاد دوره سکندر مقدونی و سلوکیان آغاز شد در این دوره از خط یونانی کار گرفته شد بعد در دوره اشکانی ها برای زبان اشکانی پهلوی از خط اشکانی کار می‌گرفتند که نفوذ از خط آرامی داشت. پارسی میانه در دوره ساسانیان آغاز شد نوشتار پارسی میانه ساسانی ۲۱ حرف داشت از چپ به راست نوشته میشد از حروف یونانی و آرامی؛ الفبای پارسی میانه برخوردار بود. بعد الفبای پارسی میانه یا اوستایی زرتشتی، که کتاب های دینی زرتشتی و اوستایی به این خط نوشته شده است که تا آغاز حکومت اسلامی این خط دوام کرد، تا قرن هشتم هجری قمری در مناطق پوشیده ایران دوام کرد، ۲۱ حرف داشت از چپ به راست نوشته میشد.^{۳۲}

^{۳۱} همان ۹۸-۹۹.

^{۳۲} همان، صص ۱۰۲-۱۰۴.

فارسی میانه ترفانی، با خط مانوی: پیروان مانی به این خط مینوشتند الفبای مانی ۳۱ حرف داشت از راست به چپ نوشته میشد، الفبای مانوی بهم چسپ نمیخورد.^{۳۳}

خط شکسته / متصل یا کتابی، خطِ نامه، خطی از دوران پارسی میانه است که به روی پوست، بایپروس، سنگها، سکه ها و کتیبه ها نوشته میشد، نویسندگان اسلامی "رم دبیره" به این خط یاد کرده اند این خط نفوذ از خط سریانی و آرامی دارد. آثار خط فارسی میانه عبارت از آثار خطی است که در سنگ ها، دیوارها، پیاله ها بایپروس، پوست، سنگ های قیمتی چوب و فلزنوشته شده است، میباشد، که به سه زبان پهلوی، پارسی و یونانی نوشته شده است.^{۳۲}

بعد دوران خط عربی است، که در آغاز قرن دوم هجری قمری در ایران مروج شد، خط عربی از خط نبطین و کوفی سرچشمه گرفته است خط نبطین در نبطیه و خط کوفی در کوفه و حیره برای عمل تحریر استفاده میشد خط نسخ از خط نبطین سرچشمه گرفته است، خط نبطین ۱۰۰ سال قبل از میلاد شناخت اش به عمل آمده است این خط در مدینه منوره برای عمل تحریر استفاده میشد و خط کوفی برای کتابت صفحات سکه ها کار گرفته میشد.

بعد از آمدن اسلام به سرزمین پارس، عربها و خوشنویسان فارسی زبان، قصاید، غزلیات، مثنویات و رباعیات و داستانها را به خط نسخ نوشته میکردند که تا قرن دوم هجری دوام کرد، خط شکسته امروز که از خط نسخ سرچشمه گرفته است برای تند نویسی به کار میرود، خط ثلث برای نوشتن خوش نویسی به ویژه پوش ورقهای قرآن شریف کار گرفته شده است. نویسندگان و خوش نویسان بعد تغییراتی برای خوش نویسی و مختص ساختن خط برای مضمونی در نوع خط تغییراتی آوردند که به خط نستعلیق، توقیع، محقق، رفاع، مشهور اند. مثل، خط نستعلیق برای نگارش داستانها و اشعار در سرزمین فارس به کار میرفت.

---

^{۳۲} همان، صص ۱۰۸ - ۱۱۰

^{۳۳} همان، صص ۱۱۱ - ۱۱۳

برای موضوعات عرفی عثمانیان از خط رفاع کار می‌گرفتند. خطِ ثلث برای کاشی کاری، لوحه ها، نگارش پوش اوراق کار گرفته شده که تا امروز از این خط ها با کمی تغییرات که سرچشمه ایشان از خط نسخ است کار گرفته شده و این خط در قسمتی از ولایت غرب چین، افغانستان ایران پاکستان، هند شمالی، افریقای شمالشرقی و شمالی غربی برای تحریر استفاده به عمل می آید.^{۲۵}

تعریف مختصر از عنوان تحقیق

بررسی

بررسی، به معنی پرسیدن، (از فرهنگ برهان قاطع)(انجمن آرا). سوال کردن (انتدراج، وارسیدن (انجمن آرا)(انتدراج) واریسی کردن. قصص کردن. تفتیش کردن. پژوهش کردن. تحقیق کردن. تفحص و تجسس کردن. تعرف (لغت بیهقی). جستجو کردن: (سلیمان بن عبدالملک) دل در آن بست که برمک را از بلخ بیاورد و وزارت خویش بدو دهد اندیشید که مگر هنوز گبر باشد پس بررسید مسلمان زاده بود شاد شد. (تاریخ بیهقی). بررس از علم قرآن و علم تأویلش بدان، گر همی زین چه بساق عرش برخواهی رسید. ناصر خسرو آن است

خطا

خِخ سهو و اشتباه (ناظم الاطباء). نقیض صواب (یاد داشت بخط مؤلف:

نا صواب گشتن اشتباه گفتن. نادرست گفتن

گرت سوی نخجیر کردن هواست / گر از خانه تخجیر گیری خطاست (فردوسی)

---

^{۲۵} احمد تفضلی، (۱۳۷۵)، زبان بهلوی ادبیات و دستور آن، تهران، انتشارات معین ۵ - ۲۸

او در خشم شده، گفت: بر زبان من خطا کجا رود. (کلیله و دمنه). این نوع ممارست به خطا راه برد (کلیله و دمنه).

یا اگر گویی اهل دل کس هست / گویدت دل خطاست این گفتار(خاقانی)

او همی گوید که امر و نهی لاست / اختیاری نیست وین جمله خطاست(مولوی)

چو دانی و پرسى سونالت خطاست. (سعدی (بوستان))

مرد فرزانه کز بلا ترسد / عجب از فکر او خطا نبود (بن یمین)

خطا رفتن اشتباه از کسی سر زدن: پیر ما گفت خطا بر قلم سنع نرفت / آفرین بر نظر پاک خطا پوشش باد

(حافظ)

ز کوی میکده بر گشته ام ز راه خطا / مرا دگر ز کرم، با ره صواب انداز(حافظ)

تیری که زدی بر دلم از غمزه خطا رفت / تا باز چه اندیشه کند رای صوابت(حافظ)

خطا کردن: اشتباه کردن: پس گفت خطا کردم. (تاریخ بیهقی) سلطان ماضی، مردی بود مستبد برأی خویش و آن

خطا نکرد. (تاریخ بیهقی)

دردت کند ای دوست خطا خواهی کرد(احمد برمک (از فرهنگ اسدی)

از رخ تو کس نداد هیچ نشانی تمام / وز مژه تو نکرد هیچ خدنگی خطا.(خاقانی)

اتفاقاً چهار صد مرد حکم انداز که در خدمت او بودند، جمله خطا کردند(گلستان سعدی).

اول خطا ز آدم و حوا بود / تو هم ز مثل آدم و حوائی / زین بیش شما را سوی من نیست خطایی

(ناصر خسرو)

خطا گفتمست زی من هر که گفتمست / که مردم بنده مالست و احسان(ناصر خسرو)

عامه دیو است اگر دیو خطا گوید / جز خطا باشد هر گز سخن حیوان / نی خطا گفتم ادب نیست آنچه گفتم
جهد کن (عطارد)

خطای باصره: خطایی که در دیدن حاصل میشود، یعنی آنچه در بیرون است چنانکه در درون است، دیده نمی شود،
بلکه بصورت دیگر دیده میشود

مدرسه

مدرسه (م ر ر / ر س / س) (ع ا) انجا که درس دهند و درس خوانند آموزشگاه، مکتب، دبستان، دبیرستان.

جای تدریس، جای آموختن علوم و فنون

مدرسه ابتدائی: مدرسه ی که در آن کودکان نو آموز را درس آموزند و دوره آن در ایران شش سال بود و پی این

مدرسه متوسطه، مدرسه عالی و مدرسه دولتی

دانش آموز

(ن) اسم مرکب است دانش آموز کسی که دانش آموزد. کسی که علم آموزد کسی که دانش فرا گیرد. شاگرد.

(غیاث اللغات). شاگرد مدرسه طالب علم. آموزنده

چون بر دین حق دانش آموز گشت / چو دولت بر آفاق پیروز گشت (نظامی)

خرد دانش آموز تعلیم اوست / دل از داغداران تسلیم اوست (نظامی)

تویی برترین دانش آموز پاک / ز دانش قلم رانده بر لوح خاک (نظامی)

دادش بدبیر دانش آموز / تارنج برد برو شب و روز (نظامی)

جوابش داد پیر دانش آموز / که ای روشن چراغ عالم افروز (نظامی)

املاء

املا کلمه عربی است و مصدر. از این کلمه در ترجمه پارسی دری به معانی پرکردن، از خود چیزی گفتن، و قرائت کردنِ مطلبی است تا کسی بنویسد، نوشتن از تلقین دیگری، نوشتن مطلبی که دیگری تقریر کند، طریقه نوشتن کلمات، درست نویسی، نوشتن ترکیب حروف تحت قاعده ی رسم الخط استفاده شده است.^{۲۶}، ۲۷

از علی اکبر دهخدا در لغت نامه دهخدا، نسخه ۲، برنامه ریزی شده در رایانه، ۱۳۳۴، در تعریف املا نوشته:

"املاء: کلمه عربی است به معنی پر کردن (منتهی الارب) (ناظم الاطباء) (آندراج) (غیاث اللغات) : زکام زده گردانیدن. (منتهی الارب) (ناظم الاطباء) زکام رسانیدن. (تاج المصادر بیهقی). : سخت کشیدن کمان را (منتهی الارب) (ناظم الاطباء). کمان پر در کشیدن. (تاج المصادر بیهقی) <۱>. : برخورداری دادن. : زمان دادن، گویند: املاء الله. (منتهی الارب) (از ناظم الاطباء) مهلت دادن. (ترجمان ترتیب عادل) (تاج المصادر بیهقی) (مصادر زوزنی) (آندراج). : روزگار دراز گذاشتن. (منتهی الارب).

گویند املیت له فی فیه و از آنست قول خداوند: املی لهم (قرآن ۲۵/۷۴). (از منتهی الارب). : دراز رسن گذاشتن ستور را . (منتهی الارب) (ناظم الاطباء). قید اشتر فراخ بکردن. (تاج المصادر بیهقی). گویند املیت الجمیر: یعنی فراخ کردم قید آنرا. (از منتهی الارب): نویسانیدن دیگری را بتلقین . (از مویذ الفضلاء) از خود چیزی گفتن. (غیاث اللغات). مطلبی را تقریر کردن تا دیگری بنویسد (فرهنگ فارسی معین) <۲> صاحب برید جز بمراد و املاء ایشان چیزی نمیتواند نبشت. (تاریخ بیهقی ج ادیب ص ۳۲۴). هرچه من پس از این نویسم بمراد و املاء ایشان باشد بر

^{۲۶} علی اکبر دهخدا، (۱۳۳۴)، لغت نامه علی اکبر دهخدا نرم افزار، روایت دوم، تهران، انتشارات دانشگاه تهران

^{۲۷} ملک، ملک (۱۳۸۰خ)، لغتنامه ملک، فارسی به فارسی، انگلیسی به انگلیسی، انگلیسی به فارسی، با داشتن تلفظ صوتی، کلمات

ادبی، فقهی، اقتصادی، مهندسی، پزشکی در دو CD، نسخه دوم، تهران، گروه نرم افزاری ملک، MALEKSOFT

آن هیچ اعتماد نباید کرد. (تاریخ بیهقی). : برگردانیدن (آندراج) اعاده شی مرة بعد اخری (یاد داشت مؤلف). آغاز کردن (غیاث اللغات)(آندراج). : فرو گذاشتن. (آندراج). دو معنی اخیر در فرهنگهای دیگر بدست نیامد. : (امص) نوشتن از تلقین دیگری از موید الفضلاء) نوشتن و املا کردن کتاب را. (ناظم الاطباء) از تلقین دیگری. (از موید الفضلاء). نوشتن و املا کردن کتاب را. (ناظم الاطباء). از یاد چیزی نوشتن. (غیاث اللغات) (آندراج). نوشتن مطلبی که شخصی تقریر کند. دیکته. (فرهنگ فارسی معین). : طریق نوشتن کلمات. (ناظم الاطباء) (فرهنگ فارسی معین). درست نویسی. (ناظم الاطباء) (فرهنگ فارسی معین). نوشتن ترکیب حروف موافق قاعده. (آندراج). رسم الخط (آندراج) (از ناظم الاطباء) (فرهنگ فارسی معین). رسم خط املائی فارسی یعنی رسم خط (رسم الخط) فارسی که بیشتر از هزار سال است زبان فارسی و دیگر لهجه های ایرانی بدان نوشته میشود از اعراب اخذ شده است و خط عربی در زمانی قریب بظهور اسلام از دو قوم گرفته شده، نخست از قوم نبطی در جانب حوران و دوم از سریانیان از طریق حیره (نزدیک کوفه). این هر دو خط از خطوط سامی بود که اولی منشاء خط نسخ و دومی مبداء خط کوفی شد. خط عربی در آغاز بی نقطه و بی شکل بود در قرن نخستین اسلامی اشکال و اعجام در آن وارد گردید و کم کم ترقی کرد و چون خط عربی با همه اشکالات آن از خط پهلوی آسانتر بود بزودی بوسیله ایرانیان مسلمان یا کسانی که با زبان عربی بنحوی از انحاء آشنایی می یافتند پذیرفته شده و کم کم بوسیله خطاطان ایرانی تکامل یافت و بتدریج مستعد تحریر فارسی دری یعنی لهجه رسمی و کتابتی ایران دوره اسلامی گردید. (از تاریخ ادبیات در ایران تألیف ذبیح الله صفاح (ص ۱۵۵). و رجوع به همین کتاب، و خط شود : علمی است که از تغییراتی که بر اشکال خطوط عربی عارض میشود بحث میکند، نه از جهت زیبایی آنها بلکه از جهت دلالت آنها بر الفاظ (از کشف الظنون). : مجلسی از مجالس افاده علمی که در آن استاد مطالبی را که پیش می آید بر شاگردان القا کند | از المرجع). صحیفه املا: صفحه ای که مطلبی را که کسی تقریر میکند در آن نویسنده: چو بر صحیفه املا روان شود

قلمش / زبان طعن نهد بر فصاحت سبحان، سعدی : در نزد محدثان و اخباریان، عبارتست از القاء حدیث از طرف محدث به اصحاب و بیان عریب و فقه و اسناد آن . (از المرجع). - املا پرسیدن: استملاء. (منتهی الارب)، املا خواستن: استملاء.(منتهی الارب)، املا و انشاء: خط و ربط املا و انشاء فلانی خوب نیست."

اهمیت املاء خوب

املاگویی و املا نویسی یکی از مهارت های پیچیده و مهم و اساسی زبان فارسی است در گذشته و حال یک مهارت بسیار مهمی به شمار میرفت و می رود بدیهی است نوشته ای که با خطاهای املائی همراه باشد ارتباط زبانی بین افراد جامعه به نحو مؤثر برقرار نمی شود، اگر کلمات و جملات کتابی تحت صورت های صحیح حروف نشر نشود، یا کتابی ترجمه میشود و تحریر صحیح صورت نوشتاری حروف، در نظر گرفته نشود، گوینده، تلفظ حروف را به نحو تعیین شده اش تلفظ نکند، واضح است که گوینده یا تحریر کننده، موضوعی را که به خواننده خویش میخواهد برساند جریان افهام و تفهیم مختل میشود، موضوع مبهم میماند و یا درک اشتباه صورت میگردد.

توانایی نوشتن صحیح در تکوین شخصیت کودک و میزان اعتماد به نفس وی تاثیر دارد و دانش آموزانی که دچار مشکلات در زمینه نوشتن میشوند، ممکن است با مسایل روانی همچون کاهش اعتبار - به - نفس رو به رو شوند، و دلسرد از ادامه تعلیم و تحصیل به دوره های بعدی می شوند.

(تمپیلتون و ماریس ۲۰۰۰) "یکی از جنبه های مهم یادگیری زبان نوشتاری، قدرت صحیح نوشتن

زنجیر های حروف یعنی املاء صحیح واژگان زبان است که ویژه در مرحله اول یادگیری نظام

نوشتاری زبان از اهمیت ویژه برخوردار است."

امروز که داد و ستد، نگاه داری معلومات تحت سامان های برقی یا الکتریکی مرتبط به رایانه و تلفون همراه معمول شده است چه در بخش بانکداری، تأیید و تردید، خانه پوری فورم های دایرة المعارف مخصوص به رول نمبر یا شماره ثبت شهادتنامه، کتابخانه های الکترونیکی یا برقی یا بدست آوری کتاب ها از گوگل به طور پی دی اف (PDF)، پرزنتیشن PPT، یا ورود به بکس های رساله الکتریکی، تأیید و عدم تأیید معلومات داده شده بطور خودکار از طرف مخزن معلومات، امر یادگیری حروف صحیح کلمات و جملات را از زمانه های گذشته زیادتز مهم میسازد طوریکه امروز معلومات همه جانبه به شکل تحریری، ویدیویی، صوتی، سیمپولیتری^{۳۸}، در یک نمایشگر ۳۰۰ گرامه، آی فون، در شب تاریک یا در ماشین یا در هواپیما برای ما معلومات مورد نظر ما را به طور مختصر یا مشرح به دسترس ما به آسانی قرار میدهد با کمک چارج، انترنتی، نوشتار درست لغات را برای کسب معلومات مورد نظر، ضروری میسازد^{۴۰}. در اعصار قدیم عریضه و امروز معلومات ضروری توسط فورم ها جمعه آوری میشود بخاطر آسانی ذخیره معلومات و به دست آوری معلومات، از فورمهای دیتابیس اکسس یا اوراکل "برنامه های مخزن معلومات مرموز برای رد یا تأیید داده های کلیدی" یا بخش خدمات تلفون همراهی کار گرفته میشود^{۴۱}. در این تحقیق تأکید زیادتز بر درست نویسی است، که دانش آموزان گرامی در تولید انشاء خود باید از آن آموزه ها بهره بگیرند نماد های نوشتاری را صحیح بنویسند، تشدید و استثناها را به درستی تشخیص دهند، نمادهای نوشتاری را تحت اصوات ایجاد شده؛ از دهان معلم را صحیح بنویسند، تبدیل نماد های صوتی را به

---

^{۳۸} در یادگیری برنامه ورد "Word" "Excel" و همه برنامه های که ایجاد میشود برای آسانی یادگیری اول به طور تصویری کاری بطور معلوماتی صورتی انجام میشود، و بعد عمل تکرار از طرف رایانه / کامپیوتر تقاضا میشود، هر عمل درخواست شده را صحیح پیش بردید، بعد راهکار بعدی برای شما باز میشود.

^{۴۰} Wireless Charger

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.meenakshi.charger> (accessed 10/3/2015).

^{۴۱} Top 10 reasons to use Access with Excel

<https://support.office.com/en-gb/article/Top-10-reasons-to-use-Access-with-Excel-2a454445-13cc-4b39-bc2f-d27fd12ca414> (accessed 3/3/2015).

نوشتاری تحت قالب ایجاد شده صحیح اش انجام دهند برای این کار ما در قدم اول به نماد نوشتاری خود را آشنا می‌سازیم، چون کلید یادگیری زبان را از طریق تحریر برای ما مساعد می‌سازد، سخن واضح است اگر شما انگلیسی را می‌خواهید یاد بگیرید ادبیات و دانش گسترده و وسیع اش را بواسطه زبان خودش می‌توانید به دست آورید، که اول الفبا بعدا کلمات / لغات و بعد از کلمات جملات سلسله مشکل یادگیری زبان را حل میکند و فراتر به فارسی اگر شما در باره تاریخ نگار برطانیه Jhon Keegan جهان کیگن، جان کیگن اگر بخواهید معلومات کسب کنید بطور مشرح تصویری و معلومات ثبت شده صوتی اش در شبکه انترنت، را از راه انگلیسی نسبت به فارسی می‌توانید دریافت کنید، و اگر شما در باره عشقری، استاد بیتاب می‌خواهید معلوماتی کسب کنید از طریق حروف فارسی می‌توانید معلومات مورد نظر تان را در باره نویسندگان متذکر به طور مفصل بدست آورید که شما این کار را عملا در مکتبه / کتابخانه در برگه های کتابخانه می‌توانید بدست آرید چون جهان کیگن که در بالا ذکر کردم، تاریخ نویس برطانیه است و آثارش به انگلیسی است پس معلومات مربوط در باره شخصیت متذکر به نوشتار الفبای انگلیسی از برگه های کتابخانه یا شبکه انترنت به حروف انگلیسی نسبت به رسم الخط فارسی به دست می آید، اگر در گوگل maps.google.com می‌روید، شما برای دیدن شهر خرم شهر ایران، در جستجوگر "maps google نقشه گوگل" خرم شهر را مینویسید آسانتر و زودتر می‌توانید از خرم شهر ایران دیدار کنید ولی اگر به انگلیسی مینویسید *khorm sar* یا *Khorm Shar* یا ... خوب به مشکل مواجه می‌شوید و به نتیجه نمیرسید، به حروف فارسی بدون کدام رکود، نقشه خرم شهر در مقابل شما قرار می‌گیرد، پس ادبیات هر کشور به خط خودش به دست می آید، خوب، اگر شما به سایت Translate.google.com می‌روید، شما اگر نوشتار خویش را با الفبای صحیح اش قسمیکه در کتاب فرهنگ یا واژه نامه نوشته است، حروف صحیح را مدنظر گرفته شما می‌توانید واژه بیانیه تان را

به زبان های تمام دنیا به صورت نوشتاری ترجمه کنید. که با یک تلفون همراه با داشتن خدمات اینترنتی به مشکل ترجمه بر نخورید.

و کنار موضوع بالا، از طریق تلفون همراه مطلب خود را به شنونده می‌توانید برسانید، و شنونده را از مطالب خویش آگاه سازید که آنهم آوای حساس، با فشار و با کیفیت، و با در نظر داشت آوای الفبا به شنونده مفهوم تان را پیشکش کنید. در برنامه های کامپیوتر مثل ویندوز اکس پی "windows xp"، 8، 7 در بخش Speech & Recognition می‌توانید، آوا و شناخت، امری را توسط کامپیوتر انجام دهید، مثل باز کردن برنامه نوت پد "Notepad"، و بعد توسط صوت از طریق میکروفون "Microphone" بیانیه ی تان را در Notepad نوتید^{۴۲} بنویسید، و بیانیه ی تان را که به انگلیسی نوشته اید^{۴۳}، پس توسط برنامه ناریتر "narrator" بیانیه ی تان را به عمل قرائت دهید^{۴۴}، و عمل کتابت در برنامه "Notepad" وقتی بهتر خوانا صورت میگیرد، که تلفظ، ثبت آوا در میکروفون "Microphone" تحت صورت های آوایی واژه نامه ی کتاب - فرهنگ صورت گرفته باشد،

به ارتباط ماشین آلات امروز، شما می‌توانید توسط آواز، امر کنید و رایانه / کامپیوتر computer، با گرفتن امر آوایی شما؛ خواست شما را بجا آورد. در بخش ماشین آلات باید متذکر شوم که وقتی که maps.google.com را

⁴² How to Get Started With Speech Recognition on Windows 7 or 8.

<http://www.howtogeek.com/177539/how-to-get-started-with-speech-recognition-on-windows-7-or-8/> (accessed 20 /February/2015)

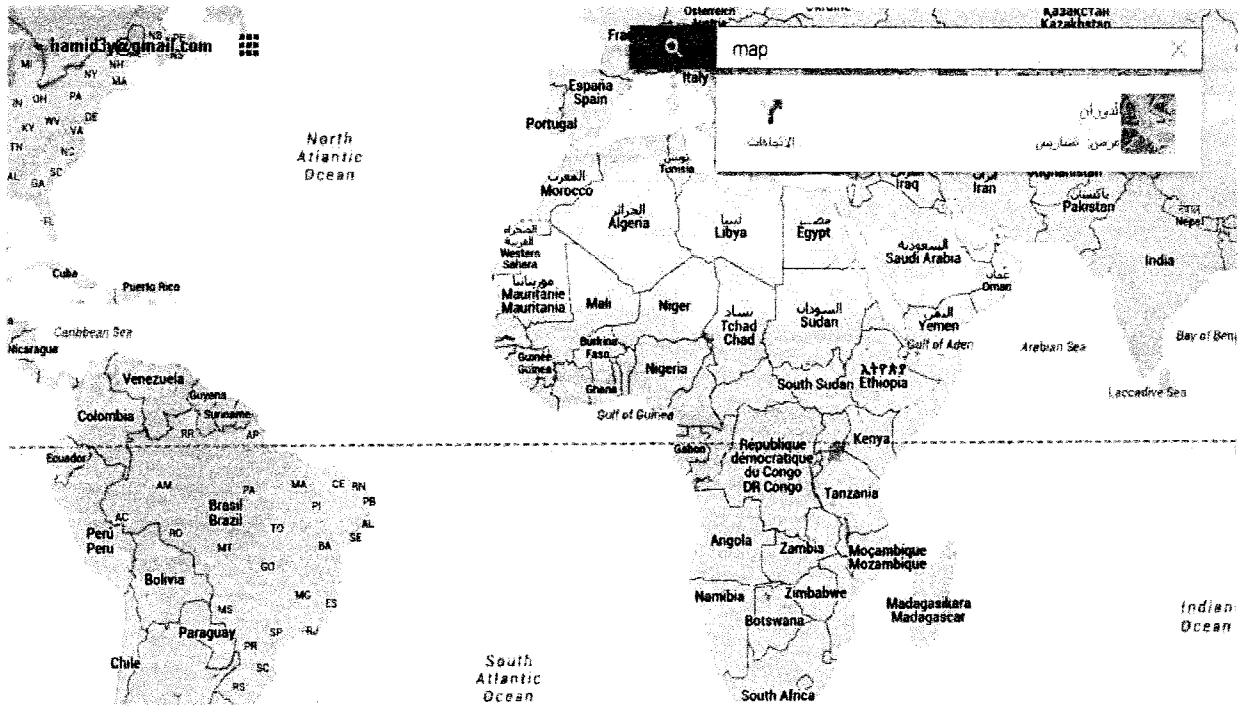
⁴³ How to make your computer speak text aloud in Windows XP.

http://www.bbc.co.uk/accessibility/guides/speak_text/computer/win/xp/ (accessed 1 feb 2015)

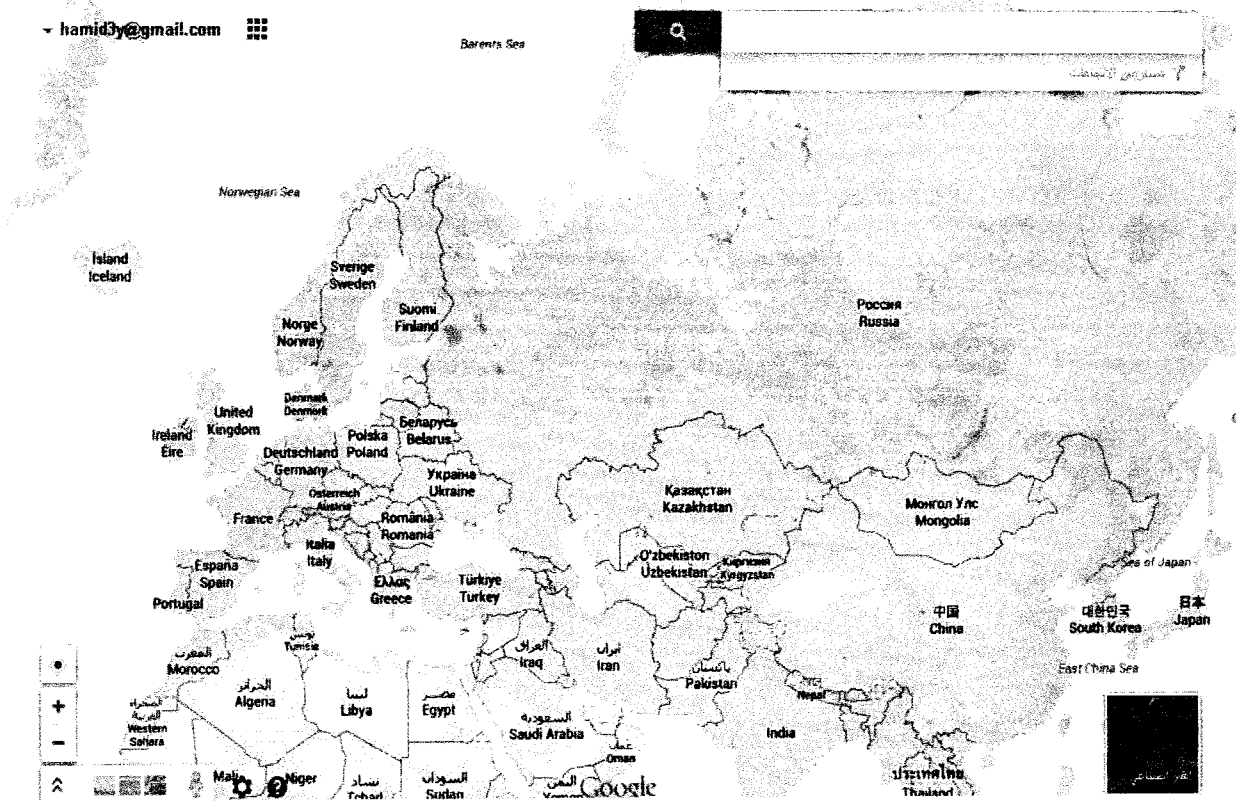
⁴⁴ The Quran Read Pen.

<http://www.shoptime.pk/The-Quran-Read-Pen-p586-in-Pakistan> (accessed 1 feb 2015)

شكل ١-١

شکل ۱-۲

میدیدم وقتی که نوشتار زبانها را به زبان داخلی خود کشور تبدیل کردم، به نتیجه رسیدم که از نگاه استفاده از حروف لاتین در سطح جغرافیایی، از نگاه استفاده وسعت زمینی، حروف لاتین در قاره زمین درجه اول را در بر میگیرد، تمام قاره امریکا تمام قاره آسترالیا، مرکز و جنوب قاره افریقا، و قاره آسیای جنوبی، و آسیای جنوب شرقی و اروپای غربی و در حدی اروپای شرقی از الفبای انگلیسی / لاتینی برای نوشتار کار میگیرند و در افغانستان در شماره، و در پول تمام جهان از زمان ایجاد پول کاغذی که ۲۰۰ سال میگذرد از حروف لاتین کنار

نوشته‌های زبان ملی هر کشور کار می‌گیرند^{۴۵، ۴۶} که شما از طریق جستجوگر گوگل می‌توانید به این معما پی ببرید و

استفاده از ماشین آلات در طبابت / پزشکی در تجارت / بازرگانی / سوداگری و رایانه / کامپیوتر و یادگیری زبان

های تمام جهان از صفحه (<http://mylanguages.org>)

شکل ۱-۳

The screenshot shows the homepage of mylanguages.org. At the top, there is a navigation menu with links for Home, Lessons, Translation, Dictionary, Phrasebook, Audio, Grammar, Phrases, Tools, and Live Radio. Below the menu is a search bar and the site logo. The main content area features a section titled "Learn Languages" with a sub-header "mylanguages.org" and a paragraph: "If you're trying to learn new languages and need some grammar and vocabulary boost, this site should help. We have useful resources that you might enjoy for free such as: lessons, grammar tips, vocabulary, phrases, language tools, and audio files to download." Below this is a "Share" button. Further down is a section titled "Languages Lessons" with the text: "Learning new languages can help you communicate with other people and also understand their culture and behavior. Here is a list of the languages we offer:". A table lists 20 languages: Afrikaans, Albanian, Arabic, Armenian, Azeri, Basque, Belarusian, Bengali, Berber, Bosnian, Brazilian, Bulgarian, Cantonese, Catalan, Chinese, Croatian, Czech, Danish, Dari, Dutch, Egyptian, English, Esperanto, Estonian, and Farsi.

Afrikaans	Albanian	Arabic	Armenian	Azeri
Basque	Belarusian	Bengali	Berber	Bosnian
Brazilian	Bulgarian	Cantonese	Catalan	Chinese
Croatian	Czech	Danish	Dari	Dutch
Egyptian	English	Esperanto	Estonian	Farsi

⁴⁵ karen su & corbis. The First Paper Money.

http://content.time.com/time/specials/packages/article/0,28804,1914560_1914558_1914593,00.html (accessed 2/2/2015)

⁴⁶ World Bank Notes

<http://www.banknotes.com/search.htm> (accessed 2/3/2015)

Handwritten text: ۱۱۳۳۹۶

Filipino	Finnish	Flemish	French	Galician
Georgian	German	Greek	Gujarati	Hausa
Haitian	Hebrew	Hindi	Hungarian	Icelandic
Indonesian	Irish	Italian	Japanese	Javanese
Kannada	Khmer	Korean	Kurdish	Latin
Latvian	Lithuanian	Macedonian	Malagasy	Malay
Malayalam	Maitese	Mandarin	Marathi	Montenegrin
Moroccan	Nepali	Norwegian	Oromo	Persian
Pashto	Polish	Punjabi	Portuguese	Romanian
Russian	Samoan	Scottish	Serbian	Sinhala
Slovak	Slovene	Spanish	Swahili	Swedish
Tagalog	Tajik	Tamil	Tamazight	Telugu
Thai	Turkish	Ukrainian	Urdu	Uzbek
Vietnamese	Welsh	Yiddish	Yoruba	Zulu

که در یادگیری همه زبانهای جهان با آسانترین برنامه زبان آموزی بر نامه، چامسکی ما را بواسطه زبان انگلیسی قادر میسازد^{۴۷}، من مطمئن هستم، که در تمام شبکه اینترنتی، شبکه همسان این شبکه وجود ندارد که در حد اول، الفبا و بعد ضمایر، قید، صفت، زمان، اسم عبارات، تا با نوشته کردن یک گزینه را به ما برای کسب کردن یک زبان

^{۴۷} مریم کالانه (۱۳۹۰) روان شناسی زبان شناسی، دستیابی شده

در سطح ابتدایه قادر میسازد. کارد/ ورقه خرید نسبه / کریدت کارد، ارسال بول از طریق تیلفون همراه و بانکداری، هواسنج، و "GPS، دریافت محل از طریق جستجوگر گوگل و ثبت جاده و رهنمایی به منزل توسط گوگل،" استفاده از کتاب فرهنگ برقی / الکتریکی پیشرفت های زمان امروز، امر آموزش زبان انگلیسی را در قدم اول قرار میدهد. و در قدم دوم آسیا که بزرگترین قاره زمین است^{۴۸} آسیای شمالی، جنوبی، شرقی - شمالی، مرکزی، اروپای شرقی و چند کشور اروپای مرکزی از نگاه سطح جغرافیایی حروف نوشتار سرلیک / کرلیک، درجه دوم را کسب کرده است، و بعد حروف چینی و بعد حروف زبان عربی / پس برای بازرگانی که امروز مفاد زیاد را از راه دور توسط خرید و فروخت اموال توسط زبان کسب میکنند که بلگیت وارن بفت^{۴۹}، و کارلوس سلیم^{۵۰}،^{۵۱}،^{۵۲} اشخاص درجه اول پولدار جهان، در یکی از جلسه های شان در دانشگاه آکسفورد و کمبریج؛ بلگید گفت ما برنامه های کامپیوتر دیتابیس^{۵۳} / جدول مخزن، معلومات^{۵۴} "انترکتیف"، لست حساس، با خرید و فروخت مواد که تغییر در کمیت مجموع مواد می آید، برنامه های چون مهیا ساختیم، از طریق کمپنی موبایل که مفاد و نقصان و برای کسب مفادات بیشتر سوق الجیشی، انسان راه های را جستجو میکند، این لست در دسترس هر دو جانب از طریق برق/انترنت و در تیلفون و کامپیوتر و تلویزون به اشتهاار گذاشته میشود و به دسترس هر دو جناح معامله کننده تجارت، و مردم قرار دارد، که اگر در حروف اشتباه صورت گیرد، به مفاد بسیار گزاف، نقصان وارد کند، و نقصان خرید و فروخت، داد و ستد اموال بین کشورهای جهانی را رجحان و شفافیت بخشیده یا

^{۴۸} به جستجو گر نقشه گوگل maps.google.com بروید زبان را تغییر داده زبان محلی سازید، و به حروف سرلیک که کشورهای جهان به حروف سرلیک نوشته شده نگاه کنید تا وسعت جغرافیایی حد دوم را از نگاه بزرگی دریابید

^{۴۹} Buffett & Gates on Success. (2013). https://www.youtube.com/watch?v=ldPh0_zEykU (retrieved 29 dec 2014)

^{۵۰} The Business Council for International Understanding To Honor Carlos Slim Helú

Carloslimvideoficial. (2014). https://www.youtube.com/watch?v=Zo1IDQgUH_A (accessed 2/10/2014)

^{۵۱} Eric Schmidt, Chairman and CEO, Google interviews Carlos Slim, Chairman, Carlos Slim Foundation and Chairman, Telmex Foundation. (2008). Zeitgeist '08 Americas. https://www.youtube.com/watch?v=jo_kzIHL27A (retrieved 3 jan 2015)

^{۵۲} Larry King entrevista al Ing. Carlos Slim para Ora.Tv. (2013). <https://www.youtube.com/watch?v=pDE007PRBpQ> (accessed 7/11/2014)

نبخشیده و معطل سازد^{۵۲} و مدیریت عمل از راه برق بهتر فراهم شده است که آن اینترنت و تلفنهای بیسیم در زمان ها و مکانهای متفاوت قرار گرفته، خودکار، دیتابیس ها عمل خرید و فروخت را که به زبان فروشنده و خرید کننده بر امر شان برنامه بندی شده است عمل خرید و فروش را انجام دهند، پس نظر به این اهمیت های درجه اول، تحقیق من سهم مهم روحیه معاصر سمبول / خط و نوشتار را که روحیه برازنده در عمل برق و تکنولوژی بازی میکند، خود را که در نوشتار صحیح تحت حروف است به صحیح بودن کلمه و خالی بودن از خطاهای املایی ایجاد میکند به دقت دانش آموزان در نوشتار درست، اسرار میورزد، و اشخاص امروز را تشویق میکند تا صوتی که از یک حرف ایجاد شده تعقیب کنند. نه که صوتی در یک محل مروج بوده. از طریق سخن روبات های انسانی سخن را میگیرند و با تحلیل حرف روبات سخن دهنده روبات گیرنده عملی را انجام میدهد، خود موبایل ها که خط را میخوانند و شما امر میکنید به آواز و تحلیل گر موبایل برای شما برنامه را باز میکند^{۵۵}، و این صوتی که موبایل از شما میخواهد دریافت کند و حروف و کلمات و زنجیر لغوی و ایجاد فهم در موبایل عملی را که تقاضا کننده از موبایل خواهش کرده است انجام بدهد^{۵۶}،^{۵۷} ما نمیتوانیم که اول عمل تراش در سنگها و نوشتار در پوست گاو و نوشتار با سیاهی در پایروس و نوشتار با پنسل و خود کار و ماشین فوتو استیت امروز نگهداری نوشتار و عمل نوشتار به آسانی در برق سفر میکند به شکل ماشین فاکس موبایل و کمپیوتر نادیده بگیریم، و امروز سهم فعال

^{۵۳} Sean Coughlan,(2011), Spelling mistakes 'cost millions' in lost online sales.

<http://www.bbc.com/news/education-14130854> (accessed 2 / jan / 2015)

^{۵۴} Lamiat Sabin. One spelling error costs Companies 1 louse up to £9 million after being sued for ruining business.

<http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/one-spelling-error-costs-companies-house-up-to-9-million-after-being-sued-for-ruining-business-10007372.html> (accessed 7/March/2015)

^{۵۵} Nokia 7610 Supemova User Manual: Voice Commands; Enhancements

<http://www.manualslib.com/manual/300040/Nokia-7610-Supemova.html?page=40> (accessed 30 mar 2014)

^{۵۶}S-Voice on the Samsung Galaxy S 4

<http://www.dummies.com/how-to/content/svoice-on-the-samsung-galaxy-s-4.html> (accessed 10 Mar 2015)

^{۵۷} User's guide for Nokia 7610. (2004). US. Nokia Corporation, (2004).. pp. 27, 81-83

^{۵۸} Nokia N70 User Manual. (2005). US. Nokia Corporation. pp 22, 102.

نوشتار که امری را برای ما انجام میدهد، مانند پرداخت پول در حساب موبایل از راه دور، و ماشین تلویزیونی که تحلیل و بررسی خود را از داخل پوست انجام داده و داده های مثل اندازه گرده و تحلیل و بررسی و تعیین مریضی و سلامتی شخص با عمل نوشتار ایجاد میشود را در نوشتار برای ما ترسیم میکند، پس عمل خوانش بررسی و طراحی برنامه از طریق نوشتار به اطلاع ما سپرده میشود که بازهم این نماد های نوشتاری است که سهم بارز خود را در عصر حاضر نیز حفظ کرده است.

پس باید دانش آموزان در اول نماد های نوشتاری را بفهمند، حروف صوتی شان با شکل و نشانه ها نماد های نوشتاری فارسی را باید دقیق یاد بگیرند تا مراحل بعدی زبان آموزی آسان شود و از طریق زبان، علوم دلخواه شان را بیاموزند و سرمشق زندگی خود قرار بدهند.

سوانح و معلومات در باره مدارس و دانش آموزان افغانی در اسلام آباد

تحقیق حاضر به علل اشتباهات املایی دانش آموزان مدارس افغانی شهر اسلام آباد در مرحله ابتدایه است، و چهار مدرسه / مکتب تحت بررسی قرار گرفته است، اطلاعات به دست آمده، میدانی میباشد که بنده با ملاقات با مدیران مکاتب / مدارس ملاقات نموده و اطلاعات مربوط را که در طرح تحقیق خود طلبکار شده بودم به آماده سازی آن معلومات پرداختم، و کوشش کردم تا حدی که توان داشتم معلومات مورد نظر را در باره مکاتب / مدارس افغانی در اسلام آباد کسب کردم، اینک معلومات اولیه را به دسترس شما عزیزان قرار میدهم.

به گفته خانم عابده، مدیر فعلی مکتب / مدرسه شهید ولی خان نقل قول میشود:

در قدم اول، سابقه مکتب شهید ولی خان / مرکز تعلیمی زنان افغان که در اوایل به حیث سازمان

تعلیمی زنان افغان فقط یاد میشد، در سال ۱۹۹۱ / ۱۳۷۰ هـ ش توسط یکعه اشخاص تعلیمیافته مرکز تعلیمی

زنان افغان در G-9/4 جاده ۱۹۲ تأسیس شد اولین سازمان بود که برای بدست آوردن وسایلی که تا بتواند مهاجرین افغان را تعلیمیافته بسازد در دیار مهاجرت فراهم آورد، اولین سازمانی بود که بدون کمک خیریه به تأسیس سازمانی پرداخت، در این سازمان در اوایل در بخش آموزش، مثل خیاطی، زبان انگلیسی، آگاهی حقوق زنان، تدریس کمپیوتر و تایپ رسالات و تعلیمات عصری، آغاز به کار کرد، و تا اخیر سال ۱۹۹۳ / ۱۳۷۲ خ همینطور ادامه داشت که در سال ۱۹۹۴ / ۱۳۷۳ خ تأسیس مکتبی / مدرسه را که از همین مرکز تعلیمی زنان افغان سرچشمه گرفته بود، در G-9/4 جاده ۱۹۲ به تأسیس در آمد بعد به جاده ۸۶ و بعد به جاده ۱۹۵ و بعد به جاده ۳۲ خانه ۵۴۱ انتقال کرد که پسران و دختران افغان و فارسی زبانان و پشتو زبان را در مرحله دبستان، رهنما و دبیرستان تدریس میکردند و کتابها از طرف مجاهدین و امور خیریه محافظت از اطفال، SAVE THE CHILDREN و امور خیریه دیگر افغانها در پشاور و راولپندی کتابهای مکتب شهید ولی خان را به شاگردان افغان در مکتب / مدرسه شهید ولی خان ارائه میکردند، که بعد از استقرار حکومت مجاهدین در افغانستان و بدست گرفتن وزارت معارف از طرف مجاهدین در افغانستان به کمک کتاب های مکتب شهید ولی خان و کمکهای مانند لوازم مکتب از لوحه سفید/تخته سفید و سندلی/چوکی و تباشیر گرفته تا پایه های کامپیوتر را به اداره مکتب شهید ولی خان به کمک میسپردند، بطور مکرر سالانه کمک های لوازم ضروری مکتب را به دست گرفتند. این مکتب/مدرسه که در سال ۱۹۹۴ / ۱۳۷۳ خ بوجود آمد در حقیقت هدف اصلی شان مجادله علیه تبعیض زنان افغان را در مقابل نابرابری حقوق شان و حفاظت از حقوق اطفال بود، این مکتب از تعداد زیاد شاگردان/دانش آموزان، در سالهای ۱۹۹۴ الی ۲۰۰۰ برخوردار بود که به مرور زمان بعد از آمدن دولت انتقالی و برگشت افغانها به افغانستان تعداد شاگردان این مکتب کم و کمتر شده رفت. از شش صد شاگرد/ دانش آموز در اوایل تأسیس، مکتب/مدرسه شهید ولی خان برخوردار بود که در صنف اول از نگاه تعداد دانش آموزان؛ عموماً به حد متوسط و در صنف / کلاس

های متوسطه از صنف / کلاس ۶ تا ۹، عموماً زیاد و صنف / کلاس های لیسه که دایره نهایی می باشد عموماً تعداد دانش آموزان نسبت به مرحله ابتدایه و متوسطه کم بوده، چون بودن شاگردان افغانی بلخصوص از افغانهای که از کابل به اسلام آباد آمده بودند و شامل مکتب/مدرسه افغانی میشدند، ثابت نبود چون اینها که به اسلام آباد می آمدند نظر به تقاضای سفارت های استرالیا آمریکا اروپا کانادا و تیکه قبول میشدند به این کشور ها سفر میکردند، و نداشت سویه و به سبب نافرمانی عللی دیگر بود که از مکتب / مدرسه اخراج میشدند و به مکاتب /مدارس دیگر افغانی داخله میگرفتند، یا به خاطر رفتن به کشور های انگلیسی زبان به خاطر داشتن استعداد زبانی و کسب معلومات در مکاتب/مدارس شخصی اسلام آباد چون از طریق زبان انگلیسی آموزش میدیدند، مثل ریاضیات، هندسه، زبان انگلیسی و اردو و تعلیمات دینی، تعلیمات اجتماعی و ساینس که تعلیمات ابتدایه برای آمادگی شاگردان به کیمیا و بیولوژی در صنوف / مدارس بالا بوده تدریس میشد؛ شامل میشدند، و زبان اردو که همچنان آموزندگان افغانی را در حل مشکلات جامعه، مثل خرید و فروخت اموال، و درآمد خانگی کمک شان میکرد به همین سبب مکاتب پاکستانی را به نسبت مکتب / مدرسه افغانی ترجیح میدادند، در اوایل سالهای ۱۹۹۲ / ۱۳۷۱ هـ ش در مکاتب /مدارس پاکستانی دولتی پذیرفته نمیشدند، و به ویژه کسی که با زبان اردو آشنایی نمیداشت قطعاً نمیتوانست تا به مکاتب/مدارس دولتی پاکستانی در اسلام آباد شامل شود، چون شاگرد/یا دانشآموز چون که در اقلیت قرار میگرفت و سبب تمسخر زبان، که تلفظ غیر ملفوظ، یا بر اساس نداشتن تلفظ ثابت زبان اردو و فهم اشتباه و صحبت اشتباه، تحت تمسخر در مکاتب پاکستانی قرار میگرفتند و پس به مکتب/مدرسه افغانی داخله میگرفتند یا بسیاری مکتب/مدرسه را ترک میکردند و در فروخت اموال در دکانها بطور نقر زیر دست خدمت، در دکانهای خوراکی فروشی، پیراهن فروشی، یا بیکار در خانه زندگی را سپری میکردند و موسیقی هندی، فلمهای بالیود هندی و لالیود پاکستانی و درامه های شهنگانم پاکستانی و اگر دیش یا

قاب ستلایت می‌داشتند اکثر اوقات شان را با فعالیتهای همچون دیدن سینما ها سپری میکردند، که بعد از انتظار قبولی اسپانسر / از طرف درخواست اقارب شان، در کشورهای غربی قبول میشدند و خارج میرفتند، یا راهی سفر ایران میشدند؛ بلخصوص افغانهای فارسی زبان که خود را نا راحت در پاکستان از نگاه زبانی، فرهنگی، و یا داشتن عقاید خاص جانبداری از یکی از احزاب سیاسی در افغانستان و سفر به کشورهای ترکی و اروپایی به ایران و آسیای مرکزی و آسیای شمالی سفر میکردند و برای مستقر شدن در اروپایی شرقی و غربی که اگر پول کافی می‌داشتند سفر میکردند، و اگر زندگی مساعد نمی‌بود پس به افغانستان و یا برای قصد دباره به کشور های اروپایی که اقتصاد خوب، و مراحل کاری خوب مساعد است قبولیت شان از طرف کمیساریای حقوق بشر در پاکستان مساعد بود دباره به اسلام آباد سفر میکردند و پس در همین مکاتب افغانی اطفال شان را شامل میکردند و، از کتاب مهاجرت به غرب، سال ۲۰۰۴ نوشته نادر شاه نظری که مشکلاتی از افغانهای بیجا شده در افغانستان و بازی دادن ایشان بخاطر زندگی رویارویی غرب ایشان را بیجا ساخته و از مشکلات ایشان، رفتن ایشان را به کشورهای اروپایی بحث کرده، همچنان نقل قول بنده را صحت میبخشد. ناگفته نماند که سفر به کشورهای آسیای مرکزی و رفتن به ایران، و در خود پاکستان داخله به مکاتب پاکستانی، دیدن برنامه های تلویزونی پاکستان و نشست و برخاست و کار در دکانها همه نفوذ گفتاری خویش را در زبان های دانش آموزان ایجاد کرده که همین تلفظ گفتاری غیر صحیح در حد ابتدایه و کوچک بودن سن شاگردان زیاد موثر بوده، و در املا و مقاله نویسی، این نفوذ شاگردان را در مشکل قرار داده، کوشش کردم که خاطر نشان کنم. تا اسباب مسائل واضح تر شود.

از محترمه مدیره مکتب/مدرسه افغانی شهید ولی خان، محترمه عابده منوش، از سرمعلمه های پیشین مکتب / مدرسه نام برد و همچنان مسایل بالا را ذکر کرد، که بنده تحریر کردم، خانم عابده منوش گفت در اول تاسیس مکتب / مدرسه شهید ولی خان خانم پلوشه حسن و شینکی کروخیل دست به کار شدند خانم عابده منوش از

خانم پلوشه حسن اولاد یاد کرد که یکی از اولین خانمان افغان بود که در اسلام آباد مکتب شهید ولی خان را برای مهاجرین افغان تأسیس نمود. در سال ۱۳۴۸ هجری شمسی در خاکجارج ولایت کابل تولد شد. او پس از تکمیل تعلیمات ثانوی در مکتب رابعه بلخی شهر کابل، شهادتنامه لیسانسه اش را در رشته علوم ساینس از دانشگاه اسلام آباد پاکستان به دست آورد. پلوشه حسن درجه فوق لسانس را در رشته مطالعات بازسازی پس از زد و خورد از پوهنتون یورک انگلستان به دست آورد، پلوشه حسن در انکشاف و تقویه حقوق زنان تجربه ۱۵ ساله از افغانستان و پاکستان دارد. او از سال ۱۳۷۵ تا ۱۳۸۱ هـ ش رئیس مرکز تعلیمی زنان افغان بود و سپس رئیس اداره حقوق دیموکراسی افغانستان شد. خانم پلوشه عضو نهاد حقوق شبکه زنان افغان در گروه جامعه مدنی بوده. موسسه سرپناه مصون زنان افغان را بنیان نهاد. سال ۱۳۸۴ هـ ش جایزه نوبل را از میان صد نامزد بدست آورد و در حال حاضر عضو پژوهش مسایل افغانستان میباشد او به زبان فارسی اردو انگلیسی به صراحت صحبت میکند

خانم پلوشه در سال ۱۹۹۱ که سازمان تعلیمی زنان افغان را در پشاور مور تأسیس کرد و بعد از آن تا سال ۱۹۹۳ مدیریت مکتب شهید ولی خان را نیز به عهده داشت و کنار مدیریت مکتب شهید ولی خان عمل آموزگاری را در مکتب شهید ولی خان نیز پیش میبرد، مکتب شهید ولی خان توسط دو مدیره در اول رهبری میشد، که کنار شان خانم شینکی کروخیل بود، محترمه شینکی ذهین کروخیل از اقوام پشتون در سال ۱۹۶۳ در سروبی کابل افغانستان چشم به جهان گشود. او در سال ۱۹۷۹ از مکتب / مدرسه رابعه بلخی از کابل شهادتنامه صنف / کلاس دوازده خود را به دست آورد، و بعد لسانسه خویش را در علم طب بدست آورد، از سالهای ۱۹۷۹ / ۱۳۷۸ تا سالهای ۱۹۸۴ / ۱۳۶۳ به حیث طبیب در اسلام آباد وظیفه انجام داد، تعلیماتی که در این رشته داشت پیش برد، از سال ۱۹۸۴ / ۱۳۶۳ دانشنامه انگلیسی خویش را از سازمان ملی زبان های مدرن به دست

آورد و در تعلیمات سیاسی رشته روابط بین الملل از دانشگاه / پوهنتون کابل سند لسانسه دومی دانشگاهی خویش را به دست آورد، و در کمیوتر همچنان تعلیمات خویش را در بخش مدیریت، حساب، گزارش نویسی پیش برد، و بعد به حیث فعال حقوق بشر به ویژه خانمان و اطفال کار کرد، و برای رهبری خوب، برنامه های را در اروپایی شرقی نیز سهیم شد، و در سال ۲۰۱۲ از تنک تانک امریکا؛ سازمان شرق و غرب در رهبری بهتر جایزه کسب کرد، و یکی از فعالان بسیار سر سرخت حفظ حقوق خانمان، اطفال و بشر است و الان در کابل زندگی خویش را سپری میکند، او متاهل است و چهار پسر دارد، به گفتار زبان فارسی، اردو، انگلیسی، پشتو سیطره کامل دارد.

خانم شینکی کروخیل در ملل متحد بخش حقوق بشر، در امور حقوق خانم ها و اطفال قبل از سال های ۱۹۹۱ / ۱۳۷۰ وظیفه انجام میداد بعدا مرکز حقوق زنان را در اسلام آباد G-9/4 در تأسیس اش با خانم پلوشه کمک کرد، مکتب / مدرسه شهید ولی خان را در ۱۹۹۳ / ۱۳۷۲ هـ شد نیز از همین مرکز حقوق زنان به خانم پلوشه کمک نموده به کمک اش به تأسیس رساند. عمل آموزش خانمان و کمک به اطفال را به دست نیز داشتند و همچنان داوطلبانه خدمت آموزگاری / معلمی را در مدرسه شهید ولی خان نیز به عهده داشتند سپس در کابل مرکز حقوق زنان را تأسیس کردند و نمایندگی کانون زنان را به دست داشتند پس از این شغل، سال ۲۰۰۴ / ۱۳۸۳ تا سال ۲۰۱۰ / ۱۳۸۹ در پارلمان افغانستان عضویت نمایندگی خانمان ولایت کابل را در امور زنان به دست داشتند. بعد از خانم پلوشه حسن و شینکی کروخیل، نوریه خانم، سرمعلمه / اداره کننده مکتب / مدرسه شهید ولی خان که، سالهای ۱۹۹۳ - ۱۹۹۵ مدیر مکتب / مدرسه شهید ولی خان بودند، که فعلا در پاریس فرانسه زندگی خویش را بسر میبرد و خانم فاطمه جاغوری در تعلیمات دینی لسانسه خویش را بدست آورد، بعد از خانم نوریه مدیریت مدرسه / مکتب شهید ولی خان را به عهده خود گرفت، که حالا در کالفرنیای امریکا زندگی میکند و سپس خانم

گلالی حیدری از سرمعلمان یا اداره کنندگان مکتب/مدرسه شهید ولی خان بود او فعلاً در کابل زندگی خویش را بسر میرد الان/فعلاً مکتب شهید ولی خان ۲۵۰ شاگرد / دانش آموز دارد که این حالت در حالت افزایش و کاهش میباشد طوری که بنده در بالا برای شما توضیح دادم. شاگردان این مکتب از فارسی زبان های تازیکستان/تاجیکستان/ افغانستان و ایران، پشتونها، افغانهای پشتو زبانها افغانستان / و افغانهای فارسی زبان افغانستان و برگشته از ایران به پاکستان، مشتمل است. بعداً خانم نوریه هروی به حیث / مدیر / سرمعلمه، مکتب / مدرسه شهید ولی خان مقرر شدند، خانم نوریه هروی یکی از خانمان تعلیم یافته هرات بود، سال ۱۹۹۲ / ۱۳۷۱ هـ هرات را به سفر اسلام آباد ترک گفتند، سالهای ۱۹۹۵ / ۱۳۷۴ الی / ۱۳۷۶ خ ۱۹۹۷ م تا زمانی که اسلام آباد را برای پاریس فرانسه ترک کردند، وظیفه سرمعلمی / مدیریت مکتب / مدرسه شهید ولی خان را بدست گرفتند ، بعد از خانم نوریه، فاطمه جاغوری که یکی از اقوام مغل ولایت بامیان افغانستان بودند مدیریت مدرسه شهید ولی خان را به دست گرفت، او خانم تحصیل کرده در علوم دینی / حصول دین، لسانس اش را از دانشگاه / پوهنتون کابل گرفته بود و در سالهای ۱۹۹۲ / ۱۳۷۱ هـ ش به اسلام آباد پاکستان مهاجرت کرده بود، محترمه فاطمه جاغوری تا سال ۱۹۹۹ / ۱۳۷۸ هـ ش مدیریت مدرسه / مکتب شهید ولی خان را تا زمان مهاجرت اش به دست داشت و بعد از خانم فاطمه جاغوری، خانم گلالی حیدری، که از پشتو زبان های ولایت وردک افغانستان بودند مدیریت مدرسه / مکتب شهید ولی خان را پس از خانم فاطمه جاغوری بدست آوردند، محترمه خانم گلالی حیدری، وردک را در سالهای ۱۹۹۰ / ۱۳۶۹ هـ ش به خاطر مهاجرت به اسلام آباد ترک گفتند، خانم گلالی در اوایل، در دوران مدیریت خانم فاطمه جاغوری تدریس زبان پشتو را در مکتب شهید ولی خان به عهده داشتند، و نظر به صلاحیت تعلیمی ایشان مدیریت مکتب / مدرسه شهید ولی خان را گرفتند، محترمه گلالی به گفته عابده خانم سرمعلم مدیره فعلی مکتب / مدرسه شهید ولی خان میباشد، بعداً از خود خانم

عابده سوال کردم که خودشان تا چه اندازه در مدرسه آموزش دیده اند، او مکتب را در کابل به پایان رسانده و
زیادتر اوقات را در تعلیمات پسران و دخترانش به سر سپرده و بعد از رفتن خانم گللالی حیدری به کابل، رهبری
مکتب شهید ولی خان را کسب کرده او در دوره مدیریت خانم گللالی در مکتب / مدرسه شهید ولی خان تدریس
دانش آموزان مکتب شهید ولی خان صنف / کلاس نو، ده یازده و دوازده را به دست داشت، و نظر به صلاحیت و
مدیریت بهتر شان در امور آموزگاری دانش آموزانش او را به سمت مدیر مکتب / مدرسه شهید ولی خان
برگزیدند، کتاب روخوانی فارسی پشتو و دینیات / علوم دینی، نویسندگی، ریاضی، ورزش، پرورش بدن، از صنف
/ کلاس اول تا صنف ۲ به دانش آموزان تدریس / آموزانده میشود، در صنف / کلاس سوم / ۳ زبان انگلیسی و
روند از بر کردن کلمات و جملات را بطور موثرتر از اوایل به دانش آموزان یاد داده میشود در صنف / کلاس
چهارم مضمون هندسه مشاقی/خطاطی/خوشنویسی، حدیث شریف تجوید در نظام تدریس دانش آموزان اضافه
میشود، و در یکسال دو بار از دانش آموزان امتحان گرفته میشود یکی در سر سال که مشروط به تبدیل شدن
کلاس میباشد و امتحان بعدی چهار و نیم ماه و بعداً به خاطر هوای گرم برای سه ماه شاگردان رخصت میشوند، و
شاگردی اگر در جریان آزمون ناکام بماند دگریار مجدداً صنف و کلاس را که ناکام شده است بخواند یا مشروط
میشود که باید در ظرف سه آزمون امتحان را عبور کنند، در غیر آن تماماً مضامین را که عبور هم کرده بودند بخاطر
مضمونی که مشروط مانده و قادر به عبور کردنش نبوده باید از سر یا دگر بار بخوانند، و از آموزگار دانش آموزان،
همچنان جداً تقاضا به عمل آمده است که اگر در سه مضمون شاگرد از محدوده چهار مضمون کامیاب شود میتواند
به صنف بعدی / کلاس بعدی برود؛ باید حد وسطی را عبور کنند اگر مضامین بر پنج مضمون محدود است باید از
سه/۳ مضمون کامیاب به در آیند، اگر دایره مضامین ۶ مضمون باشد، باید از سه/۳ مضمون کامیاب به در آید، و
همچنان اگر هفت و هشت مضمون باشد باید که از چهار مضمون کامیاب به در آید، همینطور تا صنف ۱۲ این

راهکار را پیش می‌برند همین روند را هر چهار مکتب بطور منظم پیش می‌برند، البته در سالهای قدیم قبل از سال ۲۰۰۱ بطور موثر بر این روند عمل نمیشد، به ویژه شاگردانی که مشروط میشدند برای شان وقت داده میشد تا به صنف بعدی داخل شوند، اما الان به هیچ وجه شاگردان / دانش آموزان مشروط را قطعاً برای شان به صنف بعدی اجازه داده نمیشود، تا حد اقل در ظرف سه/۳ بار باید از آزمون مشروطیت در مضمونی که مشروط شدند بگذرند تا به مراحل بعدی تعلیمی راه یابند. کتابها از طرف مکتب برای شاگردان سپرده میشود، از طرف وزارت معارف افغانستان برای شاگردان مدرسه / مکتب به دسترس شاگردان قرار داده میشود چاپ سال ۱۳۸۹ هـ ش / ۲۰۱۰ م، فیس / پدازه مکتب / مدرسه در صنف اول ۴۰۰ است از ابتدائیه به بعد ۶۰۰ میباشد و به شاگردانی که قدرت پرداخت فیس را ندارند تا پنجاه فیصد برای شان مراعت میشود، پنج ساعت به شاگردان درس داده میشود که در روز ۵ مضمون باید بخوانند و ۱۰ دقیقه برای تفریح شاگردان در میان پنج ساعت درس، داده میشود تا تفریح کنند یعنی از صنف / کلاس خارج میشوند و یا شاگردان صنف / کلاس دیگر صحبت و نشست میکنند. از ساعت هفت و نیم کلاس آغاز میشود و ساعت یازده و سی محدوده یک - روز نشست تحصیلی اختتام میابد. برای شاگردانی که از کلاس اول تا سه دانش داده میشود این وقت، محدود به سه ساعت است. در جریان هفته اگر مضامین زیاد باشد، تقسیم اوقات ترتیب داده شده، و تحت تقسیم اوقات مضامین اضافی از پنج مضمون در روز های متفاوت تدریس میشود، شاگردانی که فیس / پدازه ماهانه خویش را نپردازند یا غیر حاضری کنند، باید ۵٪ جریمه بدهند که ۳۰ روپیه میشود، پول قلم رنگ تخته سفید از دانش آموزان گرفته نمیشود از طرف اداره مکتب پرداخت میشود. از صنف اول تا صنف ۶ را دوره ابتدائیه در مدرسه شهید ولی خان نه تنها بلکه در تمام مدارس افغانی اسلام آباد و تمام مدارس افغانستان دوره ابتدایی میگویند و در این مرحله ابتدائیه در مکتب / مدرسه شهید ولی خان ۲۰ دقیقه در هفته برنامه املائی را در مدرسه / مکتب شهید ولی خان برگزار میشود و میکنند که این

اوقات اگر وقت در تدریس میگذرد این ۲۰ دقیقه به ده دقیقه کاهش میآید، به گفته استاد فاروق خان، استاد زبان فارسی در مکتب / مدرسه شهید ولی خان: برای کاهش اغلاط املائی برنامه های نوینی به کار نمیروند و برنامه های که از قبل که لغت به لغت و جمله به جمله لغات و جملات از طرف معلم مدرس / آموزگار گفته میشد و شاگردان آن کلمات را از بر در کتابچه / دفتر های شان مینوشتند امروز نیز مکتب شهید ولی خان از همان راه استفاده میکنند و به دیدگاه آموزگار زبان فارسی فاروق خان در شهید ولی خان، بهترین راهی است که از زمان های قدیم کشف شده است که توسط معلم / مدرس / آموزگار املا گرفته میشد یا دیکته میشد، و بعدا درجه بندی میشد که صد لغت میباشد یا جمله که از ۱۰۰/ صد کلمه تشکیل شده باشد از محدوده صد نمبر داده میشود که ۱۰/۱۰۰، ۱۵/۱۰۰ و ۵۰/۱۰۰ به اینطور به دانش آموزان مرحله ابتدایه از طرف مدرسه شهید ولی خان در صورت اغلاط املائی برای آموزندگان نمبر داده میشود. از آموزگار فاروق خان پرسیدم شاگردانی که اغلاط املائی زیادی دارند شما اسباب و مسئله اغلاط املائی ایشان را در چه میبینید، او گفت، عدم تکرار عمل در کار خانگی و کار مکتب، توجه به دروس کم باشد، سخن واضح است که اغلاط املائی زیاد میباشد، از فاروق خان پرسان کردم، آیا شما از بازی های جالب که یادگیری املا را برای شاگردان خوش آیند سازد، از آن بازی ها استفاده میکنید، بطور مثال شاگردی را میگوید که بنویس و شاگرد دیگری را بگوید بنویسد خانه، و شاگرد دیگری را املا گوئید که نوشته کند میروم و همین طور بازی را به یک بازی دورانی که همه شاگردها سهم داشته باشند بنویسند و در آخر اشتباهات املائی شان را اصلاح کنید و در مکتب بطور فعال مصروف شوند خوب نمیدانید یا به همینطور بازی های دیگری را برای شان مهیا کرده نمیتوانید که اقلا چون شاگردان / دانش آموزان خورد سال هستند علاقه بگیرند، جلب توجه شوند، بازی های نوین که در خارج از کشور به طور مثال به زبان عربی سیریلیک و انگلیسی گرفته میشود شما از آن برنامه ها استفاده میکنید. استاد فاروق خان در جواب بنده گفت ما افغان هستیم، زبان ما

دری است، نوشتار ما دری است، پس سر و کار ما با انگلیسی و سیریلیک و عربی در چه است، و در آخر که من معلم هستم نه بازی کن که از راه بازی شاگردان را به آموزشِ املایی تشویق کنم تا ایشان همیشه از من شناختی به حیث بازیگر سیرک / Circus داشته باشند و من در امریکا و روسیه و عربستان در حالت تدریس نیستم، شاگردان اینجا شوختر هستند و زبانِ چوب و عصا را میفهمند، آن محیط با این محیط فرق میکند، این پسرانی هستند غریب، صبح و شب شان در بازار سپری میشود در کنار تعلیم آموزی، و اگر کسی برای اینها بازی را بنا کند، اینها شر و شور را بر پا میکنند که اداره مدرسه از دست شان خواهد بنالد، و جواب های شان به اینطور بود، خوب بنده برای ایشان گفتم خوب من از اینها امتحان میگیرم راه های حل را برای تحقیق ام برای دانش آموزان نوشته میکنم که کار من همین است، و بنده رشته تحصیلی مافوق لسانس ام را بدست میآورم از این راه، اگر این رویه و روش برای دانش آموزان خوب ثابت شود پس اگر شما رویه خویش را در بهبود دانش املای شاگردان به عوض نگیرید کوشش من همین است که در کتاب های زبان فارسی برای شما برنامه های را در میان تدریس از طریق وزارت معارف افغانستان پیشکش میکنم، خوب استاد فاروق خان خسته معلوم میشد، و نا راحت بود، با آمدن من و تلف کردن اوقات درس شاگردان ناراحت بود و مشوره های بنده را نظر به کم سن بودنم عمل ناروا میدانست که در وقت اختتام املا به من گفت بفرمائید تشکر، خوب الان برنامه املایی خود را به برنامه معارف ببرید و به این طور بنده با دهان خنده از ایشان خداحافظی کردم.

به دفتر کار خانم عابده رفته از دیگر سرگرمی های مکتب شهید ولی خان پرسیدم، در باره سرگرمی های تفریگاهی صحبت کردند، و گفتند ما راه های بهتر را برای آموزش دانش آموزان در سطح اسلام آباد مهیا میسازیم و تعریف شان از اینقرار بود، برای نمایش تفریحی، شاگردان را در سال یک مرتبه یا دو مرتبه به منازل تفریگاهی "چتل پارک و چلدرن پارک" ایشان را میبرند، بول تفریگاه ها از طرف دانش آموزان داده میشود، برای دانش آموزان

غریب این پول بخشیده میشود، به ویژه آن دانش آموزانی که واقعا از پرداخت این پول عاجز اند. و توان پول را ندارند.

مدرسه / مکتب استقلال یکی از مدارس / مکاتب دیگر افغانی در اسلام آباد است که به زبان فارسی کار آموزگاریش را پیش میبرد، این مکتب در F-10 مرکز، بعد در G-10 مرکز و بعد در G-9/1 اسلام آباد جاده ۲۸ در حال تدریس است مدیر / سرمعلم این مدرسه / مکتب، شریف صالحی میباشد. این مکتب / مدرسه اولین بار در سال ۱۹۹۴ / ۱۳۷۳ هـ ش در F-10 تأسیس شد این مدرسه در سه مرحله درجه / پایه ابتدایه دبستان، / ثانوی / متوسطه، و لیسه / دبیرستان را دارند تدریس میکنند در این مکتب عربی و انگلیسی کنار زبان های رسمی افغانستان که پشتو فارسی میباشد؛ تدریس میشود در اوایل تأسیس، در این مکتب زبان فرانسوی نیز تدریس میشد که به مرور زمان بخاطر مشکلاتی که شاگردان / دانش آموزان افغان که تدریس چند زبان مشکل بود بعد به سه ۴ زبان اکتفا شد. شریف صالحی مدیر کل مکتب / مدرسه استقلال از سال ۱۹۹۴ / ۱۳۷۳ تا حال حاضر میباشد، او دوره لیسه یا دبیرستانش را از مکتب استقلال به دست آورد. در تأسیس مدرسه استقلال، جمعیت افغانان در اسلام آباد، فامیل خود شریف صالحی که تأسیس گذار این مکتب است دوستان و اقارب شان و به ویژه مکتب استقلال افغانستان در تأسیس مالی این مکتب / مدرسه را کمک کردند، و الان همچنان از نظر مالی و پولی از طرف وزارت معارف افغانستان کمک میشود در بخش کرایه این مکتب که ۸۵۰۰۰ پول پاکستانی در ماه است، این مکتب ۲۰۰ شاگرد فعلاً دارد ۳۸۴ شاگرد از این مکتب شهادتنامه فارغ تحصیلی از مکتب استقلال را به دست آوردند، در سالها بین ۱۹۹۷ / ۱۳۷۶ هـ ش تا ۲۰۰۰ م / ۱۳۷۹ میلادی ۵۷۷ - ۶۴۰ شاگرد داشت ولی با آمدن حکومت انتقالی، شاگردان زیاد به افغانستان برگشت نمودند و این مکتب با مشکل مالی روبرو شد، نحو و برنامه ریزی

تدریسی این مکتب / مدرسه استقلال با مکتب استقلال کابل همگام می‌باشد، ولی مکتب / مدرسه استقلال در افغانستان کابل در سال ۱۹۲۲ به تأسیس رسید، یکی از مکاتب مشهور افغانستان در کابل که در کنار زبان فارسی، فرانسوی نیز تدریس می‌شود، است. اولین تهداب ساختمانی این مدرسه را صدر اعظم فرانسه در سال ۱۹۶۸ / ۱۳۴۷ هـ ش بنیان گذاشت، اولین مکتب / مدرسه دختران در افغانستان است. که مکتب / مدرسه استقلال در اسلام آباد سرچشمه از مدرسه استقلال افغانستان گرفته است خود شریف صالحی مدیر مکتب / مدرسه استقلال از مکتب / مدرسه استقلال کابل شهادتنامه فارغ تحصیلی به دست آورد و به همین سبب با زبان فرانسوی آشنایی دارد، کنار زبان انگلیسی و اردو با زبانهای رسمی افغانستان که دری و پشتو است نیز آشنایی دارد.

و علیا خانم آموزگار / معلم زبان دری / فارسی مدرسه استقلال می‌باشد، خانم علیا در رشته اسلامیات شهادتنامه لسانسه را از پوهنتون / دانشگاه کابل به دست آورده است، به گفته مدیر مکتب / مدرسه استقلال توسط پلان اداره توسط خود استاد شریف که هر کسی که داوطلب وظیفه آموزگار شدن را در این مکتب / مدرسه داشته باشد، یک هفته وقت داده می‌شود تا در این مکتب / مدرسه تدریس کند، بعد از یک‌هفته اگر ظرفیت آموزگاری در آموزگار داوطلب دیده شود، بعد توسط مدیر شریف صالحی تصمیم گرفته می‌شود که آیا آموزگار اخذ شود یا خیر، این روال آموزگار گیری در مکتب / مدرسه استقلال می‌باشد.

مدرسه / مکتب خراسان یکی از مدارس دیگر افغانی است که در ۱-۱۰/۱- جاده ۵۶، اسلام آباد فعالیت خویش را در سال ۱۹۹۲ / ۱۳۷۱ آغاز کرد.

اولین سر معلم مکتب / مدرسه خراسان عاقله خاطرزی است، خانم عاقله خاطرزی شاعر و نویسنده زبان دری بود از مکتب رابعه بلخی افغانستان درجه لیسانس خویش را به دست آورد، تا سال ۲۰۰۵ سر معلمی مکتب خراسان را به دست داشت، بعد سرپرستی این مکتب را آقا احمدیار بدست گرفت، جناب احمدیار از اکادمی پلیس درجه لیسانس خویش را گرفته اند، و خانم شان همچنان در تعلیمات شاگردان دست به کار هستند،

خانم عاقله خاطرزی در باغ علی مردان شهر کابل در سال ۱۹۵۰ / ۱۳۲۹ هـ ش چشم به جهان گشود در سال ۱۹۹۱ راهی دیار هجرت شد و مکتب خراسان را به کمک دوستان و جمعیت افغانان و کمک های از طرف دایره معارف افغانستان به کمک مجاهدین به تأسیس رساند.

استاد ظاهر وهاب استاد فارسی / دری مکتب خراسان میباشند؛ استاد ظاهر وهاب لیسانس خویش را از رشته ژورنالزم به دست آوردند، مکتب خراسان رادر دو مقطع زمانی عمل تدریس خود را پیش میبرد، مقطع اول از ساعت ۸ الی ۱۱:۳۰ بجه مییاشد و بخش دوم از ساعت ۱۲:۳۰ الی چهار مییاشد، این مکتب مدرسه از ۷۰۰ شاگرد میان سالهای ۱۳۶۷ هـ ش / ۱۹۹۸ م برخوردار بود و با آمدن حکومت دوره انتقالی این تعداد دانشآموزان کاهش به ۲۵۰ شاگرد یافته که در دایره متوسطه عموماً تعداد دانشآموزان زیاد و ثانوی کمتر و در محدوده دبیرستانی عموماً نسبت به دو مرحله دیگر کمتر است، و کتابهای این مکتب / مدرسه از طرف وزارت معارف افغانستان تألیف سال ۱۳۸۹ هـ ش است؛ کمک میشود و بعد با هزینه کم به شاگردان به دسترس شان سپرده میشود این مکتب مضمون فارسی را توسط استاد محمد ظاهر وهاب در سه مرتبه در هفته تدریس میکند، که روز دوشنبه چهار شنبه و پنج شنبه است، و مضمون املا به خواهش معلم است که چه روزها را برای امتحان قرار بدهد، در ظرف یکماه ۴ مرتبه از شاگردان مسن و از دانشآموزان خورد سال، ۷ الی ۸ مرتبه املا گرفته میشود، چون خوردسالان آغاز زمان مدرسه شان است و ضعیف و کمروح در املا هستند تأکید بیشتر از طرف ظاهر محمد

وهاب اینست که مدیریت مدرسه / مکتب خراسان را بدست دارد به عمل می آید. دو روز در هفته تعطیل دارند، و سه ماه در بین سال برنامه تعطیلی خویش را پیش میبرند.

مدرسه / مکتب حبیبیه یکی از مدارس / مکاتب دیگر افغانی در اسلام آباد است که به فارسی عمل تدریس و تعلیم خویش را در منطقه G-9/4 جاده ۱۳۵ آغاز کرد، و زبان پشتو و انگلیسی همچنان به شاگردان درس داده میشود، زبان انگلیسی به آن سطح که در مکاتب / مدارس پاکستانی تدریس میشود به آن سطح در مدارس / مکاتب افغانی درس داده نمیشود، فقط یک مضمون پشتو و یک مضمون انگلیسی و زبان عربی را هم از لا به لای مضمون تفسیر و اسلامی، شاگردان فرا میگیرند، یا به آن نحو که ریاضی ساینس تعلیمات اجتماعی که به نوشتار و بواسطه زبان انگلیسی در کتابها که نوشته شده و به شاگردان در مدارس / مکاتب درس داده میشود در مکاتب افغانی همچون نمیباشد. این مدرسه در سال ۱۹۹۳ / ۱۳۷۲ هـ ش تأسیس شد،

لیسه / دبیرستان حبیبیه فارغین زیادی داشتند که از پایتترین سطح اجتماعی، تا ریاست جمهوری. رئیس های جمهور کشور از لیسسه حبیبیه افغانستان خارج شدند که ظاهر شاه و حامد کرزی از مکتب / مدرسه حبیبیه فارغ شده اند، و مکتب / مدرسه حبیبیه در اسلام آباد یک فرع از مکتب حبیبیه ی افغانستان است.

خاتم رابعه جلال آبادی، خانم عقیقه، محترم عبد الواسع، استاد فرید منشی زاده و استاد مهدی، استاد برنا، استاد فرید احمدیار، استاد هوسی نوابی از استادان برجسته مکتب رابعه بلخی و حبیبیه هستند،

به نقل قول از خانم رابعه جلال آبادی، نگران مکتب / مدرسه حبیبیه؛ مکتب / مدرسه حبیبیه اولین بار در افغانستان در زمان پادشاهی حبیب الله خان در سال ۱۹۰۳ م / ۱۲۸۲ هـ ش در کابل تأسیس شد، مکتب / مدرسه

حیبیه در اسلام آباد ۹۰ سال بعد توسط رجب علی خان احمدیار و سرپرستی تمیم زهی تاسیس شد استاد رجب علی از مکتب حیبیه افغانستان شهادتنامه فارغ تحصیلی خویش را بدست آورد و در تعلیمات دینی از پوهنتون کابل شهادتنامه لسانسه خویش را بدست آورد، استاد محمد رجب علی احمدیار ده/۱۰ بار دانش آموزان را که به تعداد ۴۰۰ شاگرد میرسد، شهادتنامه فارغ تحصیلی از مکتب / مدرسه حیبیه داده است، مکتب/مدرسه حیبیه به کمک استادان، مدیران مدرسه / مکتب و خود خانواده های شاگردان / دانش آموزان ، در امر کمک این مدرسه نیز سهمیم بوده، آموزندگان مدرسه / مکتب میگویند، کمک به شاگردان را بخاطر آینده مرفعی شان؛ خدمت شان را به شاگردان حتمی دانسته و توقف در عمل را دریغ دانسته، خدماتشان را و دانش خویش را به دانش آموزان آموزاندند، در این مدرسه موقع کم برایم داده شد و عمل روشهای نوین املا را همچنان نادیده گرفته اند و به تفکر ایشان که امور مکتب / مدرسه را به طور خوب پیش میبرند و فکر نمیکنند بازی ها و راه های فعال دیگر نوین امروز جهان در بهبود املائی زبان فارسی دری افغانستان نقشی داشته باشند، به فکر ایشان شاگرد / دانش آموز تمرین و مشق که در کار خانگی و خواندن این عمل را به جا میشود و معلم هم آزمونی را که از طریق دیکته شاگردان را درجه بندی میکند یگانه راه بهتر در امر آموزش بهتر است، و ایشان همچنان ناخوشنودی نشان دادند به خاطر تلف کردن ساعت شاگردان شان و از سوال های زیاد من که پرسش های تحقیقی ام را جواب دهد نا راحت شده بودند، ایشان به هیچ دلیل روش املا گیری و تدریس خویش را به کس اجازه نمیدهند که آنها را کسی با به نام تحقیق تحقیر کند که ایشان روش تدریس خوب در روش دیکته یا املا ندارند ، و این مدرسه همچنان با این عمل بنده ناراحت شد، و گفت من که روز اول در مکتب / مدرسه حیبیه ، عمل تدریس را به دست گرفتم از این مرحله عبور کردم، پس این تحقیق و ... خوب از مکتب شهید ولی خان را برای شان نشان دادم که بعد ایشان با سردی عمل، برای من اجازه دادند تا املاء را بگیرم گفتند نه، از بازی و سرگرمی استفاده به عمل نمی آوریم به خود ما

ارتباط دارد اگر در وجود شاگردان احساس ضعف شود بعد در هفته تمام ساعت را در نزدیکی های امتحان به عمل کار میگیریم، خود امتحان چهار و نیم ماه یک آزمون خوب است، کسی که ماهر است در عمل املا از آزمون عبور میکند کسی که مهارت ندارد؛ عبور نمیکند و مشروط میشود تا که کوشش کند و در عمل املا سعی به عمل دهد و خود دانش آموز کوشش کند و از مرحله آزمون عبور کند که به فکر ایشان یک راه خوب برای حل مسائلی چون خطاهای املائی است.

روش آموزگار گیری / اتخاذ معلم در مدارس "مکاتب" افغانی

در تمام مکاتب / مدارس بالا که چهار مکتب / مدرسه بالا است، روش اشتغال گیری معلمان / آموزگاران در مدارس در مجموع یکسان میباشد تحت نقل قول مدیران مکاتب / مدارس. فقط در مدرسه استقلال کمی تفاوت دارد که معلم / آموزگار را موقع میدهند که یک هفته مجانی / رایگان تدریس کند بعد توسط جناب مدیر شریف صالحی تصمیم گرفته میشود. خوب، روش اشتغال گیری در مکاتب مدارس بالا طوری است که اول از معلم اسناد تحصیلی فارغ تحصیلی صنف / کلاس ۱۲ خواسته میشود، اگر کلاس دوازده را با نمرات خوب سپری کرده باشد بعد هم نحو گفتاری آموزگار متقاضی، تحت بررسی قرار میگیرد یا در هر رشته یا مضمونی که میخواهد تدریس کند از طرف مدیر و بعد آموزگاران فعالیت - به - کار سابقه تعلیمات مدرسه / مکتب امتحان میشود، که گروه خود معلمان / آموزگاران پیشین هر چهار مدرسه متذکره، در به کارگیری آموزگار متقاضی، تعیین اخذ و عدم اخذ را به عمل می آورد، رای همه آموزگاران سابقه مدرسه، در اتخاذ آموزگار جدید داوطلب موثر است، اگر همه آموزگاران شامل، در یک مدرسه، رای اکثریت، جواب منفی را کسب کند پس به معلم داوطلب به کار برایش نظر به تعلیمات و رای اکثریت آموزگاران اطلاع داده میشود و به مهربانی از آموزگار متقاضی که اگر، رای منفی است

معذرت خواهی میشود، و اگر رای مثبت باشد برایش کتاب که باید تدریس کند داده میشود، و برنامه تدریسی را داده، ساعات تدریس برای معلم / آموزگار معرفی میشود. و از معلم خواهش میشود تا جدیت و سعی در عمل تدریس دانش آموزان به کار داشته باشد، و غیر - حاضری بدون کدام دلیل؛ رفتن به محافل عروسی و مربوط به آموزگار / معلم که ضروری نباشد باید ترک کند و به عمل کاری خویش اهمیت دهد، اگر آموزگار ناتوانی در برابر تعلیم شاگردان نشان دهد امکانات اخراج معلم نظر به نداشتن استعداد میتواند، عمل اخراج اش را مهیا سازد. پس جدیت در کار و صحت در عمل کاری استاد یکی از گزینه های مهم در کار آموزگار جدید - آغاز به کار، شمرده میشود روند اشتغال گیری آموزگاران از مدیران مدارس ذکر شده و تعریف شده در بالا به همینطور است ناگفته نماند که رای مدیر مکتب نقش عمده را در اشتغالگیری معلمان / مدرسان در تمام مدارس افغانی ذکر شده در دست دارد و اگر رای اکثریت معلمان هم کسب شود، مدیر اول مکتب با دلایلی بجا و منطقی در رد یا قبول اشتغالگیری آموزگار داوطلب به کار، سهم اساسی خود را بازی میکند. در صورت ضرورت به معلم و نبودن معلم، مدیر، یا مدیر به شخص که اظهار نظر دارد در عمل تدریس کمک میکند و شاگردان مکتب را آگاهی داده میشود؛ در نان فروشی افغانها یا در جاهای که افغانها بود و باش زیاد دارند اطلاع نامه ها به دیوارها چسبانده میشود و به نانوا ها و از طریق تلفون همراه ها به تمام دوستان پیام گذاشته میشود که شخص با استعداد از طرف مدرسه در فلان رشته به کار است لطفاً اشخاصی که استعداد کاری را دارند به شماره ما به تماس شوند، و بعد از تماس برای مصاحبه، گونه علمی داوطلب طوریکه در بالا تشریح داده شد به عمل می آید. این بخش روند به کار گیری آموزگاران را در مدارس افغانی در اسلام آباد به عمل می آورد. در مدارس بالا تعداد آموزگاران در سال متفاوت میباشد غیر از مدیران مدرسه که فقط در مدرسه / مکتب شهید ولی خان بسیار سریع تغیر و تبدیل کرده بسیار موثر بوده است، در دیگر مکاتب / مدارس این عمل متفاوت بوده.

محترمه شفیقه خانم فاروق خان، از مکتب شهید ولی خان که استاد زبان فارسی دانش آموزان است، روش املا و تعیین کیفیت خوب و بد شاگرد را وابسته به خواندن کلمات و نوشته کردن مقاله و کار خانگی ایشان به بررسی میگیرد و غلطی های املائی که از دانش آموزان سر زده با خط سرخ خاطر نشان میسازد و با آفرین، بسیار خوب، خوب و بد سطح تعلیمات املائی شاگردان را درجه بندی میکند، از مکتب حبیبیه که آقای به نام فرید احمدیار استاد فارسی / ادبیات دری، از فاکولته / دانشکده کیمیای پوهنتون کابل فارغ شده اند، آموزگار فارسی دانش آموزان در مدرسه حبیبیه است، پرسیان کردم در باره روش املا گیری ایشان و نو آوری ایشان در صحت و بهتر راه اندازی برنامه املاء، او گفت، خوب نو آوری های خیلی کم در برنامه املا گیری صورت گرفته که من به شما فقط در باره برنامه خود در باره املا توضیح میدهم برای شاگردان که سطح دانش آموزی شان یعنی در کلاس اول قرار دارند املا گرفتن از آنها کاری مشکل است چون آنها در حالت دانش آموزی میباشند یعنی با حروف آشنایی حاصل میکنند. خانم هوسی میگوید چیزی را که در کتاب زبان "فارسی" قرائت کردم پیش خود که مشکل است یعنی از ض ذ زو ژ کار گرفته باشد که تلفظ شان مشکل باشد و تلفظ نزدیک داشته باشد یادداشت میکنم و امتحان میگیرم، واژه را میخوانم دانش آموزان مینوسیند این عمل را به کلاس ۳-۶ انجام میدهم و شاگردان / دانش آموزان را از صنوف / کلاس های صنف اول و دو را از ۱۰ و صنوف بالا را از ۱۰۰ و ۶۰ یا تحت مجموع کلمات که هر قدر باشد نمبر میدهم، او میگوید شاگردانش در عمل املا ضعیف هستند، و این استعداد شان در سالهای آخر دانش آموزی شان که صنف ۱۲ باشد صحیح میشود. و از شاگردان در هفته یک روز املا گرفته و دو روز در هفته املا گرفته میشود، این کار زیادتر به آموزگار مربوط میشود که چه فرصت را در آخر ساعات مضمون فارسی / دری که در عمل نوشتار دانش آموزان اشتباه در عمل قرائت و کار خانگی شان احساس کند در صنف / کلاس سه و

چهار و پنج و شش املا گیرد، مضمون در کلاس های اول و دوم ۳۰ دقیقه روزانه است، و در کلاس های بعدی بالاتر یعنی سه و چهار و پنج و شش یک ساعته میباشد. چون فعالیت دانش آموزان نظر به حجم کتاب خواندنی در کلاس های بعدی و استعداد سنی و سابقه تعلیمی شاگردان زیاد میشود و آموزنده نیز احساس ناراحتی نمیکند پس به تدریج ساعات زیاد میشود.

چون تحقیق من یکی از تحقیقاتی است که برای اولین مرتبه به بررسی روش املایی مکاتب / مدارس به بررسی گرفته شده است زیاد توجه به برنامه املا گیری است و کسی قبلا برای تحقیقات در مدارس افغانی اسلام آباد مراجعه نکرده، و مدیران مدارس افغانی در اسلام آباد، ناباوری ایشان را در عمل املا گیری من احساس میکردند، ولی ایشان به اثر تلف نه کردن وقت و همچنان چون فیس یا دستمزد معلمان در مکتب افغانی کم میباشد که مکاتب متوسطه از ۵۰۰۰ تا شش هزار است و در مکاتب بالاتر دست مزد یک معلم از هفت هزار / ۷۰۰۰ تا نه هزار است این هم به دلیل قیمت بودن کراه خانه و رسیدگی به خرید سندلی / چوکی های مکتب و دیگر لوازم مثل تباشیر تخته و توش و در کمک مالی بعض دانش آموزان که پول پرداخت فیس شان را ندارند، مصرف میشود، دانش آموزان، هر روز کم میشوند نظر به مشکلات که خانواده های دانش آموزان در اسلام آباد از نگاه اقتصادی و کارتها / بلیط های مهاجرت ایشان وابسته شده، به بعض شاگردان از طرف خواهر / مادر شان یا از طرف برادر مادر شان یا از طرف برادر / پدر شان یا خواهر پدر ایشان کمک پولی میشوند که در کاهش روزمره پولی نظر به خانواده های شان که در خارج است ایجاد میشود، و این شاگردان با پول کم مجبور به پرداخت میشوند و بسیاری بسیاری دانش آموزان به سبب نداشتن کار دایمی و کار که پول مناسب در بیارند، در منده بی بازار ارزان فروش، و بازار یکشنبه اسلام آباد به کار و بار مصروف میباشند، که ایشان بسیار به مشکلی پول و هزینه مکتب خود را به دست می آورند، و خود مدیر مکتب شهید ولی خان، عابده منوش خانم همچنان از مشکل پولی خویش صحبت

کرد که او کنار پول دست مزد مکتب، کمک خارجی دارد، اگر به او کمک خارجی صورت نگیرد او توان پیشبرد مدرسه / مکتب را ندارد. شوهرش همچنان پول کرایه خانه را به مشکلی به دست می آورد، و پسرش و چون یک پسر دارد که مدرسه را به اختتام رسانده است عاید خوب ندارد، و دختران کوچک دارد ایشان، کنار مکتب کورس انگلیسی یا در آموزشگاه انگلیسی و کمپیوتر درس می آموزند و همچنان در مدرسه / مکتب شهید ولی خان به هزینه کم به شاگردان / دانش آموزان داوطلب زبان انگلیسی را می آموزانند، که برادرش ایشان را به کورس میبرد و می آورد و کارهای خانه و بازار را دست به دست با پدرش انجام میدهد. ایشان در افغانستان خانه از خود دارند، ولی خانه شریکی خانواده شوهرش زندگی میکرد اما او فداکاری خود را در مقابل هموطنان حتمی دانسته، تا فردای کشور و جوانان کشور در دو دهه پیش طوری که به اثر نابسامانی های کشور با به نداشتن پول و مسایل و مشکلات خانوادگی، مراحل تعلیمی خویش به رکود قرار گرفتند و نتوانستند مراحل تعلیمی ایشان را به نحو احسن که باید و شاید پیش ببرند، نتوانستند اما خانم عابده منوش در کل بلکه نه اما تا اندازه رسیدگی کرد به مشکل ایشان مثل تخفیف در پول شاگردانی که احساس جدی پولی داشتند و خانواده های شان به مدرسه آمده تقاضا به عمل آوردند که ایشان پول ندارند و نمیتوانند فیس پول - پرداخت ماهانه پسر شان را بپردازند و از جمله دانش آموزان زیادی را ذکر کردند که من فقط به چند پسری که نتوانسته نام بیرم اختر پسر کوچکی که در صنف دو میخواند به اثر مریضی پدر که تکلیف قلبی دارد نمیتواند به درس خویش ادامه دهد، و دو خواهرش که در صنف ۶ ۷ میخواند یک بار گران و سنگین را بر دوش پدر تحمیل کرده است، مادرش کار خیاطی را در خانه پیش میبرد و پدر در دوکان خوراکی فروشی کار میکند، در پشاور مور اسلام آباد زندگی میکند. فرهاد پسر دیگری است که در صنف شش میخواند در دوکان در کراچی کمپنی کار چپس پزی را میکند با پدر، اما پدر او از این احده برخوردار نیست پدرش میگوید که مفاد کماکان که پدرش در فصل سردی ها دارد به اثر دو پسر و دو دختر کوچک دیگری

که دارد و عاید خارج کشور ندارد نمیتواند که فیس پسرش را تحویل کند، پس از اداره تقاضا به عمل آورده که عمر او میگذرد و علاقه که یک دانش آموز در سن کوچک به درس میداشته باشد در سنین بزرگسالی نمیداشته باشد چون در پاکستان برای افغانهای بزرگسال که صنف ۲ و ۳ و ۴ را تحصیل کنند وجود ندارد پس او را خانم عابده منوش، مدیر مکتب شهید ولی خان کمک کرده و بخاطری که عمرش تلف و به برپادی نرود کمک میکند، خانم مروه که در کلاس ۲ مدرسه / مکتب خراسان درس میخواند دخترک چهار ساله است که هیچ برادر ندارد و ۳ خواهر دارد پدرش در "سبزی مندی" پندی که به خاطر نابسامانی های چند دهه اخیر کشور نتوانسته تعلیم حاصل کند و در سبزی منده بی پندی به حیث جوالی "کار انتقال کزیت / کارتن / جعبه های میوه را از ماشین / موتر به محل فروخت کار میبرد" انجام میدهد و او یگانه پول آور خانه هست چون مادر خانم صدف به اثر تشویش زیاد سخته دماغی کرده و این دنیا را به چهار فرزندش گذاشت، و پدرش همچنان پول کافی ندارد که همه مشکلات خانوادگی خویش را پیش ببرد و خانم صدف را که آخرین دخترش است، دل پدر برایش میسوزد چون در دیار هجرت و کوچکیش مادرش را از دست داده است، پدرش که ضعیف است میخواهد که همین دختر کوچکش که ۸ ساله است درس بخواند که اقلاً اگر مرگ پدر هم واقع شود، کسی طعنه ندهد ایشان را که پدر برای یکی شان هیچ چیز نکرده و خواهر بزرگش که پرنیان نام دارد فلج میباشد. خوب دانش آموزان زیاد هستند که مشکلات خانوادگی دارند، بنده فقط به همین سه دلیل که مانع آمدن شان به مدرسه شان شده در آخر پرداختم.

نتیجه گیری

نابسامانی های کشور و از بین رفتن بنیاد های اجتماعی مدون امروز در افغانستان مشکلات را ایجاد کرده در گذشته، ولی امروز مشکلات را نمیتوان در نابسامانی های نسل های آینده بی تفاوت شمرد و تحقیقات را در عملی چون بنیان گذار همه تعلیمات است، بی ارزش شمرد در نتایج این فصل این است تمام مکاتب افغانی بین سال ۱۹۹۲ و ۱۹۹۵ تاسیس شدند شاگردان برای خارج رفتن به مکاتب پاکستانی رجوع کردند تا، زبان انگلیسی و مضامین دیگر را به انگلیسی و اردو بخوانند تا در خارج از پاکستان به مشکل زبان مواجه نشوند و در خود پاکستان نیز برای کار و پیش برد زبان روزمره ایشان به زبان اردو آشنایی پیدا کردند تا با مسائل روزمره به مشکل مواجه نشوند اشخاصی که به ایران رفتند آنجا همچنان چون کار کردند و مشکلات اقتصادی داشتند نتوانستند مکتب را فرا بگیرند و با تلفظ زبان بازاری که در ایران آشنایی پیدا کردند نفوذ زبان بازاری بالای زبان شان، با نداشتن تحصیلات آموزشی / مکتبی درست، مشکل در آموزش ایجاد کرده و همچنان افغانانی که به تاجکستان و کشورهای آسیایی مرکزی رفتند با تلفظ و نوشتار زبان تاجکستان و نوشتار سریلیک / کیریلیک خو گرفتند. نداشتن تعلیمات مدرسه بی، ایشان را به مشکل مواجه کرده و معلم های مکتب در بازی های نوین که علاقه شاگردان را جذب کنند و عمل تدریس را به جهت بهتر رهنمایی کنند با نتایج بهتر نتوانستند کلاس شان را سرپرستی کنند و فقط راه های مشقت تمرین را بدون بازی های دلچسپی که در خارج از کشور ما مروج است پیش ببرند مثل بازی های که در انگلیسی بازی پزل (puzzle) و بلیط بازی است، بازی های گروهی است یا قصه های شخصی ایشان را بطور مقاله در ورقه بنویسند و معلم یا آموزگار همان ورقه های ایشان را بخواند و تمریناتی که بتواند، سخن دل، تقاضای ایشان و اهدافی که سرچشمه از دل و خواهش های داخلی شان سرچشمه گرفته به عمل تحریر بسپارند تا در آینده های که ایشان هدف ایشان در حقیقت از نویسندگی بطور واضح رساندن مسائل و

گزارشات شان میباشد تا خواننده درک داشته باشد و تحت تقاضای های شان، ضروریات ایشان را برای شما سازد. و بطور این برنامه های است که بنده در نتیجه گیری مفصل در آخر تحقیق در نتیجه گیری کل، برای شما ارائه خواهم داد ولی این از بررسی مکاتب / مدارس بود که سابقه ایشان نحو تدریس شان و پرورش استعداد در شاگرد بود که به بسیار حالت مشقت که بنده خودم مشکلات دارم اوراقی را سیاه کردم امید میرود که در آینده معلمان نا راحت نشوند در امر تحقیق، چون ما به سعی و تلاش میخواهیم به بهترین راهای که مشکلات دانش آموزان را که کودک خودشان هر شخصی که در افغانستان زندگی میکند به نحو بهتر راه های بهتری را در امر دانش آموزی محیا کنیم و مشکلات که در املاهای شاگردان ما ایجاد میشود با شاگردان جهان در تفاوت گذاشته و عمل بی سابقه حل مشکلات املاهای کشور های همسایه و خارجی را نادیده گرفته!، عمل خود را پسندیده شمرده، به عمل خود ارجح و اهمیت دهیم و خود خواهی کنیم و زندگی شاگرد / دانش آموز را به نیاهی دهیم، بدون نگرانی از ۲۰ سال قبل موبایل / تلفون همراه ها و کامپیوترها / رایانه های قدیم را با امروز مقایسه کنیم زمین و آسمان از نگاه سرعت وسایل مثل GPS که ما را در تمام سطح جغرافیایی آشنایی میدهد و بحیث کتاب کار میکند بحیث برق دستی / مشعل کار میکند و ماشین حساب است و تعین تبدیل قیمت واحداث است، بحیث ساعت است، بحیث زنگ است بحیث انترنت محیا کننده است کاملاً از ۲۰ سال قدیم ما با در نظر داشت نظریه های محققان پیش کاری را میتوانیم پالایش دهیم تا به آن مرحله که کامل و کاملترینش است خود را رسانده باشیم پس از ناقدان بعدی تحقیقی، در عمل املا، تحقیق بنده را نادیده نگرفته و با نقد ادبی خویش، تحقیق مرا تحقیقی که در آینده ها تحقیقاتی را بهتر تر برای تحقیق محیا کرده باشند استفاده کنند و نظریه های بجاء خود را از تحقیق به تحقیقاتشان به عمل تحریر بسیارند. و عمل املاگیری را نظر به پیشرفت های عصر و زمانشان پیشرفت و بهبود دهند تا مشکلات دانش آموزان کم و کمتر باشد و عمل فهم زیاد و بهتر.

پیشینه تحقیق:

بررسی خطا های املائی دانش آموزان مدارس افغانی شهر اسلام آباد در مراحل ابتدایی که عنوان تحقیق بنده میباشد یک تحقیق جدید و بی سابقه است. تا جایی که نگارنده تحقیق کردم با این عنوان پایان نامه را دریافت نکردم که در شهر اسلام آباد تحقیقی صورت گرفته باشد. تحریر مقاصد در زبان فارسی با در نظر داشت قالب حروف انگلیسی، اردو و سریلیک به خصوص دانش آموزان افغانی که مدرسه اردو انگلیسی را خوانده به مدارس افغانی برگشت نموده و دانش آموزان که قبلا به سریلیک نوشته و به مدارس افغانی میخوانند از یک نگاه تحقیق را بی سابقه میسازد و از نگاه دیگر کشوری که با دو زبان متفاوت زبان رسمی، پشتو و زبان فارسی دری عمل صحبت و تحریر خود را پیش میبرند آشنایی با حروف و کلمات پسنسو را به متعلمان فارسی افغانستان معرفی نموده عمل تمرین و تحریر چنین حروف و کلمات را که در فارسی ایران و فارسی تاجکستان معمول نیست واضح و آشکار میکند که بی سابقگی تحقیق را به اثبات میرساند.

زهرا سلیمانی ۱۳۷۴

ارتباط آگاهی واج شناختی و نمره دیکته دانش آموزان فارسی زبان دوم ابتدایی، مقاله ی تحقیقی است، بخش دانش زبان است که ارتباط مستقیم و معنادار با مهارت سواد آموزی و خواندن و نوشتن آگاهی از واحدهای درون هجایی (تجانس و قافیه) و آگاهی واجی شناختی و ارتباط دیکته را معرفی میکند پژوهش روی ۲۱۹ دانش آموز از منطقه شهر کرج انجام شد پژوهش نشان داد که نمره کل دیکته با نمره کل آزمون آگاهی واج شناختی ارتباط معنادار دارد. در میان مولفه های تشکیل دهنده ی آزمون آگاهی واج شناختی، آگاهی هجایی کمترین و آگاهی

واجبی بیشترین ارتباط را با نمره دیکته داشت و در کودکان فارسی زبان نیز همانند سایر کودکان بین آگاهی واج شناختی و مهارت دیکته ارتباط وجود دارد.

ایجینس ۱۹۹۴، هالیدی و حسن ۱۹۸۹ و مارتین ۱۹۸۴ برنامه تعلیم تحریر و تدریس زبان برای مهاجرین جوان در استرالیا میباشد هدف این تحقیق تدریس نحو نوشتاری دانش آموزان دبستان میباشد که زبان در آغاز ایجاد معنا را بررسی میکند نسبت به قوانین ایجاد شده یک زبان. یک جریان اجتماعی است که اشخاص او را ساخت و ساز میدهند و تجارب حاصل میشود تحت یک پروسه زمانی که اشخاص آنها در محیط مهاجرشده تجربه میکنند و بدست می آورند، ایجاد اوضاع گفتاری ارتباطات اجتماعی داد و گرفت اصطلاحات و جملات، اوضاع ایجاد تشکیل تعلیم گفتار و نوشتار را در یک زبان آموز فراهم میسازد.

صدیقه رضایی دهنوی و دکترمریم سیف نراقی (۱۳۸۵) در اثر تحقیقی خویش بررسی انواع غلطیهای املائی بریل در دانش آموزان نابینای دبستانی میباشد که بررسی انواع غلطیهای املائی بریل در دانش آموزان نابینای دبستانی شهر تهران بود. ۱۰۶ نفر دانش آموز برای آزمایش انتخاب شدند. ابزار آزمایش در این تحقیق ۵ متن املائی محقق برگرفته از متن کتاب درسی فارسی در هر پایه بود، یافته ها پس از اجرای آزمونها به صورت گروهی و استخراج انواع غلطی، نتایج نشان داد در هر پنج پایه اشکال در حروف مصوت دارای بیشترین فراوانی است میزان شیوع انواع غلط در بین دانش آموزان قوی و ضعیف تفاوت زیاد دارد و در آخر اشکال در حروف هم صوت فراوان ترین اغلاط املائی خط بریل در هر پنج پایه به شمار رفته است.

فروزان ضرابیان ۱، حسن رستگارپور ۲، بهمن زندی ۳، محمدرضا سرمدی ۴ و مهران فرج اللهی، (۱۳۸۸) تأثیر برنامه یادگیری الکترونیکی بر مهارت املا نویسی دانش آموزان مبتنی بر اصول طراحی است. این تحقیق دسترسی ساده و آسان یادگیرندگان به منابع آموزشی در هر کجا و هر زمان در مناطق محروم و دور از دسترس به محیط

های یادگیری را با ایجاد مدارس خانگی فراهم نموده است و بدین وسیله موجب برقراری عدالت آموزشی گردیده است و اطلاعات به صورت، تصویر، متن، نقاشی و با استفاده از اصول طراحی وب موجب یادگیری علایق و انگیزه یادگیرندگان شده و وسیله آموزندگی مناطق دور از شهر را از طریق الکترونیک یا برق همگام ساخته، ۶۲ دبستان شهید مهدوی شهر تهران آزمایش شد. ۳۱ نفر آزمایشکننده و ۳۱ نفر کنترل کننده است. ابزار جهت آزمایش، برنامه آزمایشی یادگیری الکترونیکی تحت شبکه انترنتی توسط ۱۶ نفر متخصصان تکنولوژی آموزشی فراهم شد. و نتیجه گیری طوری بود که روش یادگیری املا در مقایسه با دانش آموزانی که از روش سنتی استفاده نموده اند در درس املا و عناصر پیش نیاز آن پیشرفت تحصیلی بهتری داشته اند و استفاده از برنامه موجب بهبود و پیشرفت یادگیری در آنان گردیده است.

بنابر تحقیق دریافت شد که کاربرد شبکه به عنوان ابزارهای نوین دانایی موجب ارتقاء کیفیت یاد دهی - یادگیری درس املا در دانش آموزان شده است. جهت ارتقا هر چه بیشتر، کیفیت یادگیری دانش آموزان در درس املا فارسی بیشتر.

دکتر بهمن زندی، دکتر شهین نعمت زاده، دکتر سعید مهدی سمایی و شیما نبیفر در سال ۱۳۸۵ اشتباهات املایی آموزندگان را و انمود کرده به عوامل ناشی از لهجه ها و گویشی های محلی با علل خطا های املایی کودکان به خطا های نوشتاری نظریات ارایه نموده است، عنوان تحقیق شان در پائین ذکر گردیده است.

علی فتحی اشتیانی، مقایسه هوش کلامی و غیر کلامی کودکان نا رساخوان - نادرست نویس با کودکان عادی،

تحقیق دکترای کارشناسی ارشد ص ۱۱

تحقیقی است که شاگردان رسا - خوان و نا رسا - خوان را مقایسه میکند و اسباب خراب شدن در کودکان نا رسا خوان کشف شده و همچنان بهبود در چه است تفاوت ها بیان شده است و تفاوت ها از این قرار است که رفتار های عاطفی معلم و خانواده سطح تعلیمی دانش آموز را بهبود و پیشرفت داده است، شاگردان / دانش آموزان در زمان تعلیمی که دایره ابتدایی یا دبیرستانی میباشد؛ در این زمان چون کودک هستند حساس میباشند نسبت به دیگر زمانه ها، و بسیاری کودک ها هستند که مشکل بینایی و شنوایی میداشته باشند که باعث نا رسا خوانی شان در تعلیمات نا رسا خوانی شان شده است در امر پیشرفت شان؛ باید شاگردان / دانشجویان نا رسا خوان توسط استاد شناخت و به بررسی زیادتر نسبت به آن شاگردانی که رسا خوان هستند قرار بگیرند و به فراست مهارت کلامی خود شان تعلق دارد که از طرف خانواده بر شان یادگیری گفتار زبان آموزانده میشود، ولی استاد باید شاگرد / دانش آموز را به اشتباه املائی اش متوجه سازد و بعد از اشتباه برایش گفته شود که طوری که خانواده اش تلفظ میکند، آن طور تلفظ غلط را باید در گفتار زبان استفاده به عمل نیاورد.

محمد ولی سهامی، گروه آموزش اولیاء و نقش آن در مراکز روانپزشکی اطفال و خانواده فوق تخصص و روانپزشکی اطفال و خانواده، این تحقیق از روش خانواده به ویژه پدر و مادر میباشد که برخورد عاطفی با اطفال شان داشته باشند؛ و کودکان شان را که از اجتماع یا کوچه کلمات را که تلفظ صحیح ندارند یاد میگیرد چون این سن حساس میباشد در کودکان، باید مادر و پدر با کودکان شان صحبت کرده و راه صحیح آموزی را در قدم اول به ایشان ارائه کنند. در این سن رفتار کودک شکل میگیرد، اگر تهداب آموزش در کودکان خراب شود، پس تمام عمر، دانش آموزان را زجر میدهد، که باید در بخش اول از طرف خانواده دانش آموز دقت صورت گیرد.

زاله رفاهی، تاثیر آموزش مهارت های زندگی در کاهش مشکلات رفتاری کودکان دارای مشکلات ویژه یادگیری تحقیق کارشناسی ارشد از محاوره این تحقیق در اول از اجتماعی بودن کودک بحث میکند که با دوستان خویش باید در گفت و شنود داشته باشند در خانه همچنان در کار روزمره باید سهم بگیرند و از طریق گفتار ایشان وقتی که رفع فهم از راه گفتار میکنند و عملی را انجام میدهند ایشان بهتر میتوانند یاد بگیرند و از طریق این عمل بهتر آموزش میبینند و کاهش مشکلات رفتاری در یادگیری ایشان ایجاد میشود.

ناگفته نماند که تحقیق بالا از پسماندگی ذهنی کودکان نیز یاد شده است که گفتار و ارتباط کم با دوستان و معلمان شان داشته و همین کناره گیری شاگردان / دانش آموزان شان باعث پس ماندگی شان شده است. که باید شاگردان / دانش آموزان با آموزگار و دوستان و خانواده شان در ارتباط باشند گفتار کنند پرسان کنند، شرم نکنند، و جرات به کار برند تا پسماندگی شان رفع شود، و ارتباط فعال و مکاتبه معلم با دانش آموز در عمل سریع یادگیری شاگرد سهم اساسی دارد و معلم با شاگردی که قوه ذهنی کم دارد، با دانش آموز کم نیروه صحبت شود، تا دانش آموز پسمانده نیروه و در خود اتکاء و حاکمیت نفس پیدا کند.

علی فخاری، شیوع اختلالات روانپزشکی در کودکان و نوجوانان منطقه شمال غرب تبریز، دانشگاه پزشکی تبریز. این تحقیق به بهداشت روانی کودکان است که نقش روانی و اجتماعی خود را یک دانش آموز بهتر ایفاء میکند، اختلالات اضطرابی اختلالات ناخون جویدن اختلالات افسردگی اختلالات وسواسی جبری اختلالات افسردگی عدم توجه کافی به این عواقب در پسمان شدن کودک نسبت به کودک های دیگری که با استعداد شمرده شده اند است.

عباس عطاری، بررسی روش های مقابله با استرس در دانش آموزان هنرستان های پسرانه شهر اصفهان، دکترای تخصصی و روانپزشکی.

این تحقیق بالای هنرستان شهر اصفهان بالای چهارصد نفر انجام شد و ۹۳٪ را نشان داد که استرس بر ایشان حاکم شده، این تحقیق است که یک جوان وقتی که به دوره نوجوانی میرسد دوره هیجان میباشد و سپری غیر طبیعی این دوره که با بهران و مخاطره ها مخلوط باشد اگر در این دوره یک جوان دچار این بهران شدید شود و استاد روش های صحیح مثبت مقابله با کم کردن استرس را در مقابل شاگرد به کار نگیرد و شاگرد را در مسایل خانوادگی با برخورد صحیح رهنمایی نکند، دانش آموز از جهت دانش آموزی صحیح بیرون میشود و عمل یادگیری تعلیم در رکود بالای دانش آموزان قرار میگیرد.

در تمام تحقیقات بالا دیدیم که صوت در صورت درست نوشتاری القبای حرف در قالب واژه، سهم فعال خود را دارد، بعد معنا در صورت درست یک واژه که خالی از خطای املائی باشد سهم فعال خود را دارد، سهم فعال خانواده در آموزش دانش آموز تأثیر به سزای دارد، دانش آموزانی که مشکل بینایی و شنوایی و ضعف جسمی دارند در آموزش کند میباشند. دانش آموزانی که اجتماعی هستند زیاده تر نسبت به دانش آموزان غیر اجتماعی در مضامین آموزشی شان، آموزش میبند و فعالیت بهتر دارند.

دانش آموزانی که استرس یا فشار روحی میداشته باشند بخاطر معاملات و درگیری های خانوادگی فشار روحی میداشته باشند که استرس نیز یک عامل برجسته در کندی آموزش دانش آموز تأثیر پرنفوذی دارد، و دانش آموزانی که به مشکل استرس مواجه میشوند بخاطر سرزنش معلم، و نبود برنامه دلچسپ که دانش آموز را فعالیت به کار سازد همچنان به مشکل یادگیری مواجه میسازد، و رفتار های عاطفه بی خانواده و آموزگار در بلند بردن سطح بهبود تعلیم دانش آموز سهم اساسی دارد.

دانش آموزانی که سن شان کوچک است در کوچه ، از لجه گفتار متفاوت جامعه تاثیر پذیرفته اند، که همچنان رکودی در بخش اجتماعی بودن یک دانش آموز است چون دانش آموز از لجه های ناصحیح تاثیر پذیرفته، سهم فعال در درس مدرسه ندارند، باعث خطا در نوشتار دانش آموز میشود.

با در نظر داشت موارد بالا بنده تاثیر زبان نوشتار غیر فارسی را که انگلیسی سیریلیک اردو پشتو است در نواحی که زبان فارسی زبان رسمی جامعه نیست اما فارسی در مدارس تدریس میشود و تاثیر زبان مادری را در خطای املائی در دانش آموزان مدارس افغانی اسلام آباد به بررسی گرفتم که تاثیر رسم الخط قبلی در خطای املائی دانش آموزان تاثیر دارد یا خیر.

«باب دوم»

گرد آوری و داوری

روش برنامه ریزی آمار گیری برای تحقیق :

(حسن رشید خان، عبارت کیسے لکھیں) عبارت خوب آنست کہ خطای املائی نداشته باشد و شخصیت حرف را در کلمہ و بی آن در جملہ حفظ نمودہ مہارت در خَلق صورتِ درستِ نوشتاری را ایجاد کند، وزن اصوات در حرف مدنظر گرفتہ شود در غیر آن عبارت فہمیدہ نمیشود، لفظ همانطور کہ نوشتہ شدہ برای یک کلمہ حرفی کہ انتخاب شدہ روال نوشتار را حفظ نمودہ نوشتہ شود و ت با ط، م با ن و واو با ب و حروف ہم آواز کہ وجود دارد تعویض صورت نگیرد، مثل ز ب د ض د ظ، س ث ص، و ٹ ط ت، ہ ا ع ح، غ گ، ق ک ن ل، ی ے، و بحث کردہ است کہ افریقایی یا پاکستانی و ہندی اگر انگلستان بروند جای شان تغیر میکند ولی زبان و نوشتار شان تغیر نمیکند. و اگر در انگلیسی از C بجای K صورت گیرد کلمہ غلط میشود و عمل جستجو و بدست آوری معلومات را توقف میدہد و آموزش ترجمہ کلمات از کتاب فرهنگ بینتیجہ میماند همانند این شعر

ایک پل کے رکنے سے، دور ہو گئی منزل ||||| صرف ہم نہی چلتی، راستے بھی چلتے ہے^{۵۹}.

سید رشید حسن استفادہ انگلیسی را بجای زبان اردو، قتل زبان دانستہ است. میگوید کہ انگلیسی را باید حیثیت ثانوی داد، میگوید ما انگلیسی را از انگلندی ہا زیادتر یاد داریم و وقتی کہ ما استفادہ انگلیسی را در اخبارات، گفتگوی تلویزونی و در کلمات انگلیسی انجام میدہیم، ما وقتی کہ خارج میرویم، ترجمہ نمیکنیم. سید رشید حسن میگوید اردو را از یاد نبریم کہ داستان، اشعار، تاریخ ما، را کہ بہ زبان اردو است نہ خواندہ بتوانیم و نہ فہم، و تاریخ، آنشخص را کہ بہ جای زبان خود زبان دیگر را استفادہ کردہ است، نمیبخشد، کہ زبان خود را از بین بردہ

^{۵۹} رشید حسن خان، عبارت کیسے لکھیں، راولپندی الفتح، پبلکیشنز، ص ۱۷

زبان دیگر را مروج کرد^{۶۰} و اشخاص ما فلم های Hollywood را کمتر میبینند به اطلاعات و انتشارات اردو زیادتیر گوش میدهند، آهنگ میخوانند، تبلیغ میکنند این جا وقتی که گفتار فلم هالیوود را نفهمند پس زبان خود را تبدیل نمود و رکود در استفاده اصطلاحات اردو را ایجاد اش، مناسب نیست، ولی جایگاه زبان دوم را در اش حفظ کنند نه که به جای زبان اول استفاده کنند، و در املا درست به زبان اردو تاکید میورزد^{۶۱}.

میر روح الامین میگوید، زبانها مراحل گوناگون را سپری میکنند برای املاء ابلاغ و پختگی املاء زبانها صدها سال را سپری میکنند حروف تهجی و ساخت جملات از طریق حروف، غلطی های که سر میزند، زبان شناسان تلاش میورزند که آراء شورا زبان شناسان را کسب کنند، زبان اردو دو صد سال تخلیق ادب را در خودش بخوبی پیموده است و تلاش و کسب راه بهتر را برای درست نویسی املاء را نادیده نگرفته تحقیقات زیادتیر را محققان مبدول داشته باشد که برای کلمات نوین خارجی کدام حروف انتخاب شود، در قسمت ماشین تایپ ایجاد علایم حروفی را در ماشین تایپ تقاضا و ترجیح داده است که اگر اغلاط املاتی صورت میگیرد، تلاش راه های نوین که توقع شان قناعت بخش باشد پذیرفته شود، راه های علمی / ساینس تک را پیموده شود که آراء کثیر اشخاص باعلم را کسب کند و از پیچیدگی که در یک کلمه از قدیم دنبال شده است پرهیز شود، بعض اوقات برای رفع یک پیچیدگی در زبان هزاران پیچیدگی دیگر ایجاد میشود که صرف نظر از مفکوره را رجهان میدهد و میگوید حروف از نگاه اصوات رابطه مستقیم به همدیگر دارند و حقایق متذکر را مدنظر گرفته تغییری که یک نابسامانی را در زبان رفع میکند، بهتر است در زبان ایجاد شود اگر شاگردان غلطی املاتی زیاد در یک کلمه دارند پس تلفظ متفاوت حرف حفظ شود همانند به شاگرد شود تا خطا نکند؛ مانند خواندن قرآنشریف که تلفظ حروف در جایش اجرا میشود، فهمانده

^{۶۰} روداد، سیمینار، (۱۹۸۵)، املا و رموز اوقاف کی مسایل، مقتدره قومی زبان، اسلام آباد، صص ۲-۷

^{۶۱} میر روح الامین، (۲۰۰۴)، اردو ہے جس کا نام، اردو زبان پر انگریزی کے اثرات، گجرات، عزت اکادمی، صص ۱۷۴.

میشود و که تلفظ در فهم بهتر قرآن شریف اهمیت دارد در قرائت حفظ میشود^{۶۲}، و وقتی که اشخاص زیاد در املاء غلطی میکنند موضوع عام فهم بودن اکثریت را در تزلزل قرار میدهد^{۶۳}، قسمی که امروز کسب معلومات از شبکه انترنت مروج شده است و خطا در املاء عدم دسترسی به معلومات خواسته شده را ایجاد میکند یعنی کودکانی که در افغانستان تحت نفوذ نوشتار لاتین / کرلیک، اردو و پشتو قرار گرفته اند به آنها تلفظ دقیق حروف بطوری که باید تلفظ شود آموزش داده شود تا اختلاف آوا توسط فهم شونده، فهم شود. تا خطا صورت نگیرد.

برای رفع خطاهای املائی، زبان شناسان به دو اعتقاد هستند که خطاهای املائی در رفع خطاهای املائی کمک میکنند در صورتی که اشتباهات املائی دانش آموزان توسط آموزگاران کشف شود و بعد مقایسه شود و با نظر داشت خطاهای املائی آزمونهای مرتبط به رفع خطاهای شان ارائه شود. ۸۵ فیصد آموزگاران با کشف آوای زبان سابقه و تعیین کیفیت خطاهای املائی در زبان نوین متفق هستند یعنی آوای زبان مادری در یادگیری زبان دومی نفوذ میداشته باشد، و باید مکاتبه گفتاری دانش آموزان بررسی شود، و آموزگاران در رفع خطاهای املائی دانش آموزان، از راه نوشتار، دانش آموزان را رهنمایی کنند، امتحان طوری ارائه گردد که مواد آزمون، خطاهای املائی را در دانش آموزان کشف نموده و وسایل آزمون برای شان تحت خطاهای املائی شان ارائه شود، استاد بحیث رهنمایی باشد که از تمام دانش آموزان خود آگاهی داشته باشد، و برای رفع مشکلات دانش آموزان در تحلیل و تجزیه و کشف مشکل دانش آموزان، فراگیر خطاهای کل دانش آموزان در کلاس تدریسی اش باشد، و در عمل یادگیری دانش آموز، به او اسرار و تاکید به عمل آورد، آموزگاران، همانند مربی ورزش باشد، دانش آموزان را با مواد بهتر در رفع مشکلات شان جهت دهی و فرماندهی کند، مواد آزمون معتبر و واقع بینانه و بطور بهتر تنظیم

^{۶۲} همان، صص ۱۷۱.

^{۶۳} همان، صص ۱۷۷.

شده باشد، دانش آموزانی که در زمبابوی انگلیسی می آموزند، آموزگاران شان اعتقاد خود را در ارائه آزمون بهتر در یادگیری بهتر دانش آموز موثر می‌پندارند. مواد تنظیم شده از خطای دستوری خالی باشد و از نگاه علم زبان شناسی امروز، آزمون، واقع بینانه برنامه ریزی شود تا درون بینی بهتر در دانش آموزان را محیا کند. و خود دانش آموزان را در اول، برای بررسی املائی همدیگر شان به گروه گروه تقسیم کند، بعد استادان بررسی کند و در آخر، استادان در عمل تدریس، منفی گرا نباشند، مثبت گرا باشند.^{۶۴، ۶۵}

(Allan B.V, Logical Spelling, 1997)

کتابی است که در باره صوت و آوا های حروف است، قوانین را در این کتاب طرح کرده اند که بطور جامع و فصیح و علمی یک دانش آموز، در ظرف ۲۰ روز توانای خوانش حروف را پیدا میکند و از طریق نوشتن راه را برای خواندن باز کرده اند و "Allan آلان" میگوید او این مهارت بهتر آموزگاری را در اثنای تدریس تجربه کرده و بدست آورده است او کتاب خود را در هشت فصل ترتیب داد از رنگ آمیزی بسیار واضح کار گرفته است در صفحه ۳ کتاب، حروف واول / واکه / صدا دار انگلیسی را در قدم اول آورده است بعد به ارتباط حروف کلمات مرکب، پسوند های که کلمات را جمع میکنند در حروف که حرکت ندارد یا حروفی که سایشی نیستند، تعریف به عمل آورده است مثل B پ P ت J ج . از حروف بزرگ (Capital Letter) و حروف کوچک (Small Letter) الفبای کوچک انگلیسی از سیلاب و امتداد آوا یا حروف تهجی بحث کرده و استفاده به عمل آورده است، بعد برای تمرین، استادان را در بخش آزمون مشوره داده، مثالهای را آورده است. بطور مثال حروف کوچک را انتخاب کنید، بعد موقعیت خانه خالی را فراهم کرده است، در صفحه ۵ این کتاب، نویسنده اش آلان، گفته است کتاب را ت ک ا ب

^{۶۴} Mohammad Al mamun abd al magid. (2006). The effect of teachers' attitudes on the effective implementation of the communicative approach in ESL classrooms. University of South Africa.

^{۶۵} یسار و حمید، سفید، خاکستری، سیاه در زنگ املا، تهران، مجله ی رشد آموزش ابتدایی، ۱۳۸۶ش، شماره ی ۴ .

بنویسید بعد استاد از دانش آموزان خواهش کند تا شاگردان روی صفحه کتاب کلمه صحیح اش را بنویسد^{۶۶}، اگر از ایشان اشتباه سر میزند این مرتبه دانش آموزان بار دیگر بنویسند و این بار بگوید حرف آخر کلمه ب است، بعد از همین به سلسله نظر به اشتباهات حروف کلمه ها را آهسته آهسته باز کرده رود، پس در افغانستان از بابا، آب، و همچون؛ این حروف را معلم از دانش آموزان ابتدایی آزمایش کند. بعد در سطور پایان تر کلماتی مثل قصاب، ثواب، سیلاب را بنویسد و برنامه یادگیری آزمون املاء را برای آموزندگان جالب و جالبتر ساخته ، معلم املاء گیرد،^{۶۷} و تا شاگردان تحت برنامه های هدفمندانه ی زبان ، از حروف هم آهنگ آشنا شوند و در برنامه املاءگیری پیشرفت کنند. در صفحه نه الان در کتاب خود از شاگردان خواهش نموده است که جمله بنویسند و زمان را تغییر بدهند در پیشوند و پسوند یک فعل و بعد مترادف و متضاد متشابه یک صفت ، اسم یا کلمه ی را بنویسد و بعد در چهارچوب (Puzzle) معما طراحی همان کلمات را که آزمایش کرده بودید طرح اش را دانش آموزان بنویسند که این روش یکی از روش های دیگر بهبود دهی املاء در ذهن شاگردان است. در صفحه ۱۳ کتاب خود کلمات را از شاگردان خواسته است که بنویسند و خانه خالی بدهید و کلمه آزمایش شده را بپرسید مثل من دو _ _ ز پیش مریض بودم.، همینطور از حرف الف تا ی را در موضوعات معاصر روزمره شان که سر کار داشته باشند بنویسند و همین روال را چند بار تمرین و تکرار کنند.

در کلمات تان کوشش کنید از حروف هم آوا مثل ذبیح، زیبیح، ظبیح، استفاده کنید و از دانش آموزان املاء بگیریید، دانش آموزان را رهنمایی کنید که کج نویسی نکنند و حروف را از حد اندازه بزرگ یا کوچک در جملات شان نوشته نکنند درست سر سندلی قرار بگیرند، قلم را درست به دست گیرند، دفترشان / کتابچه شان را درست مقابل

^{۶۶} یریوش، سارا پرواز می کند، مجله ی رشد آموزش ابتدایی، جهانشاهی، ۱۳۸۶ش، شماره ۴

^{۶۷} زهرا، بهمن املاء به شیوه ی بارش مغزی، مجله ی رشد آموزش ابتدایی ۱۳۸۶ش، شماره ۵.

دست خود قرار دهند، بعد سه یا چهار سطر ترسیم کنید و به ایشان بگوئید که میان سطر ها بنویسند تا کج و بزرگ نویسند و بعد در کاغذ سفید که بدون سطر باشد آزمایش شان کنید.^{۶۸} و در بخش آزمون ها شاگردان که اشتباه میکنند جواب را به زودی ارائه نکنید، بطور معما و بعد جواب ها را برای دانش آموزان آهسته آهسته، ارائه کنید.^{۶۹} این کتاب^{۷۰}، برای پسر های هفت ساله تا ۲۷ ساله ترتیب شده است که روند فلسفی ی وصل حروف در کلمات را، ذهن نشین میسازد، عمل خوب را در اوایل عادت دانش آموزان سازید و بگوئید اسمای برادر پدر و فامیل خود را بنویسند برای دانش آموزان حرفی را که در کلمه اشتباه کرده است کلمه ی را که تحت عنوانی در کتاب خوانده است با اشاره های مخفی ذکر کنید، و بعد اجازه دهید که فکر کنند، عمل تکرار را تعقیب کنید تا صورت صحیح کلمه را بنویسند. بعد پیشوند و پسوند این کلمه یا ریشه یا اساس کلمه را آزمایش کنید، رسم سیب را بکشید و تحت آن بگوئید سیب را بنویسند یا اسمای هم‌آوا را مثل ذبیح در بیح گذاشته شاگردان را آزمایش کنید.^{۷۱} "Target Spelling 1985" از Margaret M. که به گفته نویسنده اش در ۳۰ هفته برای پرورش املایی دانش آموز تخصیص داده شده است هر هفته را به خوانش چهار صفحه از کتاب اش تخصیص داده است و آخر هفته را برای آزمون املایی تخصیص داده است و از استاد زبان تقاضا به عمل آمده است که بطور مختصر بعد از واژه های موجود که دانش آموزان تدریس شدند، ساخت واژه های جدید را برای آزمون از دانش آموزان امر کرده است.^{۷۲}

سوانح خطای املایی هر شاگرد را تعقیب نموده؛ آزمون های بعدی را راه اندازی کند. در ابتدا صفحه اول در یک دایره، کلماتی را نوشته کرده است، بعد جملات را نوشته کرده و از شاگردان خواسته است تا کلمه که در دایره بالا

^{۶۸} سفید، خاکستری سیاه در رنگ املای، (۱۳۸۶ش)، تهران، مجله ی رشد آموزش ابتدایی، جعفریان، یسار و حمید شماره ی ۲

^{۶۹} املا به شیوه ی بارش مغزی، (۱۳۸۶)، مجله ی رشد آموزش ابتدایی، زهرا، بهمن، شماره ۵.

^{۷۰} Allan B. V., (1977). *Logical spelling*. Collins, London PP.04

^{۷۲} Ibid., pp 01

چشمی همچشمی . تا پیشوند یا پسوند کلمه را بنویسند.

در صفحه هفتم تعریف واژه ها را به شکل دیگر که پیشوند حذف شود بنویسند مانند انسانی که فعال نیست،
(___ فعال، غیر فعال)، به اینطور دانش آموزان را از اشتقاق لفظی پیشوند، پسوند، بن ریشه برای آموزش دانش
آموزان آزمایش نوشتاری به عمل آورده است، و به همینطور واژه های که امکان خطای املائی میرود مانند حاصل
و حاصل، از الف تا ی واژه های مشکل را برای دانش آموزان برای تدریس درست از طرف آموزگاران پیشنهاد
کرده است، بعد در مرحله دوم، جمله بسازید که اشتباه املائی داشته باشد، و با گزینه های درست و نادرست،
دانش آموزان را آزمایش کنید؛ رهنمایی کرده است، بعد واژه دیگری بنویسید که از چهار حرف جور شده باشد؛
آزمایش جملات معلوماتی روزمره را در جملات آسان، جملات طویل و پیچیده برای آزمایش از دانش آموزان از
طرف آموزگاران تقاضا نموده است و در آخر صفحات کتاب، انتخاب واژه درست از میان واژه نادرست را برای
آزمایش ارائه کرده است.^{۷۳}

در پیشگفتار این کتاب^{۷۴} نوشتار درست که بدون خطا های املائی باشد یکی از مهمترین بخش مکاتبه با مخاطبان
شمرده میشود، در سالهای اخیر تغییراتی که بخاطر بهبود املا آمده است، تعقیب آوای واژه برای حروف نویسی
درست واژه و آزمایش های منطقی سلسله به سلسله در زمان های متفاوت به آزمایش گرفته میشوند، راه های
بهتری برای برنامه ریزی برنامه املا تلاش شده و سر دست گرفته شود و خطا های که در قدیم تحت تعقیب برنامه
های کهنه و قدیم راه اندازی میشد در تغیر آن برنامه ها برای بهبود املاء در شاگردان، وسیله شده و راه کارهای

⁷³ Scarborough, Margaret M., (1985). *Target: Spelling, Target 1260*. Steck Vaughn, Texas. P 7

⁷⁴ Fergus, Patricia M. (1991). *Spelling improvement; a program for self-instruction*. McGraw-Hill, New York. preface

بهرتر و جدیدی را سردست گرفت، اولین چاپ و نشر این کتاب^{۷۵} در سال ۱۹۶۴ صورت گرفت. کلمات خارجی که داخل زبان انگلیسی نشر شده است اشتقاق آن کلمات و تمرین و تکرار کلمات نا آشنا را تشویق و ترغیب نموده تا خطای املائی صورت نگیرد، بلخصوص اشخاص که در حروف "i" و "E" انگلیسی اشتباه املائی میکند و از آوای واژه، برخاست موقعیت جغرافیایی واژه، پیشوند و پسوند، تعامل ایشان و آواها و بوجود آوردن یک مفکوره، آگاهی و اطلاع میدهد و اهمیت ایشان را در عمل فهم و درک واضح میسازد و استفاده از کتاب فرهنگ را نیز در عمل فهم کلمات، ضروری میندازد. در اهمیت زبان از تلفظ کننده در صفحه چهار یاد کرده است.^{۷۶} که تلفظ کننده در خطا است که در نوشتار عمل خطا نویسی را ایجاد میکند آموزش واژه، آوا و مفهوم در املاء تاثیر دارد که باید درست آموزی در سه مرحله دست کم گرفته نشود و تلاش بیهم به دقیق آموزی از برخاست واژه، قانون غیر تکیه گاه کلمه بطور مناسب انسان را بهتر به املا درست، وسیله و کمک میبخشد.

در ص ۷۴۳؛ خطا وقتی در واژه نویسی سر میزند که عمل تلفظ درست صورت نگیرد وقتی که سیلاب های حروف به طور رسمی شده اش اجراء نشود. یا سیلاب های یک واژه حذف شود و واژه های که شاگردان از ایشان خطا سر میزند آن واژه ها در آزمون های متفاوت آزمایش شود. باید به تلفظ و حروف واژه های که خطا سر زده باید در آزمون های که دانش آموز را به فکر کردن و تلاش کردن تشویق و تحریک کند آزمایش کرد و واژه را به تلفظ کشید و در خانه خالی های آزمون بنویسید، ذبیح یک دانش آموز است.

ص ۴۳؛ خالد یک دانش _____ است و همینطور واژه های که هم آواز هستند مثل، ذبیح و زبیح و ضبیح و خویش و خیش، همینطور واژه ها را باید که در چاپ جدید کتاب از کتاب فرهنگ پیدا کنیم و عمل آشنا سازی

⁷⁵Ruth Gleason, (1964).Gallagher. Words most often misspelled and mispronounced. Pocket Books, New York.

⁷⁶ Ibid., p 4

⁷⁷ Ibid., 43

دانش آموزان را پیش ببریم و در کلمات که ما را گیج میکند حروف بدون آواز و هم آوا و مفرس شدگی سعی و تلاش و هماهنگی جامع را کسب و تعقیب کنیم.

اردو املا رموز و اوقاف^{۷۸} این کتاب برای حفظ اصوات عربی در پیشگفتار خود برای نسل آینده در پاکستان بخاطر سابقه اسلامی اش، تاکید میورزد که چون مسلمان هستند، قرآنشریف میخوانند پس باید در آینده به آموزش دقیق حرف عربی سعی و تلاش ورزند هر زمان، زبان در تغیر خود میباشد، پیشرفت های نوین، اصطلاحات نوین را به ما در فرهنگ ارائه میدهند در صفحه سیزدهم^{۷۹}، این کتاب از بوجود آمدن سرزمین جدید تاکید بر تلفظ حروف، در صفحه سه و پنج پیشنهاد شده است که حروف باید بر اصوات حاکم باشد^{۸۰}. و اشتباهاتی که از یک دانش آموز رخ میدهد باید بطور کتاب فرهنگ در یک کتاب به شکل فهرست از الف تا حرف "ی" تالیف شود تا در حروفی که از دانش آموزان قبلا خطا رخ داده، آن کلمات شناخته شود، و در برنامه ریزی بهتر برنامه املاء فارسی و اضافه نمودن خطاهای معاصر املائی فارسی برای دانش آموزان آشنایی ایجاد شود و آموزگاران همچنان هرچه بهتر در سیمت دهی بهبود برنامه املائی، دانش آموزان را کمک کنند.^{۸۱}

---

^{۷۸} روداد، سیمینار، (۱۹۸۵)، املا و رموز اوقاف کی مسایل، مقتدره، اسلام آباد. پیشگفتار.

^{۷۹} همان، ص ۱۳

^{۸۰} همان، ص ۲۵

^{۸۱} Schonell, Fred J. (1985). *Essentials in teaching and testing spelling*. Macmillan, London

مجموع دانش آموزان مدرسه / مکتب شهید ولی خان

مرحله دبستانی /	صف /	صف /	کلاس /	کلاس /	کلاس /	کلاس /
ابتدائیه	کلاس ۱	کلاس ۲	صف ۳	صف ۴	صف ۵	صف ۶
اندازه آمار	۱۲	۰۳	۰۹	۱۲	۱۳	۰۸

مجموع دانش آموزان در مکتب / مدرسه شهید ولی خان مرحله ابتدائیه = ۵۷

مدرسه مکتب / استقلال

مرحله ابتدائیه /	صف /	صف /	کلاس /	کلاس /	کلاس /	کلاس /
دبستانی	کلاس ۱	کلاس ۲	صف ۳	صف ۴	صف ۵	صف ۶
اندازه آمار	۱۶	۱۰	۱۰	۱۱	۱۳	۱۰

مجموع شاگردان در مکتب استقلال مرحله دبستانی / ابتدایه = ۷۰

مدرسه / مکتب خراسان

مرحله ابتدائیه /	صف /	صف /	کلاس /	کلاس /	کلاس /	کلاس /
دبستانی	کلاس ۱	کلاس ۲	صف ۳	صف ۴	صف ۵	صف ۶
اندازه آمار	۰۸	۰۹	۴	۱۶	۰۹	۱۱

مجموع دانش آموزان در مکتب خراسان ، مرحله دبستانی = ۵۷

مدرسه / مکتب حبیبیه / رابعه بلخی

مرحله ابتدائیه /	صف /	صف /	کلاس /	کلاس /	کلاس /	کلاس /
دبستانی	کلاس ۱	کلاس ۲	صف ۳	صف ۴	صف ۵	صف ۶
اندازه آمار	۰۵	۲۳	۱۷	۰۶	۰۹	۱۰

مجموع دانش آموزان در مدرسه حبیبیه، مرحله ابتدایه = ۷۰

تعداد دانش آموزان چهار مکتب افغانی در اسلام آباد، مرحله ابتدایی از ۲۵۴ دانش آموز تحت بررسی قرار گرفت
عموما دانش آموزان افغانی در سن ۷ سالگی مکتب را آغاز میکنند، ولی بسیاری شاگردان که مشکل اقتصادی
داشته اند به سن ۹ سالگی و ۱۰ سالگی دبستان را آغاز کرده اند. این آزمون، سن و سال دانش آموزانی که ۷ الی
۱۳ ساله هستند آمار گیری شده است. و دانش آموزان بزرگتر از ۱۳ ساله تا ۱۷ که در مرحله ابتداییه میخوانند نیز
آمار گیری شده است چون در اوایل مشکل داشته اند و نتوانستند به مکتب / مدرسه وارد شوند.

طوری که یک کویبی برگه آزمون املائی را برای شما در بالا به نشر رساندم، پرسش های املائی من
انتخاب یک گزینه صحیح، از بین دو الی هفت گزینه اشتباه است، و در کلاس / صنف سوم آزمون های
متفاوتی آزمایش شده است، که انتخاب کلمه درست، پر کردن خانه خالی ها، و تحریر درست املا از
جملات غیر منظم است.

تحقیق بنده سراسری است هم پسر و هم دخترها را مدنظر گرفته شده است با سنین که در بالا ذکر کردم.
در بخش ترجیحات برای رفع خطا های املائی که در پائین جدول برای دانش آموزان ارائه شده است برای
معتبری سخن بنده از دست آورد های ذیل برای ماخذِ ترجیحات، کار گرفته ام:

در جملات پائین، ترجیحات که صورت گرفته است از نگاه آوایی در بخش اول در تلفظ عامیانه ی خانوادگی و
زبان مادری فارسی افغانستان و ایران با مدیر شریف صالحی، جناب احمد یار، خانم عابده منوش و خانم رابعه
جلال آبادی، مدیران و آموزگاران زبان فارسی مدارس افغانی اسلام آباد بحث به عمل آوردم مثل گزینه "کاغذ" از
ردیف جدول صنف اول بحث به عمل آوردم که کاغذ است در نوشتار و در گفتار عامیانه قاغذ، افراد محلی
فارسی زبان افغانستان در گفتار عامیانه خود استفاده به عمل می آورند که در نوشتار اشتباه است و کسانی که با

تلفظ زبان مادری پشتو و نوشتار سیریلیک اردو و انگلیسی قبلاً تدریس شده اند، وقتی که به مکتب افغانی می آیند با نفوذ آوایی گفتاری از شاگردانی که در مدارس افغانی میخوانند، تلفظ عامیانه زبان مادری دانش آموزان موجود در مدارس / مکاتب افغانی را معتبر فکر میکنند به ویژه دانش آموزانی که در املاء ضعیف هستند، که باعث تقلید اشتباه شان در آوا و پی آن در نوشتار از دانش آموزان که از مکتب / مدرسه غیر افغانی به مدرسه / مکتب افغانی آمده اند، می باشد، و همچنان برعکس در همین معضله، یعنی کسانی که از مکاتب / مدارس غیر افغانی به مدارس / مکاتب افغانی وارد میشوند، کسانی که در مدرسه درس میخوانند و در املاء ضعیف هستند یا خطای املائی دارند از دانش آموزانی که از مدرسه / مکتب غیر افغانی به افغانی آمده اند تقلید تلفظ واژه را می آموزند که در چنین اوقات تقلید اشتباه از دانش آموزانی که از مکتب / مدرسه غیر افغانی، به مدرسه افغانی آمده اند صورت میگیرد؛ و آن دانش آموزانی که به مدارس غیر افغانی تدریس شده اند تلفظ خویش را انتقال میدهند مثل تلفظ صحت در اردو و پشتو به صحت است و در انگلیسی sehat نوشته میشود و در سیریلیک СИХАТ. که با تقلید صورت آوایی در صورت نوشتاری اشتباه است و تقلید این صورت آوایی در نوشتار، از طرف دانش آموزان افغانی که در مدارس / مکاتب افغانی میخوانند و در املاء ضعیف هستند، همچنان یک روش نفوذ گیری از دانش آموزان افغانی که در مدارس که انگلیسی و اردو سیریلیک و پشتو تدریس شده اند می باشد، و روند دیگرش که خود جامعه، همچنان نفوذ خود را فراهم می آورد، و همچنان خیلی اشخاص هستند که به زبان اردو و انگلیسی و به زبان فارسی و انگلیسی و پشتو فارسی، صحبت میکنند بدون خطا، به ویژه کسانی که آگاهی دارند، و خطا در مضمون املاء ندارند. بالا ترجیحاتی است که از مدیران و استادان مدارس افغانی شهر اسلام آباد بدست آوردم. و ترجیحاتی که از بنده در خطاهای املائی ارائه میشود، وابسته به ترجیحات ایشان میباشد. در قسمت دوم ترجیحاتی که از سایت های انترنتی بدست رسیده است مثل صفحه شبکه انترنتی، mylanguages.org که تمام زبان ها را آموزش میدهد

تلفظ هر حروف زبان در این صفحه انترنتی را به دسترس شما قرار میدهم که امکان تلفظ حروف زبان اردو پشتو

سیریلیک را از این سایت میتوان دریافت: در بخش فارسی :

http://mylanguages.org/dari_alphabet.php

از الفبای فارسی دری تعریف به عمل آورده است مثل:

Farsi Dari Alphabet Variation* Sound Pronunciation Example

Farsi Dari Alphabet Variation*	Sound	Pronunciation	Example
ا	ا	a	as in apple
آ	آ	long "a"	as in apathy
ب	ب ب ب	b	as in boat
پ	پ پ پ	p	as in pool
ت	ت ت ت	t	as in town
ث	ث ث ث	th	as in think
ج	ج ج ج	j	as in joke
چ	چ چ چ	che	as in chair
ح	ح ح ح	sharp h	as in Hassan
خ	خ خ خ	kh	as in bach
د	د	d	as in desk
ذ	ذ	th	as in those
ر	ر	r	as in rabbit
ز	ز	z	as in zebra
ژ	ژ	je	as in pleasure
س	س س س	s	as in small
ش	ش ش ش	sh	as in shadow
ص	ص ص ص	s	as in supper
ض	ض ض ض	d	as in date
ط	ط ط ط	t	as in time
ظ	ظ ظ ظ	th	as in that
ع	ع ع ع	'	as in agh!!
غ	غ غ غ	gh	as in "r" in merci
ف	ف ف ف	f	as in Farsi
ق	ق ق ق	sharp qu	as in qazaqestan

Farsi Dari Alphabet Variation*	Sound	Pronunciation	Example
ك	ك ك ك	k	as in Kurdish
ك	ك ك ك	k	as in cute
گ	گ گ گ	g	as in golf
ل	ل ل ل	l	as in language
م	م م م	m	as in mosque
ن	ن ن ن	n	as in noon
و	و	w	as in wolf
ه	ه ه ه	h	as in house
ي	ي ي ي	y	as in year
ی	ی ی ی	a	as in spa

...

بعد در بخشِ اوایی الفبای فارسی برای شما ویدیوی تلویزیونی را ارائه میکنم، تا از حروف اوایی فارسی با اوایی ویدیویی به دسترس شما قرار میدهم. تا با تلفظ زبان فارسی آشنا شوید.

Persian Online Academy. Persian Farsi Alphabet (Introductcion, Names&Sounds)
https://www.youtube.com/watch?v=٦xGYw_ks٩dc

IwantLearnFarsi. (٢٠١٣). Farsi Alphabet Audio.
<https://www.youtube.com/watch?v=Equ٥٢٣Df٤MQ>

Parsi dari, (٢٠١٤), Farsi Dari lessons - Alphabet lesson #٢ آموزش زبان فارسی دری
https://www.youtube.com/watch?v=a٧gehF_th٩Q

و این هم با نوع mp3

http://www.omniglot.com/soundfiles/persian/alphabet_fa.mp٣

Jomalat farsi barai central asian,(۲۰۱۱) Persian Alphabet for Central Asians. Unit ۱

<https://www.youtube.com/watch?v=RPHEH۲nSMiY>

Max Malkiel, (۲۰۱۱), Алифбон порсӣ. Дарси ۱ یرسی یرسی

<https://www.youtube.com/watch?v=a۲XjQnhQXiU>

http://mylanguages.org/tajik_alphabet.php

Tajik Alphabet	English Sound	Pronunciation Example
А а	/a/	as in apple
Б б	/b/	as in boy
В в	/v/	as in voyage
Г г	/g/	as in goal
Ғ ғ	/ɣ/	as in gh (no English equivalent)
Д д	/d/	as in dream
Е е	/e/	as in egg
Ё ё	/jɔ/	as in young
Ж ж	/ʒ/	as in pleasure
З з	/z/	as in zoo
И и	/i/	as in egg
Й й	/iea/	as in milk
Ў ў	/eyo/	as in new
К к	/k/	as in kiss
Қ қ	/q/	as in queen
Л л	/l/	as in life
М м	/m/	as in man
Н н	/n/	as in noon
О о	/ɔ/	as in old
П п	/p/	as in piano
Р р	/r/	as in room
С с	/s/	as in small
Т т	/t/	as in time
У у	/u/	as in ultra

Tajik Alphabet	English Sound	Pronunciation Example
Ү ү	/ə/	as in a prolonged u
Ф ф	/f/	as in frame
Х х	/x/	as in khan
Ҳ ҳ	/h/	as in home
Ч ч	/tʃ/	as in chew
Қ қ	/dʒ/	as in job
Ш ш	/ʃ/	as in show
Ъ	/ʔ/	no English equivalent
Э э	/e/	as in egg
Ю ю	/oo/	as in young
Я я	/eya/	as in yard

و این صفحه الکترونیکی به تلفظ آوایی الفبای زبان پشتو با تعریف آوا و حروف ش معرفی میشود

Barakzai (۲۰۱۲) Pashto alphabet

www.youtube.com/watch?v=y°QZE°ew°eg

و این هم تلفظ الفبای زبان پشتو از صفحه انترنتی www.mylanguages.org

http://www.mylanguages.org/pashto_alphabet.php

Pashto Alphabet English Sound Pronunciation Example

آ, ا	ā /	as in apple
ب	b	as in boat
پ	p	as in pool
ت	t	as in time
ټ	ṭ (or 't')	as in tower
ث	s	as in smile
ج	j	as in pleas<u>ure</u>
خ	j (or 'dz') / z	as in sad <u>zebra</u>
چ	č	as in cheer
ځ	c (or 'ts')	as in ca<u>ts</u>
ح	h	as in home

Pashto Alphabet English Sound Pronunciation Example

خ	x	as in the scottish loch
د	d	as in day
ډ	ɖ (or 'dd')	as in midday
ز	z	'th' as in this
ر	r	as in room
ړ	ɽ (or 'rr')	as in sparrow
ز	z	as in zebra
ژ	ʒ	as in leisure
ځ	ʒ	watch video below
س	s	as in smile
ش	ʃ	as in shine
ښ	ʂ	as in sheet
ص	s	as in sold
ښ	z, d	'th' as in that
ط	t	as in toy
ظ	z	'th' as in this
ع	oia	oath
غ	ɣ	merci
ف	f	as in fine
ق	q	as in queue
ک	k	as in kid
گ	g	as in gold
ل	l	as in life
م	m	as in moon
ن	n	as in now
ڼ	ɳ (or 'nn')	as in manure
و	w, u, o	as in wind, moon
ه	h, a, ə/ĕ	as in have
ه	ə (or 'ē')	as in meet
ي	y, i	as in year
ې	e	as in elephant
ی	ai, y	as in hi
ی	əi (or 'ēi')	as in hay

Pashto Alphabet English Sound Pronunciation Example

ئ   əi (or 'ei')   as in **hay**

این شبکه الکترونیکی برای تلفظ ویدیوی الفبای زبان اردو است

EDUCATION PYRAMID UAE(۲۰۱۳) Lesson-۱(Urdu Alphabet)

<https://www.youtube.com/watch?v=d۲l-VExvysQ>

muazzam iqbal Abid(۲۰۱۲) urdu alphabets.

<https://www.youtube.com/watch?v=MuuVQA۳۰LFI>

و برای زبان اردو از شبکه اینترنتی www.mylanguage.org برای تلفظ الفبای اردو کار گرفته اند:

http://www.mylanguages.org/urdu_alphabet.php

Urdu Alphabet English Sound Pronunciation Example

ا	a	as in apple
ب	b	as in book
پ	p	as in pool
ت	t	as in time
ٹ	ṭ	as in Togo
ث	th	'th' as in think
ج	j	as in joy
چ	ch	as in charm
ح	h	as in hot
خ	kh	as in Buch
د	d	as in dove
ڈ	ḍ	as in drink
ذ	dh	'th' as in that
ر	r	as in rice

Urdu Alphabet English Sound Pronunciation Example

ر	r	as in rabbit
ز	z	as in zoo
ژ	zh	as in pleasure
س	s	as in small
ش	sh	as in shrine
ک	ʃ	as in salt
ٹ	z	as in those
ط	t	as in tower
ظ	z	'th' as in this
ع	'	watch video below
غ	gh	watch video below
ف	f	as in food
ق	q	as in queue
ک	k	as in kilo
گ	g	as in guest
ل	l	as in life
م	m	as in moon
ن	n	as in nice
و	v, o, or ū	as in wet, cool
ہ	h	as in house
ھ	h	as in house
ء	'	as in apple
ی	y, i	as in year
ے	ai or e	as in way

و برای انتخاب تلفظ کلمات زبان فارسی، و نوشتار حروف اش با نحو ملفوظ آن، از برنامه بخیر آمدید تلویزیون K2 در پاکستان، استفاده به عمل آمده است، مهمانانی که در برنامه به خیر آمدید می آمدند در پاکستان اسلام آباد زندگی میکنند، و نفوذ تلفظ اردو در فارسی زبانانی که وجود داشته نمونه گیری، نوشتار ملفوظ صورت گرفته، بعد از برنامه سالیانه نوروز ساعت ۸ تا ۱۰ بجه که در هر نوروز در تلویزیون K2 به میان آمده نمونه گیری در قسمت تلفظ صورت گرفته است مانند: انتخاب تلفظ "شوما" از اردو زبانان و پشتو زبانان در پاکستان" در انتخاب تلفظ ملفوظ کلمات از مردم تاجیک از تلویزیون "آئینه" "آرزو" از برنامه ی نوروز، مصاحبه با منیژه، شبنم ثریا، صدر الدین، آوازخانان مشهور تاجیکستان ساعت ۱۱ الی ۲ به ساعت پاکستان صورت گرفته است. از تلویزیون طلوع، بخش گپ، بامداد صبح، ساعت ۹:۰۰ صبح در پاکستان در بخش انتخاب تلفظ به عمل آمده است، و همینطور از تلویزیون میوند، وطن، ATN، آریانا، خورشید، 1TV برنامه های شب هنگام، مانند شبخند، مصاحباتی که از مهمانان که قبلا در تاجیکستان، کشور های انگلیسی زبان از سالهای ۱۹۹۲ به بعد بخشی از زندگانی را سپری کرده اند، تلفظ ملفوظ گفتار شان را در نوشتار آزمون خطا های املایی انتخاب کرده ام، و همچنان در تحریر تلفظ کلمات ملفوظ نوشتاری زبان ایران در تلفظ بخش درامای فریحه، گل سیاه، کارادایی، شمیم عشق که از ساعت ۸:۳۰ تا ساعت ۱۱ در تلویزیون طلوع از ماهواره افغانستان و ایران استفاده به عمل آوردم، و برای انتخاب تلفظ ملفوظ گزینه های آزمون مدارس، در جدول آزمون، از تلویزیون ایران: Persian Star، Gem Junior، Rubix، Iran، Ishop، Ftl. Farsi برای تشخیص تلفظ و گزینش در جدول، استفاده به عمل آوردم. مانند انتخاب تلفظ صوب برای صبح از تلویزیون افغانستان، و انتخاب گورگ برای گزینه گورگ از تلویزیونهای ایران که قبلا اسم شان را ذکر کردم، و انتخاب صحاب از تلویزیون K2، برنامه خوش آمدید، و کتابهای چون املا کیسی لکھی،، (۲۰۱۱)، و اردو املا، (۲۰۰۷) توسط، رشید حسن خان برای انتخاب تلفظ انتخاب شده است. و در آخر انتخاب خود گزینه ها از طرف دانش

آموزان با سابقه آموزشی ایشان برای انتخاب گزینه ی انتخاب شده است. که تشخیص دهنده نفوذ تلفظ و نشان دهنده تلفظ زبان غیر فارسی دری در زبان فارسی دری است. مثل jawad و انتخاب جاواد به جای جواد.

برای تشخیص خطاهای املائی ما مدل های کم داریم، به همین لحاظ از روش که خطاهای املائی را تشخیص کنیم برای آمارگیری از روش S.Pit carder's approach 1974 ، ص 121 - 155 کار گرفتیم که خطاهای املائی را بررسی کرده. در این روش برای کشف خطای املائی چند گزینه سوالهای آزمون به دانش آموزان ارائه شده و مطابق خطاهای املائی شان نظریات برای حل مشکلات املائی شان ارائه شده است.

برنامه ریزی جدول های آماری برای کشف خطا های املایی مدارس:

در ستون اول گزینه های آزمونیه ارائه شده، در ستون دوم تا ستون پنجم گزینه های انتخاب شده توسط دانش آموز هر مدرسه که صورت گرفته تحریر شده است. در هر سلول انتخاب گزینه آزمایش شده توسط دانش آموز یکجا با تحریر تعداد دانش آموز، زبان مادری و رسم الخط قبلی مدرسه با استفاده از مخففات، مقابل گزینه انتخاب شده در ردیف گزینه ارائه شده است.

به طور مثال مقابل گزینه آهو تعداد گزینه های که از طرف دانش آموزان انتخاب شده است تعداد دانش آموزان است، بعد مخفف زبان مادری به رسم الخط فارسی نوشته شده است، بعد مخفف مکتب / مدرسه قبلی که اگر دانش آموز به رسم الخط انگلیسی اردو سیریلیک پشتو درس خوانده باشد نوشته شده است.

زبان مادری:

پ = پشتو   ت = تاجیکی   در حالت نبود مخفف فارسی پنداشته میشود

رسم الخط مکتب قبلی غیر افغانی:

P = پشتو،   U = اردو،   E = انگلیسی،   C = سیریلیک

و در حالت نبود حرف طوری پنداشته میشود که به مکتب قبلی داخله نگرفته است.

گزینه های که خالی رها شده است از طرف دانش آموزان، گزینه های بدون جواب شمارش نمیشود، و همچنان اگر در گزینه های که دو جواب انتخاب شده باشد، شمارش گزینه باطل میشود.

فاصله بین واژه ها ، گزینه ی انتخاب شده توسط دانش آموز دیگری را نشان میدهد که زبان مادری و رسم الخط مدرسه قبلی مختلف باشد، زیاد شدن درجه عدد در سلول، تعدد دانش آموز را در یک واژه نشان میدهد مانند مثالی از انتخاب مدرسه شهید ولی خان که گزینه آهو است. ۶ در سلول به این معنی هست که شش دانش آموزی که زبان مادری اش فارسی است و به مکتب / مدرسه غیر افغانی قبلا ثبت نام کرده است، گزینه آهو را انتخاب کرده اند، و فاصله نشان میدهد که دانش آموز دیگری که زبان مادریش فارسی است و قبلا به اردو انگلیسی داخله گرفته و به رسم الخط اردو و انگلیسی تدریس شده است به حرف U به اردو و E برای گزینه انگلیسی ارائه شده است که گزینه آهو را انتخاب کرده است، و فاصله بعد دو دانش آموز دیگر را نشان میدهد که زبان مادریش پشتو است که بعد از تعداد ۲ یعنی دو دانش آموز حرف "پ" آمده است که به معنی زبان مادری است یعنی زبان مادری اش فارسی نبوده که پشتو زبان مادری اش است و قبل از پذیرش به مدرسه افغانی به رسم الخط اردو و انگلیسی تدریس شده است که به حرف "U" و حرف "E" نشان داده شده که گزینه آهو را انتخاب کرده است. گزینه های انتخاب شده توسط دانش آموزان مدرسه شهید ولی خان تحت ستون مدرسه شهید ولی خان قرار گرفته است همینطور از مدرسه خراسان استقلال در ستون شان انتخاب گزینه ها توسط دانش آموزان شان ارائه شده است. و در ردیف گزینه واژه آهو، واژه احو، پائین گزینه آهو واژه احو را مشاهده میکنید، که انتخاب دانش آموزان را در ردیف، مقابل گزینه ی انتخاب شده نشان میدهد. خطا های که از دانش آموز رخ داده است تعداد دانش آموزان از

آن دانش آموزانی که خطا رخ داده است و گزینه درست را انتخاب کرده اند در هر سلول تحریر شده است. که

بررسی تعداد دانش آموز را در هر سلول برای بررسی نشان داده ام.

{مدرسه در ایران مکتب را میگویند}

کلاس / صنف اول، جدول تعداد خطاها؛ نتیجه گیری و پیشنهادات برای چهار مدرسه:

حبابیه	مکتب استقلال	مدرسه / مکتب شهید ولی خان	مکتب / مدرسه خراسان	تعداد گزینه های انتخاب شده از دانش آموزان صنف اول
eu ^۱	euc ^۳ eu ^۱ ۱	۲		احو
ue ^پ	ue ^۴ ۳	EU ^پ ۲ EU ^۱ ۶	P ^پ ۶	أهو
c ^۱ ۲	ue ^پ ۲ euc ^۱ ات C ^۱ ue ^۲	۱	C ^۱ ات	اوحو
			C ^۱ ات	تت
eu ^۱ ۱	ue ^۳ ue ^۱ C ^۱ ۳	EU ^پ ۲ P ^۱ ۹	U ^۱ ۴ P ^پ	توت
۱	ue ^پ C ^۱ ۱	P ^۱ ۱	۱	طوت
ue ^پ	ue ^۱ uec ^۱			ثوٹ
c ^۱	euc ^۱ ات uec ^۱ ۱			توط
	ue ^۱ uec ^۱ ۱			ٹوط
	euc ^۱ ات c ^۱			توریز
	euc ^۱ eu ^۱	۱		تربظ
c ^۱ ۱	ue ^پ ۱ euc ^۱ ۱ ue ^۱	۳	c ^۱ ات ۱	تربز
eu ^۱ ۱	ue ^۴ euc ^۱ ۳	EU ^پ ۴	P ^پ ۴	تربوز
		۱	U ^۱ e	ٹربوز
ue ^پ		P ^۱ eu ^پ ۱		تربوض
	ue ^پ c ^۱ ۱	EU ^پ ۱		طربوز
c ^۱ eu ^۱ ۱	ue ^۳ C ^۱ ۴	P ^۱ eu ^پ ۳	۲	طوطا
	c ^۱		c ^۱ ات ۱	توتا
ue ^پ	uec ^۳ ۱	eu ^پ ۲ EU ^۲ ۲	p ^پ	طوته
	euc ^۱ ات uec ^۱ ue ^۲ ue ^پ ۲			ٹوطے

c۱	۱		Ue۱	شلیث
ueپ۱ ۱	ue۳ ueپ۳ ۳	euپ۲ ۲	pپ۱ ۵	شربت
eu۱	euc۱ eu۱ ۱c ue۲ ueپ۱	۱	cات	شیربیط
۱	euc۲ C۱ ۱ eucات	EU۱ ۳		شاربات
c۱ ueپ۱		p۱ ۱	۱	خمر
eu۱ ۲	euc۱ eu۴ c۱ eucات	p۲ euپ۱ ۱	U۱	سمر
	ue۲ euc۲ eu۱		pپ۱ ۱	صمر
	ue۳ eu۱ ۴	euپ۱	Cات ۳	ثمر
ueپ۱	ue۳ ۴	eu۱ ۳	۳	صحت
	euc۱ eu۲ c۱ ue۲ eucات		Ue۱	سیحت
c۱ ue۱ ۲	euc۲ eu۱ C۱ ۱ ueپ۱	euپ۲ ۴	Cات	صیحت
	ueپ۱		pپ۱ ۱	صیحات
	eucات C۱ ۱	ueپ۱ ۱	Cات ۱	خریزه
ue۱ ۲ ueپ۱	euc۱ c۱ ۳	ueپ۳ ۳	Ue۱ ۴ پپ۱	خرپوزه
۱	ue۱ eucات ۱	۱		کوش ای
ue۱ euپ۱	ue۴ ueپ۲ C۱ ۴	p۱ euپ۳ ۳		خوشه ی
				خوبن ای
۱	ue۲ ۲	ueپ۳ ۳	۵	ژاله
euپ۱ ۱	ue۳	ueپ۱ ۱	pپ۱	پواله
c۱	eucات C۱ ۳ ueپ۲		cات	ژوله
c۱	ueپ۲ euc۱ ۲ ue۳	ueپ۱ ۱	۲	کاغذ
ue۱ ۲ euپ۱	euc۲ C۱ ۳ ue۲ eucات	۱	pپ۱	قاغذ

		۱	Ue۱	کاغذ
ue۱ c۱ euپ۱	ueپ۱ euc۳ ۱	p۱ ue۲ ۱	U۱	صابن
۲	ue۵ ۴	ueپ۱ ۳	pپ۱ ۳	صابون
	euc۳ C۱ ۱ ueپ۲			سویون
				سابون
ue۱ euپ۱	euc۲ C۱ ۱ ue۲ euc۳	p۱ eu۱ ۱	Ue۱	طرایه
	ue۳ euc۱ c۱ ۱	ueپ۱	pپ۱ ۳	طیاره
euپ۱ ۱	ue۳ ۴	۱	۴	باغ
		euپ۱ eu۱	c۱ ات ۱	باقی
c۱ ue۱	euc۱ C۱ ۱ euc۳	eu۱ p۱	pپ۱	بوغ
c۱ ue۱	euc۳ C۱ ۲ ueپ۲ euc۳ ue۳		pپ۱	مورغ
euپ۱ ۲	ue۲ ۲	۱	c۱ ات ۵	مرغ
		euپ۱	۱	مرقی
	ueپ۱ euc۱ ۱ ue۱	eu۱		گندشگ
ue۱ ۲ c۱ euپ۱	euc۲ C۱ ۱ ue۱ euc۳	eu۲ euپ۲	pپ۱ ات c۱	گونجشک
	ue۴ ۳	euپ۱	pپ۱ ۴	گنجشک
c۱ ue۱	euc۳ C۱ ۱ ueپ۲ euc۳ ue۲	euپ۱	pپ۱	بسیور
	ue۲ ۳	euپ۱ ۱	c۱ ات ۵	بسیار
euپ۱ ۲	۱	p۱ ۲	c۱ ات	بیسار
۱ c۱ euپ۱	euc۳ ات euc۳ ۱ c۱ ue۲ ueپ۲	eu۱ ۱	c۱ ات ۲	باقووات
ue۱	ue۲ c۱ ۳	euپ۱ ۱	pپ۱ ۱	باقوت

۳ اپ eu	۵ ا c۱ euc۱ ue۴	۲ پ۲ ue۱ eu	۶ اپ p	خانه
ا c۱	ا c۱ euc۲ ات euc۱ پ۲ ue۱ ue		ات c	خونه

بررسی خطا های املائی کلاس / صنف اول مکتب / مدرسه خراسان:

در جدول بالا از مکتب خراسان به این نتیجه میرسیم که کسانی که قبلا در مکتب تاجیکی و اردو خوانده اند و پشتو در ولایات افغانستان خوانده اند و زبان مادری شان متفاوت بوده مشکل املائی داشته اند که در آزمون املا استادان گرامی به آن دانش آموزان دقت به عمل آورند که به/ با رسم الخط متفاوت و غیر افغانی تدریس شده اند. طوری که از دانش آموز که زبان مادری اش فارسی دری است مثل باقووات، مشکل تشدید داشته، در گزینه "خربوزه" "خربزه" خطا رخ داده است که مخفی بودن حرف واو معروف است و مردم هزاره های افغانستان خربوزه را خربزه تلفظ میکنند. در صابن و صابون از آن دانش آموزانی که به مکتب اردو رفته اند خطا رخ داده است، چون اردو زبان ها واژه "صابون" را "صابن" تلفظ میکنند به همین سبب از دانش آموزان کلاس اول خطا رخ داده است که نفوذ تلفظ زبان اردو در زبان شان نهفته است. در گزینه قاغذ خطای که رخ داده است از فارسی زبانها است. فارسی زبانها به واژه کاغذ، بطور ملفوظ قاغذ خطاب میکنند، و همین تلفظ باعث خطا در دانش آموزان فارسی زبان شده است، از پشتو زبانهای که در این گزینه خطا رخ داده است، آموزش تلفظ واژه قاغذ از فارسی زبانها است که تلفظ این واژه در زبان فارسی غیر رسمی/عامیانه زبان افغانستان مروج است. مکتوب نیست، یک دانش آموز حرف "خ" پشتو را بجای حرف "ذ" فارسی برای کاغذ استفاده کرده است که از کتاب صنف اول پشتو از یادگیری حرف پشتو این حرف را یاد گرفته و بجای حرف "ذ" فارسی به کار برده است.^{۸۲}

^{۸۲} Mohammad Al-mamunabd, al-magid. (2006). The effect of teachers' attitudes on the effective pp 2-5

دانش آموز تاجیک که در کلمات خونه، باق اوحو، تت، تربز، شیربیط، صیحت باق، گونجشک، بیسیار و بسیار؛ دودلی در انتخاب. باقووات خونه که مشکل تشدید و استفاده او بجای الف است همچون خطا رخ داده است بعد در طیاره، هواپیما، که طرایه نوشته است که تعویض حرف مقطعه "یار و رایه" در گزینه طیاره و طرایه از دانش آموزان خطا رخ داده است، تحت فرماندهی آموزگاران، متکرراً دانش آموز تعلیم داده شود^{۸۳}. و در آخر دانش آموزانی که به مکتب غیر افغانی قبلاً آموزش دیده اند خطا های املائی زیاد داشته اند که از جدول بالا تحت شمارش آمار ارائه شده است. و آموزگاران توجه خویش را بر این دانش آموزان زیاد به خرج دهند.

بررسی خطا های املائی کلاس اول مدرسه / مکتب شهید ولی خان:

از مکتب شهید ولی خان خیلی شاگردانی که در مکتب زبان مادری شان پشتو بوده و قبلاً به زبان غیر افغانی تدریس شده اند مشکل املائی دارند و همچنان مثل بسیار از شاگردانی که زبان مادری شان فارسی است و به مکتب غیر افغانی تدریس نه شده اند از آنها نیز خطاهای املائی صورت گرفته است که از تعداد گزینه های انتخاب شده در جدول بالا از مکتب شهید ولی خان آشکار است مثل طوت، تربوض، طربوز، تربوز، تربظ طوت، طوطه شیربیط، پاله، کوش ای، صابن بوغ باق بسیور باقووات که از حروف زبان اردو و پشتو بجای کلمات فارسی را انتخاب کرده اند و خیلی شان زود رنج که از بسیاری گزینه ها رد شده و جواب نداده اند.

بررسی خطا های املائی کلاس اول مدرسه / مکتب استقلال:

دست آورد آمار از مدرسه استقلال طوری میباشد که شاگردانی که در مدارس غیر افغانی قبلاً تدریس شده اند و زبان غیر فارسی داشته اند مشکلات املائی دارند مثل اوحو و احو که ۶ دانش آموز است در ت و ط و ت دانش

^{۸۳} تبریزی، مصطفی، (۱۳۸۰ش)، درمان اختلالات دیکته نویسی، چاپ دهم، تهران، انتشارات فراوان ۱۶ - ۲۰

آموزان که زبان مادری شان فارسی دری است و غیر دری و همچنان که به مدارس افغانی تدریس شده اند مشکل املائی دارند در ه و ا ے مشکل دارند که در گزینه شربت همچنان زیاده تر دانش آموزانی که به مدرسه غیر افغانی تدریس شده اند تعداد شان زیاد است که مشکل املائی دارند. که از جدول شمارش بالا میتوانید انتخاب گزینه های خطا را با تعداد زبان مادری و مکتب تدریس شده قبلی بدست آورد

بررسی خطا های املائی صنف اول مکتب / مدرسه حیینه:

دانش آموزان این مدرسه نیز مشکل املائی دارند دانش آموزان که به مکتب غیر افغانی داخله گرفته اند نفوذ نوشتار مکتب قبلی در زبان هایشان وجو داشته که باعث خطای املائی شده و تقلید آوایی ایشان را نیز به مشکل مواجه ساخته^{۸۴}، مثل قاغذ را وقتی که از دانش آموزان افغانی شنیده اند حرف ق را به جای حرف "ک" نوشته اند و حروف زبان بازار و دوستان شان نیز تائر خود را داشته مثل مورغی و مورغ و مرغ که اشتباه شده است، نفوذ تلفظ و زبان اردو در نوشتار شان صورت گرفته، و در حرف های هم آوا دانش آموزان نیز مشکل دارند، آزمون های املائی برای دانش آموزان داده شود، تکرار کنند و معلم در تدریس این دانش آموزان دقت کند^{۸۵}.

تحلیل خطا های املائی از چهار مدرسه / مکتب افغانی در اسلام آباد: زبان مادری، زبان ماحول تقلید آن دانش آموزانی که زبان مادری شان تاجیکی پشتو و آن دانش آموزانی که به رسم الخط انگلیسی اردو سیریلیک تدریس شده اند مثل قاغذ پشتو زبان ها و اردو زبان ها حرف "ق" را بطور "ک" تلفظ میکنند و اصطلاح درستش همچنان کاغذ است ولی آنها قاغذ نوشته اند، فکر کرده اند که در فارسی همینطور است مانند که مرغ در فارسی و مرغی در

^{۸۴} ذوالفقاری، حسن و دیگران، (۱۳۸۱)، راهنمایی تدریس فارسی ابتدایی، دفتر برنامه نویسی و کتب درسی، ص ۱۲ - ۱۴

^{۸۵} Brown, James I. (2008). Better Spelling; fourteen steps to spelling improvement. Toronto. PP VIII - IX

اردو است، که باعث خطا شده است از جدوال بالا آشکار است که مشکل املائی زیادی وجود دارد که معلم دقت و به صراحت بر آن دانش آموزانی که به مکتب قبل شان سیریلیک پشتو انگلیسی تدریس شده اند آهسته تدریس کند و با داد و ستد و بدست آوری معلومات در باره ضعف دانش آموز، چند بار باید دانش آموز را آزمایش کند آموزش را برای دانش آموز آسان سازد تا خطای املائی شان رفع شود^{۸۶} از بازی های که در بخش بازی ها برای پیشرفت در املائی خوب نوشته ام باید کار بگیرند که آزمون ها در حقیقت هست مانند کتاب کار (workbook) یا کتاب کار کتاب تدریس زبان انگلیسی هید وی ۱ و ۲ المنتری "elementary" از Liz and John Soars که در سال ۲۰۰۶ نشر شده است برای تندی آموزش زبان انگلیسی است^{۸۷}، اما همان روش ها و بازی ها باید به زبان فارسی برای آموزش دانش آموزان فارسی نیز بکار گرفته شود^{۸۸}. تا عمل آموزش از یک کتاب با اعتبار و معاصر صورت گیرد و وزارت معارف نیز باید در بخش کتاب دری طرحی نو اندازد با نظرداشت مشاغل امروزی که شاگردان دچار هستند تا بتوانند معضله املائی و اهمیت یادگیری درست نویسی "بدون خطای املائی" را بهتر درک کنند و علاقه زیادی به کلاس خویش اختیار کنند.

کلاس / صنف دوم، جدول تعداد خطاها؛ نتیجه گیری و پیشنهادات برای چهار مدرسه:

تعداد گزینه های انتخاب شده از دانش آموزان صنف دوم	مدرسه خراسان	مدرسه شهید ولی خان	مکتب استقلال	مکتب حبیبیه
هوز			پ ۱ ue	c ۱
حووژ			۲	c ۳ ue ۱
حاوض	eu ۱		ue ۳ ۱ ue ۳ ۲	ue ۲
حوض	۳	peu ۱ UE ۲	ue ۴ ۲	ue ۷ uec ۲ ۴ پ ۱ ue

^{۸۶} اکبری، شاه دره و دکتر فریدون، (۱۳۹۱ش)، کتاب معلم فارسی اول دبستان، چاپ اول، تهران، اداره کل چاپ و توضیح کتاب های درسی. صص ۴-۶، ۱۱-۱۳.

^{۸۷} Fred J. Schonell. (1985). *Essentials in teaching and testing spelling*. Macmillan, London

^{۸۸} Smedley, Don. (1983). *Teaching the Basic skills; spelling, Punctuation and grammar in secondary English*. Methuen, London. pp 58- 81

cue ^۱ ۶ ue ^۱			eu ^۱	شار
cue ^۳ ue ^۱	ue ^۲ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۱		بنار
ue ^۳ ue ^۱ ue ^۲ ue ^۱	ue ^۲ ue ^۱		۳	شهر
ue ^۲ ue ^۱	ue ^۱	ue ^۱		شبهه شور
ue ^۱	ue ^۱ ue ^۱ ue ^۱		۱	بنوربا
ue ^۱ ue ^۱ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۱	۲	شوربا
cue ^۳ ue ^۱ ue ^۱	ue ^۲	ue ^۱	eu ^۱	شوربو
ue ^۳ ue ^۱	ue ^۳ ue ^۱	ue ^۱		پادشاه
ue ^۳ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۱	ue ^۱	۱	پاچا
ue ^۳ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۲	ue ^۱	eu ^۱ ۲	پادشاه
ue ^۲ ue ^۳ ue ^۳	ue ^۲ ue ^۳	ue ^۱ ue ^۱	۳	ضرر
ue ^۲	ue ^۲	ue ^۱		زدر
cue ^۳ ue ^۲ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۱ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۱	۳	جوان
ue ^۲ ue ^۱ ue ^۱	ue ^۲ ue ^۱	ue ^۱	۱	خوان
ue ^۳ ue ^۲ ue ^۲ ue ^۳ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۲	ue ^۱	eu ^۱ ۲	چاینک
cue ^۳ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۱	ue ^۱		شاینک کتری
ue ^۳ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۲	ue ^۱	eu ^۱	هلوا
ue ^۳ ue ^۱ ue ^۱	ue ^۲ ue ^۱	ue ^۱	۳	حلوا
ue ^۳ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۳	ue ^۱		حیلوا
	ue ^۱		۳	حلقه
ue ^۱	ue ^۱ ue ^۳ ue ^۱	ue ^۱ ue ^۱	eu ^۱	حکله
				هلفی
ue ^۲ ue ^۱	ue ^۲	ue ^۱ ue ^۱	۳	سرخ
cue ^۳ ue ^۱ ue ^۱	ue ^۳ ue ^۱	ue ^۱	eu ^۱	سورخ

c ^۲ ue ^۳	ue ^۱ ceu ^۱			صورتین
pue ^۱ پ ^۱	ue ^۲ ue ^۲ پ ^۲ ۱	ue ^۱ pe ^۱	eu ^۱ ۱	ڈاکٹر
uec ^۲ c ^۲ ue ^۲ پ ^۲ ۳	ue ^۱ ue ^۱ پ ^۱ ۱	ue ^۱	۱	داکٹر
۱	ue ^۱			دکتور
c ^۲	ceu ^۱			دکتر
uec ^۱	ceu ^۱ ۱		۲	دارد
uec ^۲ ue ^۲ پ ^۲ c ^۲	ue ^۱ پ ^۱	ue ^۱	eu ^۱	دوراد
Ue ^۳		peu ^۱	۱	دارد
	ue ^۳ پ ^۳			ڈارد
ue ^۵ uec ^۱	ue ^۱ پ ^۱	peu ^۱	۲ eu ^۱	داندان
ue ^۲ uec ^۳	ue ^۱ ue ^۲ پ ^۲			دندون
۵ ات	ue ^۱ ۱			دندان
	ue ^۱	۲ eu	۱	دندان
c ^۱ pue ^۱ ۳	ue ^۳ ue ^۲ پ ^۲		۳	شما
c ^۱ ۱	ceu ^۱ ue ^۱ پ ^۱	eu ^۱		شومو
	ue ^۱			
pue ^۱ ue ^۳ ۱	ue ^۱ پ ^۱	peu ^۱	eu ^۱	شوما
۱ ات				
ue ^۱ ۴ ۱ c	۱		۲	بیژن
ue ^۱ uec ^۱ ue ^۴	ue ^۳ ue ^۱ پ ^۱	eu ^۱	eu ^۱	بیجن
ue ^۱ ue ^۱ پ ^۱	ue ^۲ پ ^۲	peu ^۱		بیون
۱ ات				

حبیبیہ	استقلال	شہید ولی خان	خراسان	ستون صنف ۲
c ^۲ uec ^۲ ue ^۱ ۲	ue ^۲ ue ^۳ پ ^۳ ۱	Peu ^۱ ue ^۱	۳ eu ^۱	شود
ue ^۱ پ ^۱ pue ^۱	ceu ^۱			
c ^۱ ۴ pu ^۱	ue ^۱			شد
c ^۲ ue ^۱ c ^۲ ۲	ue ^۳ ue ^۲ پ ^۲	Peu ^۱		مردوم
eu ^۱ پ ^۱ pe ^۱				
۲ ue				
ue ^۱ pue ^۱ ۵ ات	ceu ^۱ ue ^۱ ۲	ue ^۱	۳	مردم
c ^۱ ۲ ue ^۱	ue ^۱ پ ^۱	ue ^۱	eu ^۱	موردوم

ue١ ٦ ات ٦ ue١ ٤ ue	ce١ ue٢ ٢ ue١	ue١	٢ eu١	یکجا
pue١ ٢ ٦ ات ٢ ue١	ue١ ue١	ue١		یوکجو
٤ ٦ ات ٦ ue١ ٦ ات ٦ ue١ ue١ ue١ ue١ ue١	ue٢ ue١ ١ ue١ ce١	Peu١	eu١	میخوانیم
ue١ ٢ ue١	ue٢ ue١	Ue٢	١	میخوانیم
	ue١ ue١	Ue٢	eu١	متالبه
٥ ue ue١ ٤ ue	ue١ ce١ ١ ue١	Peu١	٢	مطالعه
pue١ ٦ ات ٦ ue١ ue١	ue١ ١ ue١			موتولیه
٤ ue١	ue٢ ue١ ٣ ue١	Eu٢	٢	شاگرد
pue١ ٤ ue١ ٦ ات ٦ ue١	ue١	Peu١	eu١	شوگرد
٢ ue١ ٤ ue١	ue١ ue١			شگرد
PUE١				پناگرد
eu١ ٢ ue١ ٢ ue١ ٢ ue١	ue١ ue١	ue١		هم سنفان
ue١ ٥ ات ٦ ue١ ٦ ات ٦ ue١	ce١ ue١ ٢ ue١	Peu١ ue١	٢	هم سنفان
٦ ات ٦ ue١ ١ ue١ ce١	ue١			هوم سونفون
ue١ ١ ue١	ue٢ ue١ ٢ ue١	ue١	eu١	مهبت
ue١ ٤ ue١ ٦ ات ٦ ue١ pue١ ٦ ات ٦ ue١ ue١	ue١ ue١ ٢ ue١ ce١	Peu١ ue١		محبت

بررسی خطای املائی صنف / کلاس دوم / مکتب / مدرسه خراسان: در "حاوض" خطای املائی شده است و در شهر به شار، شورباو شوربو، پاچا و بادشاه، در صنف ٢ تعداد زیاد دانش آموزان نقوذ زبان مکتب قبلی را اخذ کردند و از دانش آموزانی که به مکتب قبلی نرفته اند نیز مشکل املائی در زبان شان وجود دارد اما کمتر از آن دانش آموزانی که قبلا به رسم الخط متفاوت تدریس شده اند، تاثیر تلفظ نقوذ جامعه است مثل کاکتر، داندان "شود" که باید دانش آموز "شد" نوشته میکرد و حروف هم آوا مثل: - هم سنفان و هم سنفان یا هم

کلاسان و گزینه محبت برای انتخاب گزینه مهبت باعث خطای املائی شده است،^{۸۹} در کلاس دوم دانش آموزانی که به مدرسه خراسان تدریس شده اند، شاگردانی که از مدارس دیگر به مدرسه خراسان تشریف آورده اند خطاهای املائی زیاد دارند که به این دانش آموزان توجه زیاد مبذول شود عمل تکرار آزمون املائی در واژه های همچون مشابه به گزینه های بالا که خطا رخ داده است، آزمایش شود تا خطای املائی دانش آموز رفع شود.^{۹۰}

بررسی خطاهای املائی صنف دوم مکتب / مدرسه شهید ولی خان: در مدرسه شهید ولی خان دانش آموزانی که به مدرسه غیر افغانی قبلا داخله گرفته اند در انتخاب گزینه بنام نفوذ زبان پشتو وجود دارد که در مکاتب افغانی به پشتو تدریس میشوند آموزگاران به دانش آموزان، آموزش دهند که "ین" "ش" دو حرف جدا است ین در پشتو و ش در فارسی مستعمل است در ضرر و ززر نیز مشکل قرابت آوایی حروف در زبان فارسی زبانان وجود دارد که باید در تلفظ دقت شود در خوان دقت شود که در پشتو این حرف درست است ولی در فارسی افغانستان نادرست پنداشته میشود کلمه جوان گزینه درست است. اما این حرف در فارسی افغانستان نیز مستعمل است مثل واژه پوهنځی، در فارسی ولی در گزینه "جوان" و "خوان"، اینچنین نیست و در نوشتار دقت شود تا حرف صحیح که در فارسی مستعمل است استفاده به عمل آید. آموزگار همچون واژه های مشابه را در قالب آزمون ها آورده، چند بار دانش آموزان را آزمایش کند و خطای دانش آموزان را رفع کند که تحت آمارگیری بنده کشف شده است. در گزینه حلکه، که صورت اصلی اش حلقه است، مشکل در استفاده حرف "کاف" به بدیل حرف "قاف" است که دانش آموز کلاس ۲ که قبلا به مدرسه انگلیسی و اردو پذیرفته شده است بداند که تلفظ در زبان انگلیسی و اردو از

^{۸۹} بهمن، زنتی، (۱۳۸۱ش)، روش تدریس زبان فارسی در دبستان، تهران، انتشارات سمت، صص. ۱۸ - ۲۱

^{۹۰} شاه دره اکبری، و دکتر فریدون، (۱۳۹۱ش)، کتاب معلم فارسی اول دبستان، چاپ اول، تهران، اداره کل چاپ و توضیح کتاب های درسی،

صص ۳۰-۳۵ و ۵۰-۵۱

حرف «ق» ک شده است ولی حرف درست واژه ق است.^{۱۱} گزینه ،سورخ، دوران، بیجن، که بر تلفظ دانش آموز دقت شود، دانش آموزانی که به اردو انگلیسی سیریلیک قبلا تدریس شده اند حد اکثر انتخاب این گزینه را تشکیل میدهند. انتخاب گزینه مردوم به جای مردم؛ استفاده O از زبان انگلیسی و سیریلیک است که در زبان شان مردوم نوشته و خوانده میشود، ولی در فارسی افغانستان در گزینه مردم و حرف دال مضموم ادا میشود ولی واو نوشته نمیشود و حرف واو ثقیل هم ادا نمیشود. موتالیه و مطالعه قرابت هم آوایی ت و ط است. دانش آموزان تدریس شده به رسم الخط زبان سیریلیک انگلیسی اردو و پشتو و آن دانش آموزانی که زبان مادری پشتو دارند گزینه موتالیه را انتخاب کرده اند. باید آشنایی به دانش آموزان صنف ۲ داده شود، بعد از این خطاها دانش آموزانی که مشکل تلفظ آ و ت و ط دقت شود و در انگلیسی که sorkh نوشته میکنند و در فارسی srkh که سرخ میشود دقت صورت گیرد به این طور حروف در دانش آموزانی که از پیشینه از مکتب پشتو اردو انگلیسی دارند دقت شود.

تحلیل املائی کلاس دوم / مکتب استقلال:

در گزینه حاوض از هفت دانش آموز خطا سر زده است، که شش دانش آموز به مکتب اردو و انگلیسی قبلا وارد شده اند و که میان این شش دانش آموز سه دانش آموز، زبان مادری انگلیسی و اردو است و یک دانش آموز هیچ به مکتب غیر افغانی داخله نگرفته است که در گزینه «حوض» با انتخاب گزینه حاوض خطا رخ داده است. در گزینه "شهر" سه دانش آموز درست جواب داده است که ۲ دانش آموز آن در مدرسه اردو تدریس شده است و یکی دیگر آن قبلا به سیریلیک و بعد اردو و انگلیسی به فارسی تدریس شده است که ۱ دانش آموز از نگاه تعداد میباشد ولی در اینجا همچنان دانش آموزانی که به اردو و انگلیسی تدریس شده اند و پشتو زبان بوده اند. و یکی از

---

^{۱۱}، دکتر بهمن زندی، دکتر نعمتزاده شهین، دکتر سید مهدی سمایی و شیما نیفر، روش تدریس زبان فارسی در دوره دبستان، تهران. ۲۵ - ۳۰

پشتو زبانها که هیچ به مکتب پاکستانی داخله نگرفته است که به بنار که همان شهر است در پشتو و در فارسی اشتباه رخ داده است در مطالعه و متالیه خطا رخ داده است که در فارسی حرف "ط" را به مانند حرف ت تلفظ میکنند، هم آوایی "ت" و "ط" سبب اشتباه شده است. همینطور تعداد اشتباهات در شوریا و شوربو رخ داده است که تعویض الف با حرف آخر واژه شوریا است، در هر گزینه اشتباه زیادی از دانش آموزان در املا سر زده است. که نفوذ زبان پشتو و اردو و انگلیسی و تلفظ مروج خانوادگی در حروف احساس شده است و آموزگار باید دقت کند تا مرحله ابتدایی را به خوبی در این حروف پیش ببرد، تا علاقه شاگرد و برنامه یادگیری درس های بعدی را در دانش آموزان به خوبی رشد دهد و در خطا های املائی دانش آموزان کاهش صورت گیرد^{۱۲}.

تحلیل املائی صنف / کلاس دوم مکتب / مدرسه حیینه: از جدول بررسی خطا های املائی مدرسه حیینه آشکار است که دانش آموزانی که به سیریلیک قبلا تدریس شده اند واژه هوز را به جای واژه درست حوض انتخاب کرده اند، اینجا نفوذ رسم الخط سیریلیک است بعدا موجودیت پیشینه رسم الخط اردو و انگلیسی و زبان مادری تاجیکی در دانش آموز سبب اشتباه املائی شده است که حووذ را انتخاب کرده است و در گزینه حاوض همچنان اشتباه رخ داده است؛ اینجا به سبب داشتن رسم الخط از مدرسه قبلی که به انگلیسی و اردو است، خطای املائی رخ داده است و در آخر انتخاب حوخ سبب خطای املائی شده است که نفوذ حرف پشتو است در دانش آموزانی که قبلا به مکتب غیر افغانی داخله نگرفته است و زبان مادریش همچنان فارسی است در اینجا عاملان خطا دو ماده است که دانش آموز خطای املائی کرده است بدون کدام نفوذ. و سبب دوم این است که حرف "خ" یکی از حروف پشتو است که در فارسی تلفظ "حرف" ز را دارد و دانش آموزی که این گزینه را انتخاب کرده

^{۱۲} دکتر بهمن، زنتی، تر شهین نعمتزاده، دکتر سید مهدی سمایی و شیما نیفر، روش تدریس زبان فارسی در دوره دبستان، تهران.

است در مناطق پشتون زمین تدریس شده است. که با حرف خ آشنایی دارد ولی استفاده آنرا باید که در واژه پوهنځی بکار ببرد، نه در واژه های دیگر، که تلفظ تقریبی این دو حرف فارسی و پشتو، سبب خطای املائی شده است همین قضیه در شار و بنار دیده میشود با دیدگاه متفاوت که واژه "بنار" در پشتو صحیح است ولی در فارسی واژه شهر استفاده میشود. و بنوربا و شوربا، جوان و خوان. در کلمه لاکتر نفوذ نوشتاری زبان اردو است و در دارد، مشکل تلفظ "ا" فارسی دری است که اشخاص غیر فارسی زبان تلفظ کرده نمیتوانند، و حرف بجای تلفظ حرف الف، واو را استفاده میکنند که انتخاب گزینه نیز، گواه این اشتباه است. و همین طور ناتوانی و بی اعتنایی و تقلید اشتباه از دانش آموزان دیگر، و حرف واژه پشتو که "و" در پشتو است باعث خطای املائی شده است، در شود و شد نیز خطای املائی به اثر پیشینه رسم الخط انگلیسی سیریلیک اردو، پشتو و انگلیسی است که شد را شود تلفظ میکنند و در انگلیسی و سیریلیک مینویسند در گزینه واژه مطالعه، همصنغان، و محبت، تلفظ هم آوایی زبان فارسی و ناتوانی فارسی زبانان در تلفظ حرف ص و ط و ح باعث خطای املائی شده است که سابقه تلفظ مادری و داخله به مکتب غیر افغانی این معضله را به اثبات میرساند

بررسی سرجمع خطا های املائی چهار مکتب به طور مختصر: بعد از بررسی خطا های املائی چهار مکتب ما به این نتیجه میرسیم، اول که این دانش آموزان به مکاتب قبلی داخله گرفته اند، مشکلات املائی را دچار شده اند دوم اش دانش آموزانی که زبان مادری پشتو دارند، در تدریس این دانش آموزان دقت شود، سوال و جواب، از طرف معلم صورت گیرد^{۹۳}، و واژه های که در کتاب ذکر شده است، عمل تکرار واژه در آموزش زیاتر نسبت به واژه های دیگر صورت گیرد و در کتاب های آینده نیز این واژه ها در آغاز کتاب چند بار تکرار شود و عمل تفهیم برای

^{۹۳} مصطفی، تبریزی، (۱۳۸۰ش)، درمان اختلالات دیکته نویسی، چاپ دهم، تهران، انتشارات فراروان. صص ۴۰ - ۵۰

شان واضح شود^۴، چون شما وقتی که به windows 7 و windows 8 شما نگاه کنید "کیبورد" تخته کلید تایپ افغانستان را وقتی که انتخاب میکنید، در رایانه از حروف پشتو مخلوط است، پس آن دانش آموز که برای بدست آوری معلومات به شبکه انترنت مراجعه میکند به بدست آوری معلومات تقاضا شده اش دست یابد. و دچار مشکل هنگام جستجو از طریق رایانه و تلفون همراهای پیشرفته امروز نشود. در انتخاب واژه پنج که "پنج" هر چهار مدرسه مشکل دارد در دچار که "دوچار" گرگها که "گورگها"، کند که "کوند" انتخاب شده است و بی آن در، "کلب که قلب انتخاب میشد، صاحب؛ که صاحب انتخاب شده است، آن؛ اوون، خوب و خب، کهنه که کوهنه، پنجاه، خطاهای املائی از چهار مکتب دیده شده است پس به واژه های که مشابهت همچون حرفی دارند، زبان مادری متفاوت دارند، به رسم الخط های متفاوت تدریس شده اند، یا با استفاده از رسم الخط انگلیسی برای نوشتن پیامک و استفاده از رایانه قرار گرفته اند و خو گرفته اند، دقت شود و از دانش آموزان املا گرفته شود، و آزمون های متفاوتی ارائه شود، تدریس از راه دور برای شان ارائه شود، چون امروز از راه دور عمل تدریس نیز برای دانش آموزان داوطلب در ممالک پیشرفته ارائه میشود، از راه مکاتبه تلفون، آموزگاران مجهز برای بدست آوری معلومات مکتبی تعیین شوند، چون در ولایات کشور، خیلی مادران و پدران وجود دارند که نتوانستند تعلیم بدست آورند، پس رادیو، موبایل، انترنت و کامپیوتر یک راه بسیار خوبی برای به دست آوری دانش آموزان شده میتواند و واضح و آشکار است که امروز فرماندهی درست در علم معماری، طبی، مهندسی، بازرگانی / تجارتي، زمینداری، صنعتی و مساعد نمودن کار برای کسانی که از وظیفه داری محروم هستند و عامل بدبختی به خود و به کشور شده اند، آگاهی دادن و ارائه نمودن خدمات با داشتن تعلیمات مربوط به متقاضیان بسیار مهم

^۴ روش تدریس فارسی ابتدایی دوره کاردانی تربیت معلم، مجله رشد معلم، (۱۳۷۳ش)، اسفند، شماره ۶

شمرده شده است که مرحله آغازین تمام تعلیمات، مدرسه / مکتب است پس هر چند راه های بهتری را برای ارائه

نمودن تعلیمات به دانش آموزان ارائه نمود تا تعلیمات در آینده، خوش آیند و ثمر بخش باشد

مدرسه به مکتب و کلاس به صنف در ایران گفته میشود

کلاس / صنف سوم، جدول تعداد خطاها؛ نتیجه گیری و پیشنهادات برای چهار مدرسه:

تعداد گزینه های انتخاب شده از دانش آموزان صنف سوم	خراسان	شهید ولی خان	استقلال	حبیبیه
پدر	ue ۱ اپ ۱ uecp	۱ ue ۳ ات c	ue ۱ پ ۱ uep ۱ uec ۱ pue ۱ ueپ	۲ ue ۲ پ ۲ ue ۱ ات c
پودور		ue ۱	۱ c	۱ پ c
پادار	ue ۱ پ ۱ pue	۱ ue ۲ ceu	ue ۱ ۲ pue	۲ ueپ ۲ uecپ ۱ ات ۲ c
مولور	اپ	ue ۱ ات c	۱ uec ۲ pue ۱ c	اپ ۳ ات c
مدر	ue ۱ پ ۱ pue	۱ ue ۲	۱ ue	۱ ueپ ۲ uecپ ۱ c ۱ ue ۲
مادر	ue ۱ پ ۱ uec	۱ ue ۲	۲ pue	اپ ۳
صحب		ات c	ue ۲ پ ۱ ueپ	۱ ۱ پ ۱ ue ۱ ات c
صحاب	ue ۱ uec ۱	۱ uec ۴ ue ۱	ue ۱ پ ۲ pue	۲ uecپ ۲ ueپ ۱ ات ۲ ue ۱ c
صاحب	۳ اپ ۱ ueپ	۲ ue	۱ c	۲ پ ۲ ات c
ما	۴ پ ۱	۱ ue ۱	۲ pue	اپ ۱ ueپ اپ ۴ uecپ ۱ ات c
مو	ue ۱ uec ۱ پ ۱ uec	۱ uec ۳ ue ۱ ات c	ue ۱ پ ۲ pue ۱ uec ۱ ueپ	اپ ۲ ات c
مولیم	اپ	ue ۱ ات c	۱ c ۱ ue ۲ pue	۲ پ ۱ ueپ ۱ c ۱ uecپ ۲ ue ات c
مالیم	ue ۱	۱ uec ۲ ue ۱	۱ uec ۱ uec ۱ ueپ	۱ ueپ
معلم	۳ uec ۱ پ	۱ ue	۲ pue	۲ پ ۲ ات c
کوری	ue ۱	۱ uec	۱ c ۲ ue	۲ پ ۱ uecپ ۱ ات c
کاری	۴ uec ۱ پ	ue ۵ ات c ۱	۱ ue ۱ uec ۲ ueپ	۴ ات ۲ c

۱	۱ pue	۱ uec ۳ ue	ue ۱	خب
۲ ue ۱ اپ c ات ۲	ue ۱ پ ۲ ue	۲ ue ۱ ue c ات ۱	۱ ue puec ۱ ۵	خوب
۲ اپ	ue ۱ پ ۳ pue			بنوب
c ات ۳ اپ ۲	۲ ue	۱ ue	puec ۱ ۳	میکند
۱ uec ۱ پ ۱ ۲ ue	c ۱ پ ۲ ue ue ۱ پ ۲	۵ ue ۱ c ات ۱ uec	۱ ue ۱ پ	میکوند
c ات ۱ ue ۱ پ ۱				نزش
ue ۱ پ ۱ پ ue ۱ ۳ uec ۱	ue ۱ پ ۲ ۱ pue	۱ c ات ۱ ue ۵ uec ۱	۱ uec ۱ پ ۴	نزش
	pue ۱ ۱ uec		ue ۱ ۱	نزش
اپ	ue ۱ ۱ c			نزش
	۳ pue			نزش
ue ۱ پ				نزش
c ات ۳ اپ ۲	۲ ۱ uec ۳ pue ue ۱ پ	۱ uec ۳ ue	۲	گلی
۲ ue c ۱ پ ۱ uec ۱ پ ۲	ue ۱ پ ۲ ۱ pue	۵ ue	۱ uec ۱ پ	گلی
۲ ue ue ۱ پ	pue ۱ ue ۱ پ ۳	c ات ۱ ue ۱	ue ۱ پ ۳	نل
۱ پ ۲ pue c ۱ پ ۱ uec ۱ c ات ۲	c ۱ ۱ uec ۲ pue	۳ ue	۱ ue ۱ puec ۱	نول
۱ ue ۱ پ ۱ c ات ۲ ue ۱ ue ۱	۱ ue ۱ pue ue ۱ پ ۱ uec ۱	۳ ue	۱ uec ۱ پ ۴ ue ۱ پ	آن
۱ c ات ۱	۱ c ۱ uec ۲ uec ۱ pue	۱ uec ۳ ue ۱ c ات	ue ۱ ۱	اوون
uec ۱ پ ۲ اپ c ات ۲	۱ c ۳ pue	۱ uec ۲ ue	ue ۱ پ ۲	صال
c ات ۲		۲ ue	puec ۱	ثال
۲ pue ue ۱ پ	۱ c ۱ pue ۱ uec ۱ ue	۱ ue	۲	سال
				ذال
۳	ue ۱ پ ۲ pue		۴	کار شد
uec ۱ پ ۲ c ات ۳ ۲ eu	۱ c ۲ ue ۲ pue	۱ uec ۲ ue ۱	۱ ue ۱ puec ۱ ue ۱ پ	کار شود
ue ۱ پ ۳ uec ۱ پ	۱ c ۱ uec ۲ pue	c ات ۱ uec ۵ ue	puec ۱ ۳	زندگی

ue٢ c٢ت٢ ٣	٢pue			
پ٢	ueپ٢ ueپ٢		ue١٢ ue١٢	خندہ گی
ueپ٢٣ uecپ٢	ueپ١ ١pue	١٢ue	٥	جان
پ٢ ٣	pue١ ueپ١ pue١	١ue	پ١	خان
ue٢ c٢ت٢	١uec	c٢ت٢ ١uec ١ue	ue١ puec١	جون
ueپ٢٣ uecپ٢	١ue ueپ٢	٢ue ١	پ١ ٥	جاوید
ue٢ c٢ت٢ ٤	pue١ uec١			
پ٢	pue١ uec٣ ١c	١uec ٤ue	ue١ puec١	جاواد
٣ cپ١ uecپ١	٢pue uec١ c١	١	ue١٣	جواد
c٢ت٢ ٢ue	uec١ ueپ٢	c٢ت٢ ١uec ٣ue	پ١ puec١	جاواد
١ c٢ت٢				
پ٢ ueپ٢	pue١ c١ uec١	٤ue ١ c١ت٢ ١uec	پ١ puec١	پینچ
cپ١ uecپ١				
c٢ت٢	uec١ uec٣	١ue	٥	پنج
٢ue	١ue	١ue	ue١	پانچ
ueپ٢٣ پ٢ ٣	ueپ١ ٢pue	١ c١ت٢ ١uec ٢ue	ue١ puec١ ٥	نیروز
ue١ uecپ٢	١c ٢ue ٢pue	٣ue	پ١	نروز
١ c١ت٢	١uec			
c٢ت٢ ٢ ueپ٢٣	١c ١ue ٢pue	٥ue ١	puec١	کونہ
پ٢ ue٢				
٢ uecپ١	١pue ١uec	c١ت٢ ١uec ١ue	٤	کھنہ
ueپ٢				
پ٢	ueپ١ ١pue	٢ue	puec١	جومات
ueپ٢٣ uecپ١	pcue١ ueپ١	١ c١ت٢ ١ue٤ ١uec	پ١ ue١ ٤	جماعت
ue٢ c١ت٢ ٣	٢pue ١c			
پ١	ueپ٢		پ١	لمبر
ueپ٢٣ ٤	٢pue ١puec ١c	١ c١ت٢ ١euc ٥ue	ue١ puec١ ٥	نمبر
پ١ uecپ٢	٣cue	١uec		
ue١				
c٢ت٢ ٣ پ١	١c ١ue ueپ٢	١uec ١ c١ت٢ ١ue٦	ue١ puec١ ٤	لوچار
٢ue pue١	pue١ ٣uec		پ١	
uecپ١	pue١ ١uec			بچار

۱ uec پ۲ پ۳ uec c ات ۳ ue	۲ uec puec ۱ c uec پ۲ pue ۲	ue ۱ c ات ۱ ue	puec ۱ ue ۱ ۵	تلفون
۲	ue پ۱	۱ uec		تلفن
c ات ۳ ue پ۳ ue ۲	۱ c ۱ ue ۲ pue ue پ۲	c ات ۳ ue	ue ۱ puec ۱ ۳ ue پ۱ ue	کریم روی
uec پ۱ پ۲	۱ uec ۲ uep	۱ uec ue ۱ ۱		کرم روی
c ات ۳ ue پ۲ ue ۲	۱ c ۲ pue ue پ۱	ue ۵ ۱ uec c ات ۱	ue ۱ puec ۱ ۵	خورشید
پ۲	۱ ue ۱ pue			خرشید
ue پ۳ uec پ۱ پ۲	uec پ۲ ue ۱ c ue پ۱	۱ ue ۱ ۴	۲ پ۱	بیلر
ue ۱ پ۱ پ۳	c ۱ ue ۱ uec	c ات ۱ uec	ue ۱ uep پ۱ puec ۱	بیژل
ue پ۳ پ۲ ue ۱ ۴ uec پ۲ c ات	۲ uec puec ۱ c uec پ۲ pue ۲	۱ uec c ات ۱ ue ۴	ue ۱ puec ۱ ۲ ue پ۱	پینجا
۳	ue پ۱	ue ۱	ue ۱ ۳	پنجاه
ue پ۳ uec پ۱ ue ۲ c ات ۳	pue ۱ ۲ uec puec ۱	c ات ۱ ۵ sue ۱ uec	ue ۱ puec ۱ ۲ پ۱	گورگها
پ۲	ue ۱ c	۲ ue	ue پ۱ پ۳	گرگ ها
ue ۲	ue پ۱ uec پ۱	۱ uec ue ۴	۱	تایفون
ue ۲ ۴ ue پ۳ c ات ۲	۱ c ۱ uec ۱ uec ۱ pue	ue ۱ c ات ۱ ue	۱ پ۱ ۴ puec ۱ ue	طوفان
uec پ۱ c ات ۲ ue ۲	۲ pue ۱ puec ۱ c	۱ uec c ات ۱ ue ۴	ue ۱ puec ۱ ue ۱	کوند
۳	۱ puec ۱ pue ۱	ue ۱	۴	کند
ue ۱ c ات ۲	ue پ۲ ۱ ۲ uec uec پ۱	c ات ۳ ue	puec ۱ ۵	دهان
uec پ۱ ue c ات ۳ ue پ۲	۲ pue ۱ ue ۱ c	۱ uec ue ۱ ۱	ue ۱ پ۱	داهون
c ات ۲ پ۱	۱ uec ۱ pue	ue ۱ ۱ uec c ات	ue پ۱ puec ۱	کیتوب
c پ۱ ۳ uec پ۱	uec پ۱ ue پ۱ ۱	۲ ue ۱	۵	کتاب
eu ۱ ۱ ue پ۱ ۲	ue پ۱ ۱ pue c ۱ ue ۱	۲ ue	ue ۱ پ۱	کیتاب
۳ پ۱	۲ pue ۱ puec	۱	puec ۱ پ۱ ۴	که ها

کی هو				
غظ	۴ uecp اپ	۳ ue ات	۲ uec ۱ pue ۱ c	۱ ceu ۱ ۴ eu ۲ ات
گظ		۱ uec ue ۱	۳ pue ۱ ue	۱ ۲ ue اپ
قظ	۴ اپ ue ۱ uecp ۱	۱ ue ات	۱ ue ۲ pue ۱ ue اپ	۲ ۲ ue ۱ ue، اپ، ۳، ۳ c
غظ	۱	۱ ue		
کظ	۱ uep اپ	۱ ue ۴	۱ c uep ۲ uec ۱	۲ uec ۱ ue اپ ۳ ue
گظ				۱

بررسی خطا های املائی کلاس سوم مدرسه حبیبیه: نظر به جدول کلاس سوم، در مکتب خراسان زیادتر دانش جویان که قبلا به مکتب غیر افغانی تدریس نشده اند، واژه های درست را انتخاب کرده اند و دانش آموزان که به مکتب غیر افغانی داخله گرفته اند آنها مشکل خطای املائی دارند، در کلماتی که نفوذ تلفظ زبان مادری و رسم الخط مکتب قبلی که تدریس شده اند، به چشم میخورد که اشتباه املائی سر زده است. اشتباهاتی چون پادار که یک اردو زبان و یک دانش آموز پشتو زبان که قبلا به سیریلیک انگلیسی اردو و پشتو تدریس شده است پادار را انتخاب کرده است که نفوذ از نوشتار واژه سیریلیک و انگلیسی است.

همچنان در گزینه مودور که در پشتو مور مادر را میگویند نفوذ تلفظ زبان پشتو است و در مدر از نوشتار رسم الخط زبان انگلیسی است که mother مدر مینویسند، در صحاب که نفوذ زبان اردو است که صحاب در رسم الخط اردو صحیح است و صحب در عربی و در فارسی صاحب، کسانی که به اردو قبلا تدریس شده اند نفوذ زبان اردو در نوشتار شان خطاهای چون، ایجاد شده است همینطور "ما" و "مو" که از زبان انگلیسی و اردو نفوذ آوایی را دارد که اردو زبان ها و انگلیسی زبان ها در تلفظ حرف "آ" مشکل دارند و "آ را ا و بطور حرف "واو" تلفظ میکنند، در واژه "کاری و کوری" همچنان همین قضیه است در خوب و خب نفوذ زبان فارسی مادری است که از

ایران برگشت کرده اند و بجای خوب خب مینویسند، میکند و میکوند از نوشتار زبان انگلیسی و سیریلیک نفوذ گرفته است که کند را (کوند) Konad مینویسند در موبایل در برنامه های نوشتاری اینترنت از کوند استفاده کرده اند و knd نمیتواند جایگاه واژه کند را در انگلیسی انجام دهد طوری که فارسی زبانان کُند تلفظ میکنند ولی مینویسند کند، در واژه "نظرش" خطاء کم رخ داده است در آن خطای قرابت هم آوایی بوده است مثل تعویض ظ و ض. در بینج و پنج که نفوذ تلفظ مادری فارسی زبانان در افغانستان است که پنج را بینج تلفظ میکنند در جواد و جاوید نیز javad , Jawad مینویسند در فارسی "جاواد" را دانش آموزان از نفوذ رسم الخط انگلیسی اخذ کرده اند، در کلمه دوچار که نفوذ نوشتار اردو انگلیسی سیریلیک است، تلفون را باید تلفن بنویسند چون تلفن همراه اگر نوشته کنند از اینترنت و کتابهای آموزش هنری در بخش تلفن همراه یا موبایل معلومات میتوانند بدست آورند که باید مراعت شود و همینطور در خورشید و خرشید، خطا رخ داده است که خرشید را انتخاب کنند کیتاب گلط و کلب نفوذ زبان آوایی اردو است که آموزگاران بالای این دانش آموزان که خطاهای املائی در این بخش دارند دقت کند و تکرار نوشتار و تقویت تلفظ در دانش آموزانی که خطای املائی چون جدول کلاس سوم مدرسه خراسان رخ داده است سعی و کوشش در رفع خطاهای املائی شان ورزند.^{۹۵}

بررسی خطاهای املائی صنف سوم مکتب / مدرسه شهید ولی خان: در واژه "پدر" دانش آموزانی که قبلا به مکتب با رسم الخط اردو تحریر کرده اند و زبان مادری تاجیکی دارند و به رسم الخط سیریلیک تدریس شده اند، در واژه پدر از ایشان خطا رخ نداده است ولی یک دانش آموز که قبلا به زبان اردو تدریس شده است در کلمه پودور و دو دانش آموز دیگر که از مکتب انگلیسی و اردو به مکتب افغانی آمده اند خطا رخ داده است و یک

⁹⁵ Shefter, Harry.(1976) 6 Minutes a day to perfect spelling. Pocket Books, New York. pp 1-12

دانش آموز دیگر که به رسم الخط سیریلیک انگلیسی و اردو قبلا تدریس شده اند در پادار از ایشان اشتباه رخ داده است که همان واژه فادار / father است. در واژه مادر از پنج دانش آموز اشتباه رخ داده است که ۱ دانش آموز که زبان مادری اش فارسی است و به مکتب غیر افغانی داخله نگرفته است مدر را انتخاب کرده است و ۲ دانش آموز افغانی که از مکتب رسم الخط انگلیسی و اردو برگشت کرده است مدر را انتخاب کرده است که همان واژه mother در واژه انگلیسی است انتخاب کرده است و همچنان مودور که از نوشتار سیریلیک و انگلیسی نفوذ گرفته است модар با نفوذ از نوشتار قبلی در انتخاب خطا ایجاد شده است. در واژه پدر دانش آموزانی که قبلا به رسم الخط اردو خوانده اند و هستند دانش آموزانی که به رسم الخط سیریلیک تدریس شده اند ولی در واژه پدر از ایشان خطا رخ نداده است که به آموزش درس دقت کرده اند و برای شان توجه از طرف آموزگار صورت گرفته است.

یک دانش آموز دیگر که قبلا به زبان اردو تدریس شده است در کلمه بودور و دو دانش آموز دیگر که از مکتب انگلیسی و اردو به مکتب افغانی آمده اند خطا رخ داده است و یک دانش آموز دیگر که تحت جمله در کار شود اشتباه رخ داده است که دالِ پندک حرف پشتو به کار رفته است انتخاب کرده و در گزینه "زندگی" از تمام دانش آموزان اشتباه رخ نداده است، در جان اشتباه رخ داده است، که چون را انتخاب کرده اند که نفوذ نوشتار زبان سیریلیک و نفوذ گفتار فارسی ایران است که برای جان در تلفظ چون به همدیگر خطاب میکنند همینطور در پینج که نفوذ تلفظ زبان مادری دانش آموزان خود افغانستان است که باید پنج را انتخاب میکردند خطا کرده اند پینج را انتخاب کرده اند چون در تلفظ عامیانه پینج باشندگان افغانستان تلفظ میکنند به همین خاطر خطا صورت گرفته است. همینطور در کوهنه از ۵ دانش آموز اشتباه رخ داده است که دقت شود، تلفظ جومات از دانش آموزانی که در پشور زندگی کرده اند که برای جماعت، جومات میگویند خطا رخ داده است، در گزینه نمبر اشتباه رخ نداده

است که در پشتو لمبر برای نمبر میگویند ولی لمبر تلفظ میکنند که آگاهی دارند و همین آگاهی در رفع خطا، ایشان را کمک کرده است.

در گزینه تلفن، گزینه تلفن را باید انتخاب کنند چون اکثریت فارسی زبان ها از تلفن بجای تیلیفون استفاده میکنند قسمی که نفوس زیاد فارسی زبان ها را ایران تشکیل میدهد و واژه تیلیفون در واژه نامه نیز وجود ندارد به همین طور که در گزینه کریم روی زمین، که صورت درست اش کرم روی زمین است، خرسید و پنجاه در انتخاب واژه درست خطا از دانش آموزان رخ داده است. ولی در گزینه گورگها باید گرگها استفاده شود که گورگ فقط زبانی تلفظ میشود در نوشتار گرگ است، کوند و کند نیز از انگلیسی نفوذ پذیرفته است که konad در پیامک و در صفحات اجتماعی انترنتی به سبب نبود رسم الخط فارسی استفاده شده است و نفوذ خود را در نوشتار فارسی زبان های افغانستان به جا گذاشته است. در گزینه کی ها و که ها که تلفظ ملفوظ زبان مادری در افغانستان کی ها است، که باید واژه که را کی تلفظ کرده اند که سبب خطا های املائی دانش آموزان شده است، آموزگاران آن دانش آموزان را اطلاع دهد که دچار همچون واژه های مشابه خطا های املائی دارند.^{۹۶} بعد در واژه های که خطا رخ داده است انتخاب گزینه غلط و گلط و کلب که در نوشتار انگلیسی؛ چون در انگلیسی و اردو تلفظ حرف اش مشکل میباشد، به جای تلفظ حرف "غ" تلفظ حرف "گی" را استفاده میکنند و به جای حرف "ق" "کی" را که سبب اشتباه املائی در آن دانش آموزان شده است که سابقه تدریس به رسم الخط اردو و انگلیسی داشته اند. واژه غلب را که در ایران با تلفظ این کلمه عادت کرده اند، سبب اشتباه املائی در خطای املائی دانش آموزان شده است.

⁹⁶ Brown, James I. (2008). Better Spelling; fourteen steps to spelling improvement. Toronto. pp 20-25

بررسی خطاهای املایی شاگردان / دانش آموزانِ صنف سوم استقلال: جدول صنف سوم ستون آزمون خطا
های مدرسه حبیبیه، نشان میدهد که صنف سوم حبیبیه، دانش آموزانی را برخوردار هست، که قبلاً در مکاتب /
مدارس غیر افغانی داخله گرفته اند و نفوذ گفتاری مدارس قبلی در زبان ایشان، نفوذ آوایی و نوشتاری خود را
گذاشته است مثل گزینه پدر، که پادار را ۳ دانش آموز که قبلاً به مدرسه پشتو اردو و انگلیسی است و یک دانش
آموز دیگر در این محوطه که فقط به اردو و انگلیسی تدریس شده است پادار را انتخاب کرده است و یک دانش
آموز که قبلاً فقط به سیریلیک تدریس شده است پودور را گرفته است که نفوذ زبان سیریلیک را اخذ کرده است در
گزینه "مادر" که مودور از تلفظ زبان سیریلیک و انگلیسی نفوذ آوایی خویش را پذیرفته است در گزینه صحاب
از اردو تاثیر پذیر شده است که باعث خطای املایی در صورت نوشتاری از طریق تلفظ آوایی زبان غیر فارسی
شده است. و صحب اشتباه است، در صورتی که دانش آموز به مدرسه دینی داخله گرفته باشد، نفوذ زبان عربی در
زبان دانش آموز ایجاد شده است چون در عربی برای صاحب صحب میگویند و مینویسند. و در گزینه "ما"
انتخاب گزینه "مو" تاثیر تلفظ زبان سیریلیک و انگلیسی و اردو و پشتو است که حرف آ را تلفظ کرده نمیتوانند و
حرف "او" را استفاده به عمل می آورند. و در "گزینه کار" گزینه کور سبب تاثیر رسم الخط نوشتار زبان
سیریلیک و انگلیسی است و از تلفظ زبان اردو که "آ" را "ا" تلفظ میکنند در گزینه "خوب" نفوذ نوشتار ایران
است که واژه "خوب" را "خب" مینویسند و همچنان نفوذ حرف "شین" پشتو است، آن شاگردانی که قبلاً به زبان
پشتو تحریر کرده اند و زبان مادری شان پشتو است نفوذ زبان و نوشتار زبان پشتو به زبان شان تاثیرات خود را
گذاشته است در گزینه "معلم" عدم توان تلفظ حرف "ع" از طرف دانش آموز فارسی زبان است، فارسی زبان
ها که به اردو تدریس شده اند و پشتو زبان هستند که پشتوزبانان از حرف "ه" "و" "ی" برای تلفظ استفاده
میکند و نفوذ این تلفظ در نوشتار شان ایجاد شده است که باید ع را در مرحله ابتدایی معلم کوشش کند عربی

تلفظ کند و یا آنها را دقیق آشنا سازد توسط آزمونها، تا خطا املائی رخ ندهد. در گزینه "گل" از گلی نفوذ گافِ پندکِ حرف پشتو است، برای پشتو زبانان و کسانی که قبلا در مکتب که به پشتو آموزش دیده اند باید بدانند که در فارسی از گ حرف فارسی باید کار گرفت. در نولِ کلاغ "نل اشتباه است و نفوذ زبان نوشتاری زبان دیگری بر این گزینه نیست. در کار شد و "کار، شود" که گزینه از این قرار است، یکسال شد، و قالب جمله را باید مدنظر گرفته از خطای املائی خود را بیرون آورند در گزینه "جان" انتخابِ گزینه چون نفوذ تلفظ گفتاری ایران است، که برای جان از تلفظ چون استفاده میکنند. در گزینه بینج نفوذ تلفظ گفتاری محلی افغانان است که پنج را بینج تلفظ میکنند، همچنان در گزینه کهنه؛ کوهنه. خرشید؛ خورشید صورت درست لفظ تحریر شود که برای گزینه جان و جون ارائه نمودم. در گزینه کتاب، انتخابِ گزینه "کیتاب" نفوذ گفتاری مدرسه اردو است. کیتوب از رسم الخط و تلفظ سیریلیک در گزینه "قلب" نفوذِ نوشتاری گفتاری اردو و پشتو است که بجای ق از تلفظِ حرف کاف کار میگیرند که خطا صورت گرفته است، آزمون های که مشابه به حروف بالا باشد یا واژه نامه جور شود⁹⁷ و همینطور خطا های مشکل یاد داشت، شود و دانش آموزان را برای رفع خطاهای املائی، چند بار آزمایش کرد⁹⁸ و در رفع خطای املائی سهم بارزتری را از زمانه های پیش بجا آورد.

بررسی خطای املائی / کلاس سوم مدرسه حبیبیه: در مدرسه حبیبیه از تعداد آمار خطای املائی

جدولِ صنف سه به این نتیجه میرسیم دانش آموزانی که قبلا به مدرسه قبلی غیر افغانی با رسم الخط های متفاوت یعنی انگلیسی اردو سیریلیک پشتو تدریس شده اند، مشکل خطای املائی دارند، بعد دانش آموزانی که به زبان

⁹⁷ William, Kottmeyer. (2011). *A pocket guide to correct spelling*. McGraw-Hill, New York.

⁹⁸ Patric, Thornhill. (1976). *Spelling. Teach Yourself Books*, Hodder. Pp 02-20

فارسی دری به زبان مادری تدریس شده اند، تلفظ واژگان به آوای زبان مادری باعث خطای املائی شده است، دانش آموزان که زبان مادری متفاوت دارند، خطای املائی دارند، به طور مثال در گزینه "پدر" در جدول صنف ۳ ستون مدرسه حبیبیه پادار را اشخاصی که انتخاب کرده اند قبلاً به رسم الخط اردو انگلیسی سیریلیک تدریس شده اند و زبان مادری پشتو و تاجیکی مسئله خطای املائی شان را باعث شده است در واژه "مادر" واژه Mother انگلیسی است که مدر تلفظ میکنند باعث خطای املائی شده است، در واژه صاحب، واژه صاحب را انتخاب کرده اند؛ دانش آموزانی که به این خطا مواجه شده اند قبلاً به رسم الخط اردو او انگلیسی تدریس شده اند، و زبان مادری شان پشتو بوده است، در واژه "ما" تاثیر نفوذ نوشتار زبان مادری پشتو و تاجیکی است که پشتو زبان ها حرف "آ" را «ا» و «ا» تلفظ میکنند و نوشتار سیریلیک که به جای "آ" حرف O را مینویسند.

در "واژه" معلم مسئله آوایی است که تلفظ "ع" به دانش آموزان در مرحله ابتدایی مدرسه، خوب تلفظ شود تا تفاوت آوایی را دانش آموزان درک کنند و واژه الف را با حرف "ع" عوض نکنند یا آگاهی داده شوند که همچون کلماتی هستند که تلفظ شان را فارسی زبانان به طور تلفظ حرف "ح" "واو" و ه در زبان عامیانه محلی شان فقط تلفظ میکنند ولی در تحریر یا واژه مکتوب همچون واژه ها که از استفاده مکتوب تحریری ع معمول است، عمل استفاده حرف بدیل واژه را خطا می سازد.

در گزینه "نظرش" خطای املائی از دانش آموزانی که رخ داده است، قبلاً به انگلیسی اردو پشتو تاجیکی تدریس شده اند و کسانی که تدریس نشده اند همچنان خطای املائی را متقبل شده اند، و سبب خطا، قرابت هم آوایی تلفظ در حروف مثل "ز" "ظ" "ذ" (ح، ز پشتو) حرف پشتو شده است و در واژه "صال" "سال" "ثال" نیز همین مسایل خطا احساس میشود، در آن و اوون، در واژه "قلب" "کلب" نفوذ تلفظ زبان مادری پشتو و آن اشخاصی که قبلاً به رسم الخط انگلیسی و اردو تدریس شده اند خطای املائی داشته اند که تلفظ حرف "ک" بجای ق مسئله

خطای املائی را بار آورده است، از جدول بالا تحت انتخاب گزینه ها از طرف دانش آموزان آشکار است که شمار زیاد دانش آموزانی که قبلا با رسم الخط انگلیسی و سیریلیک و اردو پشتو کسانی که تدریس شده اند و تلفظ غیر واضح "محلی" برای حروف از دانش آموزانی که زبان مادری شان فارسی است دانش آموزان را به خطای املائی مواجه ساخته است، اینجا همچنان از آموزگار درخواست میشود که توجه خود را به آن دانش آموزانی که از مدارس غیر افغانی با رسم الخطوط متفاوت تدریس شده اند در قدم اول توجه خویش را مبدول داشته باشد، بعد تلفظ دقیق حروف به دانش آموزان تعلیم داده شود،^{۹۹} و، واژه های که برخاست اوایی بسیاری حروف شان در ذهن از جاهای نزدیک مثل ض ز ذ است که باعث اشتباه شده، آموزش داده شود، تا خطای املائی شان کاهش یابد.

بررسی خطای املائی هر چهار مدرسه، از کلاس سوم: از ستون جدول خطای املائی چهار مدرسه
طوری آشکار است که دانش آموزانی که به مدرسه غیر افغانی قبلا تدریس شده اند نفوذ نوشتار مدرسه قبلی در قلم دانش آموزان آشکار است، تلفظ محلی زبان، مسئله املائی را بار آورده است، تلفظ زبان مادری متفاوت، استفاده اصطلاحات متفاوت مثل صحاب، به جای صاحب. در ردیف پادار میبینیم که چهار مکتب / مدرسه خطا در گزینه "پدر" رخ داده است، واژه پادار؛ دانش آموزانی که به پشتو انگلیسی اردو تاجیکی قبلا تدریس شده اند خطای املائی رخ داده است که رسم الخط مدرسه قبلی نیز به وضاحت در انتخاب گزینه ها آشکار است. در انتخاب گزینه مدر ردیف مدر و مودور را میتوانید بدست بیاورید که زبان مادری و رسم الخط مدرسه قبلی نفوذ خویش را داشته است در "انتخاب" مو " بجای "ما" در انتخاب صال، در انتخاب جون، در انتخاب پینج، در

^{۹۹} Fergus, Patricia M. (1991). Spelling improvement; a program for self-instruction. McGraw-Hill, New York. Pp 3-10

انتخاب کتاب و کلب مشکل املایی را آشکار میسازد که انتخاب تلفظ محلی و همچنان استفاده نزدیک صوتی اندام های گفتاری را در معامله خطا های املایی آشکار میسازد. از آموزگاران مدارس / مکاتب تقاضا به عمل می آید که به این معضله ها دقت کنند و آزمون های متفاوت بیشتری را در امر آموزش برای دانش آموزان به عمل آورند.^{۱۰۰}

مدرسه در ایران به مکتب، و کلاس به صنف گفته میشود.

کلاس چهارم، جدول تعداد خطاها؛ نتیجه؛ گیری و پیشنهادات برای چهار مدرسه:

مکتب حبیبیه	مکتب استقلال	مدرسه شهید ولی خان	مکتب خراسان	تعداد گزینه های انتخاب شده از دانش آموزان صنف چهارم
			ap uec	منزور
پا c۱	UE۱ اتc		ap ue۱	منزور
۱	۵	۳ ue۱ uec۱	۵ ue۱ cue۱ اتc	منظور
	۱ PUE	Eu۳	۱	منصور
پا c۱ pue۱	۱ ue۱	Eu۲ اتc	۱ uec ue۱ c اتc ue۱ ap ue۱ uec۲	ظمبور
	۴ ap ue۱ pue۱	۳ uec۱ eu۴	۳	زنبور
۱	۵ ap pue۱ ue۱ اتc	۲ ue۲ uec۱ اتc	۴ اتc ap ue۱	بنده گان
پا c۱ pue۲	۱ c۱	۱ ue۱	ue۱ اتc ۱ pue ap	بندگان
پا pue۱	۴ ue۱	۲ ue uec۱ اتc	۱ uec۲ ue۱ اتc ap	هیله
۱	۲ ap اتc	۲ ue۵ اتc	۵ ue۱ ue ap	حیله
۱ pue c۱	۲ ap ue۱	۱ ue۱ اتc	۱ ue اتc ۲ ue ap	خش

^{۱۰۰} Gleason, Ruth. (1964). *Gallagher. Words most often misspelled and mispronounced*. Pocket Books, New York. Pp 22-30

	c۱		uec۱ اپ uec۱	
۱ ۲ pue	c۱ ات ۳ pue۱	uec۱ ۲ uec۱ ات	۵ ات	خوش
۱ c	اپ		۱	صب
۱ pue	ue۱ ۲ pue۱	uec۱ ue۱ ۲ ue۱ ۲	۴	صبح
۲	c۱ ue۱ ۳	۱ ات	ue۱ c۱ ۱ uec۱ ات uec۱ ue۱ ۲ ات uec۱ اپ	صوب
c۱ پ pue۱ پ pue۱	۲ اپ	۲ ue ۲ ue	ue۱ ۲ c۱ ۳	می گوشت
۱	۳	۲ ۲ c۱	ue۱ ۳	می گفت
	۱		uec۱ اپ	می گفت
۱		۲ ue ۱	ue۱ ات ue۱ ۴ اپ	نهفته
pue۱	c۱ ات ۳ پ ات c۱	ue ۴ ات	c۱ ات ue۱ ۱ uec۱ اپ	نهفته
pue۱ ۱	c۱	ue۱ ۱ ات	c۱	گرایش
۱	ue۱ ۵ اپ ue۱	ue ۲ uec۱ ۲ ات	uec۱ ue۱ ۶ ue۱ ات ue۱ ات ue۱ اپ	گرایش
اپ pue۱ پ	ue۱ c۱ ۱	۲ ات	ue۱ ات uec۱ ۲	اومدن
۲	ue۱ ۴ اپ	۲ ue ۴	c۱ ات ۵ ue۱ اپ uec۱ اپ	آمدن
pue۱ پ	c۱ ۲		uec۱ اپ ۱ اپ uec۱	خراک
اپ	ue۱ ۲ اپ ue۱	ue ۴ ۲ ات	ue۱ c۱ ۴ ue۱ ات ue۱ اپ	خوراک
pue۱ اپ	۲ ue ۲	۲ ue uec۱ ۲ ue۱ ات	ue۱ ات uec۱ ۱ ue۱ ۲	ستل
۱ pue	۲ c۱	۱ ات	ue۱ c۱ ۵ uec۱ اپ	سطل
۱ p	۱			ستل
اپ	ue۱ ۲ ۴	۱ uec ۲ ۲ ue	ue۱ c۱ ۵	بشقاب

	c' ue' ۱		ue' ات ue' ات ue' پ	
ue' ۱	ue' ۱ پ	ue' ۲ ات	ue' ۱ پ	بشکاب
c' ۱ pue'				بشکاب
	ue' ۱	۱	ue' پ	کندم
pue' ۱	ue' ۱ پ ۳	ue' ۲ ue' ۲ ات	ue' ۶ پ ue' پ	گندم
pue' ۱	c' ۱ ات	c' ue' ۲ ue' ۳	ue' ۶ uc' ۶ پ ue' پ ue' پ	نقطه گذاری
c' ۱	ue' ۱ پ	c' ue' ۲ ات	ue' ue' ات ue' پ	نوخته گزاری
پ ۱ c' ۱ puc'	pue' ۱ پ		ue' ات pue' ۱ ات	مردانگی
	ue' ۳	c' ue' ۲ ue' ۳	ue' ۵ c' ۵ پ ue' پ ue' پ	مردانگی
۱				
pue' ۱ پ	پ ۱	۱	ue' پ ue' پ	پنجم
	pue' ۱ ue' ۴	c' ue' ۳ ات	ue' ۴ c' ۴ ات ue' پ	پنجم
	ue' ۱ c' ۱	ue' ۱	ue' ۴ پ	وقت
۱ puc' ۱ c'	ue' ۳ پ	ue' ۱	c' ue' ۲ ات ue' پ ue' پ	وخت
pue' ۱	ue' ۲ ue' پ	c' ue' ۱ ات	at ue' پ	مواریف
پ ۱ c' ۱	ue' ۲ pue' ۱ پ	ue' ۱ ue' ۵	eu' ۵ c' ۵ at ue' پ ue' پ	معارف
	c' ue' ۳	at	۱	امل
pue' ۱	ue' ۱ پ ۲	ue' ۳ ue' ۴	c' ue' ۴ ات ue' پ	عمل

pue ^۱ ueپ ^۱	پ ^۱ ات ^۱ c ^۱	۱	۴ ات ^۱ ueپ ^۱ ueپ ^۱	منبی آب
۱	۳ ue ^۲	۲ uec ^۱ ue ^۴	اپ ^۱ ue ^۱	منبع آب
اپ ^۱ c ^۱ pue ^۱ پ ^۱ ue ^۱	پ ^۱ ue ^۱ ue ^۱	۱ ue ^۲	۱ c ^۱ ue ^۱ اپ ^۱ ue ^۱	عمبر
	۳ ue ^۱	۲ ue ^۱ ue ^۲	۶ ueپ ^۱	عبر
	۵	۲ ue ^۲	۵ ceu ^۱ ات ^۱	خطر است
پ ^۱ ueپ ^۱	۱ ue ^۱ c ^۱	۱ ue ^۱ uec ^۱	۲ ueپ ^۱ c ^۱ ۱ ueپ ^۱ c ^۱ ۱ ueپ ^۱ c ^۱	خطر است
pue ^۱	ات ^۱	۱	۱ ueپ ^۱ c ^۱ ۱ uec ^۱	دو خواند
c ^۱ پ ^۱ c ^۱	۳ c ^۱	۲ uec ^۱ ue ^۱	۱ ue ^۱ ue ^۱ ۱ ueپ ^۱	دو خواند
۲	۱ پ ^۱	۲ ue ^۳	۴ ات ^۱ ueپ ^۱ ۱ ueپ ^۱	دعا خواند
اپ ^۱ c ^۱	۲ ue ^۲	۲ ue ^۱ ue ^۳	۴ ات ^۱ ueپ ^۱ ۱ ueپ ^۱	سیاره زهره
	۲ c ^۱			سیاره ضهرا
۱	۱	۲ uec ^۱	۱ c ^۱	سیاره زهرا
۲ پ ^۱ ueپ ^۱	۲ ue ^۲ c ^۱ پ ^۱	۱ ue ^۱	۱ ue ^۱ ueپ ^۱ ۱ uec ^۱ ueپ ^۱ ۱ ueپ ^۱ ueپ ^۱	صوحبات
۱ c ^۱		۱ ue ^۱	۲ ueپ ^۱	صوحبات
۱	۳ ue ^۱	۳ uec ^۱ ue ^۴	۴ پ ^۱ ueپ ^۱	صحب
۲	۳ ue ^۱ c ^۱	۲ uec ^۱ ue ^۴	۴	راه راست
پ ^۱ c ^۱ ueپ ^۱ پ ^۱ ueپ ^۱	۱ ue ^۱	۱ ات ^۱	۲ c ^۱ ue ^۱ ۱ ueپ ^۱ uec ^۱ ۱ ueپ ^۱ ueپ ^۱ ۱ ueپ ^۱ ueپ ^۱	روحي روست
پ ^۱ c ^۱ ueپ ^۱ ۱	۵ پ ^۱ ue ^۱ ۱ c ^۱	۳ uec ^۱ ue ^۳	۵ c ^۱ uec ^۱ ۱ ueپ ^۱ ueپ ^۱ ۱ ueپ ^۱ ueپ ^۱	غزنی
	۱ ue ^۱ ات ^۱		۱ ue	گزنی

پیرلوس	اپ		اپ
فردوس	۶ ا ۱ ue ۱ uec ۱ uec ۱ uec	۲ ue ۶ uec	۱ ue ۲ ue ۱ uec ۱ uec ۱ uec

بررسی خطا های املائی کلاس چهارم مدرسه خراسان:

خطا های املائی در صنف چهارم از مدرسه خراسان از دانش آموزانی که به رسم الخط های متفاوت در مدارس / مکتب قبلی تدریس شده اند زیاد است که از جدول بالا در صنف چهارم خطا های شان نظر به انتخاب گزینه های منتخب شان آشکار است، در گزینه منظور بین ذ و ز "مندور، منزور" خطای املائی از مدرسه خراسان زیاد است، در گزینه "زنبور" دیده میشود که دانش آموزان به تلفظ آمیانه زیادتر روی آورده اند، در گزینه بندگان که بین گ و حرف گ استفاده به بدیل از حرف گاف پشتو بجای حرف فارسی به عمل آمده است، از کسانی که پشتو زبان هستند و گ را به شکل دیگری مینویسند که به "گاف پشتو" مسما است آموزگاران دقت کنند تا دانش آموزان شان را در همچون گزینه ها املا دهند تا دقیق آشنا شوند و از حرف "گ پشتو"، به جای حرف گاف فارسی کار نگیرند. در گزینه صبح "صوب"، تلفظ عامیانه دری زبانان است که "صبح" را "صوب" تلفظ میکنند و در نوشتار "صبح" مینویسند و همینطور در گزینه "میگفت" به خاطر انتخاب "میگوفت" خطای املائی صورت گرفته است؛ در گزینه "گفت" حرف گ مضموم تلفظ میشود ولی حرف واو میان حرف "گاف" و "ف" اضافه نمیشود. حرف واو فقط در صحبت عامیانه از کسانی که به ایران رفته اند یا از هرات افغانستان هستند خیلی کشیده و واضح در واژه گفت گوفت تلفظ میکنند که باعث خطای املائی شده است.

در گزینه سطل و ستل؛ خطای دانش آموزان در تشخیص حرف "ت" و "ط" است مشکل در تلفظ یکسان به حرف ت و ط از طرف فارسی زبانان است. آزمون املائی برای شان داده شود تا رفع خطا صورت گیرد. خطا در گزینه "دعا خواند" برای دانش آموزانی که قبلا به رسم الخط سیریلیک انگلیسی اردو پشتو تدریس شده اند دقت

شود که تعویض اشتباه حرف "ع" به حرف "واو" (دوا خواند) صورت نگیرد. در گزینه "صحبت" خیلی دانش آموزان خطای املائی داشتند و دقت کنند که "س" و "ص" در تلفظ تفاوت دارند و از طرف آموزگاران دقت به همچون دانش آموزان صورت گیرد، کسانی که قبلا به رسم الخط سیریلیک انگلیسی خوی گرفته اند و با رسم الخط فارسی آشنایی کم دارند از چهار مهارت که شنیدن، گفتن، خواندن است عمل آموزش دانش آموزان را ارتقا دهند، فراتر آموزگاران در گفتارشان دقت کنند توجه دانش آموز را کسب کنند که با استفاده از دلچسپ ساختن مضمون و عملا دخیل ساختن دانش آموز در عمل تدریس زبان فارسی است.^{۱۱}

در گزینه "صحبت" و حرف "ص" که با صدای پیش خوردگی انجام میابد در حقیقت پیش نمیخورد و تلفظ حرف "ص" است. و باید صحبت نوشته شود. و تحت آزمون های متفاوت، دانش آموزان تعلیم داده شوند تا هرچه بهتر به واژه های این آزمون ها آشنا شده و در کمی خطای املائی شان کمک شده باشد.

در "نوکنه گزاری" و "نقطه گزاری" گزینه دیگر است که زیاد دانش آموزان خطای املائی دارند که مشکل در واژه "ق" و "ک" است و اشخاصی که زبان مادری شان پشتو است و به اردو و انگلیسی قبلا تدریس شده اند دقت کنند که در پاکستان "نقطه" مینویسند و نکته تلفظ میکنند. در گزینه وقت و وخت خطای املائی صورت گرفته است که در افغانستان به جای تلفظ "وقت" از تلفظ "وخت" استفاده میکنند و "در منبی آب" باید دقت شود که تلفظ ع به دانش آموزان که در مرحله ابتدایه میخوانند با صراحت انجام شود به طوری که در قرائت قرآن شریف تلفظ میکنند، تا اشتباه املائی صورت نگیرد، نباید حرف "ع" را "الف" "ح" و "ی" تلفظ کرد.

^{۱۱} جهانشاهی، بیوش، سارا پرواز می کند. . مجله ی رشد آموزش ابتدایی، ۱۳۸۶ش، شماره ۴.

بررسی خطا های املائی صنف / کلاس چهارم / مدرسه / مکتب شهید ولی خان: از خطا های مدرسه شهید ولی خان طوری آشکار است که دانش آموزانی که قبلا به رسم الخط غیر فارسی دری تدریس شده اند و زبان مادری متفاوت دارند خطای املائی دارند، بعد در تلفظ مروج محلی، خود دانش آموزان افغانی خطای املائی دارند، که آموزگاران در بخش تدریس این دانش آموزان دقت کنند، و از آزمون های مثل پر کردن خالی گاه ها استفاده به عمل بیاورند و در تلفظ حروف فارسی دری و حروف عربی دقت کنند و شاگردان را با سوال و جواب چند بار دانش آموزان را بیآزمایند و بیاموزانند بخاطری که دوره ابتدائی از دوره حساس آموزش است، خطای زیاد املائی، دانش آموزان را به مشکل مواجه میکند که به ترک کردن دانش آموز از مدرسه میشود.^{۱۰۲}

در گزینه منظور سه شاگردی که قبلا به مدرسه انگلیسی اردو داخله گرفته اند، در گزینه "منظور" که عبارت از منظور است خطای املائی دارند. بعد در گزینه "هیله" خیلی دانش آموزانی که زبان مادری متفاوت دارند و به رسم الخط غیر فارسی تدریس شده اند خطا صورت گرفته است بعد در گزینه می گوفت خطای زیادی رخ داده است که تلفظ "آ" است که نفوذ تلفظ فارسی ایران است که برای "گفت" از تلفظ گوفت استفاده به عمل می آورند و ساکنین ولایت هرات افغانستان که تلفظ شان با تلفظ ساکنین ایران قرابت دارد، قرابت تلفظ شان، تلفظ صورت آوایی خود را در صورت نوشتاری چنین دانش آموزان نفوذ داده است.

بررسی خطا های املائی صنف چهارم / مدرسه استقلال: از دانش آموزان زیاد در گزینه "منظور" اشتباه املائی صورت گرفته است، این چهار دانش آموز زبان مادری متفاوت دارد و همچنان به مکتب غیر افغانی به رسم الخط انگلیسی سیریلیک که مشکل برداشت دانش آموزان در تلفظ "ذ" و "ض" است و در تلفظ حرف "ظ" باید

^{۱۰۲} سلوک کلامی معلم من حیث یک وسیله نفوذ، عرفان مانامه وزارت تعلیم و تربیه، ۱۳۶۷ش، شماره هفتم و هشتم.

آزمون های متفاوت همچون، ظریف، ضریف، ظبیح، زییح، ذبیح، از راه خانه خالی برای آزمایش و تعلیم دانش آموزان ارائه شود، طوریکه قبلا در آغاز آزمایش آمارگیری، پیشفرض برای آزمون ها ارائه شده است. و مخرج آوایی حروف به دانش آموزان تعلیم داده شود تا مشکل املائی شان در حرف "ذ، ز، ض، ظ، رفیع شود، بعد در گزینه صبح و صوب خطای املائی بسیار صورت گرفته است، بجای صبح، صب، و صوب را انتخاب کرده اند، آموزگاران باید دقت کنند که دانش آموزانی که به مدارس غیر افغانی داخله گرفته اند برای شان آموزش درست در همچون واژه ها صورت گیرد. کلمات ملفوظی که مخطوط نیستند باعث خطای شان شده است مثل گزینه وقت و وخت در زبان عامیانه فارسی افغانستان. و انتخاب صوب برای گزینه صبح که باید انتخاب میشد. در میگوفت همچنان همین مسئله وجود دارد که دانش آموزان مراعت کنند و می گفت را نباید میگوفت نوشته کنند، نفوذ این مشکل همان مشکل نوشتاری و آشنایی با حروف انگلیسی است، و، نوشتار پیامک در فیسبک و تیلیفون همراه ها سبب این مشکل شده است مانند megoft و megft و در تلفظ می گوفت و در تحریر میگفت.

و در گزینه نهفته و نهفته همچنان مشکل بالا وجود دارد، در آمدند و اومدن، تاثیر تلفظ گفتار عامیانه ایرانی است، در گزینه سطل و ستل، طوری که در برنامه گپ در بامداد صبح، ساعت ۹ تلویزون طلوع بحث به عمل آمد، باید ستل را انتخاب کنند، چون در ایران همچنان از ت کار میگیرند و در تاجکستان مشکل رسم الخط است که با سیریلیک نوشته میکنند آنها برای ط و ت یک حرف دارند که آن هم حرف "T" است، در گزینه بشقاب مشکل دانش آموزانی که به مدرسه انگلیسی اردو داخله گرفته اند و در تلفظ ملفوظ به جای تلفظ حرف "قاف" از حرف "کاف" کار میگیرند، و همین استفاده حرف کاف در تحریر نیز مشکل ایجاد کرده است همچون خطا در گزینه "بشقاب" انتخاب گزینه "بشکاب" نیز رخ داده است، و دانش آموز دیگری که زبان مادریش پشتو است این گزینه را انتخاب نکرده است و یک دانش آموز دیگری که به مکتب غیر افغانی داخله نگرفته است و این دانش آموز

طوری که در پاکستان به عمل تدریس زبان فارسی پرداخته است، نفوذ گفتار جامعه در تلفظ اش ایجاد شده است. در گزینه "وقت" انتخاب گزینه "وخت" از طرف دانش آموزان آشکار میکند که گفتار عامیانه ی دری زبانان نفوذ و تاثیر تلفظ گفتار زبان مادری باعث مشکل املائی در دانش آموز شده است، در مواردی و معارف، تلفظ واضح حرف عین برای دانش آموزان از طرف آموزگار صورت گیرد چون فارسی زبانان حرف ح و ع را همسان تلفظ میکنند. همچنان در گزینه خطای "عمل"، همچون گزینه بالا رخ داده است. و در گزینه عنبر، تلفظ عامیانه عنبر، که عمل مخفی کردن حرف نون به میم است، صورت مخطوط اش عنبر است به معنی "انگور" در تلفظ فارسی باعث خطای املائی دانش آموزان شده است که خطا صورت گرفته است که باید تحت آزمون های "خانه خالی" همچون آزمون ها برای آموزندگان داده شود و برای شان واضح شود که حرف نون در حرف "ب" اخفا شدگی توسط اشخاص تلفظ میشود که صورت مخطوط اش عنبر است. و در گزینه صحبت خطای املائی صورت گرفته است و دانش آموزی که قبلا به تاجیکی انگلیسی اردو تدریس شده است، و زبان مادری پشتو مسئله را پیوند به گزینه انتخاب "گزینه" صحبت به میان آورده است.

و انتخاب گزینه گزنی بجای غزنی، چون در انگلیسی تلفظ حرف "غین" وجود ندارد و به سبب نداشت همچون حرف به جای تلفظ حرف "غین" استفاده حرف از حرف "گ" باعث نفوذ مشکل املائی در دانش آموزان افغانی شده است. که در تدریس دانش آموزانی که به مکاتب غیر افغانی متفاوت تدریس شده اند دقت صورت گیرد، تا رسم الخط و تلفظ مروج آوایی و تحریر متفاوت واژه از زبان متفاوت مشکلی که در زبان فارسی ی دانش آموزان ایجاد کرده، احساس میشود از طرف آموزگار در همچون واژه ها به دانش آموزان شان دقت صورت گیرد و توسط آزمون خانه خالی و تحت تلفظ ویدویی آوایی دانش آموز را تعلیم بدهند.^{۱۰۲}

---

^{۱۰۲} روش تدریس فارسی ابتدایی دوره کاردانی تربیت معلم، مجله رشد معلم، (۱۳۷۳ش)، اسفند، شماره ۶.

بررسی خطای های املائی کلاس چهارم مدرسه حیویه: از صنف / کلاس چهارم مدرسه حیویه از جدول بالا به طور خوب آشکار است که در گزینه "منظور" جدول کلاس چهارم، کسانی که قبلاً با رسم الخط سیریلیک تدریس شده اند در انتخاب واژه درست که حرف ظ و ذ امتحان شده است؛ از دانش آموزان خطای املائی سر زده است. بعد خطا در انتخاب حرف میم به نون است. در گزینه خش و خوش خطای املائی یکسان وجود دارد که تلفظ مادری فارسی کسانی که از بدخشان افغانستان استند با تلفظ متفاوت خانوادگی مشکل میداشته باشند و کسانی که به انگلیسی پشتو و اردو تدریس شده اند که در تدریس همچون موارد دانش آموزان، آموزگار مدرسه حالی شان دقت کند و با تلفظ درست ایشان را آشنا سازد. همینطور در گزینه "صوب" مشکل یادگیری از دانش آموزانی که به مدرسه خارجی داخله نگرفته اند، باید دقت کنند که "صبح" اگر "صوب" تلفظ میشود، ولی صورت نوشتاری درست آن صبح است و آموزگاران در تلفظ دقیق، در تدریس روزانه شاگردانی که از مکاتبی / مدارسی که در تاجکستان، ایران، پاکستان، تدریس شده اند دقت کنند، و قرائت هم آوایی س و ص در فارسی زبانان افغانستان همسان است به دانش آموزان پشتو زبان، از طرف آموزگاران، تلفظ و صورت نوشتاری درست تحریر شود. تا خطای املائی صورت نگیرد، همینطور سطل و ستل و ث اردو دقت صورت گیرد تا خطای املائی واقع نشود، در عمبر و عنبر، که ن و م در تلفظ عامیانه عمبر تلفظ میشود ولی نوشتار عنبر، تفاوت میان حرف نون و واو و میم است. در دوا و دعا مشکل بین الف و عین ایجاد شده است و عین به دانش آموزان قرائت شود که "ع" و "ا" در حقیقت حروف متفاوت استند، که بسیاری اشخاص محلی افغانستان حرف ع را بطور تلفظ حرف الف تلفظ میکنند. به همین طور در گزینه "صحبت" انتخاب گزینه صوحیات و سوحیات است. که تعویض حرف ص و س در گزینه صحبت است. و استفاده حرف "واو" میان الفبای "صاد" و "ح" است، بعدا استفاده الف میان "ب" و

"ت" در آخر است و در کلمه "راه راست" و "روحی روصت" نیز همین خطا صورت گرفته است که زبان مادری شان پشتو بوده، و به رسم الخط سیریلیک، انگلیسی اردو و پشتو قبلا تدریس شده اند، آموزگاران در تدریس این دانش آموزان دقت کنند تا خطای املائی شان در گزینه "روحی روصت" به جای راه راست در استفاده حرف "ه" استفاده اضافی حرف "واو" میان "ر" و "ح" و همسان این گزینه در واژه های همچون، آموزگاران، دانش آموزان شان برای تقویت املائی در وجود شان گزینه های همسان را ارائه کند و دانش آموزان شانرا رهنمایی کنند تا خطای املائی، از دانش آموزان سر نزنند، و در همچون حالت اگر خطا صورت گیرد، در رفع خطا، با تلفظ همچون اصوات ملفوظ کمک شان کند که فقط در تلفظ روزمره مروج است و در نوشتار، تحت صورت آوایی حرف، گزینه همچون گوشت در تلفظ و گفت در نوشتار به دانش آموزان آگاهی داده شود.

در گزینه منظور انتخاب "منذور" از هر چهار مدرسه جواب درست به دست آمده است ولی، انتخاب گزینه "منذور" نیز توسط دانش آموزان متعددی که سابقه مکتب انگلیسی سیریلیک و اردو دارند مشکل دارند که مشکل از تمام شان در انتخاب حرف "ذ" و "ظ" صورت گرفته است، پس در آزمون های املائی همچون حروفی را از دانش آموزان املا گیرند، و تلفظ دقیق همچنان از طرف دانش آموزان برای این دانش آموزان به طور واضح به عمل آید و واژه های مشابه که دارای حرف "ذ" و "ض" و "ظ" باشد به دانش آموزان ارائه شود.^{۱۰۴}

بعد در انتخاب ظمبور، و زنبور از خیلی دانش آموزان خطا رخ داده است که اخفای حرف "نون" به میم است، در تلفظ عامیانه ملفوظ و عامیانه زبان دری زنبور را زمبور تلفظ میکنند و دانش آموزانی که قبلا به مدارس غیر افغانی وارد شده اند، این دانش آموزان زیاد به تلفظ ملفوظ زبان مادری و محلی رجوع کرده اند، که آموزگار در آزمون همچون واژه ها که بعد از حرف نون، حرف "ب" واقع شود برای دانش آموزان ارائه کنند و در عمل درست

^{۱۰۴} زهرا، بهمن، املا به شیوه ی بارش مغزی، مجله ی رشد، آموزش ابتدایی، ۱۳۸۷ش، شماره ۵.

نویسی "بدون خطای املائی" دانش آموزان را متکرر بیازماید و در تشخیص صورتِ درستِ گزینه، دانش آموزان را سرپرستی نمایند.

در گزینه صوب همچنان نفوذ تلفظ عامیانه زبان مادری فارسی دری است، و دانش آموزانی که از مکتب غیر افغانی به مکتب افغانی می آیند، از همصنفی یا هم کلاس خود نفوذ که میگیرند مثبت باشد، نه که منفی، چون دانش آموزانی که قبلا به مکتب غیر افغانی تدریس شده اند، وقتی که به مکتب افغانی می آیند، اتکاء کم به نفس میداشته باشند، چون وقت کم به مکتب افغانی تدریس شده اند، و هر تلفظ که همکلاسان شان یا آموزگاران شان در گفتار به عمل می آورند، این دانش آموزان که پیشینه کم به مکتب افغانی دارند، تلفظ عامیانه دانش آموزان سابقه مدرسه را درست فکر میکنند و همانطور مینویسند، پس برای باروری اتکاء به نفس آن دانش آموزان، آموزگاران دقت به همچون خطا های دانش آموزان به عمل آورد، خطاهای همچون دانش آموزان را بررسی نموده و آزمونها مرتبط به خطا های املائی شان ارائه کند تا از دانش آموزان یاد شده، خطای املائی صورت نگیرد

در گزینه "می گفت" انتخاب می گوشت از کلاس چهارم چهار مدرسه / مکتب خطای املائی صورت گرفته است در گزینه "نهفته" به سبب انتخاب نهفته خطای املائی واقع شده است، در انتخاب گزینه اومدن مشکل آوایی برداشت تلفظ از طرف دانش آموز باعث خطا شده است که همان برداشت اش را به شکل آوایی اش به شکل تحریر در انتخاب اش به عمل آورده است. و آزمون های املائی طوری که در آغاز املا برای شما ارائه شده است، به عمل آید یعنی پر کردنِ خانه خالی ها، و آزمون املائی که خودم به دسترس شما قرار دادم همچون آزمون ها برای دانش آموز ارائه شود

در گزینه "نقطه گزاری" و نکته گزاری خطا در حرف "ق" و "کاف" است که از چهار مدرسه، خطای املائی صورت گرفته است که از طرف آموزگاران به چنین دانش آموزان که خطای املائی دارند دقت به عمل آید.

بعد در گزینه "وقت" وخت است که از دانش آموزان هر چهار مدرسه خطای املائی صورت گرفته است. که سبب انتخاب خطا، تلفظ عامیانه فارسی زبان مادری در دانش آموزان است.

بعد در گزینه موارد، از هر چهار مدرسه خطای املائی صورت گرفته است. فارسی زبانان در اکثر موارد، چون تلفظ حرف "ع" با حرف "ح" و "واو" تلفظ میکنند عدم توانایی و مشکل در تلفظ غیر دقیق، دانش آموزان مدارس افغانی را به مشکل املائی مواجه ساخته است، چون مرحله ابتدایی مرحله آغازین یادگیری است آموزگاران در مورد تلفظ دقیق و تلفظ عامیانه و غیر دقیق مردم افغانستان به دانش آموزان آگاهی دهد، و آزمون همچون واژه های را که به جای حرف "عین" از حرف "واو" و حرف "الف" و حرف "ح" به کار رفته باشد دانش آموزان را آزمایش کند و آگاهی در مورد گزینه درست دهد. "دوا خواند"، "سیاره زهرا" از دانش آموزان که به سیریلیک انگلیسی تدریس شده اند و از دو دانش آموز افغانی خطای املائی در سیاره زهرا رخ داده است. بعد در گزینه "راه راست" انتخاب "روحی روصت از خیلی دانش آموزان خطا رخ داده است که از دانش آموز که زبان مادری تاجیکی زبان مادری پشتو، و رسم الخط انگلیسی سیریلیک پشتو اردو تدریس شده اند خطا رخ داده است که مشکل حرف "آ" و "ا" و "واو" است.

خیلی دانش آموزانی که از مکتب / مدرسه غیر افغانی به مکتب / مدرسه افغانی در اسلام آباد برگشت کرده اند، وابسته به نوشتار و تلفظ حروف غیر فارسی شده اند. و نداشتن اتکاء به نفس، تلفظ هر گونه از هر دانش آموز و تلفظ که در واژه های مشابه بین دانش آموزان مروج بوده است به تلفظ عامیانه و محلی اتکاء کرده اند و نوشتار شان را تحت همچون مرجع به تحریر رسانده اند که تحت جدول بررسی آمار، خطا های املائی آشکارا در دسترس شما قرار گرفته است.

مدرسه در ایران به مکتب، و کلاس به صنف گفته میشود.

کلاس پنجم، جدول تعداد خطاها؛ نتیجه گیری و پیشنهادات برای چهار مدرسه:

مکتب حبیبیه	مکتب استقلال	مدرسه شهید ولی خان	مکتب خراسان	تعداد گزینه های انتخاب شده از دانش آموزان صنف پنجم
ue ¹ c ¹ ۲ pue ¹ پ ¹ pue ¹ پ ¹	پ ¹ ۸	ue ² ۱	۴	ابداع
ue ¹ c ²	uec ¹ ۲ puec ¹ پ ¹ pue ¹	ue ¹		ایده
c ¹ ۱	۱	ue ¹		ابقوا
pue ¹ ۱ c ¹ ue ¹ پ ¹ پ ¹	uec ¹ پ ² puec ¹ ۹	ue ²	۴	ابقاع
c ² ue ¹ ۲	۸	ue ² ۱	۴	بخیر
pue ¹ پ ¹ پ ¹	پ ¹ ۱	ue ³		بخیر
c ¹		ue ⁴		خو
pue ¹ پ ¹				بنو
c ² ue ² ۲	پ ¹ ۹	ue ⁴ ۳	۴	خوب
c ³ ue ¹ ۲	پ ¹ ۴	pue ¹ ue ¹ ۲	۴	تیر شد
ue ¹ پ ¹	۲	ue ¹		تیر شد
pue ¹ پ ¹ پ ¹ ۲ c ¹	پ ¹ ۵ uec ¹	ue ⁴ ۱	۴	تیر زد
ue ¹				تر زد
pue ¹ ۲ c ³ ue ² پ ¹ پ ¹	پ ¹ ۹	ue ³ پ ¹ ۱	۴	شان و منزلت
				خان و منزلت
	پ ¹ پ ¹ uec ¹	ue ¹		بنان و منزلت
c ¹ ue ²	پ ¹ ۸	ue ² ۱	۴	جور
c ² ue ¹ پ ¹ ۱	پ ¹ پ ¹ uec ¹	ue ³		جود
ue ¹ پ ² ۲	پ ¹ ۹	ue ³ ۱	۴	خلق خدا
c ¹ ue ¹	pue ¹ پ ¹ پ ¹	ue ¹		خلک خدا
c ³ ue ¹ ۲	پ ¹ ۹	ue ² ۱	۴	ارزش

ارزینت			ue ¹ pue ¹	پuec ¹ uec ¹
کارگر	۴	ue ² pue ¹ ۱	۲ pue ¹ pue ¹ ۲ c ¹	۹
کارگر			ue ¹	پuec ¹ پue ¹
گران	۴	ue ¹ ۱	ue ¹ ۲	۹
گران			ue ² c ¹	
خونه			pue ¹ c ¹	
خونه				پuec ¹
خانه	۴	ue ³	۲ ue ² c ²	۸ puec ¹ uec ¹
اوره گفتم	۱	pue ¹ ue ³ ۱	۱ pue ¹ c ²	۳ uec ¹ ۳
اورا گفتم	۳	ue ¹ ۱	ue ² ۱	۷ puec ¹
رو به رو	۴	ue ²	c ¹ ۲	
روبرو		pue ¹ ue ² ۱	pue ¹ ue ¹ ۲ c ¹	۸ پue ¹ uec ¹
باشد			c ¹ ue ²	۹
باز شد	۴	ue ⁴ ۳	c ² ue ¹ ۱	۲
مار گزنده	۴	ue ² pue ¹ ۱	ue ² ۲	۹ پue ¹
موری گزنده		ue ¹	c ¹ ue ¹	puec ¹
شرط	۴	ue ² ۱	ue ¹ ۲ c ³ ue ²	۹ پue ¹
شرط				پuec ¹
هونر		ue ²	c ²	
هونار			۱	
هنار			pue ¹	uec ¹
هنر	۴	ue ² pue ¹ ۱	c ¹ ue ² ue ¹	۷ پue ¹ پuec ¹

بررسی خطا های املائی صنف پنجم مدرسه خراسان: خطا وجود ندارد.

بررسی خطا های املائی صنف ۵ مدرسه شهید ولی خان: در گزینه بخیر و پخیر اشتباه رخ داده است که دانش

آموزان نگاه کنند، حرف پ را برای "ب" بدیل نیاورند، در پشتو بخیر میگویند و در فارسی بخیر.

در گزینه "جور" دانش آموزان دقت کنند در پشتو از حرف "ر" بندک کار گرفته میشود و در فارسی از ر بدون بندک و در شبکه انترنتی اگر از کیبورد افغانستان کار گرفته شود واژه موجود را که بررسی کرده اند نمیتوانند به دست آورند. در گزینه "او ره گفتم" و "او را گفتم" دانش آموزان نگاه کنند که در زبان عامیانه فارسی دری برای "را" تلفظ "ره" استفاده میکنند اما در تلفظ فقط این واژه مستعمل است، نه که در نوشتار.

در گزینه "رو به رو" دانش آموزانی که به اردو تدریس شده اند از تعداد دانش آموزانی که خطا رخ داده است نگاه کنند که رو به رو سه واژه جدا است، و در صورتی که این سه واژه وصل شده به هم نوشته شوند، واژه مبهم میشود، که اینطور در اردو صحیح است ولی در فارسی امروز ترجیح به رو به رو داده میشود. آموزگار باید دقت کند به دانش آموزانی که به اردو انگلیسی و پشتو قبلا تدریس شده اند، بلخصوص به پشتو که از حروف پشتو اگر در تحریر استفاده میشود در شبکه انترنت موضوع مورد نظر خود را به دست نخواهند آورد. نو آموزان خارجی خوب اگر متن فارسی را بخوانند، به مشکل مواجه میشوند، چون آنهای که فارسی را یاد میگیرند، اولین مرجع برای یادگیری الفبای زبان است.

بررسی خطا های املائی صنف پنجم مدرسه استقلال:

در گزینه ایبدو خطا املائی زیاد صورت گرفته است. تلفظ حرف "ع" است که دانش آموز با حرف "و" تعویض کرده است، و تلفظ حرف زبان مادری را انتخاب کرده است دانش آموزانی که با این خطا دچار شده اند از سابقه آموزش مدرسه که قبلا به اردو، انگلیسی، پشتو، سیریلیک تدریس شده اند، است و دو نفر از دانش آموزی که غیر از مدرسه فارسی پیشینه مدرسه دیگری را ندارد خطا کرده است.

در گزینه "شان و منزلت" از دانش آموزانی که پیشینه مدرسه غیر افغانی دارند خطا رخ داده است، در گزینه "شان و منزلت" انتخاب "بنان و منزلت" است، نباید بجای حرف "ش" فارسی از "ش" پشتو کار گرفت. همینطور

بجای حرف "ر" فارسی "در گزینه" "جور" از الفبای "ر" پشتو از طرف دانش آموز خطا کننده استفاده به عمل آمده است. که باید از الفبای "ر" فارسی کار گرفت.

در گزینه خلق خدا، انتخاب خلک خدا خطا است. که ناتوانی تلفظ ق در اردو زبانان و پشتو زبانان خطای املائی در دانش آموزانی که پیشینه زبان پشتو اردو انگلیسی و سیریلیک دارند خطا رخ داده است. در گزینه "او را گفتم" انتخاب گزینه "او (ره) گفتم" است. سه دانش آموز که سابقه مدرسه غیر فارسی ندارد، اشتباه رخ داده است و یک دانش آموز که زبان مادریش پشتو است، و یک دانش آموز که از سابقه مدرسه که به رسم الخط اردو انگلیسی پشتو و سیریلیک است خطا رخ داده است، نگاه شود که در گفتار عامیانه برای حرف ربط "را" از "ره" در تلفظ استفاده به عمل می آید و صورت درست مکتوب گزینه "ره" "را" است، که در این باریکی از طرف دانش آموزان دقت به عمل آید. بعد در گزینه "رو به رو" خطا رخ داده است دانش آموزان نباید گزینه "رو برو" را انتخاب کنند، چون "رو برو" در اردو فقط استعمال میشود. بعد در گزینه "باز شد" خطای زیاد رخ داده است، حذف الفبای "ز" در گفتار عامیانه است، که مکتوب نیست ولی ملفوظ در گفتار "عادی" است. بعد در گزینه "شرط"، خطا رخ داده است، که "شرط" در اردو برای پیراهن آستین کوتاه گفته میشود، و نباید با واژه "شرط" ابهام شود. در گزینه های که از دانش آموزان خطا رخ داده است، آموزگاران مدرسه افغانی آزمونهای املائی تهیه کنند و دانش آموزان را آزمایش املائی کنند تا هرچه بهتر در مورد همچون کلمات آگاهی پیدا کنند، تا خطای دانش آموزان رفع شود..

بررسی خطای املائی صنف پنجم مدرسه حبیبیه:

در گزینه "بخیر" از خیلی دانش آموزانی که به پشتو قبلا تدریس شده اند، و زبان مادریشان پشتو است خطا رخ داده است که بجای "بخیر" انتخاب گزینه "بخیر" است، دانش آموزان پشتو زبان نگاه کنند که در فارسی گزینه "بخیر" درست است نه که "بخیر"، اما در زبان پشتو گزینه بخیر درست است.

در گزینه "جور" گزینه "جور" است. دانش آموزانی که نفوذ زبان پشتو را دارند، و آگاهی از حرف "ر" پشتو ندارد برای شان اطلاع داده شود که حرف "ر" در فارسی همانند حرف "ر" در پشتو نیست. پس به این خاطر گزینه درست را انتخاب کنند، و دانش آموزانی که به خط سیریلیک قبلا تدریس شده اند نگاه کنند که خطا نکنند چون آنها به رسم الخط سیریلیک تدریس شده اند، و حرف "ر" پشتو را با حرف "ر" فارسی مخلوط نکنند.

در گزینه "ارزش" انتخاب گزینه ارزبنت توسط دو دانش آموز صورت گرفته، استفاده تحریری واژه "ارزبنت" در پشتو به عمل می آید ولی در فارسی گزینه درست "ارزش" است، دانش آموزان پشتو باید آگاهی داده شوند و کسانی که از سابقه "نوشتاری" مدارس مختلف برخوردار هستند خطا رخ ندهد.

در گزینه "گران" از دو دانش آموز که زبان مادریش پشتو است و قبلا به مدرسه پاکستانی به خط اردو و انگلیسی تدریس شده است خطا رخ داده است. در زبان پشتو گران به شخص بزرگ گفته میشود، و در فارسی به قیمتها بودن مالی خطاب میشود. به دانش آموزان از طریق املا و صورت معنایی، آگاهی داده شود، تا خطای املایی دانش آموز رفع شود.

در گزینه "خانه" انتخاب خونه است که در زبان تاجیکی خونه تلفظ میشود و همچنان خونه، به رسم الخط سیریلیک تحریر میشود، اما در خط فارسی این گزینه خطا است. پس دانش آموزانی که حرف "آ" و "و" تلفظ میکنند باید آگاهی داده شوند که تلفظ واژه خانه به "خونه" در تلفظ عامیانه مروج است در حقیقت خانه است. تا در املا خطا صورت نگیرد، گزینه های مشابه به دانش آموز ارائه شود و درستی عمل دانش آموز آزمایش شود.

در گزینه "او را گفتم" خطای زیاد از دانش آموز که قبلا به سیریلیک پشتو اردو انگلیسی تدریس شده است خطا رخ داده است و یک دانش آموز زبان مادریش پشتو است و یک دانش آموز دیگر که زبان مادری اش فارسی است و از سابقه مکاتب که رسم الخط اردو انگلیسی پشتو سیریلیک تدریس شده باشد، برخوردار نیست؛ خطا رخ داده

است. گفتار عامیانه که از طرف آموزگار در گفتار با دانش آموزان صورت میگیرد، دانش آموزان آگاه باشند که "ره" را نباید با "را" عوض کنند که در گزینه (او را گفتم) انتخاب او ره گفتم را انتخاب کرده اند.

بعد گزینه "رو به رو" از دانش آموزان خطا رخ داده است. در زبان فارسی استفاده "رو به رو" صورت صحیح واژه است نه که "روبرو"، اما در زبان اردو در تلفظ به جای رو به رو، "روبرو" صورت میگیرد، آموزگاران برای دانش آموزانی که در اسلام آباد زندگی میکنند آگاهی داده شود که در فارسی "رو به رو" در نوشتار درست است، آزمون های مشابه املائی برای دانش آموزان بطور پر کردن خالیگاه ها داده شود، تا خطای املائی دانش آموزان در همچون موارد رفع شود. در گزینه "هنر" انتخاب هنر که در رسم الخط تاجیکی در تلفظ و تحریر معمول است، خطا رخ داده است، و دانش آموز دیگری که زبان مادری اش پشتو است و به اردو، انگلیسی پشتو تدریس شده است با انتخاب گزینه "هنار" خطای املائی رخ داده است. آموزگاران برای دانش آموزان خویش آزمون های املائی ارائه کنند و در رفع خطا های املائی دانش آموزان که به رسم الخطوط متفاوت خارج از افغانستان تدریس شده اند، خارج از افغانستان، دقت شود، آزمون های املائی داده شود. تا با صورت درست نوشتاری واژه که قبلا با تلفظ متفاوت شنیده اند و خطا نوشته اند، آگاهی پیدا کنند. و تحت گزینه های مشابه آزمایش شوند تا خطای املائی دانش آموزان رفع شود.

بررسی خطا های املائی هر چهار مدرسه، از کلاس پنجم:

در گزینه "ابداع" بخاطر انتخاب گزینه "ایبدو" از بسیاری دانش آموزان خطا رخ داده است. و آن هم مشکل از دانش آموزانی رخ داده است که قبلا به رسم الخط، انگلیسی سرلیک / پشتو و اردو تدریس شده اند و ۲ نفر از دانش آموز که قبلا به رسم الخط غیر فارسی تدریس نشده اند چون خارج از منطقه جغرافیای زبان فارسی دارند زندگی میکنند، خطا رخ داده است. و سبب سوم تلفظ حرف "ع" است که فارسی زبانان بطور عادی تلفظ میکنند

این اسباب در خطای املایی گزینه "ابداع" دخیل است. که آموزگاران در تلفظ حرف عربی "ع" و تلفظ فارسی اش برای دانش آموزان تعریف به عمل آورد صورت درست اش را معرفی کند و واژه های مشابه را آزمایش کند تا معلوم شود که خطا رفع شده است یا خیر. و تحت آزمایش، دانش آموزان را در همچون گزینه ها قرار دهد.

بعد در گزینه "ابقوا" از خیلی دانش آموزان خطا رخ داده است. که مسئله گزینه "ابداع" در این گزینه نهفته است. در گزینه "بخیر" از دانش آموزان پشتو زبان خیلی خطای املایی رخ داده است، دانش آموزان پشتو زبان و کسانی که قبلا به پشتو تدریس شده اند، و در مدارس افغانی که بحیث یک مضمون، زبان پشتو تدریس میشوند نگاه شود که بجای واژه های فارسی از واژه های پشتو کار نگیرند، مثل شهر در فارسی و شار در پشتو. دانش آموزان دقت کنند در ردیف گزینه "بخیر" پخیر در پشتو صحیح است ولی در فارسی اشتباه است. در گزینه "جور" سه مدرسه در با انتخاب "جور" خطا کرده اند، دانش آموزان نگاه کنند که از "ر پشتو" در تحریر تایپنگ فارسی کار نگیرند، یا در وقت بدست آوری معلومات از انترنت، یا کتابی از کتاب خانه توسط رایانه با تایپنگ که در افغانستان مروج شده است. که از حروف پشتو نیز پر است مانع بدست آوری معلومات از هر مرجع میشود چون در پشتو حروف متفاوت وجود دارد که در فارسی نیست..

در گزینه خلق خدا از سه دانش آموز که قبلا به اردو انگلیسی پشتو سیریلیک تدریس شده اند خطا رخ داده است، دانش آموزان دقت کنند که اشخاصی که بجای حرف "ق" از ک کار میگیرند، فقط ناتوانی آنها است، در تلفظ حرف "ق" که فقط ملفوظ است ولی مکتوب نمیباشد، با آزمایش گزینه های مشابه دانش آموزان آزمایش شوند، تا خطای املایی شان رفع شود.

بعد در گزینه "رو به رو" بخاطر انتخاب "روبرو" از خیلی دانش آموزانی که قبلا به اردو پشتو و انگلیسی و سرلیک تدریس شده اند خطا رخ داده است دانش، آموزانی که در اسلام آباد زندگی میکنند بخاطر تلفظ اردو که کلمه "رو به رو" را متصل تلفظ میکنند و نوشته میکنند، دقت کنند که در فارسی جدا جدا نوشته میشود.

بعد در گزینه "تیر شد" در ردیف "تر شد" از سه مدرسه خطای املایی رخ داده است که دانش آموزان در استفاده حرف "ی" دقت به عمل آورند، واژه های مشابه برای آزمایش به عمل آورند. و حرف "ی" را واضحاً تلفظ کنند و در عمل نوشتاری پیاده کنند.

مدرسه در ایران به مکتب، و کلاس در ایران به صنف گفته میشود.

کلاس ششم، جدول تعداد خطاها؛ نتیجه گیری و پیشنهادات برای چهار مدرسه:

تعداد گزینه های انتخاب شده توسط دانش آموزان صنف ۶	مکتب خراسان	مدرسه شهید ولی خان	مکتب استقلال	مکتب حبیبیه
پترول	ue ^۲ ات c	ue ^۱ ات uec	۲ اپ	۱ اپ ue ^۱ ue ^۱ c ^۱ uec
پترول	ue ^۱ pue ^۱ ات c	۳ اپ ue	۶ اپ eup	اپ اپ ue ^۲ ue ^۱
سالون	uee ^۲ ات uec ^۱ ات c	۱ ات uec	۷ اپ	۳ پ ue ^۱ c ^۱ ue ^۱
سالن	ue ^۲ pue ^۲ ات c	اپ ue ^۲ اپ	۱ اپ eup	۱ uec ^۱ pue ^۱ ue ^۱
موزه	ue ^۳ pue ^۱ uec ^۱	۱ اپ ue ^۲ uec ^۱	۶	۱ پ ue ^۱ pue ^۱ ue ^۱ c ^۱
موزی	ue ^۳ pue ^۱ c ^۳ uec ^۱	ue ^۱	۱ اپ eup	ue ^۲
خلته	c ات uec ^۲	uec ^۱ ue ^۱ ات	۵	۱ اپ ue ^۱ پ ue ^۱
خلطه	c ات ue ^۲	اپ ue ^۳	اپ eup	پ ue ^۱ پ ue ^۱ ue ^۲
خریطه	ue ^۲ pue ^۲ ue ^۱		۱ اپ	

pue ^۱ pue ^۲ ue ^۲	۲	ue ^۴ اپ uecc ^۱ ات	uec ^۲ ue ^۳ c ^۱ ات	برائے خدا
c ^۱ ا	۲	۱	c ^۱ ات pue ^۲	بیرای خدا
	۲ اپ		ue ^۱	برای خدا
pue ^۱ ا c ^۱ pue ^۲ پ	eup ^۱ اپ ۲	ue ^۳ اپ ۱ uecc ^۱ ات	c ^۱ ات c ue ^۱	مائل
۱ c ue ^۲ ا	۵	ue ^۱	ue ^۳ pue ^۲	مایل
۱ pue ^۱ پ	۶	uecc ^۱ ات ue ^۱ ا	ue ^۱ pue ^۱ c ^۱ ات uec ^۲	ضایع
۲ c pue ^۱ پ ue ^۲	eup ^۱ اپ ۱	اپ ue ^۳	ue ^۱	ضائع
pue ^۲ ا	eup ^۱	اپ ۱ ue ^۲ uecc ^۱ ات	ue ^۲ pue ^۱ c ^۱ ات	فوائد
c ^۲ ue ^۲ ا pue ^۱	۷ اپ	uecc ^۱ ات ue ^۲	uec ^۲ ue ^۱	فواید
۲ ue ue ^۱ پ	eup ^۱ اپ	اپ ue ^۱	ue ^۲ pue ^۱ uec ^۱ uec ^۱ c ^۱ ات	شرائط
ue ^۱ پ pue ^۱ پ ue ^۱ ۲ c ue ^۱ پ ۱	۶	ue ^۱ ا	ue ^۱ pue ^۱	شرایط
uec ^۱ ue ^۱ پ		uecc ^۱ ات ue ^۱ ا	uec ^۲ ue ^۲ c ^۱ ات	نتائج
c ^۱ ا ue ^۱ پ ue ^۲	eup ^۱ اپ ۶	اپ	uec ^۱	نتایج
ue ^۱ پ ue ^۱ پ	۱ اپ	ue ^۳ ا اپ	pue ^۲ ا pue ^۱ c ^۱ ات	گنجائش
c ^۱ ue ^۱ پ ۱ ue ^۲	۵ eup ^۱	uecc ^۱ ات ue ^۱	ue ^۱ pue ^۱ uec ^۱	گنجایش
۱ ue ^۱ پ ue ^۱	eup ^۱	ue ^۴ ا	c ^۱ ات ue ^۴	بخشائش
uec ^۱ pue ^۱ پ ue ^۲ c ^۱	اپ ۴	اپ ات uecc ^۱	uec ^۱ pue ^۲ c ^۱ ات	بخشایش
uec ^۱ pue ^۱ پ ue ^۲ c ^۱	اپ ۲	ue ^۳	pue ^۲ pue ^۱ c ^۱ ات ue ^۳	آسائش
ue ^۱ ue ^۱ پ ۱	۵	uecc ^۱ ات ۱ اپ	uec ^۲ ue ^۱	آسایش
c ^۱ uec ^۱ ا	۲ اپ	اپ ue ^۳ ۱	ue ^۱ pue ^۱	ستائش

			uec ^۱ اتc	
pue ^۱ ue ^۱	eup ^۱ ۳	uec ^۱ ات ue ^۱	c ^۲ ue ^۲ اتc	ستایش
pue ^۱ ue ^۱	۳	ue ^۱ اپ	c ^۱ ue ^۱ اتc	خوش بوی وفا
c ^۲ ue ^۱ ue ^۱	eup ^۱ ۳	uec ^۱ ات ue ^۱	ue ^۴ ue ^۱ uec ^۲ اتc	خوش بوئے وفا
ue ^۱ c ^۲ ue ^۱	اپ ۳	uec ^۱ ات ue ^۲ اپ	ue ^۱ ue ^۲ uec ^۲	روئے دوست
ue ^۱ ue ^۱ ue ^۲	۴	ue ^۱	ue ^۱ اتc	روی دوست
pue ^۳ ue ^۱ c ^۱	eup ^۱ ۲	ue ^۳ اپ	uec ^۱ ue ^۳ ue ^۱	خدائے بزرگ
uec ^۱ ue ^۱	۵	ue ^۱	c ^۲ ue ^۱ اتc	خدای بزرگ
c ^۲ ue ^۱ ue ^۲	eup ^۱ ۶	uec ^۱ ات ue ^۳ ue ^۱	uec ^۱ ue ^۴ ue ^۱ uec ^۲	خلاص
pue ^۲ ue ^۱	اپ	اپ	ue ^۱ ue ^۱	بنلاس
ue ^۱ ue ^۱	۱			فرگستان
pue ^۱ ue ^۲	eup ^۱ ۱	اپ	uec ^۱ ue ^۱	فرقستان
	اپ ۴	uec ^۱ ات ue ^۲ ue ^۲	c ^۲ ue ^۲ ue ^۱ ue ^۲	فرغستان
				کایرگستان
c ^۲ ue ^۱	۲	uec ^۱ ات ue ^۲	c ^۲ ue ^۲ ue ^۱	فراقستان
pue ^۱ ue ^۲	eup ^۱ ۴	ue ^۲	uec ^۱ ue ^۱	کزاکستان
		ue ^۱		خزاکستان
pue ^۲	۱	اپ	c ^۱ ue ^۲ اتc	قزاخستان
	اپ ۳	ue ^۳	ue ^۱	جیوگرافی
			ue ^۱	چگرافیہ
ue ^۱ ue ^۱ ue ^۲	eup ^۱ ۴	uec ^۱ ات ue ^۲	c ^۲ uec ^۱ ue ^۲ ue ^۲	جغرافیہ
pue ^۱ ue ^۱ uec ^۱	۴	ue ^۱ ue ^۲	uec ^۱ ue ^۱ ue ^۲ uec ^۱	قادر
ue ^۲ ue ^۱ ue ^۲	eup ^۱ ۲	اپ	ue ^۱ ue ^۱	کادر
		uec ^۱ اتc		کدر
ue ^۱ c ^۱		ue ^۳	c ^۱ ue ^۱ اتc	قلیدر

pueپ ^۳				
uec ^۱ pue ^۱ ۱ ue ^۱	eup ^۱	ue ^۴ ۱ اپ uec ^۱ ات	uec ^۱ uecپ ^۱	سعید
pue ^۱ ueپ ^۱ ۱ ue ^۲ c ^۱	۴ اپ		ue ^۱ اتc	سید
				سوید
pueپ ^۱ pue ^۱ ue ^۱			uec ^۱ c ^۲ ue ^۲	سانید
۱ pueپ ^۱ pueپ ^۱ ueپ ^۱	eup ^۱ ۳	ue ^۳	ue ^۱ pue ^۱	طارق
	۱	uec ^۱ ات	uec ^۱ c ^۲ ue ^۲	تارق
ue ^۲ pue ^۱	۲	ue ^۱	ueپ ^۱	تارک
	اپ			طارتق
۲pue ^۱	eup ^۱ ۶	۱ ue ^۳	uec ^۱ c ^۳ ue ^۳	شایسته
pueپ ^۱ ۲pue ^۱ ۲ue	اپ	ue ^۱ اپ	ueپ ^۲	بنایسته
pueپ ^۱	اپ eup ^۱	uec ^۱ ue ^۲	c ^۲ ue ^۲	چوچهی
pueپ ^۱ ue ^۲ pue ^۱	۳	۱	ueپ ^۱	چوچه ی
ueپ ^۱ ۱	۴	ue ^۲ اپ	c ^۱ ue ^۲ pue ^۱	چوچه
ue ^۱ pue ^۱ ۱	۳ اپ	ue ^۱ ۱	ue ^۲ pue ^۱	کلاه
۲ue ueپ ^۱ puec ^۱ ۱ pue ^۱	eup ^۱ ۴	uec ^۲ cue ^۱ ات	uec ^۱ c ^۳ ات ue ^۲ pue ^۱	کولاه
pue ^۱ ۱ ۲c pueپ ^۲	۴	uec ^۱ ات ue ^۱ ۱	ue ^۲ c ^۲ ات	قهوه
pue ^۱ ۲ue puec ^۱	اپ eup ^۱ ۱	ue ^۲ اپ	uec ^۱ pue ^۲ ue ^۲	کاوه
ue ^۱ ueپ ^۱ ۱ c ^۱ ue ^۱	۵	۱ ات cue ^۱ اپ ue ^۱	pue ^۱ pue ^۱ c ^۲ ات	تراکتور
ueپ ^۱ pueپ ^۱ ue ^۱ c ^۱ ueپ ^۱	اپ eup ^۱ ۱	ue ^۲	uec ^۲ ue ^۴	تریکتور
uec ^۱ ueپ ^۱ ۱ ue ^۲ c ^۱	eup ^۱ ۶	ue ^۲ ۱	ue ^۴ pue ^۱ c ^۲ ات	لفظ
ueپ ^۱	اپ	اپ	pue ^۱	لوظ
c ^۱ ueپ ^۱ ۱ ue ^۲	eup ^۱ ۳	اپ	ue ^۱ ue ^۱ c ^۱ ات uec ^۲	شجاع

ueپ ^۱ ueپ ^۱	پ ^۱ ٤	ue ^۲ ۱	c ^۲ pue ^۱	شجا
ue ^۱	eup ^۱ ٦	ue ^۳	ue ^۱ pue ^۲	معروف
ueپ ^۱ ۱ uec ^۱ pueپ ^۱ ue ^۲ c ^۱	پ ^۱	uec ^۱ ات	c ^۳ uec ^۳ ue ^۱	ماروف
uec ^۱ pueپ ^۱ ue ^۲ ue ^۱ c ^۱	eup ^۱ ٦	ue ^۱ پ ^۱ ۱	c ^۱ ات pue ^۱	نظافت
ue ^۱ ueپ ^۱ ۱	۱	uec ^۱ ue ^۲ ات	c ^۱ ات ue ^۳ pue ^۱ c ^۱ ات	نزافت
c ^۱ uec ^۱ ۱	پ ^۱ ٤	ue ^۳ ۱	ue ^۳ pueپ ^۲ uec ^۱	وطن
pue ^۱ pue ^۱ ue ^۱	۱	uec ^۱ ات	c ^۲ ات	واتان
pueپ ^۱	eup ^۱		uec ^۱ ue ^۱ c ^۳ ات	وتن

بررسی خطا های املائی کلاس ششم مدرسه خراسان:

در گزینه "سالن" از دانش آموزان زیاد خطا رخ داده است که باید سالن را انتخاب میکردند چون در تمام واژه نامه ها سالن است، و چون در پشتو سالون و در اردو و انگلیسی کسانیکه تدریس شده اند، کسانی که زبان مادری تاجیکی دارند، سالون تلفظ میکنند، تحت تلفظ مدرسه قبلی سالون را انتخاب کرده اند. همانند واژه گفت و گوشت و کلاه و کولاه. در گزینه "خریطة" تلفظ الفبای "ل" به جای الفبای "ر" است و در تلفظ زبان مادری برای تلفظ ملفوظ "خریطة" چون در افغانستان از تلفظ "خلطه /خلته" کار میگیرند و عدم آگاهی از واژه خریطه سبب خطای املائی شان شده است. در گزینه "برای خدا" انتخاب "برائے خدا" "خدائے بزرگ" "روئے دوست" استفاده از حرف اردو است که در محدوده زبان فارسی وجود ندارد، اگر شخصی با هویت جاپانی زبان فارسی را بیاورد، و به همچون حرفی در خوانش نسخه فارسی روبه رو شود، نمیتواند تلفظی برایش انتخاب کند.

در گزینه "مائل، شرائط، نتایج، ستائش، از واژه های است که در اردو بجای حرف "ی" استفاده به عمل می آید و در فارسی امروز از الفبای "ی" کار گرفته میشود مانند شرایط بجای شرائط و مائل بجای مایل ترجیح داده میشود نظر به واژه نامه های فارسی امروز، با مراجعه به واژه نامه ملک سافت، سایب سافت، ARYANPOUR.COM و FARSIDIC.COM میتوانید ببینید که مایل و شرایط وجود ندارد.

در گزینه سعید در آخر از الفبای "د" پشتو کار گرفته است و ساید (طرف) را در انگلیسی میگویند که در زبان اردو نیز استفاده به عمل می آید که خطای املائی رخ داده است، در گزینه "طارق" زیاد دانش آموزان گزینه "تارق" را انتخاب کرده اند که مشکل در حرف "ت" و "ط" است که فارسی زبانان عموماً در تلفظ از تلفظ الفبای "ت" کار میگیرند و همین، سبب خطای املائی شده است، در قهوه کسانی که قبلاً به انگلیسی پشتو و اردو تدریس شده اند نفوذ تلفظ حرف کاف بجای حرف قاف توسط پشتو، اردو و انگلیسی زبانان باعث خطای املائی در دانش آموزان شده است.

در گزینه "نظافت"، چون در انگلیسی و سیریلیک فقط یک حرف وجود دارد که بدیل تلفظ حرف "ز" و "ظ" است. چون دانش آموزان که سابقه مکتب انگلیسی و سیریلیک دارند به خطای این واژه رو به رو شده اند که این دلیل را آشکار ساخته است، پس با کشف سابقه پیشین مدرسه، تلفظ ملفوظ زبان مادری، و مکتب تدریس شده در اسلام آباد، آموزگاران در همچون موارد، آزمونهای مشابه به دانش آموزان ارائه کنند و در رفع مشکلات خطا های املائی دانش آموزان کمک کنند.

بررسی خطا های املائی کلاس ششم مدرسه شهید ولی خان: در گزینه خریطه رخ داده است، که به رسم الخط لاتین، سیریلیک و اردو قبلاً تدریس شده اند، عدم آگاهی از واژه خریطه و تلفظ خلطه بجای خریطه سبب خطای املائی دانش آموزان شده است. در گزینه "برائے خدا" "خوش بوئے وفا" "روئے دوست" "خدائے

بزرگ " بجای برای خدا، خوش بوی وفا و روی دوست خطای املائی رخ داده است، که سابقه مکتب پاکستانی دارند، در گزینه "شرائط" نظر به استفاده رسانه های فارسی امروز به انتخاب گزینه "شرایط" ترجیح داده میشود و همچنان به گزینه نتایج، گنجایش، ستائش، چون وقتی که ما به جستجو گر گوگل میرویم، فواید اگر مینویسیم یا نتایج اگر مینویسیم، معلومات به زبان فارسی برای ما به دسترس ما قرار میگیرد. و اگر به فوائد یا نتایج بنویسیم مواد ادبی به زبان عربی در روی جستجو گر گوگل برای ما از طرف رایانه ارائه میگردد. در گزینه جیوگرافی که در اردو به مضمون جغرافیه استفاده به عمل می آید، از طرف دانش آموزان خطا رخ داده است، در گزینه "کلاه" خطا رخ داده است که مشکل در تلفظ ملفوظ گزینه "کولاه" است. در گزینه "نظافت" خطا رخ داده است. که مشکل در همسانی تلفظ هردو حرف از طرف دانش آموزان "ز" و "ظ" است.

بررسی خطای املائی کلاس ششم مدرسه استقلال:

در گزینه بطرول، از دانش آموزان خطا رخ داده است. در حرف "ت" و "ط" در گزینه سالن از خیلی دانش آموزان خطا رخ داده است. در گزینه سالن از دانش آموزان زیاد افغانی، خطا رخ داده است که سالن را سالون تلفظ میکنند. و نوشته در گزینه "موزه" آنها انتخاب گزینه موزی میباشد که همانند واژه خانه و تلفظ ملفوظ خونی و گریه، گیری است. در گزینه "خوش بوی وفا" در انتخاب "خوش بوئے وفا"، از خیلی دانش آموزان خطا رخ داده است در گزینه روی دوست، انتخاب "روئے دوست"، خیلی خطا رخ داده است که از حرف "یا" از الفبای خط اردو کار گرفته است. در گزینه "قزاقستان" انتخاب "کزاکستان" است که از نوشتار انگلیسی "Kazakhstan" کزاکستان" دانش آموزان نفوذ زبانی و نوشتاری در تلفظ روزمره از طرف رسانه ها و مکتب شان پذیرفته اند، در گزینه جغرافیه انتخاب گزینه "جیوگرافی". قادر، بجای کادر، و تارک بجای طارق، کاوه بجای قهوه، خطا رخ داده، و حل معضله در تلفظ و نوشتار است دانش آموزان حرف "قاف" را دقیق تلفظ کنند و بنویسند. در گزینه شایسته،

انتخاب گزینه "بنایسته" از دانش آموز پشتو زبان رخ داده است که از حرف "شین" پشتو بجای حرف "شین" فارسی کار گرفته است. در پشتو کلمه بنایسته درست است ولی در فارسی چون حرف "شین" پشتو وجود ندارد، خطا پنداشته میشود.

در کلمه لوظ تلفظ ملفوظ پشتو است که لفظ را لوظ تلفظ میکنند، دانش آموزان صورت دقیق گزینه "لوظ را باید بدانند که آن هم لفظ است. در گزینه "شجاع" انتخاب گزینه شجا است از دانش آموزان است که باید بدانند خطا رخ داده است که انتخاب حرف "ش" پشتو از زبان مادری بجای زبان فارسی است. در گزینه چوچه از دانش آموزان خطا رخ داده است که چوچه ی یا چوچه انتخاب شود. در گزینه شجا حذف حرف "عین" در تلفظ از طرف فارسی زبانان است و دانش آموزان بدانند که این مورد فقط در حروف ملفوظ وجود دارد، و حقیقت صورت نوشتاری گزینه "شجا"، شجاع است.

بررسی خطا های املائی کلاس ششم مدرسه استقلال:

در آغاز زیاد دانش آموزان مدرسه حبیبیه در گزینه سالن که عبارت از انتخاب گزینه "سالون" است خطا رخ داده است. دانش آموزانی که از ایشان خطا رخ داده است زبان مادری شان پشتو بوده به رسم الخط پشتو اردو و انگلیسی سیریلیک تدریس شده اند، و اسباب اشتباه شان نوشتار به رسم الخطوط متفاوت بوده چون در واژه نامه فارسی واژه سالن به saloon انتخاب شده است. به فرهنگ فشرده فارسی چاپ هفدهم از دکتر منوچهر آریان پور کاشانی، (۱۳۷۴ش)، تهران موسسه انتشارات کبیر، مراجعه کنید.

در گزینه "خریظه" از دانش آموزان افغانی که زبان مادری شان پشتو بوده به رسم الخط انگلیسی سیریلیک پشتو اردو انگلیسی تدریس شده اند خطای املائی رخ داده است در گزینه خلطه و خلته برای "گزینه درست خریظه رخ داده است و تلفظ عامیانه باعث خطا در گزینه "خریظه" شده است.

در گزینه برای خدا، انتخاب دانش آموزان "برائے خدا" است، و به پشتو اردو و انگلیسی قبلا تدریس شده اند و گزینه "بیرای خدا" که قبلا از نوشتار سیریلیک عمل نفوذ تدریس را اخذ کرده اند، در گزینه "مایل" خیلی دانش آموزان واژه مائل را انتخاب کرده اند، عدم استفاده این واژه در واژه نامه های امروز مثل maleksoft، ترجیح به انتخاب واژه مایل داده میشود طوری که برای بدست آوری از شبکه انترنت با داخل نمودن واژه های که از حرف "ی" به جای "ئ" استفاده به عمل زیادتر آمده است چون زیادتر مواد در انترنت به حرف "ی" نسبت به "ئ" است. اشخاصی که قبلا به زبان اردو پشتو انگلیسی تدریس شده اند گزینه مائل را انتخاب کرده اند. در گزینه "ضاع" و "آسائیش" همچون مشکل نهفته است که دانش آموزان هنگام نوشتن دقت کنند تا برای کسب معلومات مورد نظر شان، از راه انترنت بر ثمر تر و نتیجه بخش باشد. در گزینه "قرغزستان" گزینه "قرقزستان" را زیادتر دانش آموزان انتخاب کرده اند. دانش آموزان نگاه کنند که قرغزستان را انتخاب کنند و دانش آموزانی که غ را تلفظ کرده نمیتوانند، دقت کنند که در تحریر قرغزستان است. در گزینه "سید" سعید و سائید را انتخاب کرده اند، نگاه کنند که سید به محترم شمردن شخصی به کار میرود، و سعید که در آخرش از حرف "دال" پندک پشتو به کار رفته است. که در زبان فارسی وجود ندارد، توجه آموزگار را به رابطه به همچون گزینه ها که حرف "ی" و "و" و حرف "دال پندک" از حرف پشتو است دقت کنند. تا در بدست آوری معلومات مربوط از راه تیلیفون همراه و رایانه از شبکه الکترونیکی، الفبای کلیدی درست را به کار ببرند. در گزینه "شایسته" انتخاب زیاد ینایسته باعث خطای املائی شده است که حرف "پن" پشتو در فارسی وجود ندارد و انتخاب کیبورد فارسی افغانستان برای وسیله تائپ و پی آن بدست آوری معلومات، خطا رخ ندهد.

در گزینه "کلاه" به سبب انتخاب گزینه "کولاه" از خیلی دانش آموزان خطا رخ داده است. که در تلفظ از آن فارسی زبانانی که تلفظ "کولاه" به عمل می آید، اشتباه رخ ندهد. در گزینه "تراکتور" انتخاب گزینه "تریکتور"

^{۱۰۵} است که زیاد دانش آموزان خطا کرده اند، استفاده واژه "تریگٹرز" در زبان اردو درست، ولی در فارسی خطا است. در گزینه "معروف" زیاد دانش آموزان گزینه "ماروف" را انتخاب کرده اند، توسط آموزگار دانش آموزانی که به انگلیسی اردو پشتو سیریلیک تدریس شده اند دقت شود تا در تحریر حرف "ع" دقت کنند تا خطای املائی صورت نگیرد. در گزینه "وطن" دانش آموزان دقت کنند که در انگلیسی watan نوشتند مانند شبکه تلویزیون وطن در افغانستان، ولی در نوشتار وطن است و انتخاب گزینه واتان اشتباه است.

بررسی خطای املائی کلاس ششم از هر چهار مدرسه:

در گزینه بترول، هر چهار دانش آموز گزینه "پترول" را انتخاب کرده اند که زبان مادری تاجیکی و پشتو دارند و سابقه رسم الخط انگلیسی اردو پشتو و سیریلیک است.

در گزینه "سالن" از هر چهار دانش آموز که انتخاب گزینه "سالون" است، خطا رخ داده است. که زبان مادری تاجیکی و پشتو دارند و سابقه رسم الخط انگلیسی اردو پشتو و سیریلیک است.

در گزینه "موزه" انتخاب گزینه "موزی" است که از دانش آموزان هر چهار کلاس خطا رخ داده است.

در گزینه خریطه از هر چهار دانش آموز خطا رخ داده است، بعد در گزینه مایل انتخاب مائل، ضایع انتخاب گزینه ضائع در گزینه شرایط انتخاب گزینه شرائط، در گزینه طارق انتخاب گزینه تارک، در گزینه کلاه گزینه کولاه، در گزینه تراکتور انتخاب گزینه تریگٹرز در گزینه "نظافت" انتخاب گزینه نزافت، در گزینه وطن، انتخاب گزینه وتن، خطای املائی رخ داده است، از آموزگاران برای آزمون های املائی در همچون واژه ها که سابقه رسم الخط زبان انگلیسی اردو پشتو سیریلیک را دارند تقاضا به عمل می آید تا برای رفع خطای املائی شان از واژه های که حرف "ت" با "ط"، الفبای عین و الف، قاف و کاف، از حروف که در پشتو و اردو مستعمل است و در فارسی

^{۱۰۵} نباحیدر شهریار، قوی، (۱۳۷۰خ)، فرهنگ اردو فارسی، چاپ اول، اسلام آباد، انتشار کتابخانه گنج بخش مرکز تحقیقات فارسی ایران پاکستان

وجود ندارد آزمون های ارائه شود، آزمون نوشتاری املاء گرفته شود تا در آگاهی ایشان از حروف درست در کلمه آشنا شوند و حافظه شان درست تقویت یابد و خطای املائی شان رفع شود.

بررسی خطای املائی هر چهار مدرسه، از کلاس ششم:

در گزینه پترول، هر چهار دانش آموز گزینه "پترول" را انتخاب کرده اند که زبان مادری تاجیکی و پشتو دارند و سابقه رسم الخط انگلیسی اردو پشتو و سریلیک دارند.

در گزینه "سالن" از هر چهار دانش آموز که انتخاب گزینه "سالون" است، خطا رخ داده است. که زبان مادری تاجیکی و پشتو دارند و سابقه رسم الخط انگلیسی اردو پشتو و سریلیک است.

در گزینه "موزه" انتخاب گزینه "موزی" است که از دانش آموزان هر چهار کلاس مدرسه کلاس ششم خطا رخ داده است.

در گزینه خریطه از هر چهار دانش آموز مدرسه کلاس ششم خطا رخ داده است، بعد در گزینه مایل انتخاب مائل، ضایع

انتخاب گزینه ضائع در گزینه شرایط انتخاب گزینه شرائط، در گزینه طارق انتخاب گزینه تارک، در گزینه کلاه

گزینه کولاه، در گزینه تراکتور انتخاب گزینه تریکٹور در گزینه "نظافت" انتخاب گزینه نزافت، در گزینه وطن،

انتخاب گزینه وتن، خطای املائی رخ داده است، از آموزگاران برای آزمون های املائی در همچون واژه ها که

سابقه رسم الخط زبان انگلیسی اردو پشتو سریلیک را دارند تقاضا به عمل می آید تا برای رفع خطای املائی

شان از واژه های که حرف "ت" با "ط"، الفبای عین و الف. قاف و کاف، از حروف که در پشتو و اردو است و در

فارسی وجود ندارد آزمون های نوشتاری املاء گرفته شود تا در آگاهی ایشان از حروف درست کلمات آشنا شوند

و حافظه شان درست تقویت یابد و خطای املائی شان رفع شود.

بررسی کلی مدارس از نگاه تعداد:

این امتحان از ۲۵۴ دانش آموز که از پسر ها و دخترها بودند صورت گرفت کسانی که قبلا به مکتب غیر افغانی داخله گرفته بودند تعداد شان ۱۵۴ دانش آموز بود دانش آموزانی که داخله نگرفته بودند تعداد شان ۱۰۰ دانش آموز بود برای تمام مدارس ۱۵۹ سوال که عبارت از ۳۸۴ گزینه است برای امتحان به دانش آموزان مرحله ابتدایه مدارس افغانی در اسلام آباد داده شد که تعداد ۲ الی ۷ گزینه برای آزمایش در هر سوال بخاطر انتخاب دانش آموز تعیین شده بود. میان این گزینه ها یک گزینه درست را باید انتخاب میکردند تا خطای املایی در املای دانش آموز بررسی میشود.

دانش آموزان افغانی در مدارس که قبلا تدریس شده اند، گزینه های انتخاب شده برای رسم الخط مدرسه قبلی مخلوط از زبان اردو انگلیسی، پشتو و سریلیک بود که هم شان ۱۵۴ دانش آموز را در بر میگرفت که ۱۰۸ دانش آموز این دانش آموزان را آن دانش آموزانی تشکیل میداد که قبلا به زبان اردو و انگلیسی تدریس شده بودند و ۲۹ فرد این دانش آموزان را، آن دانش آموزانی تشکیل میداد که به پشتو تدریس شده اند و زبان مادری پشتو دارند. و ۱۹ نفر این دانش آموز را آن دانش آموزانی تشکیل میداد که به رسم الخط سریلیک قبلا تدریس شده بودند و زبان مادری شان سریلیک بوده است.

از کسانی که قبلا به مدرسه غیر افغانی تدریس شده اند اشتباه املایی شان از جدول صنف اول گرفته، تا کلاس ششم از نگاه فیصدی در ۱۰۰٪ فی صد انتخاب گزینه های درست به ۳۵٪ فی صد میرسد و انتخاب گزینه های خطای شان به ۶۵٪ در صد میرسد. تفاوت به میان آمده بین دو بخش ۳۰٪ فیصد میباشد، که اندازه خطای املایی شان زیاده تر نسبت به انتخاب گزینه های درست شان است.

و به تعداد ۱۰۰ دانش آموز، بخش آن دانش آموزانی را تشکیل میداد، که سابقه مکتب غیر فارسی را نداشتند یا قبلاً به رسم الخط متفاوت که انگلیسی سرلیک اردو پشتو باشد تدریس نشده اند.

۶۳٪ در صد این بخش از دانش آموزان پاسخ درست ارائه کرده اند و ۳۷٪ در صد این بخش دانش آموزان پاسخ اشتباه داده اند.

تحت پاسخ به دست آمده کسانی که قبلاً به رسم الخط های متفاوت تدریس شده اند و به مدرسه افغانی پذیرفته شده اند پاسخ های درست شان زیادتر و پاسخ های اشتباه شان کمتر از پاسخ های درست شان است.

یعنی کسانی که به مدرسه غیر افغانی قبلاً با رسم الخطوط متفاوت تدریس شده اند و سابقه آموزشی از مدرسه افغانی را نداشتند و به مدرسه افغانی برگشت کرده اند خطای زیاد املائی در زبان فارسی شان داشتند نسبت به آن دانش آموزانی که در مدرسه افغانی فقط تدریس شده اند.

«باب سوم»

جمع بندی و نتیجه گیری

دستیابی به معیار های عام برای کاهش موارد خطاهای املائی دانش آموزان:

بعد از تحلیل خطا های املائی دانش آموزان، چهار مدرسه افغانی اسلام آباد که به طور مختصر تحت عنوان نتیجه خطاهای املائی مدارس افغانی اسلام آباد از هر صنف خطا های دانش آموزان افغانی تعریف شد، خطا های املائی دانش آموزان در موارد زیرین بهتر بررسی شده و اصلاحاتی برای حل مشکل املائی دانش آموزان افغانی که خارج از کشور به رسم الخطوط مختلف تدریس شده اند، تحت موارد زیرین برای اصلاح و رفع خطا های دانش آموزان برای آموزگاران پیشنهاد شده است.

آ، ا، ب، پ، ت، ث، ج، چ، ح، خ، د، ذ، ر، ز، ژ، س، ش، ص، ض، ط، ظ، ع، غ، ف، ق، ک، گ، ل، م، ن، و، ه (ه)

۱۰۶ (۱۰۶)

نمودار های تحریری بالا هر کدام شان واحد نوشتاری یعنی "گرافیم" گفته میشود. ۱۰۷-۱۰۸

ا، ب، پ، ت، ث، ج، چ، ح، خ، د، ذ، ر، ز، ژ، س، ش، ص، ض، ط، ظ، ع، غ، ف، ق، ک، گ، ل، م، ن، و، ه ی، ه
نمودار بالا هر دانه شان واک یعنی "فونیم" یعنی واحد آوایی زبان فارسی میباشد^{۱۰۷}. نظر به آمار گیری جدول مدارس از چهار مدرسه افغانی در اسلام آباد به نتیجه رسیدیم که در حرفهای "ت"، "ط"، "ذ"، "ز"، "ظ"،

^{۱۰۶} ۱۰۶ عبد العظیم قریت، ملک الشعراء بهار و دیگران، (۱۳۸۰) دستور زبان فارسی (بنج استاد، تهران، موسسه نشر جهان دانش، صص ۱۱).

^{۱۰۷} Handbook of Orthography and Literacy, ed. Malatesha Joshi, P.G. Aaron. ppp 372

<https://books.google.com.pk/books?id=1xK-am4mqW0C&printsec=frontcover#v=onepage&q&t=false> (accessed 29 / feb / 2015)

^{۱۰۸} نجیب الله فریور، آوا شناسی، هرات، پروژه تحصیلات عالی، ص ۲۷

^{۱۰۹} A.S.B. Timuric. A text book of linguistics & Phonetics. Lahore, Rashid art press. pp. 41, 60

"ض"، "ث"، "س"، "ص"، "ع"، "ء"، "ح"، "هـ" در واژه‌ها خطای املائی رخ داده است، زیرا: "ت" و "ط"

"ذ"، "ز"، "ظ" و "ض"،

"ث"، "س" و "ص"،

"ع"، "ء" و "الف" "ح" و "هـ" حرف "واو" را فارسی‌زبانان افغانستان یکسان تلفظ میکنند، اما اگر در نوشتن، واژه‌های ویژه‌ی یکی به جای دیگری نوشته شوند، معنای آن واژه‌ها دگرگون میشود یا واژه‌ها بی‌معنی میگردند. به گونه‌ی دیگر، هر گاه واژه "وعظ" را به رنگ "وعذ" یا واژه "توت" را به صورت "طوط، طوت و توط" و یا واژه "حرف" را به شکل "هرف" (به همین گونه ممکن است "عمل" را "امل" یا "حمل" را "همل" و مانند آن بنویسیم، مفاهیم واژه‌ها دگرگون یا واژه‌ها بی‌معنی میشوند. برای درست‌تحریر نمودن واژه‌ها روش ویژه‌ی وجود ندارند. باید هر دانش‌آموز قالب درست چنین واژه‌ها را بشناسد و هر یک را درست بنویسد.

از شمار حرفهای الفبای فارسی دری "آ، ا، و" ی" نمودار واکهای (واحد‌های آوازه‌های گفتاری) واکه صوتی (vowel) اند. واولها (vowels)، که آنها را در لسان عربی "حروف علت" و در زبان فارسی دری "مصوتها" و "صدا دارها" گفته اند.^{۱۱۰}

(phoneme اصطلاح "صدا دار" و "مصوت" دقیق نیست، زیرا هر واک خودش "صدا" و مصوت دقیق نیست و هر واک خودش "صدا" و "صوت" است و نمیتوان "صدا" را به آواز دار و بیصدا تقسیم کرد) واکهای اند که زمان تولید آنها، توسط اعضای تولیدی آوازه‌های زبان، در جریان تنفس هوا "که آواز در واقع از شور و جنبش اعضای آوایی بوجود می‌آید" و بندشی وقت تلفظ صورت نمیگیرد بر مبنای اختلاف موقعیت و حال اعضای زبان در

^{۱۱۰} Rezwan Razani, (2013), vowels.

<http://ajaban.com/index.php/blog/article/vowels> (accessed 20 / march / 2015)

خالگاه دهن و پدید آمدن گوناگونی ها، در شکل لبها از هم تمیز مییابند و آواها شناخت میشوند. و در ایجاد آواهای زبان دایم اوج هجاها (کشیدگی مخارج آوایی و تکیه کلمات) را تشکیل میدهند. و نیز حرف "ه" که هنگام نوشتن سیلابهای (syllable) گوناگون «ه / ه» دارد بسا اوقات نمودار (Vowel) واول است که ما «های غیر ملفوظ» میخوانیم.^{۱۱۱} ^{۱۱۲}

(«اریانتها» و «الوگرافها»، -گوناگونی شکل نوشتاری هر حرف را میگویند که نظر به جای کار برد، تفاوت دارند. چون "ع" به صورت تابع عین «آغازین»، "ع" «میانین» و "ع" «فرجامین»، همچنان تابع «ه» در "هیچ" و در "بنده" و "دسته" این تابع ها به شیوه های خطی از نوع نستعلیق، نسخ و امثال آنها مربوط نیست، زیرا در هر شیوه خط فارسی دری هر حرف خودش تالیهایی از گونه مثالهایی که آوردیم، دارد.)

اما کانسونانتها "Consonants"، که حروف صحیح در عربی گفته میشود و حروف بیصدا و صامت در دری نامیده میشوند، واکه هایی اند که به هنگام تولید آنها، توسط دستگاه تولید آواز های زبان، در جریان هوای تنفس بندشی جزئی یا همه جانبی ایجاد میگردد و در ساختار زبان، همچون واکه ها هیچ وقت اوج هجا را شکل نمیدهند، لیکن کنار اوج هجا قرار میگیرند.

در ساختار های صرفی نحوی بین هم آمیزند و یکی عقب دیگر آیند، نویسنده ی جدید الکار مشوش میگردد و بسا که دچار اشتباهات میشود و آهنگ همگونه گی املایش، برهم میخورد. از طرف دیگر، برای صحیح نویسی (Vowels) واولها/صدادارها در واژه ها از دیرزمان، پژوهشگران به تنهایی و بصورت گروهی تلاشهایی کرده اند که رهنمود های هر یک یا هر گروه پیروانی دارد. این عوامل و نیز سنت هزار ساله نظام املائی و نگارشی زبان فارسی

^{۱۱۱} Ibid, 93-115

^{۱۱۲} نجیب الله فریور، آوا شناسی، هرات، بروزه تحصیلات عالی، ص ۴۶

دری، که با جامعه ما دگرگونی پذیرفته رو به تکامل نهاده است و در دستنویسهای فراوان از مراحل گوناگون تکامل رسم الخط دری آشکار دیده میشود، با هم در آمیخته سبب نا همگونی املائی واژه ها گردیده است.

برای اثبات این حقیقت به آوردن ثباتی نیازی نیست، زیرا هر ورقی از کتابی را که برگردانیم یا به هر اثری، خطی باشد یا چاپی، نظر اندازیم به خصوص در مجله ها، روزنامه ها هفته نامه و جراید حتی در نوشته ی یک نویسنده، نا همگونی های بیشماری در نگارش یک واژه میابیم.

طوری که ذکر کردم که نوشتن واولها (Vowels) و ترکیبهای شان در کلمات و ساختار های اشتقاقی ی صرفی و نحوی مشکلاتی دارد و نا همگونی املائی بیشتر از همین مقطع برخاسته است.

اولین و دومین حرف های الفبای ما دارای نوع شکلهای زیر است:

آ، ا، اُ

(آ) در شروع و مابین کلمات، بطور نمودار «**آ**» «به اصطلاح الف مده» است: آذین، آبرو، آمد، آفتاب، آورد، آتش.

آسوده، آیین، که حرف قبلی آن نیز حرکت دار است، مأخذ، منشآت، مآثر.

(ا) در شروع کلمه، نمودار «**a**» (زیر یا فتحه) است:

امر، ای، انگور، انار، اشک، اگر، افروخت، حروف الف در تمام واژه ها را "الف مفتوح" میگوئیم. چون در تمام موارد الف به شکل زبردار تلفظ میشود.

بسا اوقات، نمودار «**ا**» (زیر یا کسره) است طور مثال:

امکان، امضا، اعلان، اقرار، ایجاد، امروز، اثبات، حرف الف در تمام موارد، کسره دار تلفظ میشود که آنرا (الف

مکسور مینامیم. و نباید از حرف "ی" بجای حرف مکسور نوشته شود که دانش آموزان به جای معارف معاریف و

بجای انتخاب گزینه ابداع، گزینه ایدو را استفاده به عمل آوردند.

نمودار « u » "پیش یا ضمه دار" بسا اوقات مانند اسلوب، استاد، اصول، اردو، امور، اجاق را الف پیش دار تلفظ میکنند و حرف واو نوشته نمیشود، الف را در همچون موارد مضموم میخوانیم و پیشدار تلفظ میشود که دانش آموزان بدانند که استفاده حرف واو بجای حرف مضموم، تحریر واژه را به خطا مواجه میکند.

(أ) در مابین واژه، نمودار « a » به طور (زیر) است: مسأله، مأوا، مأخوذ، مأنوس.

در انجام واژه نمودار بی صدا و ساکن است:

مبدأ، منشأ، ملجأ.

(و) نمودار کانسونانت « w » است.

اگر در حالت تنهایی باشد به «و» عطف و ربط میشود، در حالت متصلی «U» خوانده میشود؛

مانند: من و گرز و میدان و افراسیاب.

اما در حال جدایی « wa » خوانده میشود، مانند:

فرزانه از این که قلم، کتاب و کتابچه اش را نیاورده بود، اندوهگین شده بود...

در آغاز واژه:

به طور نمودار «wa» است، مانند: وقت، ولد، وی، ورزش.

و به طور نمودار « wi » است، مانند: ورد، وفق، ولایت.

و به طور نمودار « wU » است، مانند: وقوف، وحوش، وصول، ورود.

در میانه واژه: به طور نمودار « WA » است، مانند: اول، بین الدول، میوند، روند، محول، تگاور، کشاورز، و به

طور نمودار « WI » است، مانند: متحور، متمول، مجاور، مشاور.

به طور نمودار « WU » است، چون: تعاون، تحول، تلون، تناول.

به طور نمودار گونه یی از «W» (واو معدوله) است؛ مانند: خواهر، خوانش، خواهش، خواب، خوار.

در اختتام واژه: به طور نمودار «aw» است، مثل: نو، جلو، پیشرو، نرو، بدو.

و به طور نمودار «w» است، مثل: سرو، مرو، نرو، تیزرو.

همچنان «و» و بسا اوقات نمودار واول است.

در میانه واژه: به طور نمودار «u» (پیش یا ضمه) است، مانند: خود، خورشید، خوشنود، خوش.

به طور نمودار «û» "واو معروف" است، مثل: توت، خوب، نمود، بود، رنجور، دور.

به طور نمودار «o» "واو مجهول" است، مانند: شور، گور، تور، زور، کور.^{۱۱۳}

در انجام واژه: گاهی نمودار «O» است، مانند: گفتگو، بدخو، شستشو، آرزو، آبرو.

به طور نمودار «û» است، مانند:

بازو، ناژو، لیمو، آلو.^{۱۱۴}

«ی» به طور نمودار کانسونانت «y» است.

در شروع واژه: به طور نمودار «ya» است، مانند: یک، یم، یل، ید، یزد (شهر یزد، فرخی یزدی)

و به طور نمودار «y» است، چون: یار، یابنده، یوغ، یاد، یال.

در مابین واژه گاهی نمودار «ya» است، مانند: سعایت، درایت، نهایت، سیر، مویک.

در بسا موارد نمودار «ay» است؛ مانند: پیوند، پیگار، میگسار، بیعت، دیر (صومعه)

در اختتام کلمه: به طور نمودار «ay» است، چون: وی می، بی، ، نی. در واژه های عربی مشدد خوانده میشود:

چون خیر، نیر، حیز.

---

^{۱۱۳} عبد العظیم قریت، ملک الشعرا بهار و دیگران، (۱۳۸۰) دستور زبان فارسی (پنج استاد، تهران، موسسه نشر جهان دانش، ص ۱۶ - ۱۸)

به طور نمودار « y » است مانند: جوی، موی، بدخوی، روی، شوی (شوهر).

«ی» همچنان نمودار واول است: در مابین کلمه بسا اوقات مانند نمودار حرف مصوت « θ » "یای مجهول" است،

طور مثال: ریو، دیر، میوه، سیر، دیو، نیو، شیر "حیوان"، تیغه.

در بسا اوقات همانند نمودار (Vowel) واول " i " «یای معروف» است، چون شیر، سیر، پیر، منیر، فیل، بیم.

در پایان واژه همانند نمودار « e » «یای مجهول» است، به طور مثال: مردی «نکره»، کتابی، همی.

همانند نمودار « ī » «یای معروف» است؛ به طور مثال:

مردی «اسم معنی»، کتابی "نسبت"، گفتی، کشتی.^{۱۱۵}

بسا اوقات در عبارتهای اضافی و توصیفی « Y1 » قرائت میشود، مانند: کشتی باربردار، صوفی وارسته.

باید یاد آور شوم که لسان گفتاری فارسی دری "لهجه ی کابلی" هشت واک یا (Vowel) واول دارد و چندین

واول مرکب (دفتانگ) یایی و واوی از نوع واکهای: | úu oáa | ile

دیفتنگها

« ew aw iw áw úy oy ay áy »

که همه اینها توسط پنج حرف (آ، ا، و، ی، ه) و ترکیب های آنها نوشته میشوند. از طرف دیگر، الفبای زبان فارسی

خصوصیت دارد که الفباهای دیگر ندارند و آنها این هست که هر حرف صامت، چهار نوع خوانده میشود، طوری

که حرف (ب) را هم مفتوح، هم مکسور، هم ساکن، هم مضموم میتوان قرائت کرد. از نگاه این مورد و از نظر

^{۱۱۵} عبد العظیم قریت، ملک الشعرا بهار و دیگران، (۱۳۸۰) دستور زبان فارسی (پنج استاد)، تهران، موسسه نشر جهان دانش، صص ۱۶ - ۱۸

۲) به حیث مضاف:

شبو شبوی من

شبو شبوی چمن

گلو گلوی آواز خوان

نمو نموی کودکان

آبرو آبروی شخصی را نباید ریخت

۳) به حیث منسوب:

لیمو لیموی ننگرهای

سبو سبوی کابلی

ماهرو ماهروی یکتیاوالی

واو معروف

الف) به حیث موصوف:

رو روی خجسته

مو موی سپید

خو خوی نیک

بازو بازوی نیرومند

ب) به شکل مضاف:

بازو بازوی شاه جهان

موی جوان مرد

روی بام های بلند

خوی نیکو کاران

ج) به حیث منسوب:

خواجو خواجوی کرمانی

آهو آهوی چابک

«د» هر زمان حرف «و» در پایان کلمات به شکل نمودار کانسونات بیاید، در حالتهای موصوف، مضاف و منسوب

حرف دیگری در نوشته نمی آید و همین واو با کسره تلفظ میشود؛ مانند:

دیو دیو سیاه

غریو غریو وهشتبار

جلو جلو جاده

مرغ مرغ تخمی

* یا کلماتی که اختتام یافته به الف ممدوده « ā » باشند، در حالاتی که موصوف، به مضاف و منسوب واقع شود

یک (ی) افزوده میشود، مانند:

صدا صدای خشن

قبا قبای آهنین

شبهای شبهای تابستان

هوا هوای زمستان

ژرفای ژرفای سحر

کلماتی که در حقیقت عربی هستند بعد از حرف الف به همزه اختتام میابند در همچون مواقع مضاف و موصوف و

منسوب مانده قاعده دوم فقط ی به آنها علاوه میشود. بطور مثال

امضا امضای آموزگار

ارتقا ارتقای تربیتی

املا املائی پشتو

اجرا اجرای کار

ایفا ایفای وظیفه

انقضا انقضای وقت

* در الفاظی که اختتام به «های غیر ملفوظ» که در آنها حرف (ه) نمودار زیر «فتحه، واول " a vowel " است

در حال مضاف، موصوف و منسوب نشانه ی (ء) (ه) تحریر میشود؛ به طور مثال:

لانه لانه برنده

خانه خانه فرهنگ

قباله قباله خانه

اتحادیه اتحادیه نمایندگان

دره دره ماهیپر

نامه نامه بی جواب

* هر وقت واژه های اختتام یافته به « های غیر ملفوظ» باشد هر گونه پسوند یا واژه های دیگر بیاید « های غیر

ملفوظ حذف نمیشود، مانند:

چگونه چگونه گی

همبسته همبسته گی

نامه نامه ام نامه ات نامه اش

تشنه تشنه گی تشنه وار تشنه گونه

هر وقت واژه های اختتام یافته به «یای معروف " ĩ " و «دفتانگهای یا دار» " ay ūy oy áy " در حالات

موصوف، مضاف و منسوب آیند، پس از ایشان چیزی در تحریر علاوه نمیشود، به طور مثال:

چای چای سبز

بوی بوی خوش

با واژه های که مختوم به حروف نمودار صامتها باشند، در حالات موصوف، مضاف و منسوب یا هنگام بیوستن

پسوندهای ضمیری و جمع و پسوند های نسبی چیزی در نوشته علاوه نمیشود^{۱۱۸}؛ مانند

شعر شعر سعدی، شعر من، شعرم شعر دری، شعرنو، شعرش

جلو جلو اسپ، جلو او، جلوم، جلوش.

گل گل نارنج، گلم، گل نو، گل سرخ، گلش.

قلم قلم جاپانی/نیپونی قلم خودکار، قلم تو، قلمم، قلمش.

* «های ملفوظ» نیز در بسا اوقات نمودار صامت است. از این نگاه، کلماتی که اختتام یافته به این حرف باشند، در

حالات موصوف، مضاف و منسوب نیز در حالت وصل یافتن به، پسینه های جمع یا پسینه های ضمیری، نسبتی و

تکبیر، چیزی در تحریر زیاد نمیشود؛ به طور مثال: کوه: کوه بلند، کوهی (نسبتی)، کوهها، کوهی «نکره».

کلاه : کلاه سیاه، کلاه احمد، کلاهم، کلاه من، کلاهش ، کلاه عسکری، کلاهها، کلاهی (نکره).

نگاه: نگاه کودک نگاه افسونگر، نگاه، نگاهم، نگاهش، نگاه - عاشقانه، نگاهها، نگاهی (نکره).

ماه - خورشید نو، ماه من، ماهم، ماهش، ماه قمری، ماهها، ماهی «نکره».

راه - راه دور، راه لغمان، راهم، راهش، راهها، راهی (نکره).

* کلماتی که هایی که با آنها ضمائر " تان، مان، شان" بیابند آن واژه ها از این ضمیرها جدا تحریر میشوند؛ مثل:

حیات مان، حیات تان، حیات شان، سفر مان، سفر تان، سفر شان، بیچاره گی مان، بیچاره گی تان، بیچاره گی شان.

^{۱۱۸} پژوهش در حیطه کودکان استثنایی، سال ششم، شماره ۲. تابستان

* نکره. پسوند اسم معنی. پسوند صفت نسبتی با کلمات اختتام یافته به الف ممدوده(ا)، واو معروف و مجهول «و»،

های غیر ملفوظ «ه» به مثل «یی» تحریر میشود.

۱- کلمات اختتام یافته به (ا)

دنیا - زندگی می‌خواهم پر از صلح آسودگی. «پسوند نکره»

دانا - دانایی، نیرومند است. «پسوند اسم معنی»

توجه : به من توجه یی نمود. «پسوند تنکیر»

آسیا : مسابقات والیبال آسیایی به تیزی آغاز میشود «پسوند صفت نسبتی»

۲) کلمات اختتام یافته به واو معروف و مجهول «و»

نارنجی: پروین لباس نارنجی پوشیده بود. «پسوند صفت نسبتی»

۳) کلمات اختتام یافته به های غیر ملفوظ «ه»

نامه: نامه یی به مادرم ارسال کردم. (پسوند نکره)

شیرچای: او لباس شیرچای یی بر تن کرده بود. (پسوند صفت نسبتی)

بنده) زندانیان حصار های بندگی را شکستند. (پسوند اسم معنی)

۴) پسوند های تنکیر و اسم معنی و ضمیری در کلمات اختتام یافته به (ی) اینطور نوشته میشوند:

صوفی: از خود گزشتگی آن است که آنچه در دست داری بدهی... (پسوند اسم معنی)

(خواجه عبدالله انصار)

یا : خواجوی میگشت در دور افق... (پسوند نکره)

«مولوی»

کشتی: کشتی از ساحل میگذشت. (پسوند نکره)

یا (کشتیم، کشتیش، کشتی مان (یم، یت... نشانه های ضمیری)

زنده گی: بیچاره گیم، بیچاره گیت، بیچارگیش، بیچاره گیتان (یم، یت... نشانه های ضمیری)

* («ای» تنها در یک وضعیت و در صیغه ی مفردِ مخاطبِ فعلِ گذشته قریب یا صیغه مفردِ مخاطبِ فعلِ حال
اخباری، تحریر میشود:-

تو در مدرسه ای، تو گفته ای، رفته ای، خورده ای، برده ای.

یا: درمدرسه ام   در مدرسه ایم

در مدرسه ای   در مدرسه اید

در مدرسه است   در مدرسه اند (در مدرسه استند)

یا (دیده ام   دیده ایم

دیده ای   دیده اید

دیده است   دیده اند

کلمات اختتام یافته به الف ممدوده «الف» و «ی» و واو معروف و مجهول «و» و های غیر ملفوظ «ه» زمان وصل

با پسوند های اضافی به گونه پائین تحریر میشوند:

چای:- چایم، چایت، چایش، چای مان، چای تان، چای شان.

جای:- جایم، جایت، جایش، جای مان، جای تان، جای شان.

آرزو:- آرزویم، آرزویت، آرزویش، آرزوی مان، آرزوی تان، آرزوی شان.

نامه: - نامه ام, نامه ات, نامه اش, نامه مان, نامه تان, نامه شان.

زنده گی: - زنده گیم, زنده گیت, زنده گیش, زنده گی مان, زنده گی تان, زنده گی شان.

خانه: - خانه ام, خانه ات, خانه اش, خانه مان, خانه تان, خانه شان.

*: - «است», «استند» و «اند» چون تحریر پایین نوشته میشوند:

۱: - پس از کلمات اختتام یافته به الف ممدوده «الف».

شیوا: شیواست شیواستند شیوایند

آشکارا: آشکاراست آشکاراستند آشکارایند

روا: رواست رواستند روایند

۲: - بعد از «و» معروف واو مجهول,

(الف) بعد از کلمه اختتام یافته به واو مجهول:

دورو: - دوروست دوروستند دورویند

بدرو: - بدروست بدروستند بدرویند

رو به رو: رو به روست رو به روستند رو به رویند

* بعد از کلمات اختتام یافته به واو صامت "aw" و "âw" و "aw",

نو: - نو است نو استند «هستند» نو اند.

جلو:-	جلو است	جلو استند	«هستند»	جلو اند
گاو:-	گاو است			
هزار ناو:-	هزار ناو است			
دیو:	دیو است			

* بعد از کلمات اختتام یافته به «ی» معروف و بسیاری از دفتانگهای یایی،

زندگی	زنده گيست
علمی	علميست
زیبایی	زیبایيست
طبیعی	طبیعیست
شخصی	شخصیست

خوب است کلمات اختتام یافته به صامتها را به شکل مشکلست، آسانست، کمست، خوبست، آنست به طور اینها
نویسیم و الف فعل "است" بعد از کلماتی که اختتام یافته به های غیر ملفوظ، و صامتها حذف نشود.

*: بعد از کلمات اختتام یافته به های غیر ملفوظ و تمام صامتها،

نزدیک	نزدیک است
خانه	خانه است

گواه گواه است
 زنده زنده است
 چنین چنین است
 دیوار دیوار است.

*: فعل «نیست» و کلمات استقوامی "کیست" و "چیست" به این نوع تحریر میشوند.

*: پیشوند ها: -

پیشوند ها در لسان فارسی دری به دو بخش ویژه جدا میشوند: پیشوند های صرفی، و تصریفی و پیشوند های واژه ساز «اشتقاقی».

پیشوند های صرفی به این نوع مشخص میشوند:

پیشوند "می -" یا "همی -"

هر زمان این پیشوند در جلو فعلهای شروع شده به صامت قرار گیرند، با ماده یا اصل فعل پیوسته نوشته میشود؛

مثل: میگفت، میروم، میدانستم، میخواست، میرفت، میدید.

همیگفت، همیدانستم همیروم، همیخواست، همیدید، همیرفت..

هر زمان با فعلهای شروع شده به مصوتهای "الف مفتوح کسردار و پیشدار بیاید باز هم با فعل، متصل تحریر

میشود، مثل:

انگیزد میانگیزد

ایستاد میایستاد

انداخت میانداخت

افروخت می افروخت

افتد میافتد

افتاد میافتد

هر زمان با کلماتی که با “و” و “ی” آغاز یابند، بیاید به این نوع تحریر میشود:

میورزد میوزید مییافت مییازید

و هر زمان با فعلهای ابدا شده به مصوت “ا” بیاید، جدا تحریر میشود، به طور مثال:

آراست می آراست

آزمایند می آزمایند

آمد می آمد

⚠️: پیشوند “ب-” که همیشه با فعل کنار می آید به این نوع تحریر میشود:-

هر زمان با فعلهای آغاز شده به حرف نمودار صامت بیاید، با فعل پیوسته تحریر میشود؛ مانند:

بزد، برفت، بگفت، ببیند، ببین، برو، بگمار، بخوان،

هر زمان با فعلهای شروع شده به حروف نمودار مصوت “الف زیر دار یا پیشدار”

بیاید، “ا” حذف میشود و قبل از فعل “ی” اضافه میشود؛ مثل:

افروز بیفروز

افتاد بیفتاد

انداخت بینداخت

هر زمان افعالی که با "الف زیر دار" شروع شده باشند، بیاید الف اش تحریر میشود؛ مثل :

ایستاد   بایستاد   ایستد   بایستد

هر زمان با فعلهای آغاز شده به حروف نمودارِ مصوت‌های "ی" و "و" بیاید مثل صامت‌ها یکجا با فعل تحریر

میشود؛ چون:

یافت   بیافت

وزید   بوزید

ورزید   بورزید

اما اگر با افعال آغاز شده به حروف نمودار "آ" بیاید، میان پیشوند و اصل فعل "ی" افزوده میشود و در نگارش

علامه "مد" از آغاز فعل حذف میگردد؛ مثل :

آید   بیاید

آورد   بیاورد

آمد   بیامد

آراست   بیاراست

آشفت   بیاشفت

* پیشوند نفی "ن" - "به این نوع تحریر میشود:

هر زمان با افعال شروع شده با حروف، نمودار صامت بیاید، پیوسته با فعل تحریر میشود؛ مثل :

انداخت	نینداخت
افروخت	نیفروخت
افروز	نیفروز

در کلماتی "ایستاد" و "ایستد" به این شکل تحریر میشود:

ایستاد	نایستاد
ایستد	نایستد

اما هر زمان با افعال شروع شده با حروف نمودار "آ" بیاید میان این پیشوند و اصل فعل، "ی" افزوده میشود و

علامه "مد" □ "حذف میگردد؛ مثل :

آمد	نیامد
آراست	نیاراست
آورد	نیآورد

پیشوند نهی "م -" نیز خصوصیت پیشوند نفی را دارد و با فعلهای آغاز شده به حروف نمودار صامت بیوسته

تحریر میشود؛ مثل : مکن، مرو، مخور، مزن، منشین، مگو، مخوان.

و اما هر زمان با فعلهای آغاز شده به حروف نمودار مصوت بیاید، مثل پیشوند نفی تحریر میشود؛ چون:

افگن:-	نیفگند،	میفگن،	میفگنید
افروز:-	نیفروخت،	میفروز،	میفروزید

آ :- نیامد، میا، میاید
 ایست :- نایستاد، مایست، مایستید

پیشوند واژه ساز :

پیشوند واژه ساز تا حد امکان به اساس واژه پیوسته تحریر شوند؛ مثل :

ام :- امروز، امشب، امسال

بی :- بینوا، بیکار، بیدرنگ، بیرنگ، بیدل.

هر زمان پیشوند “بی - ” با کلماتی بیاید که با حروف نمودار مصوت “ا، آ”

شروع شوند، جدا تحریر میشود، مثل :- بی انصاف، بی آبرو، بی آب، بی آزار، بی ادب، بی اراده. همچنان هر

زمان به شکل پیشینه به کار رود از اصل واژه جدا تحریر شود، مثل بی گفت و شنود، بی چون و چرا.

پسوند ها نیز مثل پیشوند ها تا حد امکان با کلمات پیوسته تحریر میشوند؛ مثل : ستمگر، نیلفام، نیلگون، ؛ باغبان،

، بهتر، بهترین، ، سحرگهان، چوبین، پریش، مهوش، دانشمند، ، نیستان گلزار.

پسینه ها

* :- پسینه ی ها “را” از کلمات جدا تحریر میشود، مثل : آدم را، کتاب را، این را، فرهنگ را، دانش را، آن را،

دیوان را، مشکل را.

* :- پسوند جمع “ها” و “ان” با کلمات متصل تحریر میشوند؛ چون :

چوکیها، کتابها، دلها، دستها، قلمها، کوهها، جنگلها، باغها، آدمها، آسیابها، افریقایها، الماریها، امریکایها،

جویها، جایها، مویها، رویها بعد زنان، اشتکان، مهندسان. طوطیان

هر زمان کلماتی که به "های غیر ملفوظ" اختتام یافته باشند در وقت جمع کردن با "ها"، "ه" «ه» «ه» «ه» آخر حرف واژه از بین برده نمیشود، مثل: «جامه جامه ها»، «پرند پرند ها»، «کوه کوهها»، «افسانه افسانه ها».

کلماتی دخیل زبان عربی، که در آن زبان با علامه های جمع سالم عربی " - ون، - ین، - ات" جمع بسته میشوند، مثل : سفارشات، مرجعات، مراجعین، معلمان، معلمین، محققان، محققین، کلمات واقعات کاوشات، دهریون، مستشرقون،

جمع بستن به ات، جات، ان این کلمات به گونه میوه جات، سبزیجات، پرزه جات، کار خانه جات، باغات، دهات، گزارشات فرمایشات خواهشات، پیشنهادات، سفارشات به هر صورت، خوب، به کار رفته است - ترجیح به جمع بستن به "ها" و "ان" داده میشود، چون کاربرد علامه های "جات" یا "ات" به کسانی که فارسی می آموزند، آموزش فارسی را ثقیل میسازد.

جهانبینی، خوشحال، نیکبخت، نیکنام، دلاویز، دلارام، میفروش، گلفروش، صاحبنظر، صاحبدل، پایبک، دستیاب، زبانشناسی، زبانشناس، روانشناس، روانکاو، رویداد، هماهنگ، پیشاهنگ، پیشرو، پیشنهاد، پیشرفت، جهانشناختی، هیچکاره، دوستدار، جستجو، گفتگو، دانشگاه، باشگاه، پرورشگاه، آموزشگاه، آسمانخراش، جهانگرد، دستنویس امثال اینها.

لیکن این کلمات :- جاکت و پیرهن، رو به رو، شست و شو، شکست ناپذیر، عدالت و شعار خلاف ورزی، که یکجا نوشتن آنها سبب دشواری و مشکلی در خوانش میشود، باید علایده تحریر شوند.

تئوین "دو پیش، دو زیر، دو زیر، در حرف آخر کلمات" :-

تتوین بالای کلماتی عربی تحریر میشود و در لسان فارسی دری فقط تتوین "دو زیر" بالای کلمات عربی مروج
میباشد که سیستم تحریر آن اینطور است:-

۱" بنا بر قاعده و دستور کلی و مروج در پایان واژه مورد نظر "الفی" اضافه میکنیم و بالای آن " دو زیر "
مینویسیم؛ مثل :

ندرتاً، عجالتاً، نسبتاً، موقتاً، ذاتاً، حقیقتاً، مختصراً، احتمالاً، حتماً، مثلاً، ابدأ، فوراً، اصلاً.^{۱۱}

ب" تتوین "دو زیر" در کلماتی عربی اختتام یافته به همزه "ء" بر سر همزه تحریر میشود^{۱۲}؛ مثل :

استثناء استثناء

جزء جزء

کلماتی همزه دار:

همزه "ء" ویژه کلماتی عربیست.

همزه در کلماتی عربی هم در شروع، هم در مابین و هم در آخر می آید و روش نوشتن آن دستور های ویژه یی
دارد، ؛ اما بحث ما در باره طرز نوشتن "همزه" در کلماتی دخیل عربی در زبان دریست که به گونه زیر مشخص
میشود:

در آغاز کلماتی عربی به شکل "ا" تحریر میشود، مثل :

ایجاد، اصحاب، اتحاد، اتفاق، امت، امتنان.

رؤیت رؤیت مهتاب

مبدأ مبدأ لسان فارسی دری

^{۱۱} حسن، عمید، (۱۳۸۹ش)، فرهنگ فارسی عمید جیبی، چاپ اول، تهران، انتشارات راه رشد.

^{۱۲} عبد العظیم قریت، ملک الشعرا بهار و دیگران، (۱۳۸۰) دستور زبان فارسی (بنج استاد، تهران، موسسه نشر جهان دانش، صص ۲۱.

لؤلؤ لؤلؤ نایاب

“۳” در آن دسته از کلماتی عربی که بر وزن "فاعل"، "فعائل" "فواعل" باشند، در لسان دری به جای همزه "ی" ”

تحریر میشود؛ مثل :

اصل عربی "بر قالب اوزان فاعل" املائی فارسی

قائل قایل

مائل مایل

جائز جایز

نائل نایل

اصل عربی "بر قاعده فواعل" املائی فارسی دری

فوائد فواید

جوائز جوایز

عوائد عواید

زوائد زواید

اصل عربی "بر وزن فعائل" املائی فارسی

شمائل شمایل

قبائل قبایل

دلایل	دلائل
حمایل	حمائل
اوایل	اوائل
مسایل	مسائل
فضایل	فضائل

هر زمان حرکت حرف ما قبل همزه فتنحه باشد؛ همزه بر مکان "و" تحریر میشود؛ مثل : مؤمن، مؤذن، مؤتمن، مؤذن.

هر زمان حرکت حرف ما قبل همزه زیر باشد؛ همزه بر مکان "ا" تحریر میشود؛ مثل: تأویل، تألیف، تأثیر، مأمور، یأس، تاریخ.

هر زمان حرکت ماقبل همزه ضمه باشد، همزه بر کرسی "و" تحریر میشود، مثل : مؤمن، لؤلؤ، مؤتمن، مؤذن. همزه ماقبل متحرک بر کرسی "و" اول تحریر میشود؛ مثل : رؤوس، رؤوف، شؤون، داؤود.

همزه مکسور قبل از متحرک بر جای "ی" "یا" بی نقطه" تحریر میشود؛
مثل رئیس، لئیم .

همزه مفتوح ما قبل ساکن بر کرسی «ا» تحریر میشود؛ مثل : مسأله، مسألت.

همزه مفتوح قبل از «ی» ساکن بر "ی" "یا" بی نقطه" تحریر میشود؛
مثل : هیئت، خطیئت، بریئت.

همزه مکسور قبل از ساکن بر جای "ی" "یا" بی نقطه" تحریر میشود؛ مثل : اسئله "جمع سوال"، افئده "جمع فؤاد به معنای دل"، تخطئه .

همزه قبل از ضمه و مابعد الف بر مکان بر سر «و» تحریر میشود؛ مثل : سؤال، فؤاد

همزه مضموم ماقبل ساکن و ما بعد «و» بر مکان «و» تحریر میشود؛ مثل : مسئول، مرؤوس، مشؤوم.

کلماتی دنانت، نشأت، توطعه، برئت، تخطئه، ارائه، تبرئه، جرات، منشآت قراآت «جمع قراآت اجراآت مات مآل لآلی «جمع لؤلؤ» به همین شکل تحریر میشوند.

کلماتی که در اصل عربی همزه ندارند، بدون همزه تحریر میشوند، مثل : موفق، موقت، موظف، موجز، مصون.

کلماتی که در اصل عربی همزه دارند در قسم فاعلی و مفعولی با همزه تحریر میشوند، مثل : مؤرخ «از تاریخ».

مؤدب «از تأدیب»، مؤکد «از تأکید»، مؤنث «از تأنیث»، مؤخر «از تأخیر»، مؤثر «از تأثیر».

همزه بی که در آخر کلمات عربی بدون جایگاه تحریر میشود.

الف مقصوره :

در عربی "الف مقصوره یایست ی"، در پایان کلمات که «آ» قرائت میشود. همچون کلمات در املائی فارسی

دری مثل اصل کلمه عربی تحریر میشوند؛ مثل : عیسی، موسی، مصطفی، معنی، مرتضی، یحیی، فنی، حتی، مجتبی،

صغری، کبری، اعلی، ادنی، الی، اولی.

هر زمان چنین کلمات مضاف، موصوف، منسوب و در عبارتها و ساختارهای دستوری دیگر واقع شوند، "ی" به

شکل "ا" تحریر میشود و قاعده کلماتی اختتام یافته به "ا" بر آنها تطبیق میگردد؛ مثل :

عیسی عیسای مریم

موسی موسای کلیم الله

معنی معنای کلمات، واژه های چندین معنایی

لیلی   لیلی قشنگ

شوری   شورای وزیران

یحیی   یحیای برمکی

هر زمان این نوع کلمات منسوب قرار گیرند، در زبان عربی به شکل زیر تحریر میشوند:

موسی   موسوی

عیسی   عیسوی

معنی   معنوی

گنجه   گنجوی

قبیله   قبیلوی

و اما در املائی لسان فارسی دری صورت های پائین را به خود شان میگیرند:

موسی   موسایی

معنی   معنوی

گنجه   گنجوی

قبیله   قبیلہ یی

کلماتی تحتانی در حالت های فاعلی و مفعولی به دو شکل تحریر میشوند:

شکل فاعلی   شکل مفعولی

مدعی   مدعا

محتوی	محتوا
مستوفی	مستوفا
مقتضی	مقتضا
منتهی	منتها

نوشتن کلماتی عربی مبتلی بلوی، تقوی، قوی، مصفی و مستثنی در زبان دری با "الف" مرجح دانسته میشود؛ مثل : مبتلا بلوا، تقوا، قوا، مصفا، مستثنا^{۱۱۱}.

* هر زمان کلمه ی "ابن" در آغاز و پیش از اسم خاص آید، چنین تحریر میشود: ابن سینا، ابن بطوطه، بن رشد، بن احمد، ابن زید. لیکن هر زمان "ابن" در بین دو اسم خاص آید، "ا" آن در تحریر حذف میشود؛ مثل : محمد بن احمد دقیقی بلخی، عیسی بن مریم، یحیی بن خالد برمکی.

* هر زمان کلماتی «بعض، برخ، بخش» در جملات اضافی، توصیفی و نسبتی آیند اینطور تحریر میشوند^{۱۱۲}.
بخش اول، بعضی مردم، بخش دیگر؛ اما اگر بعد از آنها پیشینه "از" آید، چنین تحریر میشوند: برخی از این کتاب، بعضی از مردم، بخشی از تحریرات افلاطون. و اگر نکره واقع شوند «مثل: - گروهی، دسته یی، عده یی» به صورت پائین تحریر میشوند: بعضی این طرف رفتند. و برخی آن طرف.
بسیاری بیتوجه باقی ماند، بعضی ها باور دارند برخی به موضوع علاقه نشان دادند و. و برخی ها آنان را نمیپذیرند.

^{۱۱۱} نبی عظیم، سردرگمی املائی ناهمگون، نوشتن کلمات در زبان فارسی

http://www.farda.org/articles/n_azarim/nahamkironwani_emikey.htm accessed 24/Feb/2015

^{۱۱۲} در مورد درست نویسی. "۲۰۱۰"، مولانا عبدالکبیر "فرخاری"

http://sapidadam.com/index.php?mod=article&cat=%D8%A7%D8%AF%D8%A8%DB%8C&article=4587&page_order=1&act=print "accessed 10 march"

* کلماتی "این" و "آن" : کلماتی "این" و "آن" جدا تحریر میشوند؛ مثل : این مکتب، آن خانه، این مرد، آن دفتر، آن زن، آن شخص، آن دکان، آن طرف. این زمان، آن زمان، این وقت، آن وقت، این چنین، آن چنان، این کس، آن کس، این طور، آن طور، این گونه، این سو، آن سو، این جا، آن جا، این که، آن گاه.

هر چند در کلماتی بالا "ا" حذف شده است، بعد از "ی" به شکل زبرداری و بعد از دیگر حروف به شکل

دارای جهان نصرت دین خسرو کامل   یحیی بن مظفر ملک عالم عادل

“حافظ”

زیردار تلفظ میشود؛ مثل : شنیدم که اعیسی به راه مکه شد   سوی هودة بن علی یمانی

“منوچهری”

همین که ، همان گونه، همین طور، همان طور، همین سان، همان سان.

* “که” از کلمات علایده تحریر میشود؛ مثل : مردی که آمد، چنان که گفته آمد وقتی که گفتم، زمانی که مطمئن شدم. و اما کلماتی “چنانچه”، “چگونه”، “چطور”، “چرا”، “آنچه” و “آنکه” به همین شکل تحریر میشوند.

* واژه “هیچ” جدا تحریر میشود؛ مثل : هیچ کدام، هیچ یک، هیچ گاه، هیچ وقت، هیچ جا، هیچ صورت، هیچ گونه، هیچ کس، هیچ چیز

* “که” و “چه” از استفهامی به شکل زیر تحریر میشوند:

که گفت که می آید؟ تو به که گفتی؟ چه میخواهی؟ چه گفتم؟ چه چیزی میتواند ترا اطمینان دهد؟

* ترکیبات مستعمل عربی، در دری علایده تحریر میشوند؛ مثل : مع هذا، مع ذلك، ان شاء الله، عن قریب، من جمله، علی هذا، من بعد.

* پیشینه ندا "ای" از کلمات جدا تحریر میشود: مثل : ای خدا، ای دوست، ای مرد، ای یار، ای که از راه دور آمده ای. و نیز کلماتی "همین" و "همان" همچنان جدا تحریر میشوند؛ مثل :

بسیاری از اسمای ویژه اروپایی

* بسیاری از کلمات مخصوص اروپایی، که تحریر شان با "ط" معمول است، به همان طور باید تحریر شوند؛ مثل : سقراط ارسطو افلاطون، و لیکن بسیاری از کلماتی دیگر معمول با "ت" هستند تحریر میشوند؛ مثل بریتانیا ایتالیا اتاق، ، پترول امپراتور.

* کلمات و ترکیبات زیر به این شکل تحریر میشوند:

بالکل   بالکل

بلاخص   بلاخص

نادرست   درست

خورشید   خورشید

اما کلمات زیر به دو نوع به معانی متفاوت تحریر میشوند:

نماز گزار   نمازگذار   که نماز گزار به معنی نماز خوان است و نماز گزار به معنی جای که نماز

خوانده شود مانند مسجد

سپاسگزار   به معنی حمد و شکر و نعت   سپاسگذار به معنی شکرگزار

شکر گزار   شکر گزار

* کلمات و اصطلاحهای که از اروپایی به فارسی آمدند و به این شکل تحریر میشوند^{۱۳}: سوسیالیزم فیودالیزم، انارشیزم، سکتاریزم شووینیزم، کاپیتالیزم، نازیسم، لیبرالیزم، ریالیسم، رمانتیزم، آگزیستانسیالیسم.

میتودولوژی، ایدیولوژی، سوسیولوژی، سایکالوژی، بیولوژی، آرکیولوژی، زولوژی، پسیکولوژی، میناتور، میناتوری، یونیورستی، لیسانسه، لیسانس، بیوگرافی، بورس «بورس تحصیلی» برس «برس بوت» جنرال، رنسانس، پلیس، تلویزیون، تلگراف، تلفن، اکتیف، اکادمی، دموکراسی، ایدیال.

تعریف موارد بالا در رفع خطاهای املائی دانش آموزان خیلی مفید است چون خطاهای زیادی که از دانش آموزان رخ داد به موارد بالا ربط میگیرد.

روش ها و بازی های گوناگون برای رفع خطاهای املائی دانش آموزان:

آن شاگردانی که حافظه دیداری شان کم است یا نگاه دقیقی به واژه ها به عمل نمی آورند بازی پائین را برای شان ارائه کنید

صورت درست واژه	صورت نادرست واژه
(صاحب)	(صحاب)

پادشاه، هم صنفان، صاحب بیژن، صحب، بیجن صحاب، پادشاه

از دانش آموزان خواهش کنید تا حرف ه را که در ردیف اول است در ستون چپ بدست آورده نشانی کنند

ه	ح خ ه ق ع غ ا ی ن ه
ت	ڈ ڈ ت ق ڈ ت ط
د	ڈ ز ض ذ ز ض د د
ث	خ ح ڈ
ز	خ ز ر ر ن

^{۱۳} جنرال نبی عظیمی

«ناهمگونی های املائی و سردرگمی های فراوان درنوشتن کلماتی زیان، المان فارسی زمان هوتک، ۲۰۱۰/۵/۱»

<http://www.ariaye.com/dari7/farhangi/hotak.html> "accessed 2/3/2015"

از دانش آموزان خواهش کنید تا کلمه را که در ستون راست نوشته شده، در ستون چپ از میان کلمات به دست آورده نشانی نشانی کنند

شاگرد	شوگیرد، شگرد بناگرد، شاگرد شاگرد
نظر	نزر، نضر، نخر، نظر، نذر، نظر نظر نزر نزر
شایسته	بناسته شایسته شایسته، شایسته شایسته شایسته
ژاله	زاله، جاله، ژاله، ژوله ژوله ژالی
تربوز	تربوز، تربور، تربور، تربوز، تربوز

آموزان خواهش کنید تا آوای حرف "ر" را در واژه های مقابل دریافته با کشیدن خط عمودی نشانی کنند.

(ر)

صورت، نفرت، سیما، قاشق، مراعت، کار، رفت، مربی دفتر.

آوای حرف (ل) را پیدا کنند.

لشم، حاصل، مفصل، صفر متواتر، مولی، لبریز، بالآخره، متزلزل

آوای حرف (ذ) را نشانی کنید.

ذبیح، خبیح، ذبیح، ضبیح، ذبیح

بعد از ایشان تقاضا به عمل بیاورید تا حروف کلمات را تکمیل کنند

ند _____ ر شما در باره این منظره چه است؟

تد _____ ربوز یک میوه خوب است.

مال _____ ان چنایی را نمی فهمیم.

فردوس در ح _____ وض شنا میکند.

بعد برای این که حساسیت شنوایی دانش آموزان را ترمیم کنید، از گزینه های همسان مقابل کار بگیرید

(مسواک، مسباک)، (ژاله، جاله) (جیوگرافی، جغرافیه)، (وجدان، وژدان). (قلم، کلم)، (زنبور، زمبور) (شفیق،

شییک)، (تراکتور، تریکتور). (بیلر، بیسرل). (آمد، اومد)، (آغا، آقا)، (به قول معروف، به قول معروف) (نمبر، لمبر)

(فیل، پیل) (قیل، کیل) (خوفیه، کوفیه) (چیلی، شیلی) (خویش، خویش) (مینای دندان، مونای دندان) (اپریل، آوریل)

(گرامر گرامر)، از نوار، تیلیفون همراه، آواهای که دانش آموزان به خطا مواجه شده اند. توسط آموزگار ثبت شود و دانش آموز را بشنواند و در تخته بنویسند.

کار گروهی:

دو گروه رقابتی ایجاد کنید گروه (الف) گروه (ب). بعد دانش آموزی را از گروه الف گروه (ب) میخواند، گروه (ب) املا گوید اگر خطا صورت میگیرد، دانش آموز دوم را از گروه (الف) برای حل املا خواسته مرحله املائی را پیش ببرید و همه دانش آموزانی که در املا خطا کرده اند کنار هم قرار گیرند و هر دانش آموز که پاسخ درست واژه املائی را از گروه ارائه کرد دانش آموز گروه (ب) بعد به صندلی های خود رفته روش همسان را از گروه (ب) به عمل آزمون املا گیرد و دانش آموزی که زیادهترین پاسخ های درست را بدهد، عنوان ستاره صنف را بگیرد. و گروه برنده را آموزگاران شان در فیس بوک خود اسمای شان را نوشته کرده، خانواده های شان را مبارک باد دهد، و گروه بازنده را برای بار دوم تشویق کنند، و ایشان را بازنده نه بلکه کم تکرار کننده خطاب شان کنند، تا مورال کوششی شان در ضعف قرار نگیرد.

حروف بی نقطه را در جملات که نقطه های شان حذف شده است نقطه گذاری کرده تلفظ کنند

مانند خالد سر خوب اسد

ما را گفند آحا بروید

سما کجا اسسد

کارت های بسازید و واژه های زیادی را در کارت ها فراهم سازید و بعد دانش آموزان را بخواهید که کارت های که نام شان در صورت پائین تحریر شده دریابند و عقب همدیگر قرار داده - این روش ها موارد زودرنجی دانش آموز را کم میسازد و حافظه املائی دانش آموز را تقویت میکند

۱: طرف، ۲: تلویزیون، ۳: توپ، ۴: مربوط، ۵: توت

متن های روی تابلو / تخته را به دانش آموزان نشان داده بعد پرده کشیده شود، و همان کلمات که تحت پرده مخفی شده است از دانش آموزان املا گرفته شود.

املا در فضا: دانش آموزان خودشان متنی را از خود املا گیری میکنند به جای استفاده قلم، با انگشتان شان کلمه را در فضا مینویسند.

واژه برای دانش آموزان گفته میشود و هر دانش آموز سلسله به سلسله یک حرف واژه را گفته، صورت املائی درست یک واژه را تکمیل مینمایند - مانند واژه (مفصل) یک دانش آموز حرف اول که عبارت از (میم) است بعد دانش آموز دیگر حرف دوم (ف) و دانش آموز سوم حرف سوم را تکمیل میکند.

تعدادی از حروف روی تابلو نوشته میشود، و دانش آموزان واژه را کامل مینمایند مثل (ا د ا م ب) که واژه بادام است (د ا د ا م) = داماد.

در واژه که از تمام دانش آموزان خطا رخ داده است، آموزگار متنی ایجاد کند و دانش آموزان را املا گوید. برای شاگردان توصیه شود که واژه را ترمیم کنند که حرف اولش پ و آخرش ت باشد مانند کلمه پوست.

واژه های بی معنی برای دانش آموزان داده شود تا دانش آموزان واژه های معنی دار و با ترتیب اش را بنویسند.

(کملاط، کلمات) (برزضک، بزرگ)

برای دانش آموزان تصاویری را نشان بدهید، بعد ایشان را بگوئید، در باره تصاویر جمله بنویسند. جمله های که از خطا های املائی کمی برخوردار است همان دانش آموز درجه اول را کسب کند. واژه را از کتاب برای دانش آموزان املا بگوئیم، و برای جواب درست اش، خود ایشان را بگوئیم جواب درست را در کتاب بدست بیاورد. و صورت صحیح اش را نوشته کند.

دانش آموز در خانه به مادر و پدر خود املا گوید و بعد خود دانش آموز خطا ها را اصلاح کند.

همه دانش آموزان از کتاب درسی ایشان کلماتی را پیدا کنند و آموزگار بعد یک واژه مشکل را به دست آورده همه دانش آموزان را املا گوید.

حروفی برای دانش آموزان به طور آزمون داده شود، بعد از دانش آموزان خواسته شود که حروف بی نظم را به نظم آورده کلمه جور کنند، بعد از کلمه ها، جملاتی را به تحریر برسانند و در کلماتی که از دانش آموزان خطا رخ داده است، آن کلمات را بر کاغذ نوشته و چند روز روی دیوار آویزان کنند.

کتابی به عنوان اردو املا، از رشید حسن خان که در سال ۲۰۰۷ در لاهور فکشن هاوس به نشر رسیده است^{۱۲۴} یکی از کتابی است که املاء زبان اردو را در کتاب خود به تحریر در آورده است، که چطور برنامه های مضمون املاء را طراحی کنیم تا بهتر املاء را در اشخاصی که غلطی های املائی دارند مشکلات املائی شانرا کم کنیم، در این کتاب در صفحه ۳۱۶ تا ۳۷۳ از موجودیت کلمات مشترک فارسی و هندی در اردو بحث به عمل آمده است و

^{۱۲۴} رشید حسن خان (۲۰۰۷)، اردو املا، لاهور، لاهور فکشن هاوس.

از کسانی که خطای املائی در اردو سر میزند کلمات هندی مثل دیوتالون که "ن" و بیویاریون در حرف اردو بعضی شان فراموش میکنند که تحریر کنند یا در جای القبای "ن" "ن" میدهند، خطای املائی میکنند و وقتی به همین طور در جای دیگر به بدیل "ڑ" از "ر" کار میگیرند مانند، چوڑا از حروف چورا کار میگیرند که از پیش شان خطای املائی سر میزند و باید توجه به عمل دهند، همچنان آئینه و آینه، بی گانگی و بی گانگی کار میگیرند و یزمدگی را یزمدگی نوشتند، و در اینجا در باره اردو گفته است که این حروف در اردو اگر تبدیل میشود فرق نمیکند ولی در فارسی اشتباه املائی رخ میدهد و اصل این کلمات از فارسی است که بخاطر آسانی تلفظ حرف ے را اردو زبانها استفاده کردند ولی در فارسی این کلمه را اگر در جستجو گر گوگل بزنید به جای منابع فارسی، تمام منابع تحریر شده به خط اردو ظاهر میشود. یا همینطور اگر از کلمات عربی که در کتاب فرهنگ فارسی و عربی مشترک است؛ اگر در جستجو گر گوگل نوشته میکنید منابع عربی در صفحه تحتانی جعبه جستجو گر گوگل ظاهر میگردد.

شکل ۱-۵ فایده موارد استفاده درست کلمات برای بدست آوری مواد معلوماتی از شبکه انترنت.

https://www.google.com.pk/search?q=اطفال+تربیت&ie=utf-8&oe=utf-8&is=org.mozilla:en-US:official

آموزش کودکان

آموزش‌های کودکان را از چه سنی شروع کنیم؟ - بیوتوته
www.beytoote.com/baby/.../children-1-education.html ▶ ترجمه هذه الصفحة
 آموزش نفسی آموزش موسیقی آموزش ورزش در رتبه کودکان پس آموزش به کودکان آموزش موسیقی
 به کودکان آموزش‌های کودکان آموزش زبان دوم

روانشناسی - چیه از چه سنی به کودک آموزش بدم؟!
sarajahani.blogfa.com/post-359.aspx ▶ ترجمه هذه الصفحة
 امروزه بسیاری از والدین به نیمان باغبان وقت مناسب برای شروع کلاس‌های آموزشی کودک خود
 هستند و بسیار مشتاقند بدانند که چه سنی کودکان را با زبان دوم، خسر، ورزش و...

آموزش ریاضی برای کودکان - سایت کودکان
koodakan.org/game/picother/learn/inlearnk.htm ▶ ترجمه هذه الصفحة
 بازی کودک < آموزش ریاضی > معرفی سامانه‌های رنگی آموزش شمارش و باغبان اعداد. وصل کردن
 اعداد پشت سر هم جمع و کم کردن عددها جواب را رنگ کن. چهار عمل اصلی جمع اعداد.

کودک سیتی، سرگرمی و آموزش کودک و خانواده | تربیت کلمات ...
www.koodakcity.com/ ▶ ترجمه هذه الصفحة

شکل ۱-۶ مشکل در بدست آوری منابع ضروری به زبان فارسی، معلوماتی را که به فارسی میخواهید به زبان عربی برای شما آشکار میشود در صورتی که شما از کلمات عربی کار بگیرید.

https://www.google.com.pk/search?q=اطفال+تربیت&ie=utf-8&oe=utf-8&is=org.mozilla:en-US:official

تربیت اطفال

تربیت اطفال

تربیت اطفال - تربیت اطفال - تربیت اطفال - تربیت اطفال

تربیتی ۵۸۵,۰۰۰ من اطفال (عدد التوازی: 0.22)

10 نصائح هامة في تربية الأطفال, أفضل طرق لتربية الاطفال ...
www.youtube.com/watch?v=khKMK8DXIA
 2013/06/26 - تم التحديث بواسطة محبة الصداقة
 أفضل طرق تعلم الاطفال وكيفية تربية الاطفال والطرق السليمة لتعدي الاطفال
 وأفضل الاطعمة التي تفيد اطفال لبناء جسده وتعامل الام مع اطفال ...

1:16 ▶

YouTube - تربية أطفال الإسلام السنة

شکل ۱-۷ مشکل خطای املایی در بدست آوری معلومات از اینترنت بخاطر حرف اردو بجای فارسی.

دب
تساویر
ریشه
تپش
آر آر نام و نامبر

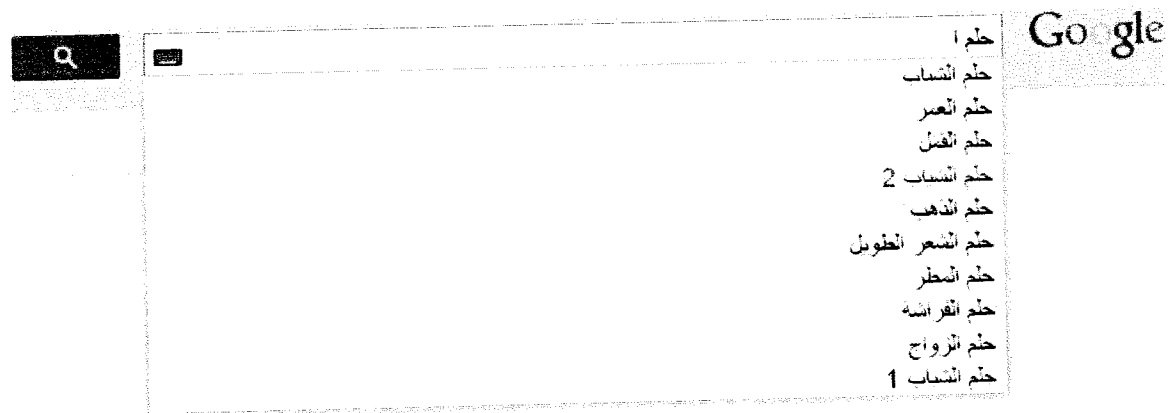
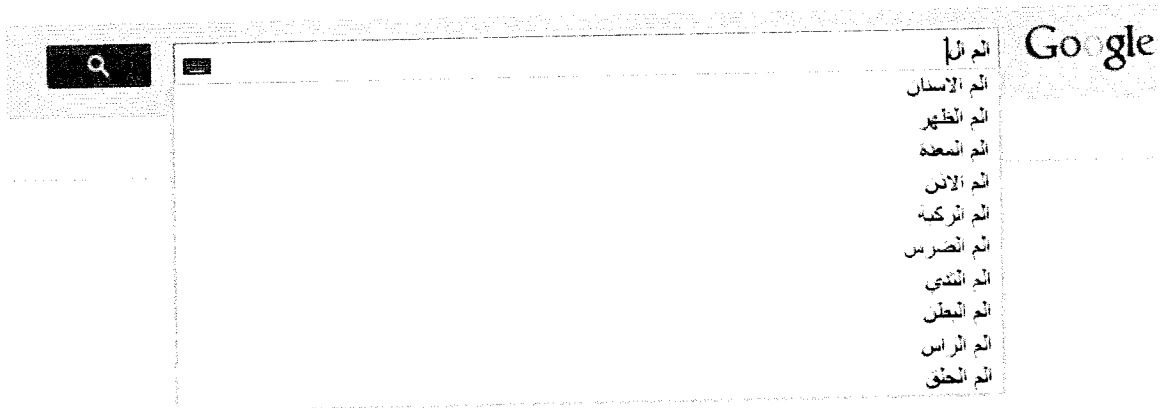
در ای جستجوی شما - ثربیت اطفال - نتیجه‌ای یافت نشد.

پیشنهادها:

- نطفه به نرسنی اما وزه ها بوجه فرمایند.
- نطفه کینوزد های نگرى را بدار سفند.
- نطفه کینوزد های کئی نرى را بدار سفند.
- نطفه" ار کینوزد های کسرى استفاده کنند.

شکل ۱-۸ و ۱-۹

اسباب مشکل یار آورنده کلمه خطا، استفاده کلمه الم و حلم به جای علم و مشکل در بدست آوری معلومات تقاضا شده.

۱-۱ شبکه خرید فروخت لوازم خانه، خرید فروش و اجاره خانه در ناحیه G-10 در اسلام آباد با تحریر بدون خطای

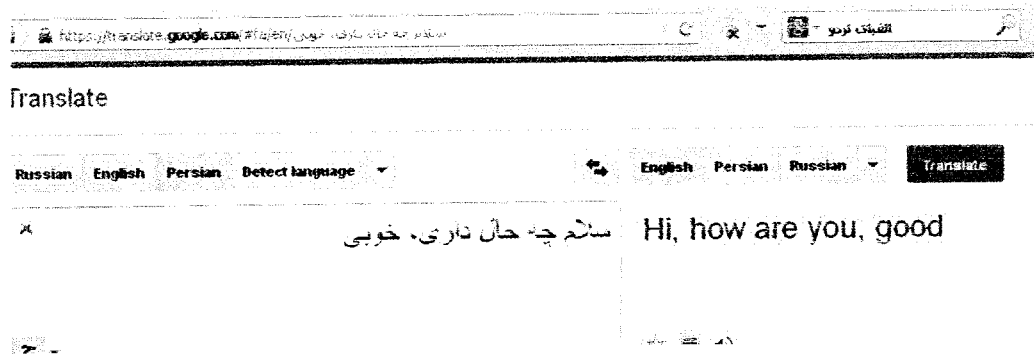
املایی برای بدست آوری معلومات تقاضا شده

The screenshot shows the homepage of islamabad.clix.com.pk. The navigation bar includes a search field and a list of categories: Mobiles & Tablets, Electronics & Computers, Vehicles, Home & Furniture, Services, Jobs, and Real Estate. Below this, there are more categories: Animals, Books, Sports & Hobbies, Fashion & Beauty, and Kids & Baby Products. A search bar is present with the text 'Islamabad (Islamabad Capital Te...' and a dropdown menu showing 'Apartments'. Below the search bar, there are filters for 'Category' (set to 'Rent'), 'Price range' (Price from - Price to), and 'Area' (Sqmt from - Sqmt to). A 'Search for' dropdown menu is also visible, showing 'g-10' and 'g-10 in d...'. The 'Furnished' filter is selected.

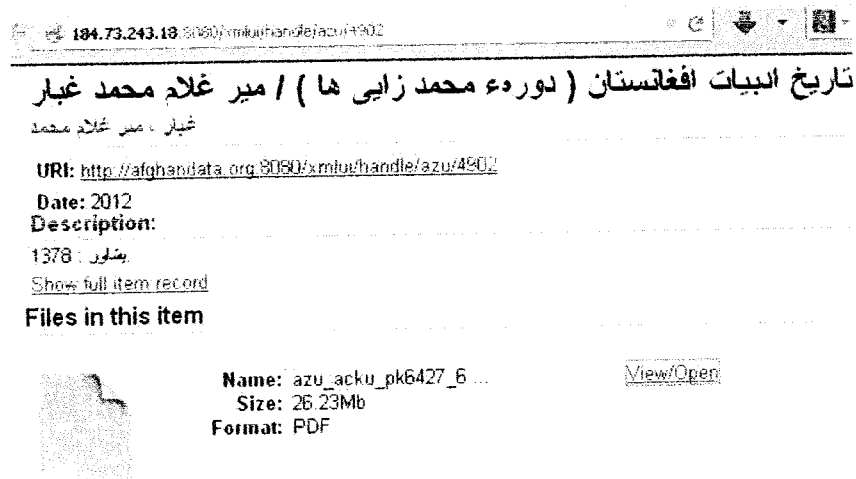
شکل ۱۲-۱ سایت استفاده از نوشتار فارسی و تغییر دادن نوشتار فارسی به نوشتار لاتین؛ شما میتوانید هرچه بهترتر حروف بدون خطای املایی تان را به طور بهتر واضح تر به حروف لاتین" به حروف لسان انگلیسی تغییر دهید در صورتی که خطای املایی نداشته باشید.

The screenshot shows the website mylanguages.org/farsi_romanization.php. The page has a sidebar with various categories like 'Body in Farsi', 'Time in Farsi', etc. The main content area contains instructions: '1. Paste your Farsi text below', '2. Copy the generated Latin text and click Cleanup', and '3. Paste your Latin text to generate a cleaner version in the Cleanup page'. It also includes a note: 'Please note that this does not work on a "Chrome" browser. If you're using Chrome, try this page with Internet Explorer or Firefox or Safari.' Below the instructions is a text input field containing the Persian text 'سلام چی حال دارید خوب هستید'. There are 'Convert' and 'Clear' buttons. Below the buttons, the 'Latin Text Below (Max. Characters: 750)' is shown as 'slam chea hal darad khwb hst ad'.

۱۲-۱ شیوه درست نویسی بدون خطای املایی و مختصر نویسی برای ترجمه تقریبی جمله خود به تمام زبان های جهان..

شکل ۱-۱۳ در استفاده کلمه درست "بدون خطای املایی" کتاب مورد نظر تان را از کتاب خانه های جهان دانلود کنید.

فرا تر با تصاویر پیش نمیرویم. تعیین قوانین خودکار برای اجازه و تردید فروخت انتقال پول خویش به بانکهای جهانی، که با دستورات خطی شما تعیین میشود که خطا و مشکل بوجود آمده را حساسیتش را نشان میدهد. و اگر از خط اردو کار میگیرید نتیجه نمیدهد. در این کتاب، اردو املا، از رشید حسن خان سال ۲۰۰۷ در صفحه ۴۹ و ۵۰ از حروف عربی مثل ص ض ذ و ظ و ح و ه و و تعریف به عمل آورده است و اشتباهات املایی را وابسته به نداشتن بدیل تلفظ اردو بیان کرده است؛ که در عربی تلفظ حروف ذ ض ظ متفاوت میباشد پس اگر تلفظ صحیح صورت بگیرد دانش آموز، تشخیص میکند که کدام صوت به کدام حرف تعیین شده است و آوای مشخص شده حرف که از دهن گوینده خارج میشود، شناخت میکند، اطاق، و تاق، طاق ظفر در ایران، که بسیاری اشخاص به حرف "ت" تاق مینویسند، رئیس، و ریس، در افغانستان همینطور تلفظ میشود، و از طرف وزارت معارف افغانستان صحیح پنداشته شده است، بخش گپ، برنامه طلوع، بامداد صبح ۲ مارچ ۹:۱۵، کلماتی است که ملفوظ است ولی مکتوب نیست که مدنظر گرفته شود مانند بسیاری عاشوق / عاشیق برای کلمه عاشق تلفظ میکنند و مینویسند، آن اشخاص که عاشوق تلفظ میکنند همچون تلفظ فقط ملفوظ است ولی مکتوب نیست،

دست آوردها

در قسمت اول در باب تاسیس چهار مدرسه افغانی در اسلام آباد، معلومات بزرگ و بیسابقه به دست آوردم، که عبارت از تاسیس مدارس افغانی در اسلام آباد است که تعریفی همچون از طرف مرجعہ ی، با این مقدار معلومات قبلا صورت نگرفته بود، بعد در تعریف دایره تعلیمی مدیر / مدیره ها تعریف به عمل آوردم در باره سوانح تعلیمی شان معلومات به دست آوردم، در باره اتخاذ آموزگاران از طرف مدیره / مدیران، معلومات جمع آوری نموده به عمل تحریر سپردم، در باره استفاده از بازی ها برای دلچسپ سازی عمل آموزش از آموزگاران به دست آوردم، در تعریف املائی خوب و اهمیت اش با در نظر داشت اهمیت های امروز اش تعریف به عمل آوردم، از مشکلات مدیران معلمان و دانش آموزان در عالم مهاجرت و پیشبرد برنامه تعلیمی شان بحث به عمل آوردم، در باره ضعف تعلیمی دانش آموزان تعریف به عمل آوردم، در تعریف تاریخ زبان و رسم الخط چهار زبان تحت مرجعات و ترجیحات شان در رابطه به راه اندازی بهتر برنامه املائی تعریف به عمل آوردم.

در باب اول، مدیریت مدرسان تعریف شده است، اهمیت املا در زمان عصر حاضر بیان شده است که از اهمیت خیلی بارزی برخوردار است، به ویژه در بخش انترنت و تلفون همراه برای بدست آوری کتب، برای تحفظ سرمایه در رابطه به خطا های املائی که در خرید و فروخت از طریق شبکه انترنتی صورت گرفته، تعریف از حدود رسم الخطوط مستعمل، در کره ای خاکی زمین، به عمل آمده است، استفاده از کتاب فرهنگ، برای دانش آموزان فعلی افغانستان از خطا های که فعلا کشف شده است، یک دست آورد جدید است طوری که در مدرسه قبلی تدریس شده اند و تحت زبان مادری بررسی قرار گرفته و خطا های املائی دانش آموزان فعلی را در رابطه به رسم الخط مدرسه قبلی بررسی شده است، نفوذ تلفظ زبان مدرسه قبلی را همچنان در بر میگیرد، نفوذ زبان مادری را در رابطه به خطا های املائی همچنان در بر گرفته است که دایره محدودیت کشف خطا های املائی را در موارد ذکر شده

در نتیجه گیری جدول شمارش خط های املائی با تعیین رسم الخط و نفوذ زبان مادری به دست آوردم که بنده اینجا دست آورد خویش را در رابطه به خط های املائی به معرفی میگیرم، در گزینه واژه شهر دست آورد بنده طوریت که دانش آموز که قبلا به اردو و انگلیسی تدریس شده است گزینه شیهڑ را انتخاب کرده است که سابقه تعلیمی شان چون به فارسی و انگلیسی تدریس شده اند. این معضله را به اثبات رسانده است که از ژ زبان اردو و تلفظ گفتاری زبان اردو تاثیر گرفته اند که از دو زبان واژه شهر را شیهڑ تلفظ میکنند و به رسم الخط انگلیسی که از حروف S H E H R که به شیهڑ است استفاده به عمل آورده اند و در زبان فارسی خطای املائی ایجاد شده بعد شار و بنار که در زبان پشتو برای واژه شهر استفاده به عمل می آید تحت انتخاب زبان مادری، رسم الخط مکتب قبلی به پشتو چون صورت گرفته، نفوذ نوشتار زبان پشتو در رسم الخط فارسی دانش آموزان ظاهر شده است که خطا در املائی فارسی را ایجاد کرده است، در گزینه پادشاه بادشاه و پاچا که صورت درست نوشتاری اش در فارسی پادشاه است، تحت سابقه آموزشی دانش آموز که به زبان اردو تدریس شده است بادشاه را انتخاب کرده است و دانش آموز دیگری که به زبان پشتو تدریس شده و زبان مادری اش پشتو است گزینه پاچا را انتخاب کرده است که باعث خطا در صورت درست نوشتاری واژه پادشاه در زبان فارسی شده است. در گزینه شوربا که تحت رسم الخط سیریلیک Шорбо نوشته میشود، گزینه شوربو را دانش آموز تحت تدریس مدرسه قبلی که به نوشتار سیریلیک تدریس شده است انتخاب کرده است که نفوذ نوشتار سیریلیک را در خطای املائی در نوشتار فارسی ایجاد کرده است، در انتخاب گزینه حوض از دانش آموز که به رسم الخط سیریلیک قبلا تدریس شده است خطا رخ داده است که "هوز" را انتخاب کرده است چون در سیریلیک تاجیکی یک حرف به تلفظ (ه ح) بگویم وجود دارد به همین خاطر در انتخاب اش تفاوت ح و یا ه را موثر ندانسته هوز را انتخاب کرده است.

در گزینه "حلقه" دستاورد بنده طور است که دانش آموز، زبان مادری اش پشتو بوده است که به اردو انگلیسی و پشتو قبلاً تدریس شده است که تحت انتخاب گزینه برای سابقه تعلیمی اش ثابت میشود که دانش آموز فارسی زبان، گفتار زبان اردو انگلیسی تاثیر پذیرفته است چون در انگلیسی و اردو تلفظ حرف قاف به طور حرف کاف بوده، خطا در صورت املائی دانش آموز ایجاد شده است که به جای حلقه، حلقه را انتخاب کرده است و پشتو زبان ها همچنان حرف قاف را چون تلفظ کرده نمیتوانند تحت انتخاب رسم الخط مدرسه قبلی به پشتو ثابت شده است که نفوذ تلفظ پشتو در خطای املائی نفوذ داشته است.

همینطور در گزینه داکتر انتخاب گزینه داکتر است، که دانش آموز به رسم الخط اردو قبلاً تدریس شده است. در گزینه بیژن دانش آموزی که به اردو و انگلیسی تدریس شده بیجن را انتخاب کرده است، بعد دانش آموز دیگر با هویت تعلیمی بالا، بیژن را انتخاب کرده است نفوذ حرف پ پشتو و استفاده حرف جیم تحت سابقه مدرسه قبلی دانش آموز را به خطا در انتخاب واژه فارسی مواجه کرده است، در گزینه مطالعه انتخاب موتولیه از طرف دانش آموزی که قبلاً به اردو انگلیسی سرلیک تدریس شده است به انتخاب خطا مواجه شده است چون در انگلیسی سرلیک حرف "ط" یا دو (T) که با تلفظ های متفاوت وجود داشته باشد وجود ندارد و برداشت آنها از یک "ت" است نه که دو حرف "ت". و اردو زبان ها پشتو زبان ها حرف (آ) را در تلفظ مشکل احساس میکنند، که بجای "آ" حرف "و" را استفاده کرده اند، در گزینه مطالعه، متالیه و موتولیه را انتخاب کرده اند.

همینطور در گزینه شما، انتخاب شومو و شوما. انتخاب دندان انتخاب دندان و داندان. انتخاب شد، شود، شاگرد، انتخاب شگرد، بناگرد، برای گلی، گلی. برای زندگی خنده گی. جان، خان و جون. مردانگی، مردانگی. جاوید، خلق خدا، خلک خدا. کارگر، کارگر. گران، گران. رو به رو، روبرو. جاواد، شرط، شرط. و برای خریطه، خلته. برای خدا، براے خدا. خدای بزرگ، خدای بزرگ. خوش بوی وفا، خوش بوے وفا. برای مایل مائل. ظایع، ضائع. شرایط، شرائط. نتایج، نتائج. آسایش، آسائش. ستایش ستائش. برای

قزاقستان، کزاکستان. برای جغرافیه، جیوگرافی. برای قانر، کانر را انتخاب کرده اند، برای طارق، تارک. شایسته، بنایسته. تراکتور تریکتر. لفظ لوظ، قهوه، کاوه. برای مادر، مدر. صاحب، صحاب. میکند، می‌کوند. جماعت، جومات. دچار، دوچار. کیتاب، کتاب. خوراک، خراک، عنبر عمیر. برای سالون، سالن. جور جور. پنجم، پنخم. می گفت، می گفت. که ها، کی هو. بیلر، بیژل. کرم روی، کریم روی.

در قدم اول آن دانش آموزان افغانی که به مکتب اردو انگلیسی پشتو تدریس شده اند از حروف الفبای زبان اردو انگلیسی پشتو بجای حروف فارسی استفاده کرده اند و از کلماتی که در اردو مستعمل است مانند کلمه دوچار، جیوگرفی و بیرل، دانش آموزان مدارس افغانی با سابقه تعلیمی از مدارس پاکستانی، تحت نفوذ حروف الفبای اردو قرار گرفتند. و خطا های املائی در زبان فارسی شان ایجاد شده است.

در قدم دوم دانش آموزانی که به مکتب غیر افغانی تدریس شده اند از واژه های فارسی دری که به زبان عامیانه مردم افغانستان صحبت میشود مثل استفاده صوب بجای صبح، تحت نفوذ گفتاری ایشان قرار گرفته اند. و واژه های که در انتخاب گزینه، از پیش دانش آموزان خطا رخ داده است، عبارت از واژه که ذکر کردم و واژه های زیر میباشد؛

برای واژه پنج، پینج را انتخاب کرده اند. برای واژه درست وقت، وخت را انتخاب کرده اند و همینطور در واژه. دعا خواند، دوا خواند. او را گفت، او ره گفت. باز شد، با شد. نظافت، نزافت. کلاه، کولاه. منبع آب. منبی آب، برای ستل، سطل. برای منظور، منزور، منذور و منزور. برای حیل، هیله را انتخاب کرده بودند. معارف مواریف و ناگفته نماند که ۱۰٪ این دانش آموزان، دانش آموزانی را تشکیل میدهد که به مکتب غیر افغانی قبلا وارد نشده است.

بعد از این از دانش آموزانی که به خط سریلیک/کریلیک تدریس شده بودند که تعداد شان خیلی کم بود؛ برای هم صنفان، هم سنفان. محبت مهبت. پنج، پینج. برای زنبور زمبور، صبح، صوب. می گفت، می گوفت، نهفته، نهوفته. را بجای واژه های درستش که ذکر کردم انتخاب کرده اند. که نفوذ رسم الخط های متفاوت مدارس قبلی را نشان

میدهد. دانش آموزانی که قبلاً به سیریلیک تدریس شده بودند، بخاطری که در حرف "ح" و "ه" در گزینه محبت و مهبت از پیش شان خطا رخ داده است چون در سیریلیک فقط یک حرف "X" وجود دارد. در گزینه می گوفت **мегофт**، راست و بجای راست، **рост** با نظر داشت حروف خط سیریلیک، در نوشتار دانش آموزان خطا ایجاد شده است. و معلومات بالا را که برای شما ارائه کردم، نفوذ گفتار سیریلیک با در نظر داشت انتخاب سابقه تدریسی دانش آموز تعیین شده است، که در گزینه رسم الخط سابقه از طرف دانش آموز انتخاب شده است. بعد نفوذ گفتار عامیانه دانش آموزان و خانواده دانش آموزان است که فقط ملفوظ است، مخطوط نمیشاند نفوذ شان مانند واژه صوب برای واژه صحیح صحیح است که تاثیر گذار بر تحریر واژه اصلی شده است.

این معلومات با رفتن چند بار به مدارس و مساعد ساختن وقت به آزمایش تحقیقی بنده از طرف مدیران مساعد شد، چون قبلاً تحقیقی از طرف دانش آموز دبیرتعمت فارسی بخش کارشناسی ارشد از دانشگاه بین المللی اسلامی بخش فارسی اسلام آباد تحقیقی برای آزمایش دانش آموزان درباره مدرسه های افغانی و خطا های املائی شان صورت نگرفته بود، دانش آموزان را هر یک به خیلی مشکلات کمک کردم تا با نحو خانه پوری آمار آشنایی پیدا کنند، این معلومات بی سابقه در باره دانش آموزان به آسانی بدست نیامد بلکه با هدیه لوازم تدریسی، و خیلی گپ و سخن، مدیران را قانع کردم تا موقعی را فراهم کنند تا دانش آموزان شان را برای بدست آوری مواد تحقیقی ام در بخش آمارگیری آماده کنند، مشکلات زندگی خودم که خیلی با بی پولی پنجه نرم میکردم مرضی پدرم، مرضی خودم که جدیداً نفس تنگلی پیدا کرده بودم، تجدید اسکان در اسلام آباد در این اوقات پیش برد برنامه تحقیق را خیلی دشوار ساخته و ناتوانی را در وجودم احساس میکردم، والله که با آب نان خورده ام و برنامه تحقیقی ام را دنبال کرده ام، مشکل دوری و بیکسی، نبود دانش آموزان فارسی در بخش کارشناسی ارشد و بحیث اولین کارشناس در بخش پسران، انجام همچون تحقیقی را خیلی برایم مشکل ساخته بود.

پیشنهاد

برای رفع خطاهای املائی دانش آموزان در قدم اول آموزگار، دانش آموزان شان را برای تلفظ صورت صحیح

حروف کلمه ها و پی آن جملات تشویق کند تا روان و رسا متون را بخوانند.

جملات نوشته شده در کتاب را برای جمله نویسی به کار ببرند.

از چهار مهارت آموزش که عبارت از شنیدن، گفتن، خواندن و نوشتن در عمل آموزش زبان فارسی از کتاب های

فارسی کار بگیرند.

حروفی که از دانش آموزان افغانی به شکل هم آوا تلفظ میشود و خطا رخ میدهد مثل، ض، ذ، ز، ظ د، حروف

اردو و پشتو را بجای حروف فارسی مینویسند، تحت آوای حروف انگلیسی و سرلیک واژه های فارسی را

مینویسند مثل بجای شد شود (shod, ШОД)، چون با نوشتار انگلیسی و سرلیک عادت کرده اند، برای حل این

قضیه، دانش آموز کلماتی را از کتاب گرفته روی تابلو بنویسد و دانش آموزان را بگوید تا واژه های درست اش را

در کتاب در یافته، واژه دریافت شده را با تحریر صفحه اش در دفتر های شان نوشته کرده، بعد برای آموزگار شان

قرائت کنند. از بازی های که در بخش بازی ها استفاده به عمل آوردم برای حل این معضله در رفع خطاهای

املائی دانش آموزان، آموزگاران استفاده به عمل آورند.

از واژه نامه فارسی که در شبکه انترنت هست، دانش آموزان را برای دریافت معنای واژه ها یکا یک هر دانش آموز

را امتحان کند و در برنامه املائی تحول آورده و در یکتواخت بودن برنامه املائی تجدید به عمل آوردند. تا دانش

آموزان علاقه زیاده تر در یادگیری کسب کنند، همین طور در "گوگل ایرت (نقشه زمین در انترنت)؛ با تایپ صورت

درست واژه اسم منطقه مدرسه شان را به فارسی بنویسند بعد، آدرس نقشه مدرسه خویش یا بیمارستانی را بدست

آورند، واژه سیب، انار، را در جستجوگر گوگل بنویسند و از تصاویر سیب در شبکه انترنت دیدار به عمل آورند بواسطه نظارت معلم. یا اگر تلفون همراه های پیشرفته دارند، همچون عمل را انجام دهند.

کلمات برای دانش آموزان داده شود، بعد آن، از دانش آموزان خواسته شود تا کلمه هم معنی و هم خانواده را از دانش آموزان املا بگیرند.

تمرینات برای دانش آموزان داده شود، و بعد از دانش آموزان خواسته شود تا دندانها و نقاط حروف را شمرده، حروف را در کلمه از هم جدا ساخته در سطر دیگری به عمل تحریر برسانند.

برای تقویت املائی شان از دانش آموزان خواسته شود تا کلمات ترکیبی که از هم جدا شدند و خطای املائی دارند. آن کلمات را یکجا نموده، صورت درست املائی کلمات را بنویسند.

از دانش آموزان، خواسته شود تا پای تخته بیایند و از کتاب درسی شان واژه های انتخاب شود که ارزش املائی داشته باشند از دانش آموزان املا گرفته شود.

دانش آموز را آموزگار نزد خود خواسته و مقابل ایشان خطاهای املائی شان را اصلاح کند تا از خطاهای خود بهتر آگاه شوند.

در وقت خوانش جملات، کلمات را دانش آموزان باید پیوسته و درست خوانند تا از جمله، ها موضوع افهام و تفهیم شود، و دانش آموزانی که قطعه، قطعه، جمله را قرائت کنند توسط آموزگار رهنمایی شوند. برای شان جمله چند بار خوانده شود و از دانش آموز دوباره سوال شود که در جمله چه معنی و مطلب نهفته است.

بخاطر کند نویسی از آن دانش آموزانی که خطا رخ میدهد ایشان را به تیز نویسی با افزایش کلمات و تمارین بی در پی در صورت صحیح نوشتاری حرف و بی آن نوشتار کلمه ها از طرف آموزگاران شان تشویق و تمجید و سرپرستی شوند.

و در دانش آموزان انگیزه ایجاد کنیم، ایشان را تشویق کنیم که بسیار توانا هستند اگر تمرین کنند خیلی پیشرفت میکنند. و خیلی استعداد خوب دارند ولی افسوس که نمیخوانند با همچون جملاتی که انگیزه روحی شان را رجهان بخشد برای تشویق شان به کار ببریم.

دانش آموزانی که به آوای کلمات عامیانه آموزگاران شان عادت به نوشتار کرده اند؛ کلمات را تحت آوای گفتاری معلم شان جاه می اندازند، رهنمایی شوند.

آن دانش آموزانی که حساسیت شنوایی شان کم است یا حافظه شنوایی شان تقویت نیافته است، با تفاوتی که میان تلفظ حروف برای شناخت حروف نهفته است آشنایی درست ندارند و عدم آگاهی آموزگاران از این مشکلات، دانش آموز را عقب مانده ساخته، آموزگاران در بررسی همچون دانش آموزان شان دقت به عمل آورند و توسط تکرار و تمرین پی در پی با استفاده از روش های متفاوت املائی که در بخش بازها استفاده به عمل آوردم، سطح تعلیم دانش آموزان شان را با کسب دلچسپی شان تقویت بخشند.

دانش آموزانی هستند که لحظه املاء دهی از طرف آموزگار در مفکوره های مبهم گم میباشند و از املاء نویسی عقب میمانند و هیچ علاقه به مضمون املا ندارند که با خانواده های همچون دانش آموزان صحبت شود و یا فعالیت روزانه و هفته بی همچون دانش آموزان از طرف آموزگاران یا اداره، به خانواده شان پیامک شود، فلمگیری و تصویر گیری از فعالیت دانش آموز شود تا هر چه بهتر و زودتر در بلند بردن سطح تعلیمی و فعالیت دانش آموز رسیدگی شود و مشکل املائی شان رفع شود.

سرعت در خوانش برنامه املائی به طور ناگهانی از طرف آموزگار، بسیاری وقت دانش آموزان را خسته ساخته و بی علاقه گی را در دانش آموز به بار میاورد که این عمل به تدریج با ظرفیت تعلیمی دانش آموز صورت گیرد.

دانش آموزانی که فعالیت خوب دارند، دانش آموزان ضعیف را با ایشان یکجا کنند. و این دو دانش آموز را در فعالیت های گروهی سهم دهند این عمل برای دو تا سه هفته توسعه یابد، بعد فلم های دانش آموزان خوب را در برنامه مثل فیس بوک مکتب شان بگذارند، و کسانی که ضعیف هستند دو جانبه آموزگار یا مدیر مکتب، با خانواده دانش آموز ارتباط بگیرد، از عمل ضعیف دانش آموز، خانواده شان را آگاهی دهند و عامل ضعف در دانش آموز را بیسند و در رفع مشکل روانی دانش آموز با هرگونه مشکلی که باعث ضعف در دانش آموز شده است، با متخصصان مربوط به مریضی روانی شان مراجعه شود و در رفع و کاهش مشکل شان کوشش به عمل آید.

در آخر از جناب وزارت معارف افغانستان پیشنهاد میشود که به همچون دانش آموزان کتاب کاری بسازند، یک پایه کامپیوتر لبتاپ کوچک به هزینه کم به اداره مکتب داده شود و از طریق اداره به دست معلم در هفته یک مرتبه تا سه مرتبه قرار بگیرد، فعالیت روزانه دانش آموزان اسکن (ماشین عکس گیری برای انتقال تصویر به کامپیوتر) شود یا از راه موبایل ثبت شود و در فیس بوک قرار بگیرد تا اقارب همه دانش آموزان از فعالیت فرزندان شان باخبر باشند که اگر بازیگوشی میکنند، درس نمیخوانند، غمگین است، کند است، اجتماعی نیست و کناره گیر است مشکل واضح شود. تا در عمل آموزش پیشرفت صورت گیرد.

به شکلی که بنده آمار گیری کردم بین دو تا سه هفته برای دانش آموزان شان برنامه آزمونی آمار گیری ارائه شود، کلماتی که امکان خطای املائی از دانش آموزان می رود در یک دفتر، سوانح، خطا های املائی دانش آموزان به عمل تحریر داده شود و در وقت آزمون برای دانش آموزان ارائه شود. و خطا های زیادی که در یک مرتبه آزمون املائی واژه ها صورت گرفته است. همان واژه ها کنار کلمات نوین در آزمون های بعدی در برنامه املائی اظافه شود، نتایج شان کنار برنامه های اجتماعی شبکه انترنتی مثل فیس بوک (facebook) و تیلیفون همراهی خانواده های شان پیامک زده شود.

و ناگفته نماند روش عمومی که آموزگار تقریر میکند و دانش آموز در دفتر اش مینویسد در عمل املاگیری از طرف آموزگار فراموش نشود. بعد با در نظرداشتن واژه های کلاس اول تا کلاس /صنف ششم که برای دانش آموزان املائی از دانش آموزان به عمل آوردم، همچون کلماتی که احساس میشود در مدارس قبلی تدریس شده اند، زبان مادری نفوذی دارد با نظرداشتن آزمون های بالا، بازی های بالا برای رفع خطا های املا به عمل آزمون گرفته شود، و کوشش شود آموزگاران، با تلفظ درست از طریق تقاریر آوایی سینمایی / فلمی، نواری / کستی که برای دانش آموزان ترتیب داده شده است، مثل سی دی / قو قو برگ چنار، دانش آموزان شان را با صورت درست کلمات آشنا سازند و عواملی که در ضعف دانش نوشتاری آموزان تحت سابقه دانش آموزی شان نهفته است با تلفون همراه و کامپیوتر خیلی سر و کار دارند و با به رسم الخط لاتین مینوشتند و مینویسند و یا میخوانند و میخوانند، به نوشتار حرف اردو و پشتو عادت کرده اند. در شبکه های اینترنتی برای شان نشان داده شود که حرف نوشته شده جواب مطلوب را برای شان در زبان فارسی ارائه نمیکند، بناً از حروف زبانهای دیگر کار نگیرند، تا معلومات مطلوب شان را از کتابخانه، شبکه اینترنت، کتاب فرهنگ و از مخزن های معلوماتی بدست بیاورند و درست بخوانند و درست بنویسند. در آخر از وزارت معارف افغانستان تقاضا میشود تا شبکه تلویزیونی یا کم از کم رادیویی برای آموزش دانش آموزان تخصیص داده شود که آموزش تعلیمات مضامین دبستانی / ابتدایی صورت گیرد تا دانش آموزان هرچه بهتر و سریعتر در آموزش مضامین مدرسه بی شان تعلیمات به دست آورند و مصدر خدمت برای خود، خانواده و فراتر از آن به جامعه و کره خاکی زمین و سیاره های دیگر شوند.

مرجع شناسی

- ❖ ابوالقاسمی، محسن (۱۳۷۵) راهنمای زبان های باستانی ایران، جلد اول، تهران، انتشارات سمت.
- ❖ اکبری، شاه دره و دکتر فریدون، (۱۳۹۱ش)، کتاب معلم فارسی اول دبستان، چاپ اول، تهران، اداره کل چاپ و توضیح کتاب های درسی.
- ❖ افضلی، احمد (۱۳۷۵)، زبان پهلوی ادبیات و دستور آن، تهران، انتشارات معین.
- ❖ تبریزی، مصطفی، (۱۳۸۰ش)، درمان اختلالات دیکته نویسی، چاپ دهم، تهران، انتشارات فراروان.
- ❖ ذوالفقاری، حسن و دیگران، (۱۳۸۱)، راهنمایی تدریس فارسی ابتدایی، دفتر برنامه نویسی و کتب درسی.
- ❖ زنتی، بهمن، (۱۳۸۱ش)، روش تدریس زبان فارسی در دبستان، تهران، انتشارات سمت.
- ❖ دکتر شهین نعمزاده، دکتر سید مهدی سمایی و شیما نییفر، زنتی، دکتر بهمن روش تدریس زبان فارسی در دوره دبستان، تهران.
- ❖ فریور، نجیب الله، آوا شناسی، هرات، پروژه تحصیلات عالی.
- ❖ کاشانی، آریان پور و دکتر منوچهر آریان پور کاشانی، (۱۳۷۴ش)، فرهنگ فشرده انگلیسی به فارسی، چاپ هفدهم، تهران، موسسه انتشارات کبیر.
- ❖ نعمانی، محمد شریف (۱۳۸۶)، گنجینه از گلستان نعمانی، پیشاور، افغان فرهنگی تولنه.
- ❖ باطنی، محمد رضا و فاطمه آذر مهر و مهران مهاجر و محمد نبوی، (۱۳۷۷ش) و فرهنگ معاصر انگلیسی - فارسی، چاپ دوم، تهران، داود موسایی
- ❖ عمید، حسن (۱۳۸۹ش)، فرهنگ فارسی عمید جیبی، چاپ اول، تهران، انتشارات راه رشد

- ❖ دهخدا، علی اکبر، (۱)، لغت نامه علی اکبر دهخدا نرم افزار، روایت دوم، تهران، انتشارات دانشگاه تهران
- ❖ ملک، ملک (۱۳۸۰خ)، لغتنامه ملک، فارسی به فارسی، فارسی به انگلیسی، انگلیسی به انگلیسی، انگلیسی به فارسی، با داشتن تلفظ صوتی، کلمات ادبی، فقهی، اقتصادی، مهندسی، پزشکی در دو CD، نسخه دوم، تهران، گروه فارسی، با داشتن تلفظ صوتی، کلمات ادبی، فقهی، اقتصادی، مهندسی، پزشکی در دو CD، نسخه دوم، تهران، گروه فارسی
- نرم افزاری ملک، MALEKSOFT

- ❖ تقوی، باحیدر شهریار، (۱۳۷۰خ)، فرهنگ اردو فارسی، چاپ اول، اسلام آباد، انتشار کتابخانه گنج بخش مرکز تحقیقات فارسی ایران پاکستان

مجلات

- ❖ (۱۳۷۳ش)، روش تدریس فارسی ابتدایی دوره کاردانی تربیت معلم، مجله رشد معلم، اسفند، شماره ۶.
- ❖ (۱۳۸۵) پژوهش در حیطه کودکان استثنایی، سال ششم، شماره ۲. تابستان
- ❖ (۱۳۸۶)، املا به شیوه ی بارش مغزی، مجله ی رشد آموزش، زهرا، بهمن، ابتدایی شماره ۵.
- ❖ (۱۳۸۶ش)، سارا پرواز می کند، مجله ی رشد آموزش ابتدایی، جهانشاهی، پریش، شماره ۴.
- ❖ (۱۳۸۶ش)، سفید، خاکستری، سیاه در زنگ املا، تهران، مجله ی رشد آموزش ابتدایی، جعفریان، یسار و حمید شماره ی ۴.

- ❖ (۱۳۹۰)، روان شناسی زبان شناسی، مریم کالاته، دستیابی شده

<http://zabanshenasyfarsi.blogfa.com/> (accessed 1/November/2014)

- ❖ (۲۰۱۰)، درمورد درست نویسی، مولانا عبدالکبیر فرخاری

http://sapidadam.com/index.php?mod=article&cat=%D8%A7%D8%AF%D8%A8%DB%8C&article=4587&page_order=1&act=print (accessed 10 march 2015)

- ❖ (۲۰۱۰)، ناهمگونی های املایی و سردرگمی های فراوان در نوشتن کلماتی زبان، المان فارسی زمان هوتک،

اردو

- ❖ حسن خان، رشید، (۲۰۱۱)، املا کیسی لکھی، لاہور، اظہار سنز.
- ❖ حسن خان، رشید، (۲۰۰۷)، اردو املا، لاہور، فکشن ہاوس.
- ❖ حسن خان، رشید، (۲۰۰۸)، اردو کیسی لکھی؟ صحیح املا، لاہور پاکستان، رابعہ بک ہاوس.
- ❖ حسن رشید خان، عبارت کیسے لکھیں، راولپنڈی الفتح، پبلکیشنز.
- ❖ روح الامین، میر، (۲۰۰۴)، اردو ہے جس کا نام، اردو زبان پر انگریزی کے اثرات، گجرات، عزت اکادمی.
- ❖ روداد، سیمینار، (۱۹۸۵)، املا و رموز اوقاف کی مسایل، مقتدرہ قومی زبان، اسلام آباد.
- ❖ صدیق، خلیل، (۲۰۰۹)، زبان کیا ہے؟، ملتان، سنز پرنٹنگ پریس
- ❖ فتح پوری، داکٹر فرمان، (۱۹۹۰) اردو املا و قواعد: مسائل و مباحث. مقتدرہ قومی زبان، اسلام آباد.
- ❖ کامران، داکٹر شاہد اقبال، (۲۰۰۸)، پاکستان میں تدریس اردو، پہلی جماعت سے اعلیٰ ثانوی سطح تک، اسلام آباد، یورپ اکادمی.

انگلیسی

- ❖ A.S.B. Timuric. A text book of linguistics & Phonetics. Lahore, Rashid art press.
- ❖ B. V, Allan. (1977). *Logical spelling*. Collins, London.
- ❖ Don, Smedley. (1983). *Teaching the Basic skills; spelling, Punctuation and grammar in secondary English*. Methuen, London.
- ❖ Fred J, Schonell. (1985). *Essentials in teaching and testing spelling*. Macmillan, London.

- ❖ Harry, Shefter. (1976). *6 Minutes a day to perfect spelling*. Pocket Books, New York.
- ❖ James I, Brown. (2008). *Better Spelling; fourteen steps to spelling improvement*. Toronto.
- ❖ Margaret M, Scarborough. (1985). *Target: Spelling, Target 1260*. Steck Vaughn, Texas.
- ❖ Patric, Thornhill. (1976). *Spelling. Teach Yourself Books*, Hodder.
- ❖ Patricia M, Fergus. (1991). *Spelling improvement; a program for self-instruction*. McGraw-Hill, New York.
- ❖ Ruth Gleeson, (1964). *Gallagher. Words most often misspelled and mispronounced*. Pocket Books, New York.
- ❖ William Kottmeyer. (2011). *A pocket guide to correct spelling*. McGraw-Hill, New York.
- ❖ William, Kottmeyer. (1972). *Basic goals in spelling*. McGraw-Hill.

- ❖ Sean, Coughlan, (2011), Spelling mistakes 'cost millions' in lost online sales.
- ❖ One spelling error costs Companies House up to £9 million after being sued for ruining business, Lamiat Sabin.
<http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/one-spelling-error-costs-companies-house-up-to-9-million-after-being-sued-for-ruining-business-10007372.html> (accessed 7/March/2015)
- ❖ Handbook of Orthography and Literacy, ed. Malatesha Joshi, P.G. Aaron
<https://books.google.com.pk/books?id=1xX-am4mqWoC&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false> (accessed 29 / feb / 2015)
- ❖ Vowels. Rezwan Razani,
<http://ajaban.com/index.php/blog/article/vowels> (accessed 20 / march / 2015)
<http://www.bbc.com/news/education-14130854> (accessed 2 / jan / 2015)

A Study of Spelling Mistakes in Persian of Primary Students of Afghan Schools at Islamabad

**Submitted By
Hamid**

**Reg. No.
2-FLL/MSPER/F-10**

**Supervisor
Dr. S.M. Jawad Hamedani**

**M.S Persian
Faculty of Language & Literature
International Islamic University Islamabad**

2015